
Helyi Esélyegyenlőségi Program

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata

2018-2023

2018.

2020. évi felülvizsgálat (piros színnel jelölve)

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	4
A település bemutatása.....	4
A Helyi Esélyegyenlőségi Program (továbbiakban: HEP) átfogó célja	7
A HEP helyzetelemző részének célja.....	8
A HEP Intézkedési Terv (továbbiakban: HEP IT) célja	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (továbbiakban: HEP)	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása..	9
1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	13
2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása	17
2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.....	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	18
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	19
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	34
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	37
3.5. Telepek, szegregátumok helyzete.....	46
3.6. Az egészségügyi, szociális, kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	54
3.7. Közösségi viszonyok, helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai	69
3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	72
3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	78
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	79
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői	79
4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	84
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	90

4.4.A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége:	92
4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	116
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	117
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	118
5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	120
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.....	120
5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak.....	125
5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások.....	126
5.6. A nők szerepe a helyi közéletben	128
5.7. A nőket érintő civil szervezetek és tevékenységük.....	128
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	130
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	131
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői.....	131
6.2. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	132
6.3. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen.....	137
6.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	140
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	141
7.1. A fogyatékkal élő személyek demográfiai adatai.....	141
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	144
7.3. A fogyatékos személyt megillető jogok	150
7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	160
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	161
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	169
10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	170
10.1. A HEP IT részletei	170
10.2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	174
10.3. Megvalósítás.....	183
10.4. Elfogadás módja és dátuma.....	186
1.sz. Melléklet	187

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kaposvár a Dél-Dunántúl földrajzi középpontjában, a Kapos folyó völgyében fekszik. Somogy megye székhelye, 1990. december 1. óta pedig megyei jogú város. Kaposvár népessége 64 000 fő körül mozog, vonzáskörzetében 135.000 fő él. A település népességnövekedése – a legtöbb megyeszékhelyhez hasonlóan – a 20. században felgyorsult, az 1970-es évek végén elérte a 75 000 főt. Az 1990-es évek óta viszont folyamatosan csökken a város népességszáma, ez azonban elenyésző az országos népességfogyáshoz viszonyítva.

Kaposvár a Kaposvári Járás székhelye, melyhez 78 település tartozik. Területe alapján az ország legnagyobb járása, a hozzá tartozó települések száma szerint pedig a második legnagyobb.

Kaposváron az országos viszonyokhoz képest sok nemzetiség képviselteti magát. A 13 elismert magyarországi nemzetiségből 6 van jelen (cigány, német, horvát, lengyel, örmény és román). A város lakosságának nemzetiségi összetételére vonatkozó 2011. évi népszámlálási adatokat az alábbi táblázat mutatja be:

Nemzetiség	Arány (%)
magyar	85,6
cigány	2,2
német	1,1
horvát	0,2
lengyel	0,1
örmény	0,1
román	0,1
egyéb	1,2
nem válaszolt	14,3

Forrás: KSH- Népszámlálási adatok

A város földrajzi fekvése kedvező, Budapesttől 180 km-re van, Pécs, Szekszárd, Zalaegerszeg is elérhető távolságra fekszik, ezen kívül a Balaton 50 km-es távolsága is kedvezőleg hat. 2019-ben elkészült a 67-es főút kaposfüredi elkerülő és látrányi elkerülő közötti szakaszának 2x2 sávra történő bővítése. Ezt követően pedig a kaposfüredi elkerülő és a Kaposvár közötti szakasz valamint a látrányi elkerülő szakasz 2x2 sávra történő bővítése 2021-ben megkezdődik. A tervek szerint pedig később a Szombathelyt Szegeddel összekötő M9-es autótút is érinteni fogja a várost.

Kaposvár belterülete több mint 2966 hektár, a teljes közigazgatási területe meghaladja a 11360 hektárt. Kaposvár városszerkezete a XIX. sz. végétől tervezett formában alakult, a történelmi városszeg 2-3 szintes épületei között vannak a jelentős közintézmények. Korábban a várost kerületekre osztották, de ez a felosztás megszűnt – azonban a régebbi utca névtáblák a mai napig emlékeztetnek rá. A városrészek nagy vonalakban követik a régi felosztást, kivéve az újabb területeket. A városközponton kívül jelentős népességszámú városrészek - a valamikori önálló települések - Toponár, Kaposfüred, Töröcske, Szentjakab. Több városrészben részönkormányzat is segíti a városi közigazgatás és adminisztráció működését. A lakótelepek a belvárostól északnyugatra lévő területeken épültek, a városszéli és a Kapos folyó déli oldalán lévő városrészek családi házas beépítésűek.

A megyeszékhely a szerepkörének megfelelő teljes közigazgatási, oktatási, egészségügyi, kulturális, sport intézményi ellátottsággal rendelkezik, és a megye gazdaságának központja.

Lakónépesség száma az év végén		
	Fő	Változás (fő)
2015	63186	-556
2016	62446	-740
2017	61920	-526
2018	61441	-479
2019	60656	-785

Forrás: KSH-TeIR,

A táblázatból kitűnik, hogy az elmúlt évek során a lakónépesség száma csökkenő tendenciát mutat. Ezen tendencia megállítása és esetleges megfordítása érdekében Kaposvár 2017. január 1. napjától többféle letelepedést segítő lakáscélú, és pénzübeli, illetve természetbeni ellátást nyújt, melyek célja a lakónépesség növelése.

Állandó népesség száma				
	Fő	Férfiak aránya %	Nők aránya %	0-2 évesek aránya %
2015	64683	46,53	53,47	2,45
2016	64280	46,58	53,42	2,51
2017	63778	46,58	53,42	2,53
2018	63298	46,58	53,42	2,47
2019	62611	46,60	53,40	2,39

Forrás: KSH-TeIR,

Állandó népesség alakulása korcsoportonként 2019. évben		
	%	
	nők	férfiak
0-14 éves	6,39%	6,72%
15-17 éves	1,39%	1,45%
18-59 éves	27,42%	26,93%
60-64 éves	4,02%	3,18%

Forrás: KSH-TeIR,

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat (továbbiakban RNÖ) adatai alapján 2015. év végén Kaposvár 64.683 fő lakosságából, a roma származású kb. 6000 fő, mely az összlakosság 9,27 %-a. A 18 év alatti gyermekek száma 10.431 fő, ezen belül a roma származású gyermekek száma kb. 4.000 fő, mely a kiskorúak 38,34 %-a.

Az országos statisztikákhoz hasonlóan Kaposváron is meghaladja a felnőtt korú nők aránya férfiak arányát. A 65 év felettiénél a férfiak arányának jelentős csökkenése figyelhető meg, ami szintén megfelel az országosan tapasztaltaknak, a férfi lakosok alacsonyabb várható élettartamára tekintettel.

Öregedési index			
	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2015	12790	8674	147,45%
2016	13039	8557	152,38%
2017	13225	8479	155,97%
2018	13579	8333	162,95%
2019	14093	8205	171,76%

Forrás: KSH-TeIR,

Az öregedési indexből láthatjuk, hogy Kaposvár is folyamatosan előregedő települések közé tartozik. A 65 év feletti lakosság népesség száma folyamatos emelkedést mutat, ezzel szemben a 14 éven aluliak száma folyamatosan csökken. A gyermekvállalási hajlandóság emelkedése érdekében az önkormányzatnak továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítania a gyermekes családok és a nők esélyegyenlőségének biztosítására.

	15 éves gyerekek száma	16 éves gyerekek száma	17 éves gyerekek száma
2001	n.a.	1099	1020
2011	859	893	892

Forrás: KSH-Népszámlálási adatok

Állandó vándorlások			
	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2015	1206	1323	-117
2016	1448	1493	-45
2017	1412	1542	-130
2018	1466	1591	-125
2019	1272	1662	-390

Forrás: KSH-TeIR,

Az elmúlt évek során az elvándorlások száma folyamatosan meghaladta a városban újonnan letelepülők számát. 2016-ban az előző évekhez képest jelentős változás történt, akkor ugyanis nagymértékben nőtt mind az odavándorlók száma, mind az elvándorlók száma. **2019-ben viszont ismét jelentősen emelkedett az elvándorlók száma.**

Természetes szaporodás			
	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2015	548	868	-320
2016	534	813	-279
2017	522	858	-336
2018	485	828	-343
2019	490	786	-296

Forrás: KSH-TeIR,

A fenti táblázatból kitűnik, hogy Kaposváron is hullámozó mértékben, de a természetes fogyás jelei mutatkoznak.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (továbbiakban: HEP) átfogó célja

Kaposvár város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik **intézményfenntartókkal (Szakképzési Centrum, Kaposvári Tankerületi Központ, Agrárszakképzési Centrum)**

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyerekek, nők, idősek, és fogyatékkal élők – tartozók számát és arányát, valamint az:

- alacsony végzettségűek, iskolából lemorzsolódók
- pályakezdő fiatalok, munkatapasztalattal nem rendelkezők
- (tartósan) munkanélküliek
- jövedelmi, lakhatási szegények
- hajléktalanok
- hátrányos helyzetű családokban/ állami gondoskodásban élő gyerekek, fiatalok
- 45 év feletti inaktívak
- helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terve tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv (továbbiakban: HEP IT) célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (továbbiakban: HEP)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva

- Magyarország Alaptörvényének
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.), előírásaira.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az önkormányzat Esélyegyenlőségi Programját Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése a 80/2018. (VI.14.) számú határozatával fogadta el. A program 2018-tól 2023-ig van érvényben.

Önkormányzatunk jelenleg tehát rendelkezik hatályos esélyegyenlőségi programmal, azonban annak azt a jogszabályi előírások alapján 2020. évben felül kell vizsgálni.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Szolidáris, biztonságos egyéni esélyeket biztosító város

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák különösen az alábbiak:

„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-

Az Országgyűlés 2009-ben a 81/2009. (X.2.) OGY határozatában fogadta el a Stratégiát, amelynek célkitűzéseinek megvalósulását két ütemtervre bontották. Az első rész 2010-2022-ig, a másik 2023-2034-ig tervezhető, hogy több párhuzamosan folyó cselekvési tervvel együtt tudjon megvalósulni.

A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése, az idős korosztály igényeinek figyelembevétele az élet valamennyi területén.

A stratégia kiinduló pontja az, hogy a legtöbb ember időskorában a következő négy dolgot szeretné elmondani magáról: a társadalom megbecsült tagja, egészséges, nem magányos, biztonságban és védettségben tud élni. Ezekből kiindulva a célok a fenntarthatósági elvek mentén fogalmazódtak meg. Minden korosztály számára élhető világban olyan gazdasági és társadalmi környezet kialakítása, amelyben az idősödő és az idős emberek meg tudják őrizni aktivitásukat, társadalmi részvételüket. Olyan szemlélet kialakítása, amellyel biztosítható és növelhető az időskor presztízse, valamint az idős korosztály iránti szolidaritás. Az időskorra történő felkészülés és az aktív társadalmi részvétel igényének erősítése a társadalomban.

Az EU 2020 stratégia

Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait

beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányvok és Célok 2010-2021

A Stratégiát a 1004/2010. (I.21.) határozatában fogadta el a Kormány. A hosszú távú célkitűzéseket a Pekingi Cselekvési Programmal és „A nők és férfiak egyenlőségéről szóló útiterv 2006-2010” című Európai Bizottság által kiadott dokumentummal összhangban alkották meg.

Ennek keretében hat prioritást határozott meg olyan területeken, ahol a nők és a férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtételére van szükség. A nők és a szegénység, valamint az egészség szempontjainak figyelembe vételével a foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása. A Kormánynak támogatnia kell a szakmai, a magán- és a családi élet jobb összehangolhatóságát. A politikai, gazdasági döntéshozatalban, és a tudomány területén a férfi-női részvétel aránytalanságainak csökkentését kell elérni. Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtételének elősegítése. A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek leküzdéséhez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások szakmai megalapozása képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011–2020)

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti roma integrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózás politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából

releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

Nemzeti Drogellenes Stratégia (2013–2020)

A Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 – Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen című dokumentum, melyet az Országgyűlés a 80/2013. (X.16.) határozatában fogadott el, illeszkedik az Európai Unió 2013-2020-ra vonatkozó drogstratégiájához.

A Drogellenes Stratégia elsősorban a kábítószer-problémára vonatkozik, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kábítószer-jelenség szorosan összefügg más kémiai és viselkedés függőségi problémákkal, a probléma hatékony kezeléséhez hozzátartozik a rendszerszemléletesség, és egyéb nemzeti stratégiákkal, valamint programokkal való szoros együttműködés.

Három beavatkozási területen állapít meg fejlesztési irányokat: egészségfejlesztés és kábítószer-megelőzés; kezelés, ellátás és felépülés; valamint kínálatcsökkentés területén. A Kormány a Stratégia által egyes ágazatok, intézmények, helyi közösségek és szervezetek számára ad irányadó koncepciókat, szemléti és értelmezési rendszereket az akciótervek, cselekvési programok elkészítéséhez. A társadalom közösségei, tagjai és döntéshozói körében segíti elő a kábítószer-jelenség megértését, és a stratégia alapelveivel való azonosulást.

Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)

A Kormány a 1744/2013. (X.17.) számú kormányhatározatában fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiát.

Magyarország kriminálpolitikai törekvése a közrend erősítése, a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, megfelelő védelem biztosítása a családok és egyének számára, végső soron az állampolgárok biztonságérzetének javítása. Kiemelt beavatkozási területnek számít a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, a településbiztonság fokozása, az áldozattá válás megelőzése és az áldozatok segítése, valamint a bűnisméltés megelőzése.

Az aktív bűnmegelőzési tevékenység lehet bármennyire is hatékony és kiterjedt, megfelelő forrásokkal ellátott, nem érhet el sikert, ha a tágabb értelemben vett környezeti hatásoknak nincs megfelelő támogatásuk. A környezeti hatások a családi és közösségi kapcsolatoktól kezdve, az oktatási, nevelési, állami intézményeken át lehetnek. Minden olyan területre ki kell hatnia a bűnmegelőzési tevékenységnek, amely valamilyen formában növelheti, csökkentheti vagy meghatározhatja a bűnelkövetővé vagy áldozattá válást.

A bűnmegelőzésben az állami szervezeteken kívül önkormányzati, civil és egyházi szervezetek, a gazdaság szereplői, tágabban fókuszban a családok és maguk az állampolgárok vesznek részt, a legfontosabb szerepet továbbra is a rendőrség tölti be.

Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia

Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti fenntartható fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát.

A Keretstratégia a közpolitikai döntéselőkészítés-döntéshozási rendszerben egy hosszú távú koncepció, amelyben keretet nyújt más szakpolitikai stratégiáknak és terveknek, hogy azok fenntarthatósági szempontból megfelelőek legyenek.

A fenntarthatóság az emberiség folytonos megújulását, a jövőért való felelősség érvényesítését, a folyamatosan változó környezethez való alkalmazkodást jelenti, a

természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzésének érdekében. A fejlődés pedig az alkalmazkodásban történő javulásra vonatkozik.

A nemzet fenntarthatósági politikájának átfogó célja a folytonosan változó társadalmi-humán-gazdasági-természeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása és fejlesztése. Az emberi erőforrások célterületen a népesség stabil egészsége, a jelenkor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező, a kirekesztést mellőző társadalom létrehozása, mivel a szegénység és az etnikai kirekesztés a szolidáris társadalom legnagyobb ellensége.

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés a 15/2015. (IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek, azonban a nemzetközi felmérések szerint vélhetően a lakosság 10%-a élhet valamilyen fogyatékossgal együtt, ez hazánkban körülbelül 1 millió főt érinthez. Tartós betegséggel, egészségkárosodással a népszámlálási adatból vonatkoztatva viszont már jóval magasabb létszám, körülbelül 1,6 millió fő él együtt.

A fogyatékossgal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése a személyre szabott igényeik alapján. A többségi társadalom tagjainak meg kell tanulniuk a fogyatékossgal élők emberi méltóságának tiszteletben tartását. Rendkívül fontos, hogy a fogyatékossgal élőket bevonják azoknak a döntéseknek a meghozatalába, amelyek az ő életükre is befolyással lesz.

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Kaposvár Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2014-2030

Kaposvár Integrált Településfejlesztési Stratégiájának első számú módosítását a 2016. június 9-i Közgyűlésen fogadták el. Az Integrált Településfejlesztési Stratégiája a város középtávú, stratégiai szemléletű, megvalósítás orientált fejlesztésének legfontosabb irányait és beavatkozásait határozta meg.

Kaposvár a jövőképet a térségi erőforrásokra és együttműködésekre alapozott gazdasági központban, egészséges családokban gyarapodó zöld városban látja. Ehhez kapcsolódó átfogó célok azonosításra kerültek, amelyek a versenyképességet és foglalkoztatást, fenntartható ökológiai és energetikai rendszereket, minőségi városi környezetet, aktív, egészséges, összetartó társadalom elérését segítik elő.

Stratégiai célok mentén

- a térségi erőforrásokra és együttműködésekre épülő erős helyi gazdaság,
- vonzó üzleti környezet,
- korszerű, energiahatékony és környezetbarát városi infrastruktúrák és szolgáltatások,
- harmonikus város (vonzó városi környezet és aktív, egészséges társadalom),
- szolidáris, biztonságos, egyéni esélyeket biztosító város,

kerültek kitűzésre.

Ezek járulnak hozzá a város hosszú távú céljainak eléréséhez, a város gazdasági, társadalmi és környezeti értelemben is fenntartható, térben is kiegyensúlyozott fejlődéséhez.

Kaposvár hosszú távú társadalompolitikai céljai között a népesség növekedésének elősegítése, a családpolitika, valamint horizontális célként az egyenlő esélyek biztosítása kitüntetett szerepet kap. A szociális ellátórendszerek fejlesztése, az ifjúsági és családpolitika, valamint a társadalmi felzárkóztatásra irányuló programok mellett a cél integrálja a közbiztonság javítását szolgáló beavatkozásokat, valamint a helyi közösségi élet támogatását. A cél sikeres megvalósításához szükség van a különböző fenntartású intézmények közötti együttműködésre és a civil szervezetek szerepvállalására.

Kaposvár Megyei Jogú Város Integrált Területi Programja

Az Integrált Területi Program (ITP) célja, hogy feltárja és meghatározza Kaposvár MJV területén a 1702/2014. (XII.3.) Kormányhatározat alapján a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretéből középtávon finanszírozható fejlesztéseket, amelyek a helyi igényekre alapozottan ütemezhetőek a 2014-2020-as költségvetési időszakra.

Kaposvár célja a térségi erőforrásokra és együttműködésekre épülő erős helyi gazdaság további erősítése, a foglalkoztatás szintjének emelése a vonzó üzleti környezet kialakítása mentén. Fontos még ezeken kívül a városi infrastruktúrák működtetése, folyamatos fejlesztése és modernizálása. Vonzó városi környezetre alapozó egészséges társadalom, amelyek a zöldterületek fejlesztése a szellemi, fizikai és mentális egészséghez tartoznak. Hosszú távú társadalompolitikai célként jelenik meg az ITP-ben is a népesség növekedésének elősegítése.

A szolidáris város kialakításánál ügyelni kell az idős korosztály számának növekedéséből adódó nehézségek megoldására, az időszotthoni férőhelyek bővítése, valamint a prevenciós intézkedések és az öngondoskodás népszerűsítése, hogy az egészségesen megélhető évek növekedjenek. A szociális ellátórendszer infrastruktúrájának, eszköz és humánerőforrás feltételeinek folyamatos fejlesztése feladat a következő időszakban is. A hajléktalanellátó rendszer működéséhez szükséges soft programokat, különösen a hajléktalanság leküzdésére irányuló integrált foglalkoztatási, képzési, lakhatási programokat uniós források bevonásával szintén folytatni kell. A két szegregált területen a korábbiakban megvalósult infrastrukturális és humán jellegű beavatkozások mentén a társadalmi lecsúszás megakadályozásához, valamint a felzárkózás esélyének megteremtéséhez további projektek megvalósítása szükséges.

Kaposvár Megyei Jogú Város „Hiszünk egymásban” nevet viselő várospolitikai célokat megfogalmazó és elfogadó 213/2014. (X. 30.) önkormányzati határozat:

Négy kiemelten fontos dolog létezik a kaposváriak számára:

- munka,
- család, otthon,
- egészség,
- biztonság, rend.

„Ezért az új, előttünk álló években is mindent el fogunk követni annak érdekében, hogy gyermekeinknek lehetőséget biztosítsunk, hogy polgáraink egészségének megóvásáért, vagy betegeink gyógyításáért a legtöbbet tegyünk, és hogy Kaposváron biztonságban élhessünk” - fogalmazta meg a település polgármestere.

Kaposvár Megyei Jogú Város „Összetartozunk” nevet viselő várospolitikai programja 2019-

A korábbi programhoz hasonlóan továbbra is négy, a kaposváriak számára kiemelten fontos dolog köré fogalmazódtak meg a célok:

- munka,
- család, otthon,
- egészség,
- biztonság, rend.

A következő évtized a gazdaság további erősödésének, a növekvő béreknek, a népesség növekedésének, az egészség megőrzésének, környezetünk megóvásának és az olcsóbb energiának az évtizede lesz.

Célunk,

- hogy a kaposváriaknak többet kell, hogy keressenek, magasabb fizetést kell, hogy kapjanak! A kaposvári béreknek a hazai nagyvárosok béreinek első feléhez kell tartozniuk.
- hogy többen legyünk. 2030-ig el kell érni, hogy több gyermek szülessen, mint ahányan időseink közül itt hagynak bennünket.
- Kaposvár az egyik legegészségesebb városa lesz Magyarországnak.
- Kaposvár Magyarország egyik legbiztonságosabb városa maradjon

Kaposvár Megyei Jogú Város 2013-2020 közötti időszakra szóló drogellenes stratégiája

A kaposvári Kábítószerügyi Egyeztető Fórum szakmai csoportja ajánlásokat fogalmazott meg a Stratégiában, ezek a közösség, az együttműködés, a megelőzés, a gyógyítás és rehabilitáció, valamint a kínálatcsökkentés szintjén alkalmazandóak, mivel a kábítószer használata nem csak az egyén életére van hatással, hanem a családok, hozzátartozók, közösségek életére is negatív kihatással van.

Az egészségügyi-, oktatási-, közigazgatási-, bűnmegelőzési-, gyermek- és családvédelmi intézmények és ezek szakembereinek, valamint a civil szerveződések együttműködése kiemelt fontosságú a stratégiában megfogalmazott fő célok irányába. A kábítószer problémát társadalmasítani kell, ezáltal a helyi közösségek problémamegoldó készsége fejlődik az összefogás és az együttműködések keretében. Prevenációs eszközökkel a fiatalokat képessé kell tenni a drogok visszautasítására. Drogproblémákkal küzdő egyének és családok segítése a szociális munka, a gyógyítás és a rehabilitáció eszközzrendszerével. Végző soron csökkenteni kell a drogokhoz való hozzáfutás lehetőségét.

Egészségterv

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 403/2006. (XII.14.) számú önkormányzati határozatával fogadta el.

Az egészségterv célja a lakosság életfeltételeinek, életminőségének, ezeken keresztül az itt élő emberek egészségi állapotának javítása az élet minőségét befolyásoló tényezők változásán keresztül. A megvalósítás során a kaposváriak testi, lelki és szociális „jól-létét” kell figyelembe venni.

Kaposvár települési egészségterve a helyi állapotfelmérés adataira, sajátosságaira építve határozza meg a település színterén az elérendő célokat, és az azok elérése érdekében

szükséges helyi tennivalókat. Az önkormányzat döntései során mérlegeli az egészségügyre gyakorolt hatásokat, valamint szervező, koordináló és támogató tevékenységei révén a helyi közösségek számára olyan feltételek megteremtésére törekszik, hogy azok a maguk területén hatékonyan tudjanak fellépni az egészségkárosító magatartások ellen, eredményesen működjenek közre a megelőzésben, az egészséges életmód népszerűsítésében és az egészségtudatos magatartás kialakításában.

Az egészségi állapotot elsősorban az életmód határozza meg, ezt követően a genetikai tényezők, a környezeti hatások és az egészségügyi ellátás befolyásolják. Az egyén életmódjának alakítása főképp az egyén hozzáállásától függ, azonban a hozzáállást befolyásolja a kulturális környezet, az iskolázottság, a gazdasági lehetőségek és ezek korlátjai.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 51/2007. (XI.14.) önkormányzati rendelete a „Kaposvár számíthat Rád” program

A Kaposvár MJV Önkormányzatának rendelete egységes keretszabályozását adja azoknak az ellátásoknak, amelyek a kaposvári fiatalok tanulmányait és letelepedését segítik elő.

A Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Pécsi Utcai Tagiskolája szegregációs ügyében hozott bírósági ítélet alapján végrehajtandó deszegregációs intézkedési terv

A Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Pécsi Utcai Tagiskolájában kialakult lakókörnyezeti szegregációból adódóan a 2008/2009-es tanévtől Kaposvár MJV Önkormányzata perben állt a felperes Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvánnyal. A bírósági ítélet megállapította a szegregáció tényét, azonban ekkor még konkrét intézkedési kötelezést nem fogalmazott meg az ítélet. 2013-ban az Alapítvány újabb pert indított konkrét intézkedésekre vonatkozóan, amelybe az Emberi Erőforrások Minisztériumát, a Somogy Megyei Kormányhivatalt és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központot (2017. január 1-től jogutódja a Kaposvári Tankerületi Központ) is bevonta.

2016. novemberében a Pécsi Ítéltábla PF.III.20.004/2016/0. számon az első fokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és megtiltotta a Pécsi Utcai Tagiskolában a 2017/2018-a tanévtől kezdődően első osztály indítását. A végrehajtás módjáról úgy rendelkezett, hogy a Somogy Megyei Kormányhivatalnak 2017. január 31-ig kellett megállapítania a felvételi körzethatárokat, valamint Kaposvár MJV Önkormányzatának és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak (jogutódja a Kaposvári Tankerületi Központ) esélyegyenlőségi szakértő bevonásával 2017. március 31-ig deszegregációs intézkedési tervet kellett készítenie.

Az új beiratkozási körzetek kialakításánál figyelembe kellett venni, hogy a város általános iskoláiban integráltan eltérő arányban már folyik roma nemzetiségű tanulók oktatása, ezért ezekben az iskolákban lehetőség szerint a továbbiakban is a szegregációs határ alatt kell tartani a roma nemzetiségű tanulók arányát, valamint minimalizálni szükséges az átszegregálódás veszélyét.

A deszegregációs terv az integrációt elősegítő intézkedés, amely a deszegregációs bírósági ítélet alapján megvalósul az elsősök beiratkozási lehetőségének megszüntetésével, azonban az ehhez szükséges beilleszkedést elősegítő tevékenységeket kell egyértelműsíteni. A terv célja a befogadó iskolákban az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése, figyelembe véve a szülői igényeket és a törvényi feltételeket. Az intézkedési terv teljeskörű javaslatokat nyújt az érintett területen élők, és a befogadó iskolák nehézségeire, ezeknek megoldásában felelősöket jelöl ki a problémák megoldásainak mentén.

2.2.A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kaposvár-Sántos Szociális Intézményfenntartó Társulás: A Társulás célja a szerződésben meghatározott, a szociális alapszolgáltatások körébe tartozó étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, pszichiátriai és szenvedélybetegek közösségi ellátása, időskorúak és fogyatékosok nappali ellátásának hatékonyabb megvalósítása.

2.3.A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk többnyire rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes.

A nemzetiségi hovatartozásra vonatkozó adatok szenzitív adatnak minősülnek, ezért azokat nyilvántartani nem lehet. A szegregátumra vonatkozóan Kaposvár Megyei Jogú Város Akcióterületi terv a DDOP-4.1.1/C-09-2f-2012-0002 NOSTRU – szociális város rehabilitáció „2” Kaposváron tárgyú projekthez készült dokumentumban, valamint a TOP-6.9.1-15-KA1-2016-00001 azonosítószámú Komplex társadalomfejlesztés Kaposvár Cseri úti akcióterületén és a TOP-6.9.1-15-KA1-2016-00002 Komplex társadalomfejlesztés Kaposvár Szentjakab városrészében című projektek Közösségi Beavatkozási Terveiben találhatóak adatok a helyi romákról.

Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget:

- KSH – népszámlálási adatok
- KSH-TeIR- KSH területi adatok rendszere
- KSH-TeIR – Szociális Ágazat adatai (MÁK)
- KSH-TeIR- Önkormányzati adatok
- Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés
- civil szervezetek és egyéb szervek adatszolgáltatása.
- KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott definíciója.

Ahhoz azonban, hogy tudjuk vizsgálni a jelenséget, nem elég a hétköznapi értelmezés: pontosan kell definiálni, hogy ki számít szegénynek. Ez nem egyszerű feladat, hiszen számos tényezőt szükséges figyelembe venni, mivel a szegénység igencsak komplex fogalom.

Az Európa Tanács döntésének értelmében „szegénynek kell tekinteni egy személyt, egy családot, illetve egy embercsoportot abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló erőforrások (anyagi, kulturális és társadalmi) oly mértékben korlátozottak, hogy kizárják őket a minimálisan megkövetelhető életformából abban az országban, amelyikben élnek”. Mi az a „minimálisan megkövetelhető életforma”?

A minimálisan megkövetelhető életforma egyrészt nyilván szorosan összefügg egy-egy ország társadalmi-gazdasági szintjével, fejlettségével. Másrészt egyes tényezők (pl. szülők iskolai végzettség, gyerekek száma) erőteljesen gátolják ezen életforma megvalósulását.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony az iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős a települési, lakóövezeti, térségi, koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagy valószínűsége jellemzi.” Ezen meghatározást alapul véve Kaposvár város nem tartozik a mélyszegénység által sújtott települések közé.

A hétköznapi életben a mélyszegénység fogalmát sokszor azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembevételével készítünk elemzéseket. Azt, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy adott településen, országtól, területi elhelyezkedéstől függően más és más.

3.2.Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A rendszerváltás után a városban az üzemek egy része leépült, bezárt vagy tulajdonost váltott, azonban Kaposvár ipari központi jellege megmaradt, mert az elmúlt évtizedekben újabb gyárak, üzemek épültek a megyeszékhely területén. Jelenleg a városnak két ipari parkja és számtalan országos, illetve nemzetközi jelentőségű gyára van. Csak néhányat említve: Magyar Cukor Zrt. (az ország egyetlen cukorgyára Kaposvárott működik!), KOMÉTA, Videoton Elektro-Plast Kft. Kaposvári Villamossági Gyár Kft., Fino-Food Kft., Purina, Cabero Kft., METYX Hungary Kft. stb. Az ipari területek többsége a Keleti városrészben és Tüskeváron található.

A XX. század végén és a XXI. század első éveiben az ipari üzemeken túl, sorban nyíltak meg az új kereskedelmi központok is. Sajnos ezeknek volt hátránya is, a kiskereskedők és kisvállalkozók közül sokan nem bírtak versenyben maradni és kénytelenek voltak bezárni, így elbocsátásokkal is számolni kellett.

Nyilvántartott állás keresők aránya a 15-64 éves népességhez viszonyítva					
év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			nyilvántartott állás keresők aránya	
	nő	férfi	összesen	nő	férfi
	fő	fő	fő	%	%
2015	22230	20989	43219	5,8 %	5,64 %
2016	21047	19421	40468	4,61 %	4,48 %
2017	21580	20494	42074	4,28 %	4,13 %
2018	21169	20217	41386	3,93 %	3,39 %
2019	20555	19758	40313	3,71%	3,27%

Forrás: KSH-TeIR

Városunkban a gazdasági világválságot követő időszakhoz képest elmúlt évek során jelentős mértékben csökkent a nyilvántartott állás keresők száma. Sajnos úgy tűnik, hogy ez a tendencia a 2020. év elején kialakult korona vírus járvány miatt megszakad, azonban az még nem látszik, hogy az újonnan állás keresővé válók számára ez csak egy ideiglenes helyzet vagy esetleg tartóssá válik.

A nyilvántartott állás keresők számának alakulása 2020. évben

2020. január	1570
2020. február	1666
2020. március	1798
2020. április	2104
2020. május	2315
2020. június	2376
2020. július	2438

Forrás: KSH-TeIR

A hosszan tartó munkanélküliség igen nehéz helyzetbe hozza az érintett családokat, hiszen ez a réteg többnyire nem rendelkezik megtakarításokkal, így nagyon nagy szerepe van a szociális ellátó rendszernek abban, hogy a munka nélkül maradt családok létfenntartása megoldottá váljon.

Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya									
év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2015	958	909	1867	523	410	933	54,6%	45,1%	50,0%
2016	766	699	1465	325	274	599	42,4%	39,2%	40,9%
2017	895	740	1635	360	304	664	40,2%	41,1%	40,6%
2018	787	605	1392	272	210	482	34,6%	34,7%	34,6%
2019	762	647	1409	304	217	521	39,9%	33,5%	37,0%

Forrás: KSH-TeIR

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoportonként					
Korcsoport	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
20 év alattiak	71	61,75	67,25	53,5	61,25
20-24 év	299	245,25	212,5	202	182
25-29 év	261	196,25	184,5	155,25	193
30-34 év	224	181,25	144	138	141,25
35-39 év	314	235,5	195,75	148,5	150,75
40-44 év	297	228	222,75	198,25	190,25
45-49 év	294,75	225,75	204,25	159,75	159,75
50-54 év	218,25	173,75	162	137,75	130,75
55-59 év	281,5	196,25	145,5	122	112,25
60 év felettiek	211,25	197,25	231,25	203,75	230,75

Forrás: (KSH-TeIR) FH

A 20 évesnél fiatalabb korosztály nagy része még valamilyen tanulmányokat folytat, vagy a közelmúltban fejezte be tanulmányait és már újabb, piacképes végzettséggel rendelkezik. Azonban 20 éves kor felett valamennyi korosztály érintett a munkanélküliséggel kapcsolatban. Az öregségi nyugdíjkorhatár emelkedésének hatására nagymértékben nőtt az 59 év feletti álláskereső száma, akiknek az elhelyezkedése a munkaerő-piacon igen nehéz, mivel többnyire nem rendelkeznek megfelelő végzettséggel, nyelvismerettel, valamint szakképzettségük is elavult, már nem piacképes.

Pályakezdő álláskereső száma és a 18-29 éves népesség száma									
év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2015	4136	4325	8461	105	2,5%	100	2,3%	205	2,4%
2016	4066	4276	8342	116	2,9%	85	2,0%	201	2,4%
2017	4019	4162	8181	126	3,1%	84	2,0%	210	2,6%
2018	3972	4085	8057	77	2,0%	73	1,8%	150	1,9%
2019	3873	4026	7899	88	2,3%	77	1,9%	165	2,1%

Forrás: KSH-TeIR,

A város fejlődésének egyik meghatározó pillére a foglalkoztatás helyzete. A munkaerő-piaci helyzet jelenleg kedvező tendenciát mutat, de továbbra is van még tennivaló, hogy elérjük azt a célt, miszerint mindenki munkából szerzett jövedelemből élhessen, aki ezt az utat választja.

Az egyidőben megjelenő munkaerő-hiány és a munkanélküliség egy speciális helyzetet teremt, amelyre a helyi jellegzetességeket figyelembe véve, aktív választ kell adni. E célt szolgálja a „Foglalkoztatási paktum Kaposvár MJV területén” elnevezésű projekt, mely Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Somogy Megyei Kormányhivatal és a Szövetség a Polgárokért Alapítvány által alkotott konzorcium által indított, 100%-ban Európai Unió forrásból finanszírozott, 1,231 milliárd forint összegű projekt.

A foglalkoztatási együttműködés (paktum) legfontosabb jellemzője, hogy a helyi közszféra, civil szféra és a gazdasági szereplők, vállalkozások közös munkájára épít. A szereplők létrehozták a Paktum szervezetet, mely tömörülés aktív, rendszeres együttműködés során a munkaerő-piaci kereslet és kínálat összehangolását igyekszik megvalósítani. A tevékenységek között szerepel egyrészt az igényekhez igazított képzés, egyéb munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása az álláskereső személyek számára, másrészt a bérköltség támogatás nyújtása a foglalkoztatók számára.

A célok elérése érdekében, Együttműködési megállapodást írt alá 21 alapító tag (9 vállalkozás, 2 civil szervezet, 2 kamara, 7 közszféra szervezet és az Egyetem) amivel létrejött a Foglalkoztatási paktum szervezet. Ezt követően megkezdte munkáját a Kaposvár Foglalkoztatási Paktum Irodája is. A Paktum Iroda elsődleges feladata a munkaerő-piac szereplőinek együttműködését elősegíteni, koordinálni, a munkaerő-kereslet és kínálat összehangolását támogatni.

A 2021. június 30-ig tartó projekt keretében 843 fő munkaerő-piaci programba történő bevonását vállalta a konzorcium. A projekt területi hatálya Kaposvár közigazgatási

területe, ami azt jelenti, hogy e területen lakhellyel rendelkező álláskereső és inaktív személyek kerülhetnek be a projektbe, mint célcsoporttagok.

Alacsonyan iskolázott népesség foglalkoztatottsága

A foglalkoztatottsági szint Magyarországon is függ az egyén iskolai végzettségétől. A KSH felmérése alapján a magyar lakosság iskolai végzettsége folyamatosan javul. A legutóbbi felmérés adatai alapján országosan a lakosság 15,5 százaléka rendelkezik diplomával, viszont hatalmasak a területi eltérések ezen belül. A fejlett ipari térségekben és felsőoktatási intézmények környékén élők közt nagyobb az egyetemre vagy főiskolát végzettek száma. A legkevesebb pedig a gazdaságilag elmaradottabb, általában mezőgazdasági termeléssel foglalkozó területeken.

A magyar népesség iskolai végzettségének javulását jelzi az is, hogy az elmúlt évtizedekben csökkent azok aránya, akik nem rendelkeznek semmilyen alapfokú végzettséggel sem. A 2011. őszi népszámláláskor egymillió-négyszázharminckilencezer embernek volt felsőfokú oklevele Magyarországon, doktori fokozattal pedig tizenöt ezren rendelkeztek.

Az elemzésből kiderült az is, hogy végzettség nélkül gyakorlatilag képtelenség elhelyezkedni. 2011-ben a foglalkoztatottaknak csak fél százaléka (húszezer ember) volt olyan, aki semmilyen bizonyítvánnyal sem rendelkezett. A nyolc osztályt sikerrel elvégzőknek pedig már ötöde képes volt munkát találni, az érettségivel rendelkezőknek több mint fele tudott elhelyezkedni, a diplomások körében pedig hetvenszázalékos foglalkoztatottságot mértek. Az iskolázottsági színvonal folyamatos emelkedésével a 2011. évi népszámlálás óta tovább csökkent az általános iskola 8. évfolyam vagy annál alacsonyabb végzettségűek aránya, és ezzel párhuzamosan tovább nőtt a közép-, illetve felsőfokú végzettségűeké. Megállt, illetve kismértékben csökkent a középfokú iskolában érettségi nélkül szerzett szakmai oklevéllel rendelkezők aránya.

A közfoglalkoztatásban részt vevők iskolai végzettség szerinti összetétele a teljes lakosságra jellemzőnél kedvezőtlenebb, így például a 2016. IV. negyedévi adatok szerint közel 9 százalékuk még az általános iskolát sem fejezte be, további 46 százalékuknak pedig az alapfok volt a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége. Az előző évhez képest nőtt a közfoglalkoztatottak között a legfeljebb alapfokú végzettségűek részaránya, és csökkent a középfokú szakképzettséggel rendelkezőké. Ez azt jelzi, hogy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés javuló esélyével alapvetően a képzettebbek tudtak élni.

Alacsonyan iskolázott népesség												
év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	58553	32061	26492	54306	28959	25347	4247	7,3%	3102	9,7%	1145	4,3%
2011	57060	31548	25512	55249	30154	25095	1811	3,2%	1394	4,4%	417	1,6%

Forrás: KSH-TeIR, KSH Népszámlálás

Az adatok alapján látható, hogy főként a nők körében magas a 8 általános iskolai osztályt el nem végzők aránya, melynek magyarázata egyes népcsoportok nagyon korai gyermekvállalása.

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

A magyar lakosság iskolai végzettsége ugyan egyre kedvezőbb összetételű, de bizonyos kutatások azt is megmutatják, hogy az alacsony iskolai végzettség újratermelődik. Manapság is minden egyes évjárat körülbelül ötöde a munkaerőpiacon alig konvertálható alacsony iskolai végzettséggel (legfeljebb általános iskola) lép ki az oktatásból. Ennek egyik oka a lemorzsolódás: a középfokú oktatásban jelentős azok aránya, akik elkezdnek valamilyen iskolát, de nem fejezik azt be.

A hazai iskolai lemorzsolódás elleni összehangolt intézkedések szoros összhangban zajlanak az Európai Unió Bizottsága által javasolt és más uniós tagállamokban is végbemenő folyamatokkal. Az Európai Unió egyik kiemelkedő stratégiai célja a foglalkoztathatóság javítása 2020-ig. A foglalkoztathatósági adatok szoros összefüggést mutatnak az érintett potenciális munkavállalók iskolai végzettségének szintjével, a megszerzett képesítésekkel, ezért is irányul az Európa 2020 stratégia öt, számszerű célkitűzéseinek egyike az alacsony iskolai végzettségűek arányának visszaszorítására. Az uniós célkitűzés szerint az EU átlagában az oktatást-képzést középfokú végzettség/szakképzettség nélkül elhagyó 18–24 évesek arányát a korosztály 10 százaléka alá kell csökkenteni.

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint							
év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2015	1867	49	2,6%	436	23,4%	1382	74,0%
2016	1465	44	3,0%	327	22,3%	1094	74,7%
2017	1635	60	3,7%	362	22,1%	1213	74,2%
2018	1392	42	3,0%	298	21,4%	1052	75,6%
2019	1409	53	3,8%	326	23,1%	1030	73,1%

Forrás: KSH-TeIR

A munkaerő piacról kiszorult emberek minél hatékonyabb munkába állításának fontos feladata korszerű, „piacképes” szakképzések biztosítása a felnőttoktatás keretében.

Annak ellenére, hogy a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma a regisztrált álláskeresők között minden évben 3-4% körül alakult, a **2014-2018** közötti időszakban felnőttoktatás keretében egy személy sem végezte el az általános iskolát.

Az általános iskolai vagy szakiskolai végzettséggel rendelkezők körében a felnőttoktatás keretében nyújtott képzések lényegesen keresettebbek.

év	szakiskolai felnőtt oktatásban résztevők	szakközépiskolai felnőttoktatásban résztevők
	fő	fő
2015	61	335
2016	0	303
2017	0	321
2018	0	379
2019	n.a.	n.a.

Forrás: KSH-TelR

Romák foglalkoztatottsági jellemzői: Számszerű adatok nem állnak rendelkezésünkre, de a romák foglalkoztatásáról elmondható, hogy munkalehetőség hiányában sokuknak a családi pótlék és a szociális ellátások, jobb esetben a közmunkák biztosítják a megélhetéshez szükséges jövedelmet. Emiatt a roma háztartások nagy része tartós szegénységben él. Az állandósuló, immár több mint egy évtizedes munkanélküliség miatt egyre szélesebb körben fenyeget az inaktivitás, mint a fiatalok számára látott társadalmi minta normává rögzülésének veszélye, mely negatív hatással van a fiatal korosztályok tanulási/továbbtanulási motivációira. Ezek eredője a nyolcvanas évektől induló gazdasági folyamatokra vezethető vissza, amikor is a piacgazdaság kiépülésével egyidejűleg az elavult iparágak leépültek, a szakképzetlen munkaerő rohamosan leértékelődött, a mezőgazdaság szétzilálódott. Érintettségüknél fogva ezen jelenségek súlyosabban érintették a roma lakosság foglalkoztatási viszonyait, mint a nem roma népességet.

A **roma nők** kétszeresen is hátrányban vannak a mindennapi élet számos területén, így a foglalkoztatásban is. Nőként a gyermeknevelés és a családi élet biztosítása megnehezíti az iskolák elvégzését, egy teljes értékű munkahely megszerzését és megtartását, és mindez fokozottan így van a romák körében a korai gyermekvállalás és magasabb gyerekszám miatt.

Az Önkormányzat egyik kiemelt célja, hogy a romák közül minél többen váljanak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgárokká.

Az esélyegyenlőség elérése érdekében az Önkormányzat 2008 óta roma referenst alkalmaz.

A romák támogatásánál két területre kell összpontosítani. Az egyik: minél több roma fiatal végezze el az általános iskolát, tanuljon tovább és szerezzon szakképzettséget. Ezek megvalósulásához az önkormányzat több formában is segítséget nyújt. A másik: minél többen jussanak állandó munkához.

A 2013 évi HEP-ben vállalt kötelezettségünknek eleget téve a roma lakosság általános adataira vonatkozóan – ezen belül is a nők helyzetét kiemelten vizsgálva –felmérést készítettünk a RNÖ és a Napkerék Egyesület közreműködésével a szentjakabi városrészben és a Cseri dűlőben élő roma lakosság körében. A felmérésben történő részvétel önkéntes és anonim volt.

A háztartás, illetve család összetételére, a felnőttek legmagasabb iskolai végzettségére, gazdasági aktivitására, lakáskörülményeikre, illetve a család nagykorú nő tagjaira vonatkozó helyzetére tettünk fel kérdéseket. 90 családnál töltöttünk ki kérdőívet. A megkérdezettek között 208 nagykorú személy volt, közülük 121 nő. A kiértékelést az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Háztartás száma:	
1 személyes háztartás	9
2 személyes háztartás	9
3 személyes háztartás	15
4 személyes háztartás	21
5 személyes háztartás	18
5 személynél többen élnek a háztartásban	18

Családok összetétele	
1 felnőtt	6
2 felnőtt	9
3 felnőtt	12
1 felnőtt, 3 gyerek	5
2 felnőtt, 1 gyerek	3
2 felnőtt, 2 gyerek	15
2 felnőtt, 3 gyerek	10
2 felnőtt, 3 gyereknél több	9
3 felnőtt, 1 gyerek	3
3 felnőtt, 2 gyerek	6
3 felnőtt, 3 gyerek	6
4 felnőtt, 1 gyerek	3
4 felnőtt, 3 gyerek	3

A lakott lakás jogcíme	
önkormányzati bérlakás	38
saját tulajdonú lakás	27
albérlet	25

A lakás komfort fokozata	
összkomfortos	21
komfortos	42
félkomfortos	15
komfort nélküli	12

18 év felettek gazdasági aktivitása	
munkaviszonyban áll (közfoglalkoztatás is ideértve)	71 fő
nyugdíjszerű ellátásban részesül	33 fő
egyéb ellátásban részesül (GYES, GYET, ápolási díj)	28 fő
ellátásban részesülő munkanélküli	29 fő
ellátatlan munkanélküli	30 fő
alkalmi munkát végez	17 fő

18 év felettek iskolai végzettsége	
8 általános alatti	54 fő
8 általános	69 fő
szakiskola	22 fő
szakmunkásképző	43 fő
középiskola, gimnázium	16 fő
főiskola, egyetem	4 fő

A 18 év feletti nők mikor hagyták abba a tanulmányaikat (életkor)	
14 év alatt	12 fő
14 – 16 év között	38 fő
16 – 18 év között	42 fő
tanulmányait befejezte	29 fő

A tanulmányok abbahagyásának okai	
roma szokás miatt	7 fő
családi okok miatt	8 fő
nem akart tanulni	6 fő
már nem volt tanköteles	23 fő
szerelmes lett	6 fő
férjhez ment	19 fő
szült	23 fő

Hány éves korban szült először	
14 év alatt	2 fő
14 – 16 év között	15 fő
16 – 18 év között	23 fő
18 éves elmúlt	34 fő

Nők iskolai végzettsége	
8 általános alatti	36 fő
8 általános	46 fő
szakiskola	8 fő
szakmunkásképző	21 fő
középiskola, gimnázium	8 fő
főiskola, egyetem	2 fő

Nők által megszerzett végzettségek	
eladó	11 fő
állatgondozó	5 fő
felszolgáló	6 fő
pék, cukrász	6 fő
háziasszonyképzőt végzett	3 fő
ápolónő	4 fő
pedagógus	3 fő
egyéb felsőfokú végzettség	1 fő

Közfoglalkoztatás

Önkormányzatunk 2000 májusától folyamatosan szervezte a közfoglalkoztatást Kaposvár városban, melyhez minden évben jelentős önerőt biztosított. Kezdetektől az önkormányzat intézményeiben történt a dolgozók foglalkoztatása, majd az Út a munkához program bevezetésével lehetőség nyílt nagyobb létszámú foglalkoztatásra.

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma Kaposváron
2015	867
2016	1024
2017	635
2018	406
2019	304

Forrás: KSH-TeIR

A közfoglalkoztatási programok alapvető célja, hogy egyfelől lehetőséget teremtsenek a tartós munkanélkülieknek, a munkaerőpiacról régóta kiszorultaknak arra, hogy - munkaképességük megőrzése, esetleges javítása révén – visszatérjenek az elsődleges munkaerőpiacra, másrészt a szociális ellátásnál magasabb jövedelmet biztosítson a rászorultaknak addig is, amíg az első cél be nem következik. Kiemelt cél még a feketén végzett munka, tágabb értelemben a „feketegazdaság” visszaszorítása a rendezett munkaügyi kapcsolatok, foglalkoztatás megteremtése révén.

A közmunkások feladatai közé legnagyobb részben kommunális, környezetvédelmi célú tevékenységek ellátása, polgármesteri hivatalok tevékenységét segítő szolgáltatások végzése (adminisztrációs munka, kézbesítési munka), egészségügyi és szociális, valamint a művelődési és közoktatási területeken végzett feladatok segítése, nemzetiségi önkormányzatoknál végzett tevékenység segítése tartozik.

A férfi és női közmunkások által ellátott feladatok szerkezete értelemszerűen különbözik egymástól. A férfiak által leggyakrabban végzett munkák köre az alábbi: köztisztasági és karbantartó feladatok, parkgondozás, intézményekhez tartozó udvar takarítása, vízelvezető árkok fenntartása, bővítése, őrzés-védelem.

A nők esetében a takarítás a leggyakrabban ellátott feladat. Ezt követik a köztisztasági munkák, az adminisztratív kisegítő feladatok, a szociális gondozói, segítői tevékenységek. A pedagógiai asszisztencia is viszonylag gyakori női feladat a közmunka körében.

2011. szeptember elsejétől a korábbi három közfoglalkoztatási formát az „egységes közfoglalkoztatás rendszere” váltotta fel. Az új rendszerben az érintettek egy speciális jogviszonyban, úgynevezett közfoglalkoztatási jogviszonyban vesznek részt a közfoglalkoztatásban a korábban érvényben lévő munkaviszony helyett. Tovább szigorították a közfoglalkoztatás célcsoportjára vonatkozó együttműködési kötelezettséget: az foglalkoztatást helyettesítő támogatást igénylő álláskereső iskolai végzettségére és szakképzettségére való tekintet nélkül köteles elfogadni a felajánlott munkalehetőséget, míg korábban a segélyezett csak akkor volt erre kötelezhető, ha a felajánlott munkakör a végzettségének, szakképesítésének megfelel, vagy attól eggyel alacsonyabb végzettséget kívánt meg. 2011. után rövid időtartamú, értékteremtő, hosszabb időtartamú, országos és járási startmunka programok keretében volt lehetősége az álláskeresőnek közfoglalkoztatásban részt venni.

A 2018-2020 években Somogy megyében az álláskeresőnek hosszabb időtartamú, járási startmunka programokban és országos közfoglalkoztatási programokban volt lehetőségük részt venni. Az említett időszakban a közfoglalkoztatási programokban foglalkoztatottak száma csökkent.

Az alábbi táblázat tartalmazza a 2018-2020. között legalább egy napot közfoglalkoztatásban töltő álláskeresők létszámait, arányait (összes létszám, romák, tartós álláskereső) programonként, évenként és összesítve.

Program megnevezés	Év	Létszám (fő)	Romák		Tartós álláskereső	
			Szám a (fő)	Aránya (%)	Száma (fő)	Aránya (%)
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	2018.	2157	42	2%	141	7%
	2019.	637	16	3%	3	0%
	2020.	593	7	1%	137	23%
	Összesen	3 387	65	2%	281	8%
Járási startmunka mintaprogram	2018.	402	8	2%	0	0%
	2019.	132	4	3%	0	0%
	2020.	77	1	1%	0	0%
	Összesen	611	13	2%	0	0%
Országos közfoglalkoztatási program	2018.	675	9	1%	53	8%
	2019.	122	2	2%	0	0%
	2020.	121	3	2%	53	44%
	Összesen	918	14	2%	106	12%
Mindösszesen:	2018.	3 234	59	2%	194	6%
	2019.	891	22	2%	3	0%
	2020.	791	11	1%	190	24%
	Összesen	4 916	92	2%	387	8%

Forrás: SMKH Foglalkoztatási Főosztály

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

Lakhatási támogatás nyújtható az álláskeresők munkaerő-piaci helyzetének javulása, elhelyezkedési esélyeik növelése érdekében, a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból 2012. október 1-jétől.

A legalább három hónapja álláskeresőként nyilvántartottak, vagy pályakezdő álláskeresőként nyilvántartottak, vagy csoportos létszámleépítésben érintettek munkaerő-piaci helyzetük javítása érdekében lakóhelyüktől távoli munkalehetőség elfogadásához, vissza nem térítendő lakhatási támogatásban részesülhetnek, abban az esetben, ha a foglalkoztatás legalább 6 hónap időtartamra szól, heti 20 órát meghaladja, lakhelyük és a munkavégzés helye között legalább 100 km távolság van, illetve lakhatásukat bérleti jogviszony létesítésével kívánják megoldani.

Lakhatási támogatásban, 2018-2020 években 31 nő és 3 fő 50 év feletti álláskereső részesült. Magát romának valló álláskereső a támogatást nem vette igénybe.

Mobilitási (útiköltség) támogatás: Mobilitási és munkába állást segítő támogatásban, 2018-2020 években 1333 nő, 347 fő 50 év feletti és 31 fő magát romának valló álláskereső részesült.

Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Kaposváron működik a Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Főosztálya, mely nem csak a városban élők elhelyezkedését segíti, de a város környéki lakosok ellátásában is részt vesz. A munkaügyi szervezet feladata, hogy elősegítse a foglalkoztatási helyzet javítását, az álláskeresők megfelelő munkához jutását. Céljuk, hogy a munkahelyek számbavétele, felkutatása során az álláskeresők megfelelő munkahelyet, a munkaadók megfelelő munkatársakat találjanak.

A foglalkoztatottak számának növelése, a munkába helyezés elősegítése, a munkanélküliség megelőzése, a munkahelyek megtartása, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében különféle támogatásokat, szolgáltatásokat kínálnak ügyfeleiknek.

A Kaposvári Kirendeltség az elmúlt években különféle munkaerő-piaci programokkal, támogatásokkal segítette a hátrányos helyzetű célcsoportok elhelyezkedését, képzését.

2018-2020. közötti időszakban a 16-24 év közötti álláskeresők a GINOP 5.2.1 Ifjúsági garancia, a 25-64 év közötti álláskeresők a GINOP 5.1.1 Út a munkaerőpiacra elnevezésű program segítségét vehették igénybe. A projektek komplex támogatási eszközök felhasználásával segítik az álláskereső ügyfelek elhelyezkedését. A programok célcsoportjaiba tartoznak a 25 év alatti fiatalok, a 25-64 év közötti álláskeresők és közülük is kiemelten az alacsony iskolai végzettségűek, a pályakezdők, az 50 év feletti, GYES-ről, GYED-ről vagy ápolási díjról visszatérők, a közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők és a legalább 6 hónapja álláskereső. A projekt szolgáltatási és támogatási programelem-kínálatából olyan segítő tevékenységeket választhattak ki a

résztvevők, amelyek a képzést, a támogatott foglalkozást, valamint a vállalkozóvá válást, illetve ezen támogatások igénybe vételét segítették, továbbá azokat, amelyek hozzájárultak a résztvevők munkaerő-piaci esélyeinek javításához, személyes fejlődéséhez.

Az alábbi táblázat tartalmazza a GINOP 6.1.1 projekt keretében 2017. december 1. és 2020. szeptember 15. közötti időszakban indult képzésekre vonatkozóan a kaposvári lakhellyel rendelkező bevonatok létszámait, továbbá a roma származásúak és a tartós álláskereső bevonási arányát képzésenként és összesítve.

2017. december 1. - 2020. szeptember 15. között indult GINOP 6.1.1. képzések						
Sor-szám	Tanfolyam megnevezés	Létszám (fő)	Romák		Tartós álláskereső	
			Száma (fő)	Aránya (%)	Száma (fő)	Aránya (%)
1.	7.-8. osztályos felzárkóztató képzés	4	4	100%	3	75%
2.	8. osztályos felzárkóztató képzés	3	2	67%	2	67%
3.	Alapkompetencia fejlesztés	9	9	100%	5	56%
4.	Bérügyintéző	3	3	100%	0	0%
5.	Betanított festő-mázoló	1	0	0%	1	100%
6.	Bio- és zöldhulladék hasznosítás, komposztálás	1	1	100%	0	0%
7.	Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Emelőgépkezelő kivéve targonca) Kötőtpályás és úszódaruk - Híddaru, futódaru	2	2	100%	0	0%
8.	Építő és anyagmozgató gép kezelője (Targoncavezető) + vezetőüléssel targoncára + gyalogkísérő targoncára + vezetőállásos targoncára gépkezelő jogosítvány	37	27	73%	10	27%
9.	Faipari gépkezelő	3	2	67%	0	0%
10.	Gyógynövénygyűjtő	2	2	100%	1	50%
11.	Húsipari termékgyártó	1	1	100%	0	0%
12.	Konyhai kisegítő	3	2	67%	0	0%
13.	Konyhai kisegítő	1	1	100%	0	0%
14.	Óvodai dajka	21	17	81%	4	19%
15.	Parkgondozó	2	1	50%	2	100%
16.	Pincér	1	0	0%	1	100%
17.	Sajtkészítő	3	3	100%	2	67%
18.	Szakács	3	3	100%	1	33%
20.	Szociális gondozó és ápoló	1	1	100%	0	0%
22.	Töltőállomás-kezelő	4	3	75%	1	25%
23.	Vendéglátó eladó	5	4	80%	2	40%
	2018. évben összesen	110	88	80%	35	32%
1.	7-8. osztályos felzárkóztató	1	1	100%	1	100%
2.	Eladó	2	2	100%	0	0%
3.	Élelmiszer-, vegyiáru eladó	10	7	70%	1	10%
4.	Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Targoncavezető)+Gyalogkísérésű targoncára+Vezetőállásos targoncára+Vezetőüléssel targoncára	6	6	100%	3	50%
5.	Építő-és anyagmozgató gép kezelője (Emelőgépkezelő (kivéve targonca))	3	3	100%	0	0%

	Kötőtpályás és úszódaruk - Híddaru, futódaru						
6.	Konyhai kisegítő	12	10	83%	5	42%	
7.	Óvodai dajka	11	9	82%	1	9%	
8.	Szakács	1	1	100%	0	0%	
9.	Szociális gondozó és ápoló	5	4	80%	0	0%	
10.	Villanyszerelő	2	2	100%	0	0%	
11.	Zöldterületi kisgép-üzemeltető	13	12	92%	2	15%	
	2019. évben összesen	66	57	86%	13	20%	
1.	Cukrász	4	4	100%	0	0%	
2.	Eladó	9	8	89%	0	0%	
3.	Építő- és anyagmozgató gép kezelője (Targoncavezető)+Gyalogkísérő targoncára+Vezetőállásos targoncára+Vezetőülésses targoncára	1	1	100%	0	0%	
4.	Hegesztő	2	1	50%	0	0%	
5.	Irodai titkár	7	6	86%	0	0%	
6.	Parkgondozó	9	9	100%	2	22%	
7.	Szakács	3	2	67%	2	67%	
8.	Személy-és vagyonőr	6	5	83%	0	0%	
9.	Villanyszerelő	1	1	100%	0	0%	
	2020. évben összesen	42	37	88%	4	10%	
	Mindösszesen	218	182	83%	52	24%	

Közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó GINOP 6.1.1 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” kiemelt projekt keretében 2018. évben 110 fő kaposvári lakhellyel rendelkező álláskereső 23 képzési szakirányon vett részt képzésben, mely létszámnak 80%-a roma származású, 32%-a pedig tartós álláskereső volt.

2019. évben 66 fő kaposvári lakhellyel rendelkező álláskereső 11 képzési szakirányon vett részt képzésben, mely létszámnak 86%-a roma származású, 20%-a pedig tartós álláskereső volt.

2020. évben 42 fő kaposvári lakhellyel rendelkező álláskereső 9 képzési szakirányon vett/vesz részt képzésben, mely létszámnak 88%-a roma származású, 10%-a pedig tartós álláskereső volt.

A GINOP 5.1.1 és a GINOP 5.2.1 program keretében 2018 - 2020. évben indult tanfolyamok (kaposvári lakhellyel rendelkező személyek tekintetében)

Tanfolyam	Létszám	Kaposvári lakosok		Nők		50 év felettiek	
		Száma	Aránya	Száma	Aránya	Száma	Aránya
Kisgyermekgondozó- nevelő	16	1	6%	1	6%	0	0%
Személy és vagyonőr	25	8	32%	0	0%	0	0%

Elektronikai műszerész	12	4	33%	0	0%	1	8%
Raktáros és Építő-és anyagmozgató gép kezelője (targoncavezető)	22	6	27%	1	5%	0	0%
Integrációs	18	11	61%	8	44%	0	0%
Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző	16	9	56%	8	50%	1	6%
Bérügyintéző	18	11	61%	9	50%	0	0%
Vendéglátó eladó	20	11	55%	8	40%	0	0%
Német kf. C. típusú nyelvvizsgára felkészítő	16	6	38%	5	31%	1	6%
Összesen:	163	67	41%	40	25%	3	2%

Forrás: SMK Foglalkoztatási Főosztály

A tárgyidőszakban 202 fő alacsony iskolai végzettséggel rendelkező női munkavállaló részesült munkavállalást segítő támogatásban a GINOP 5.1.1, GINOP 5.2.1 és a TOP-6.8.2 programok keretében.

A TOP-6.8.2-15-KA1-00001 Foglalkoztatási paktum Kaposvár MJV területén projekt is különböző támogatási eszközökkel segíti az álláskeresőket elhelyezkedését. A program célcsoportjába tartoznak az alacsony iskolai végzettségűek, 25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdők, 50 év feletti, GYED-ről, GYES-ről, GYET-ről, csecsemőgondozási díjról, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, megváltozott munkaképességű személyek, roma nemzetiséghez tartozó személyek, közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerőpiacra visszavezethetők, és inaktívak. A nyújtott támogatás lehet bérköltség támogatás illetve helyközi utazás támogatása.

A GINOP 5.1.1, a GINOP 5.2.1, és a TOP-6.8.2 programok valamint a decentralizált foglalkoztatási alaprészből nyújtott lakhatási támogatás keretében összesen 1364 nő, 31 roma és 350 fő 50 év feletti álláskereső részesült támogatásban 2018-2020. között a fentiekben bemutatott részletezés szerint.

A GINOP 5.1.1 és GINOP 5.2.1 programok keretében a 2018-2020 években 9 szakirányon 67 fő kaposvári lakhellyel rendelkező álláskereső vett részt képzésben, melyből 40 fő nő, 3 fő 50 év feletti álláskereső volt.

A koronavírus miatt kialakult pandémia hatására az álláskeresők száma növekedett. A veszélyhelyzet ideje alatt a kaposvári tartózkodási helyű álláskeresők száma 36%-kal emelkedett. Az álláskeresők számának csökkentésére az alábbi eszközök álltak rendelkezésünkre. A támogatások iránt kérelem beadására 2020. augusztus 31. napjáig volt lehetőség.

Csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében indított csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatásának célja a járvány miatt nehézségekkel küzdő vállalkozások létszámleépítésének megelőzése volt, a munkahelyek védelme érdekében csökkentett munkaidő alkalmazásával. A programban a munkáltató vállalta, hogy nem szünteti meg a munkavállaló munkaviszonyát, és a munkavállaló munkaidejére és egyéni fejlesztési idejére bért fizet, a munkavállaló vállalta, hogy munkát végez és az egyéni fejlesztési időben munkaadó rendelkezésére áll, az állam pedig meghatározott mértékben kompenzálja a munkavállalónak a jövedelem kiesést. A támogatás a munkavállalónak közvetlenül nyújtott, köztehermentes állami támogatás.

Kutatási, fejlesztési és innovációs (KFI) támogatás

A kutató-fejlesztő tevékenységet végző munkavállalók veszélyhelyzet idején megvalósuló foglalkoztatásának a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében történő támogatásáról szóló 103/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 2020. április 15-én lépett hatályba.

Az új támogatás célja volt, a magasan képzett, KFI szektorban dolgozó munkavállalók munkahelyének védelme, a támogatással a szektorban dolgozók munkabérének fenntartása, a KFI szektor dolgozóinak tartós foglalkoztatása a magyar munkaerőpiacon.

A munkáltatók kötelezettséget vállaltak arra, hogy a munkavállalókat legalább a támogatás időtartamával megegyező időtartamig továbbfoglalkoztatják (max. 3+3 hónap), és a munkavállaló veszélyhelyzet kihirdetésének napja szerinti munkabérét nem csökkentik a támogatás és továbbfoglalkoztatás időtartama alatt.

A gazdaságvédelmi akcióterv keretében nyújtott munkahelyteremtő bértámogatás

A munkahelyteremtő bértámogatás a GINOP 5.1.1 út a munkaerőpiacra valamint a GINOP 5.2.1 Ifjúsági garancia programok keretében volt nyújtható.

A támogatás célja az volt, hogy az átmeneti gazdasági nehézség enyhülésével a támogatásra rászoruló munkaadók könnyebben visszaépíthessék, illetve növelhessék foglalkoztatottjaik létszámát. Valamennyi munkáltatói kör részesíthető volt a támogatásban, így akár költségvetési és nonprofit szervezetek is (például alapítvány, egyesület, civil szervezet).

A támogatás folyósítási időtartama fix 6 hónap lehetett, további fix 3 hónapos támogatás nélküli továbbfoglalkoztatási kötelezettség előírása mellett. Mértéke a foglalkoztatót terhelő bruttó bér és szociális hozzájárulási adó 100%-a, de legfeljebb 200 ezer Ft/hó. A bérköltség támogatás igénybevételével egyidejűleg ugyanazon személy foglalkoztatására tekintettel az adókedvezményekre való jogosultságok is érvényesíthetőek (például szociális hozzájárulási adóról szóló törvény által biztosított adókedvezmény) voltak. A támogatással foglalkoztatni kívánt munkavállalónak regisztrált álláskeresőnek kellett lennie, és meg kellett felelnie az uniós projektek bevonási feltételeinek.

A munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést több civil szervezet, alapítvány is segíti.

Ilyenek:

FÉNY-ORIGO	Személyiségfejlesztő	Közhasznú	Egyesület:	tevékenysége
egészségmegőrzés,	betegség-megelőzés,	gyógyító-,	egészségügyi	rehabilitációs

tevékenység, tudományos tevékenység, kutatás, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés

Szövetség a Polgárokért Alapítvány Közhasznú Szervezet: feladata a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és a kapcsolódó szolgáltatások.

Somogy Megyei Vállalkozói Központ Alapítvány: 1991 tavaszán alapította Somogy Megye Közgyűlése azzal a céllal, hogy a megyében működő kis- és középvállalkozások működését segítse, erősítse. Az Alapítvány az elmúlt több mint 25 évben ennek a feladatnak alárendelten végezte munkáját, támogatja a működő vállalkozásokat és segíti mindazokat, akik a vállalkozás indítás gondolatával barátkoznak.

A Vállalkozói Központ fő célkitűzései:

- Kedvezményes hitelek folyósítása vállalkozások részére - mikro hitel
- vállalkozói kultúra fejlesztése oktatási, képzési programokkal
- Vállalkozások versenyképességének fejlesztése
- Somogy megye gazdaságának élénkítése, a munkanélküliség csökkentése
- Naprakész információk nyújtása a mikro és kisvállalkozások számára
- Vállalkozások vásárokon való kedvezményes megjelenésének támogatása
- Szomszédos országokkal - főként Horvátországgal – gazdasági, kapcsolatok erősítése, fejlesztése, határon átnyúló vásárok, konferenciák szervezése, támogatása, közös pályázatok generálása a határ menti vállalkozások gazdasági kapcsolatainak fejlesztése érdekében

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátások alapvető célja, hogy védelmet nyújtson a társadalmi egyenlőtlenségekből eredő szegénységgel és egyéb kockázatokkal szemben. A társadalmi jellemzőkben fennálló, országon belüli területi különbségek a szociális ellátórendszerek felé térségenként eltérő igényeket támasztanak.

Az ország egyes térségeiben élők különböző szociális igényeit nagyban befolyásolja a lakosság jövedelmi, munkaerő-piaci helyzete, korszerkezete, egészségi állapota. A jövedelmek és a munkaerő-piaci helyzet különbségeit elsősorban az eltérő gazdasági fejlettség határozza meg. A Dunától keletre fekvő régiók és Dél-Dunántúl pozíciója ebből a szempontból jóval kedvezőtlenebb, mint Közép-Magyarországé, illetve Közép- és Nyugat-Dunántúlé. Az előbbivel szorosan összefügg az egyes térségek eltérő munkaerő-piaci helyzete. A kevésbé fejlett területeken jóval nagyobb arányban jelennek meg a munkajövedelemmel nem rendelkező, ellátásra szoruló rétegek. A szociális védelmi rendszer biztosítási alapon járó ellátásait ugyanakkor a kedvezőbb foglalkoztatási helyzetű régiók lakossága nagyobb arányban veheti igénybe.

A magyar szociális védelmi rendszerben – a biztosítási alapon járó ellátásokhoz hasonlóan – kifejezetten magas az univerzális támogatások aránya, amelyek bizonyos élethelyzetben, életkorban mindenkinek járnak.

A népesség korösszetétele, ezen belül elsősorban a gyermekkorúak és az időskorúak arányának területi különbségei eltérő igényeket támasztanak az ellátórendszerek felé. A lakosság egészségi állapota ugyancsak meghatározza a szociális ellátás iránti igényeket. A különböző igények kielégítésére számos támogatás, ellátás, kedvezmény létezik, szabályozásuk folyamatosan változik.

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény, jelentős mértékben módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993.évi III. törvényt (a továbbiakban: Szt.-t). A változtatással a kormány célja az volt, hogy megújítsa a szociálisan rászorulókat támogató rendszerét. Az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzat segélyezésével kapcsolatos feladatok 2015. március 1. napjától elválasztásra kerültek egymástól. Az állam által biztosított támogatási formákon túl, a településen élők szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladata lett.

A Szt. 2015. március 1. napjától csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, az önkormányzatok által biztosított ellátások feltételeit a helyi szociális rendeleteknek kell tartalmazniuk.

A Szt. az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt. A települési támogatás egyes típusait és a jogosultság feltételeit az önkormányzat rendeletében határozza meg.

Kaposvár város Önkormányzata a Szociális és a Gyermekvédelmi törvényben, valamint Kormány rendeletekben meghatározott kötelező feladatokon kívül nagyon sokféle, önként vállalt feladatot is ellát az arra rászoruló személyek számára esélyegyenlőségük javítása érdekében.

Kötelező feladatok

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri kiegészítése
- települési támogatás - lakásfenntartási támogatás
- rendkívüli települési támogatás
- köztemetés
- települési támogatás – adósságkezelés
- szünidei gyermekétkeztetés

Önként vállalt feladatok

- helyi támogatás
- felsőfokú oktatási intézményekben tanulók lakhatási támogatása
- gyermekintézményben fizetendő személyi térítési díj támogatása
- roma tanulók ösztöndíja
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj
- krízis segély
- gyógyszer-támogatás
- utazási támogatás (CSED-en, GYED-en GYES-en lévők részére)
- tömegközlekedési támogatás
- speciális diétára szoruló gyermekek időszakos támogatása
- lombikbébi kezelés támogatása

- támogatás az "Idősek Világnapja" alkalmából
- méltányossági ápolási díj (a már megállapított ellátások tekintetében)
- beiskolázási segély
- tűzifa juttatás
- szakemberek települési támogatása
- karácsonyi támogatás
- zöldfoglalkoztatás
- önkormányzati beruházásban épült lakás kedvezményes megvásárlásának biztosítása
- önkormányzati bérlakás biztosítása
- lakótelek kedvezményes értékesítése
- középiskolai tanulók nyelvvizsga felkészülésének és tehetséggondozó csoportban való részvételének támogatása,
- ösztöndíj a Kaposváron munkát vállaló kaposvári diákoknak
- Kaposvár Kártya
- jogosítvány megszerzésének támogatása
- nyári napközi biztosítása,
- osztálykirándulás támogatása,
- ifjúsági szervezetek támogatása,
- tehetséges fiatalok Kaposvár jövőjéért polgármesteri díj

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Álláskeresői ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresői járadékra. Amennyiben az ügyfél valamennyi jogosultsági feltételnek megfelel, úgy álláskeresői ellátást - álláskeresői járadékot vagy nyugdíj előtti álláskeresői segélyt - állapítanak meg a részére.

Álláskeresői járadékra jogosultak száma			
	Nyilvántartott álláskereső száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2015	1867	239	12,80
2016	1465	254	17,34
2017	1635	276	16,88
2018	1392	277	19,90
2019	1409	278	19,73

Forrás: KSH- TeiR

A nyugdíj előtti álláskeresői segély célja: A munkaerő-piaci változások hatására egyre több munkavállaló kerül abba a helyzetbe, hogy bár szeretne munkát vállalni, de idős kora miatt nehezebben talál megfelelő álláslehetőséget. Az álláskeresői segély azoknak a nyugdíjhoz közel álló álláskeresőknak nyújt segítséget az életvitelükhöz, akik tartósan nem tudnak munkaviszonyt létesíteni.

Álláskeresői segélyben részesülők száma			
	15-64 év közötti népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők	
	fő	fő	%
2015	43219	105	0,24
2016	40468	105	0,26
2017	42074	118	0,28
2018	41386	122	0,29
2019	40313	158	0,39

Forrás: KSH- TeiR

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzbeli ellátásának jelenleg két típusa van: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási- és gyermekfelügyeleti támogatás. A vizsgált időszak egy részében - 2015. február 28. napjáig- azonban a foglalkoztatást helyettesítő támogatás mellett rendszeres szociális segélyt állapítottak meg az önkormányzatok. 2015. március 1. napjától az ellátások megállapítása és folyósítása átkerült a Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatalához.

Aktív korúak ellátásának alakulása		
Időszak	Rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma (fő)	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (fő)
2015.év	334*	1100*
2016.év	170**	609
2017.év	160**	509
2018.év	194**	463
2019. év	n.a.	n.a.

*2015. február 28. napjáig folyósított ellátásokat tartalmazza

** Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők

Forrás: KSH-TeiR

3.4.Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. Emellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakásállomány alakulása Kaposváron:

Időszak	Összes lakásállomány (db)
2015	29218
2016	29229
2017	29254
2018	29286
2019	29361

Forrás: KSH-TelR

A lakásállomány komfortfokozatának változása a népszámlálási adatok alapján:

Év	Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükség és egyéb lakás
2001	15620	8513	693	770	1098
2011	18976	8842	500	606	164

Forrás: KSH-TelR

A településen meglévő lakásállomány évről évre lassú növekedést mutat. A statisztikai adatok alapján a lakásállomány minősége javuló tendenciájú. A komfortos és összkomfortos lakások számának növekedése mellett jelentősen csökkent az alacsonyabb komfortfokozatú lakások száma. A változás különösen a szükség- és egyéb lakások esetében számottevő.

A lakások nagyság szerinti összetétel változása:

Év	30m ² alatti	30-39m ²	40-49m ²	50-59m ²	60-79m ²	80-99m ²	100m ² feletti
2001	619	1573	4332	6518	5158	3556	4938
2011	590	1847	4634	6827	5563	4048	5579

Forrás: KSH-TelR

Lakásállomány kor szerinti összetétele:

Év	db
1946 előtti	3293
1946-1960 közötti	2275
1961-1970 közötti	5934
1971-1980 közötti	8247
1981-1990 közötti	5225
1991-2000 közötti	1625
2001-2005 közötti	1724
2006-2011 közötti	765

Forrás: KSH-TelR

A lakások közüzemi ellátottságának bemutatása:

A lakásállomány komfortfokozat szerinti megoszlását elemezve megállapítható, hogy a lakások 30,3 %-a komfortos lakás (további 1,7 %-a félkomfortos), és 65,2 %-a összkomfortos, tehát a lakások közművel való ellátottsága jó. A lakásállomány mindössze 2,8%-a komfort nélküli vagy szükségülakás.

Időszak	Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatra rákötött lakások száma (db)	Villamos energia fogyasztók száma (db)	Háztartási gázfogyasztók száma (db)	A háztartási gázfogyasztók-ból a fűtési fogyasztók száma (db)	Távfűtésbe bekapcsolt lakások száma (db)	Meleg víz-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)
2014.	28172	28172	37093	25419	20118	6816	6158	n.a.
2015.	28202	28202	37083	26877	20077	6816	6158	n.a.
2016.	28212	28212	37163	26888	19113	6816	6158	n.a.
2017.	28212	28212	37215	25106	19145	6877	6158	n.a.
2018.	28212	28290	37287	25161	19195	6877	6158	n.a.
2019.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: KSH-TeiR

Infrastruktúra

A közösségi közlekedésben a vasúti, a helyi és a helyközi autóbusz közlekedés egyaránt biztosított, a helyi tömegközlekedéshez való hozzáférés a város minden területére kiterjed. A helyi tömegközlekedés igyekszik figyelembe venni a fejlesztések során a vállalatoknak, más közösségi közlekedés résztvevőinek érdekeit, sőt még az egyén igényeit is, különös tekintettel a járatok számának sűrűségére és kihasználtságára, a csatolt területek, mint pl. Répáspusztán élők közlekedését. A tömegközlekedést érintő fejlesztés során a járműpark két elektromos üzemű busszal is bővül, ezzel is csökkentve a buszközlekedéssel nem érintett területek nagyságát.

Önkormányzati lakásállomány

Az önkormányzati bérlakás állományból 60 lakás a nyugdíjasházban, 30 lakás a fecskeházban található, a többi szociális alapon adható bérbe. A szociális bérlakások többsége a városközponttól távolabb elhelyezkedő, lakótelepi, távfűtéses lakás. A szentjakabi és cseri szegregátumokban 100 db található.

Bérlakás állomány alakulása	
Időszak	bérlakás állomány (db)
2015	1097
2016	1101
2017	1100
2018	1098
2019	1091

Forrás: KSH-TeiR

Önkormányzati bérlakás állomány megoszlása komfortfokozat alapján 2019. évben				
Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükséglakás
823	206	9	44	9

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

A nyugdíjas házban 2, míg az önkormányzati bérlakások között jelenleg 1 teljes körűen akadálymentesített lakás van.

Jelenleg -2020 októberében-, 179 kérelmező rendelkezik érvényes lakásigénnyel, melyből 122 család szociális bérlakásra, 47 kérelmező nyugdíjasházi, 10 pár fecskesházi lakásra vár.

A lakosság lakhatásának biztosítása, a lakással kapcsolatos kiadások csökkentése érdekében nyújtott ellátások

A települési támogatás keretében nyújtott **lakásfenntartási támogatás** a szociálisan rászoruló háztartások részére, a háztartás tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Összegét befolyásolja az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem és a számlákkal igazolt rezsiköltség. A lakásfenntartási támogatásban részesülők kérhetik a védett fogyasztói státuszba vételüket, mely sok esetben a családok számára nagyobb segítséget jelent, mint maga a támogatás.

Az **Adósságkezelési szolgáltatást** olyan szociálisan rászoruló személyek/családok vehetik igénybe – a jogszabályi feltételeknek megfelelően -, akik részben még fizetőképeseek, így a tartozásuk önrészét, valamint a folyó havi lakáscélú kiadásait fizetni tudják és a tartozásuk rendezése érdekében az adósságkezelési tanácsadóval az együttműködést vállalják.

Az adósságkezelési tanácsadás - lényegében - egy együttgondolkodási folyamat az igénybevevővel annak érdekében, hogy miként lehetséges az adósságot rendezni.

Az adósságkezelésben résztvevő egyén folyamatos segítő tevékenységben is részt vesz, az esetek döntő többségében életvezetési-, lakhatási-, foglalkoztatási- és mentálhigiénés tanácsadást vesznek igénybe az ügyfelek az adósságkezelési szolgáltatás mellett.

Adósságkezelési szolgáltatásra jogosult az a háztartás vagy egyedül élő személy, akinek

- az adóssága meghaladja az ötvétezer forintot és
- akinek a rendeletben meghatározott szolgáltató valamelyikénél fennálló tartozása legalább hat havi, vagy a közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták és
- megfelel a jövedelmi feltételeknek és
- vállalja az adósság és az önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését, valamint az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt.

Adósságkezelési támogatás azoknál az adósságtípusoknál nyújtható, amelyek szolgáltatóival az önkormányzat az együttes tehervállalás elvének érdekében együttműködési megállapodást kötött, és akik az adósság rendezése céljából engedményeket tettek (pl: részletfizetési lehetőség, moratórium tartása). A korábban

megkötött együttműködési megállapodások alapján jelenleg az alábbi adósságtípusoknál nyújtható támogatás pl: víz-és csatornadíj tartozás, lakbér és táv-hőszolgáltatási díjtartozás, áramdíjtartozás, lakossági szemétszállítási díjtartozás.

A lakásfenntartási és adósságkezelési támogatások alakulása:

Időszak	Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma (pénzbeli és természetbeni) (fő)	Adósságcsökkentési támogatásban részesültek száma (fő)
2015. év	1492*	31
2016.év	1088	15
2017. év	894	21
2018. év	762	12
2019. év	677	20

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

2015. március 1. napjától a településen élők szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladatává vált. Többek között megszűnt a központi költségvetésből biztosított és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által szabályozott lakásfenntartási támogatás és adósságkezelési támogatás. Ezt követően az önkormányzatoknak saját forrásból kell a településeken ezen ellátásokat biztosítani. Annak ellenére, hogy önkormányzatunk a változást követően próbálta a korábban ellátásra jogosultak jogosultságát megőrizni, lényegesen csökkent az ellátást igénybe vevők száma. Ennek két fő oka volt.

A lakásfenntartási támogatás esetében az ellátásra való jogosultság megállapításánál a háztartás tényleges lakásfenntartással kapcsolatos költsége is figyelembe vételre került, így több –főként alacsony komfort fokozatú lakásban élő, közüzemi költséggel nem vagy csak alig rendelkező háztartás kiesett a jogosultak közül.

A másik oka a folyamatos csökkenésnek, hogy az elmúlt években fokozatosan emelkedett a minimálbér, a garantált bérminimum, továbbá a nyugdíjak összege. A nyugdíjak, és a bérminimumok változásait azonban nem követte a szociális ellátások alapját képező nyugdíjminimum összegének emelkedése, amely 2008. óta változatlanul 28.500,-Ft. Ez azt eredményezte, hogy az egyébként szociálisan rászoruló családok pár száz vagy ezer forint miatt fokozatosan elestek a számukra fontos ellátásoktól, holott rászorultságuk a mindennapokban továbbra is jelentkezik.

A jogosulti kör drasztikus csökkenésének hatására 2018. május 1. napjától az önkormányzat felemelte az ellátások megállapításához figyelembe vehető jövedelem határt.

Előrefizetős áramszolgáltatást illetve gázszolgáltatást mérő készülék biztosítása

Az áramszolgáltatóknál mára gyakorlatilag rutin eljárássá vált az előrefizetős fogyasztásmérők felszerelése. Jó megoldás a nehéz anyagi helyzetbe került díjhátralékos fogyasztóknak, mivel ezzel a készülékkel meg tudják akadályozni tartozásuk további növekedését.

Az előrefizető, a köznyelvben "kártyás" fogyasztásmérő ugyanúgy méri az elfogyasztott villamos energiát, mind a hagyományos típusok, de ebben az esetben a fogyasztást előre ki kell fizetni. A befizetett összeg elfogyasztása után a készülék kikapcsolja az áramot. Védendő fogyasztóknak a felszerelés ingyenes.

Védendő fogyasztó a vízszolgáltatásban a gáz és áramszolgáltatás mintájára 2014. január 1-től került bevezetésre. A védelem azt jelenti, hogy aki nem tudja fizetni a vízdíjat és szociálisan rászoruló, az részletfizetést, vagy fizetési haladékot kérhet. Védeltséget élveznek a fogyatékossgal élők is. Őket különleges bánásmód is megilleti, például gyakoribb vízóra leolvasást kérhetnek.

Nagycsaládos földgáz árkedvezmény: A földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódóan 2011. január 1-től került bevezetésre a nagycsaládos háztartásban élők részére adható kedvezmény. A nagycsaládos kedvezményre jogosult az a háztartás, amelyben a családok támogatásról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti olyan jogosult él, aki legalább három gyermek után, illetve figyelembevételével részesül családi pótlékban és egyetemes szolgáltatónál szolgáltatási szerződéssel rendelkezik.

A nagycsaládos kedvezmény csak egy felhasználási helyen vehető igénybe. Fogyasztói közösség esetén egy felhasználási helyen több jogosult is igénybe vehet nagycsaládos kedvezményt. Ha a jogosultnak a vele egy háztartásban élő, családi pótlékra jogosító személyre hivatkozással nagycsaládos kedvezmény került megállapításra, a jogosulttal egy háztartásban élő más személy erre a személyre tekintettel további kedvezményre nem jogosult.

Hajléktalan ellátás

Kaposvár Város Önkormányzata 2008. évtől kezdődően a hajléktalan ellátást a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezetével kötött feladat-ellátási szerződés keretében biztosítja. A fenntartó EU-s pályázati forrás felhasználásával egy korszerű hajléktalanellátó központot épített és működteti hozzáértéssel, elhivatottan.

A Nyitott Kapu Hajléktalan Gondozási Központ célja, hogy a magukat fedél nélkülinek valló személyeket a szociális munka eszközei és módszerei segítségével, a rendelkezésre

álló intézményi eszközökkel, szolgáltatásokkal, állapotukhoz igazodóan, a lehető legnagyobb és legsokoldalúbb segítségben részesítse.

Szakmai létszámuk 9 fő, akik rendelkeznek az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletben a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről határozó szakmai végzettségekkel.

Munkájukat egyénre szabottan, az ügyfelekkel közösen kialakított, elkészített gondozási tervek végrehajtásával végzik. Az intézményen belül pedig a közösségi élet, a családi, társadalmi, és a munkakapcsolatok alakítása is feladatuk. Segítik az ellátottak hivatalos ügyeinek intézését, javaslatokat készítenek gondozottjaiknak problémáik megoldására. Önállóan is és kapcsolataik révén is igyekeznek megoldani a városban keletkezett, a hajléktalanokat érintő szociális válsághelyzeteket. Egészségügyi, jogi és ügyintézési tanácsadást végeznek. Segítik a hajléktalan emberek és családtagjaik kapcsolatainak javítását. Egész évben működtetik az utcai gondozószolgálatot. A szolgáltatáshoz kapcsolódó közérdekű és meghatározott célú felajánlásokat, a természetbeni és anyagi támogatásokat közvetítik ügyfeleiknek.

2008 májusától **önálló háziorvosi** praxis keretében orvosi ellátást is biztosítanak heti 30 órában a hajléktalanoknak.

Az **éjjeli menedékhely** este, illetve éjszaka napi 14 órán át tart nyitva, 18 h – 08 h-ig. A nyitva tartási időben tisztálkodásra, mosásra és szárításra, kulturálódásra, nyugalmas alvásra biztosít lehetőséget a rászorulóknak. E részegységben, négy órában szociális munkás lát el ügyeletet. Az esti órákban vacsora kiegészítést biztosítanak. Külön zárható értékmegőrző szekrény áll minden gondozottjuk rendelkezésére. Nagyobb értékeiket elkülönítve tárolják.

Az **átmeneti szállás** 16 h – 08 h-ig tart nyitva és a napi nyitvatartási időn belül az ellátottak szociális és mentális gondozását is biztosítja. E tevékenység időtartama nem kevesebb, mint a nyitvatartási idő egyharmada.

A **népkonyha** a rászorulóknak számára napi egyszeri meleg étel elfogyasztására ad lehetőséget, szociális munkás elérhetőségével. Emellett fürdési, tisztálkodási, mosási, szárítási lehetőségeket is biztosítanak az igénybe vevők számára.

A **nappali melegedő** 10 h – 18 h-ig tart nyitva. Napközben pihenésre, hasznos időtöltésre (tévé, videó, DVD, játék, olvasás: könyv, újságok, bajnokságok stb.) mosásra, információk szolgáltatásra, ügyintézésre, étkezésre biztosít lehetőséget, együttműködve az utcai szociális szolgálattal. A nappali melegedő működéséhez igazítva tart nyitva az intézmény könyvtára (közel 4000 kötet, folyóiratokkal). A könyvtárban a tartózkodás mellett internet-hozzáférést, egyéni hiányosságok leküzdésének pótlását (olvasás, írás gyakorlása) is biztosítják. Külön helyiségekben lehetővé teszik és szervezik a kiscsoportos beszélgetéseket. A munkaerő-piaci helyzetük megváltoztatása, javítása érdekében tanfolyamokat, speciális igények kielégítését szolgáló foglalkozásokat szerveznek számukra.

Az **utcai szociális szolgálatra** kiemelt figyelmet fordít az intézmény. A szervezeti egységek nyitva tartásának idejében is biztosítja az utcai szociális munka során kialakított kapcsolattartási rendet a kliensek, és a segítők között. Minden munkatárs végez utcai

szociális munkát. Cél az ellátatlan, utcán életvitelszerűen tartózkodó egyének, csoportok szociális és mentális segítése Kaposvár és Kaposvár Kistérsége területén is. Utcai munkások meghirdetett ügyeleti időben, telefonos személyes elérhetőséget biztosítanak a hozzájuk fordulóknak. A felderítettek "vackairól", folyamatos térképet készítenek. A felderítés az érintettek igényeinek felmérését is tartalmazza.

Ezekre az igényfelmérésekre, valamint a szolgálat folyamatos és körütekintő működésének eredményének köszönhetően az utcán életvitelszerűen élők számára - folyamatosan - sokféle szolgáltatást hoznak létre és működtetnek.

Ezek közül a legfontosabbak: A krízisidőszakban minden nap - meghatározott találkozási pontokon - teát és élelmet, illetve egy hétre való ételadományt adnak. (De nyáron, a 25 C° feletti hőmérséklet esetén ún. vizes járatok működnek.) Mínusz 5 fok alatt naponta kétszer járják be a találkozási pontokat, illetve felkeresik - a Vacoktérképük alapján - a hajléktalan embereket. Mínusz 10 fok alatt napi háromszor is bejárják az ismert, felderített helyszíneket. Folyamatosan fürdésre, mosásra biztosítanak lehetőséget az intézményben. Szükség esetén "beviszik" a hajléktalan embereket az intézménybe.

Külön ún. krízisszobát működtetnek azokra az esetekre, amikor ügyfeleink - állapotuk miatt egyébként - nem vehetnék igénybe az intézmény szolgáltatásait pl. ittasság.

Folyamatosan lehet az utcai szociális szolgálatnál - díjmentesen - hálózást kölcsönözni (március 31-ig), a kölcsönzés lejárta után kitisztíttatják, hogy ismételten felhasználható legyen. Ugyancsak hetente biztosítják az utcán életvitelszerűen tartózkodók részére az ún. heti ellátmányt. Ezt a szolgáltatást az érintettek kérték, mert a város külterületein laknak, nem érnek be naponta a tea járataikra. Biztosítják az orvosi ellátást, a betegszobát is a rászoruló ügyfeleknek.

Minden olyan lehetőséggel rendelkeznek, amelyek lehetővé teszik az utcán élő hajléktalan emberek állapotának elviselését, javítását egész éven keresztül.

Szociális információs szolgálat 24 órán keresztül működik, melynek elsődleges célja krízishelyzetek megoldása, a szolgálatok szervezése, kapcsolattartás más intézményekkel. Tájékoztatás az igénybe vehető szolgáltatásokról, folyamatos segítségnyújtás. Kapcsolatot tart a Diszpécserszolgálattal.

Az egyéni esetkezelés során az Etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, a klienseket egyenrangú félként, az emberi méltóságot szem előtt tartva, az önfenntartó képességét erősítve segítik. Az egyéni esetkezelés alatt a döntéseket közösen hozzák meg gondozottjainkkal, de a kezdeményezést átengedik a kliensnek.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások kapacitása, igénybevétele, kihasználtsága:

Szolgáltatás	Eng. férőhely	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Átmeneti szállás	10 férőhely	2.889 éjszaka/év 240 éjszaka/hó kihasználtság: 79%	2928 éjszaka/év 244 éjszaka/hó Kihasznált-ság: 80.2%	3640 éjszaka/év 303 éjszaka/hó Kihasznált-ság: 99,7%	3650 éjszaka/év 304 éjszaka/hó Kihasznált-ság: 100 %	3650 éjszaka/év 304 éjszaka/hó Kihasznált-ság: 100 %

Éjjeli menedék-hely	49 férőhely	16430 éjszaka/év 1369 éjszaka/hó kihasználtság:92%	15123 éjszaka/év 1260 éjszaka/hó Kihasznált-ság: 84,5%	14713 éjszaka/év 1226 éjszaka/hó Kihasznált-ság 82,2%	16087 éjszaka/év 1340 éjszaka/hó Kihasznált-ság: 89,9 %	19869 éjszaka/év 1655 éjszaka/hó Kihasznált-ság: 76,6%
Nappali melegedő	100 férőhely	39491 gond.nap/év 3291 gond.nap/hó kihasználtság:108%	35255 gond.nap/év 2938 gond.nap/hó Kihasznált-ság:-96%	36885 gond.nap/év 3073 gond.nap/hó Kihasznált-ság: 101%	36209 gond.nap/év 3017 gond.nap/hó Kihasznált-ság: 99,2 %	37412 gond.nap/év 3117 gond.nap/hó Kihasznált-ság: 102,4%
Népkonyha	50 adag	9855 adag/év 812 adag/hó kihasználtság:54%	8960 adag/év 747 adag/hó Kihasznált-ság: 49%	4925 adag/év 410 adag/hó Kihasznált-ság: 27 %	1025 adag/év 335 adag/hó Kihasznált-ság:22 %	4790 adag/év 400 adag/hó Kihasznált-ság: 26,2 %
Utcai szociális munka		4833 fő/év 403 fő/hó	5264 fő/év 439 fő/hó	5140Fő/év 428Fő/hó	5210Fő/év 434 Fő/Hó	5190Fő/év 432 Fő/hó
Egészség-ügyi ellátás		1260 eset 193 fő	1438 eset 217 fő	1267 eset 190 Fő	1437 eset 194 fő	1712 eset 168 Fő
Könyvtár		1692 fő/év 141 fő/hó	1886 fő/év 157 fő/hó	2305Fő/év 192 Fő/hó	1974Fő/év 164 Fő/hó	1178Fő/év 98 Fő/hó

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Tartósan 120 körül mozog azoknak a létszáma, akik az intézménnyel rendszeres és folyamatos kapcsolatban vannak és igénybe vesznek valamilyen szolgáltatást. Az elmúlt évben kiterjesztették az esetfelelősi rendszert az utcán élőkre is, így minden velük kapcsolatban álló személy mindennapjait egy –egy munkatársuk figyelemmel kíséri. Talán ez is hozzájárult ahhoz, hogy a tavalyi kemény télnek nem lett Kaposváron hajléktalan áldozata.

Kiemelt eredményként tartják számon azt, hogy Kaposváron 2017. februártól az addigi un. teajáratot igénybe vevők a konzerv helyett naponta biztosított meleg ételért bemennek az intézménybe, egyúttal további szolgáltatásokat (gyakoribb orvosi ellátás, tisztálkodás, mosás, rendszeresebb ügyintézés segítséggel, fodrászat, könyvtár, programokon való részvétel, stb.) is igénybe vesznek. 2017-ben az intézmény támogatásával egy hajléktalan, majd **2018-ban még egy** személy sikeres bérlakás pályázatot nyújtott be és így önkormányzati bérlakáshoz jutott, **az együttélés szabályainak azóta is eleget tesznek.**

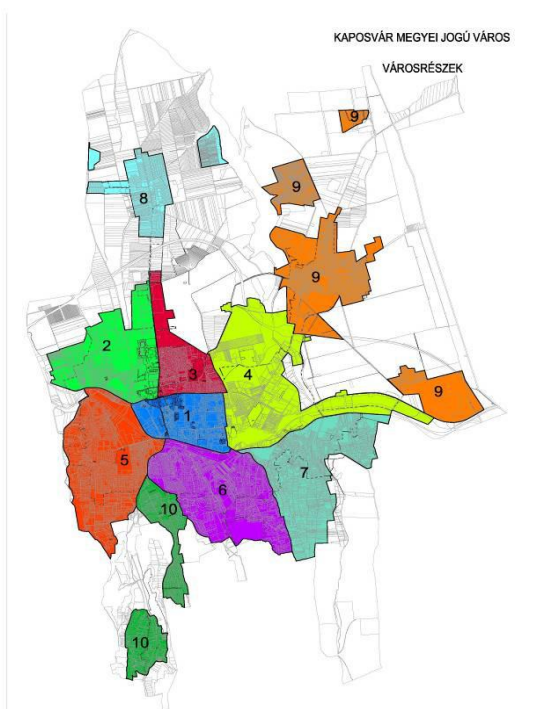
Tapasztalatuk, hogy a hajléktalan, vagy hajléktalan életmódot folytató személy munkavégzési hajlandósága nagyon csekély. Különösen igaz ez a fiatalokra, akiknek jövedelemforrása – hivatalosan - számukra ismeretlen. A meggyőzésen kívül nincs más eszközük arra, hogy az egészséges, munkaképes személyeket rendszeres munkavégzéshez kapcsolt jövedelemforráshoz juttassák annak érdekében, hogy egy idő után önellátóvá váljanak és kikerüljenek az ellátórendszerből.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

A munka, a jövedelem hiánya, jelentősen meghatározza az életminőséget, a szociális helyzetet. A jövedelem csökkenésével együtt jár, hogy az alapvető szükségletek kielégítése az elsődleges, és a lakások belső, külső állapotának a szinten tartására sokkal kevesebb fordítható. A megfelelő jövedelemforrás hiánya, a befolyó jövedelmek felhasználása, valamint a többségi és a roma lakosság közötti, valamint a roma lakosság egyes csoportjai közötti lényeges szocio-kulturális eltérések, szokások is konfliktushelyzeteket, elhatárolódásokat okozhatnak. A szegregált területen élők hangos és gyakran a közterületre koncentrálódó közösségi élete, az eltérő értékrend és normák, a környezet elhatárolódását tovább erősítheti. Az életminőség, az életforma megnyilvánulása a környezeti kultúrában, a társas kapcsolatokban, közösségi szemléletben, szintén hozzájárul a szegregálódáshoz, amennyiben jelentős eltérés van a szegregátum és környezete között.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2008. évben készítette el első alkalommal az Integrált Városfejlesztési Stratégiáját (továbbiakban IVS). Ennek keretében került elfogadásra a város antiszegregációs terve. Az antiszegregációs terv részletes helyzetelemzést mutat a város szegregált településrészeiről, így különösen a Nádasdi utca és környékéről. Az érintett területen már ekkor történtek fejlesztések. A forgalmasabb helyeken buszmegállók kerültek kialakításra, a Hajnal utcában és a Bodrog közben járda épült, a Nap utcában és a Csillag utcában pedig szennyvízvezeték létesült. Az antiszegregációs tervben meghatározásra került továbbá, hogy az ott található hulladéklerakót rekultiválják, mely azóta megvalósult. Az IVS felülvizsgálata szükségessé vált, ezért az önkormányzat pályázatot nyújtott be erre. A DDOP-4.1.1/E-13 konstrukció keretében elkészült a város integrált településfejlesztési stratégiájának és antiszegregációs tervének felülvizsgálata és módosítása, olyan módon, hogy azok illeszkedjenek az Európai Bizottság 2014 utáni kohéziós politikai irányaihoz, valamint választ adjanak a várost és térségét érintő gazdasági, környezeti, éghajlattal összefüggő és társadalmi problémáinak kezelésére.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a korábbi IVS-t alapul véve, az ITS-ben 10 városrészre osztotta a települést, ezzel kijelölve a legfontosabb fejlesztési irányokat.

Városrészek:

1. Belváros
2. Északnyugati városrész
3. Északi városrész
4. Kisgát és környéke, Cukorgyár, Pécsi utca és környéke
5. Kecelhegy – Cser
6. Donner – Rómahegy
7. Ivánfahegy – Kaposszentjakab
8. Kaposfüred
9. Toponár – Répáspuszta – Fészerlak – Deseda
10. Töröcske – Zselic kertváros

Forrás (ITS)

A KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján, Kaposváron két szegregátum van: melyből az a Szentjakabi a település keleti, míg a Cseri a település nyugati városrészéhez van közel, egymástól 5,3 km távolságban.

Szentjakabi szegregátum:

A szegregált terület kialakulásához több tényező is hozzájárult, melyből néhány jelentősebb az alábbiakban felsorolásra kerül:

- alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nagyobb aránya,
- munkalehetőség hiánya,
- eltérő jövedelmi viszonyok,
- a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségei,
- terület kedvezőtlen fizikai jellemzői,
- lakásállomány leromlott, nem karbantartott állapota, alacsony komfortfokozata,
- szolgáltatásokhoz való egyenlőtlen hozzáférés,
- különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok lakóhelyének elkülönülése,
- a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magas,

A szegregátum a következő utcákat érinti: Pécsi u. páros oldala (a Nádasdi utca sarkától a Dankó P. utcáig), Nádasdi utca mindkét oldala (a Pécsi utcától a belterületi határig), Móricz Zs. utca mindkét oldala (a Nádasdi utcától a Hold utcáig), Nap utca, Csillag utca, Hold utca, Hajnal utca, Nyírfu utca, Bodrog utca.

A szentjakabi szegregátum minden adat alapján szociálisan hátrányos helyzetű, telepszerű terület, melyet szinte kizárólag romák laknak. Meghatározó része, a városszövettől elkülönülő, alacsony minőségű, leromlott állagú saját vagy önkormányzati tulajdonú szociális bérlakásokkal. A területen a lakások állapota magas arányban nem megfelelő: lelakott és befejezetlen magánházak, „csökkentett” paraméterű bérlakások. Az utóbbi években történt közművesítések ellenére is alacsony a komfortfokozatuk. Családi házas beépítésű, zömében legalább 30, de jelentős részük 60 évvel ezelőtt épült, épületállománnyal rendelkező városrész.

A többségében romák által lakott területen az infrastrukturális beruházásokkal az önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások egy része felújításra került, korszerűbb, komfortfokozat növelő, energiahatékony megoldásokkal.

A szegregátumhoz a belváros felől a Pécsi utcán haladva lakóövezeti illetve gazdasági, valamint a városrész egészségügyi szolgáltatóinak helyet adó övezeten keresztül lehet

eljutni. A terület arculatát, a Nádasdi utcához érve, jelentősen meghatározza a város rehabilitációs „NOSTRU” projekt keretében létrehozott közösségi ház, és udvara, annak felszereltsége, mely a gyermek, ifjúsági és fiatal felnőtt korosztály hasznos időtöltésére biztosít lehetőséget.

Megközelíthetőség, közlekedés

A város központjától, a közlekedés típusától függően, gyalog, járművel, tömegközlekedési eszközzel egyaránt megközelíthető, a település centrumától 2,5 - 3 km távolságban helyezkedik el. A terület egyik része, a korábbi infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően, a településen általánosan kiépített utakkal, járdákkal és tömegközlekedési hálózattal azonos színvonalú közlekedési lehetőség biztosított, azonban a városszövettől elkülönülő részén az utak, járdák állapota leromlott, hiányos, ezáltal a járművel történő megközelítés is nehezebb. Helyi közösségi közlekedés elérhetősége a területen élők számára csupán néhány perc, illetve a legtávolabbi pontjáról is kb. 10 percet vesz igénybe. Távolsági, helyközi buszjáratok áthaladnak a városrészen, ott le- és felszállás lehetőségét is biztosítva. A vasúti közlekedés szintén elérhető tömegközlekedéssel és gyalogosan is. A városrész határában egy kisebb vasúti megállóhely is működik.

A lakók számára az ingatlan közvetlen közelében és környezetében rendelkezésre áll közösségi hely, gyermekek, fiatalok és felnőttek számára egyaránt, a „NOSTRU” Községi Ház és udvara.

A város ezen részén és annak közvetlen közelében nincs bevásárlóközpont, supermarket, nagyobb üzlet, több kisebb magántulajdonban üzemeltetett, elsősorban élelmiszerüzlet, zöldség, gyümölcs üzlet, árusító hely van. További kisebb szolgáltatások megjelennek még a szegregátum környezetében, de minimális számban, viszont a város központjához közeledve, egyre több és szélesebb körű szolgáltatás biztosított elérhető távolságban és feltételekkel az ott élők számára is.

Oktatási nevelési intézmények - óvodai, iskolai nevelés és oktatás

A szegregátumot magában foglaló Kaposszentjakabi városrészben egy óvoda - Szentjakabi Tagóvoda - érhető el, a városrész közvetlen közelében még egy - a Kaposvári Tar Csátár Központi Óvoda (Kaposvár, Pécsi u. 1.) - van elérhető, könnyen megközelíthető távolságban. A szegregátumban élő gyermekeket is befogadó Szentjakabi Tagóvoda 5 csoportos intézmény a felújításnak köszönhetően egy csoportszobával, fejlesztőszobával, tornaszobával és több kiszolgáló helyiséggel bővült. A felújított intézmény 2015. januártól ad lehetőséget még korszerűbb körülmények között, az óvodáskorú gyermekek nevelésére, fejlesztésére.

Általános iskolai oktatás-nevelés az akcióterülettel érintett városrészben élők számára körzeti elosztás szerint, 2017-ig egy intézményben állt rendelkezésre, a Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Pécsi Utcai Tagiskolájában, ami kb. 1 km távolságban helyezkedik el. 2016. novemberében a Pécsi Ítéltábla PF.III.20.004/2016/0. számon az első fokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és megtiltotta a Pécsi Utcai Tagiskolában a 2017/2018-a tanévtől kezdődően első osztály indítását. Jelenleg az iskola 7 évfolyammal működik és a megszűnés felé halad.

A településrészen, valamint közvetlen környezetében más alap- vagy középfokú oktatási, nevelési intézmény nincs, azonban a szabad iskolaválasztás lehetősége a célterületen élők

számára is biztosított így lehetőségük van a város általános iskolái közül a számukra legmegfelelőbbet kiválasztani. Sokan éltek és élnek is a „telepről” ezzel a lehetőséggel. Középfokú oktatási-nevelési intézménybe pedig a tanulmányi eredményük alapján bárhova felvételt nyerhetnek a megyeszékhely által biztosított széles körű gimnáziumi, szakképzési vonalon, nem csak nappali, hanem esti vagy levelező rendszerű képzés igénybevételével is.

Egészségügyi ellátás

A Szentjakabi szegregátumban élők számára elérhető egészségügyi szolgáltatások, melyek az ellátási területükön működnek:

felnőtt háziorvosi ellátás: Kaposváron, a 29 felnőtt háziorvos körzetből 2 körzet a Szentjakabi városrészben működik, melyek közül a területileg illetékes körzet a szegregátumban élők otthonától 1 – 1,5 km távolságban helyezkedik el.

gyermek háziorvosi ellátás: a településen jelenleg 15 körzet működik, a szegregátumban élők számára területileg is illetékes gyermek háziorvosi körzet egy van, ami 1-1,5 km-re van.

védőnői szolgálat: Kaposváron a jól kiépült területi védőnői körzetek száma 27, melyből 3 körzet tevékenysége terjed ki a városrészre, a szegregátum 3 területi védőnőhöz tartozik. A területi védőnői szolgálat tevékenysége, a várandósság időszakától követi a gyermek fizikai és mentális fejlődését, egészen az általános iskolai tanulmányok befejezéséig. A területi védőnők a legfontosabb életszakaszoknál, a gyermekvárásnál, az újszülött fogadásánál, a családi élet kialakításánál, a gyermekek óvodába, iskolába menetelénél jelen vannak, a szervezet életkornak megfelelő fejlődését, védőoltásokhoz való hozzájutást, nyomon követik az általános iskolai tanulmányok befejezéséig. A gyermek háziorvosok mellett, a gyermekek fizikai és mentális fejlődésének figyelemmel kísérésével segítik a gyermekek egészséges fejlődését. A védőnő feladata lakosság magasabb szintű ellátása érdekében egészségmegőrző, egészségnevelő, felvilágosító, anya-, gyermek-, ifjúság-, nő- és családvédelmi tevékenység, elsősorban preventív feladatok ellátása óvodákban, iskolákban, tanácsadókban.

iskola-egészségügyi ellátás - az iskola-egészségügyi ellátásról szóló rendeletben meghatározottak szerint történik a településen. Az iskola-egészségügyi ellátással összefüggő feladatokat a területi védőnő - a területi védőnői ellátásról szóló külön jogszabályban meghatározott - a nevelési-oktatási intézményt ellátó iskolaorvossal együttműködve végzi.

Kaposváron, területi illetékesség alapján meghatározott, 10 felnőtt fogászati körzet működik, melyből egy körzet 1 – 1,5 km távolságban helyezkedik el a szegregátumtól. A gyermek és iskolafogászat 7 körzettel rendelkezik, melyek működése inkább a szegregált területtől távol eső városrészre koncentrálódik, de ott elérhető mindenki számára. A fogászati magánpraxisok vannak közelebb, azonban a szegregátumban élők számára bár nyitva állnak, de kevésbé veszik igénybe.

Más egészségügyi megelőző- és alapellátáshoz tartozó szolgáltatások, mint pl. szűrővizsgálatok, sürgősségi alapellátási ügyelet, a település centrumában, a szegregált területen lakók számára is elérhető.

A Szentjakabi városrészben 2012-2014 között végzett programok

A fenti időszakban 4 alkalommal rendezett a Napkerék Egyesület, szűréssel egybekötött egészségnapot. Egy alkalommal a területen működő iskolában és végül az óvodában

foglalkoztak a gyerekekkel. Az iskolában és az óvodában nem szűrővizsgálatot végeztek, hanem a gyerekek fejlettségi fokát mérték.

A programok során a témák részben előadások, részben interaktív foglalkozások, gyakorlati bemutatók formájában kerültek feldolgozásra. A témák kiválasztásánál figyelembe vették az évszakokat és annak megfelelő aktuális témákat beszéltek át. Az iskolában és az óvodában az életkornak megfelelő formában foglalkoztak a gyerekekkel. A résztvevők megerősítés képpen a hasznos ajándékokat kaptak.

A foglalkozások témái:

- szűrővizsgálatok fontossága, betegmegelőzésben betöltött szerepe, részvételi lehetőségek
- nyári fertőző betegségek, májgyulladás, szalmonella, gombamérgezés
- nyári balesetek a családban, bőr védelmének jelentősége
- egészséges táplálkozás egyszerűen, bemutatóval, házi praktikák
- Szezonális zöldségek, a konyhában, elkészítésükhöz tanácsok és kóstoló
- diéták, vitaminok, folyadékfogyasztás jelentősége
- beteg a családban és a kórházban
- védőoltások, kullancsfertőzés, bőrbetegségek
- lázas állapotok lázgörcs
- nemi érés, szexuális élet, terhességre felkészítés
- élvezeti szerek.

A foglalkozásokon folyamatosan történt vérnyomás – és vércukormérés, testsúly, testzsír – és BMI vizsgálat, valamint látásvizsgálat. A mozgás fontosságának hangsúlyozására tánctanulás, tánc és ügyességi játékok korcsoportnak megfelelően. A programokon folyamatosan részt vettek különböző szakorvosok, akik részben a mérési eredményeket értékelték, részben személyre szóló tanácsokat adtak.

A mérések eredménye:

- Mérések száma: 362 (felnőtt: 289, 13 év alatti gyerek 73)
- Vérnyomás 140/90 Hgmm felett: 42 (14,5%)
- Vércukor 6,5 felett: 68 fő (23,5%)
- Testsúly 80 kg felett: 84 fő (29%)
- Feltétlen kivizsgálást javasoltak 12 főnek
- 72 gyerek közül 3 esetben további orvosi vizsgálatot javasoltak
- Iskolák: A fejlettségi mutatók alapján 5 túlsúlyos tanuló került kiszűrésre
- Óvodák: Túlsúlyos és alultáplált gyereket nem találtunk.
-

A szegregátumot jelentősen érintő fejlesztés a „NOSTRU – szociális város-rehabilitáció Kaposváron” című projekt, amely Európai Unió társfinanszírozással valósult meg.

A projekt tartalma:

Lakófunkció megújítása:

Nádasdi u. 1/a – 1/b sorházakban 10+10 önkormányzati bérlakás komorfokozatának javítása: minden lakóházban fürdőszoba kialakítása, egyúttal belső lakóterületi átalakítása, amely révén 8 db egyszobás lakásban további (gyerek) lakószoba kialakítása is lehetővé vált.

a Nádasdi u. 47-49-ben 6+6 önkormányzati bérlakásban az épület- és épületgépészeti korszerűsítés mellett sor került a jellemzően használaton kívüli kamrák megszüntetésére, így a lakótér bővítésére, valamint a szintén használaton kívüli teraszokhoz vezető ajtók megszüntetésével korszerű, jól szigetelő ablakok beépítésére.

A lakóházakhoz ezzel egyidejűleg megoldottuk a kulturált megközelítési módot is az eddig hiányzó szilárd burkolatú bejárókkal, valamint a tető- és homlokzat felújítást.

Közösségi funkció fejlesztése:

Új közösségi ház (+ zárható játszóudvar + nyitott sport- és rendezvényter) létesítése a Pécsi u. 52. alatti önkormányzati telken. A soft elemek zömmel itt valósultak meg.

Közterület fejlesztése:

Nádasdi, Nap, Hold, Csillag, Hajnal és Móricz Zs. utcákban – járdafelújítás, árkok takarítása, zöldsáv javítása, hulladékgyűjtők kihelyezése (ahol hiányzott), Csillag u. és Nap u. között átjáró szilárd burkolatú megoldása, utcabútorok elhelyezése szerepelt terveink között.

Térfigyelő kamera telepítésére került sor a Pécsi u. – Nádasdi u., és a Nádasdi u. – Móricz Zs. u. kereszteződésében, valamint a Nap u. elején a közbiztonság, a bűnmegelőzés, illetve a fejlesztések védelme érdekében,

Ezen munkák megvalósításában érdemi szerepet szántunk a helyben lakóknak, akár képzés-foglalkoztatási konstrukcióban is. A fenti beruházásokat emberi erőforrást fejlesztő és életminőséget javító „soft” programelemek is kísérték.

A fenti programmal párhuzamosan futó, másik jelentős projekt a **Komplex Telepprogram** volt, amely a Türr István Képzési és Kutatási Központtal, a SzocioNet Egyesített Szociális és Gyermejjóléti Intézménnyel, a Napkerék Egyesülettel és a Kaposvári Roma Nemzetiségi Önkormányzattal (továbbiakban RNÖ) konzorciumban valósult meg. A konzorciumvezető Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata volt.

A projekt keretén belül egyaránt fontos volt a közvetlen célcsoport számára a célzott és az egyéni esetkezelők által nyomon követett és segített előrehaladás segítése, valamint a közvetett célcsoport – minden telep lakos – számára elérhető, nyitott szolgáltatások és programok megvalósulása.

A projekt legfőbb indikátorai voltak: a közvetlen célcsoportban megszólítani tervezett személyek száma 100 fő, akik közül 60 fővel készült egyéni fejlesztési terv, amely szolgáltatások, lehetőségek, kötelezettségek és ösztönzők együttese. Az egyéni fejlesztési tervek kulcsfontja minden esetben a képzés volt. (5 fő kisgépkezelő, 5 fő település-karbantartó, 30 fő parkgondozó). Ezen felül a SzocioNet, az RNÖ és a területen dolgozó védőnőkkel és orvosokkal egyeztetve elindításra került 10 fő (családos asszonyok) „egészségőr” képzése, majd közülük 5 fő kísérleti jelleggel támogatott foglalkoztatására került sor (ezen projekt pénzügyi keretein kívül). Feladatuk volt a családok és a szakemberek közötti bizalmi-, és információs hídszerep kialakítása. A támogatott képzésben részt vevők száma: 50 fő volt.

Az egyéni fejlesztési terven keresztül az ebben elkötelezettek családtagjai is megszólításra kerültek, mely további 200 főt jelentett. Elsősorban az ő számukra kínált a Csillagpont az alapellátásba nem sorolható többlet-szolgáltatásokat (baba-mama klub korai fejlesztésre, háztartás-gazdálkodási klub, kríziskezelés, stb.) annak érdekében, hogy a projekt ideje alatt

ne csak egy, hanem több probléma megoldása kezdődjön el, így szinergikus hatásként a család egészének életminősége nagyobb eséllyel javulhasson.

A projekt közvetett célcsoportja az egész telepi lakosság volt – mintegy 1000-1200 fő. Számukra a Csillagpont settlement jelleggel hozzáférhetővé tette az alapvető szociális szolgáltatásokat. Ezen felül az egészségkultúra és környezetkultúra szokásrendjének minél szélesebb körű megmozdítása érdekében a Csillagház-szolgáltatás körében nyitott nagyrendezvények megtartására is sor került. Ezek a rendezvények a telepen kívül, a Pécsi utcai iskola és az orvosi rendelők nyújtotta helyszíneken valósultak meg, így egyúttal a nemzetiségi és többségi társadalom számára találkozási eseményekké is válhattak.

A lakosság fizikai életkörülményeinek javítása érdekében tervezett infrastrukturális beavatkozások voltak: Nadasdi u. 78/a-b bérlakásokhoz megfelelő fatárolók megépítése. A projekt 2013 tavaszán indult és 2015. január 31-én zárult.

Cseri városrészben kialakult szegregátum:

A másik szegregátum a Cseri városrész keleti részén, a város központjától a közlekedés típusától függően, gyalog, járművel, tömegközlekedési eszközzel egyaránt megközelíthető, a település centrumától 1-1,5 km távolságban helyezkedik el. A szegregátum a településtesttől nincs elvágtva, ahogy azt a megközelíthetőségnél leírtak is bemutatják, a településen általánosan kiépített utakkal, járdákkal és tömegközlekedési hálózattal azonos színvonalú közlekedési lehetőség biztosított. Azonban a város centrumától - a település központjában működő üzleteket, és szolgáltatásokat elhagyva, - a vasúti átjáró után alul hasznosított, vagy használaton kívüli gazdasági területek, és a Kapos folyó, valamint a közterületek kevésbé gondozott környezete mellett lehet eljutni. A középfokú oktatási intézmény és sportlétesítmény közé ékelődött lakások, telepszerű, alacsony minőségű, leromlott állagú önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások. A lakók számára az ingatlan közvetlen közelében és környezetében nem áll rendelkezésre közösségi hely, sem gyermekek, sem felnőttek számára, így a szegregált területen lakók a közösségi életet leginkább az épületen kívül, az utcán élik meg.

A szegregátumban élők számára a Cseri városrészben két óvoda érhető el, azonban általános óvodai nevelést, a Kaposvári Rét utcai Központi Óvoda Madár utcai tagintézménye végez, ami 1 km távolságban van, mely minden igénybe vevő számára nyitott. A **Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (továbbiakban Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény)** óvodája elsősorban speciális ellátási igényű óvodás korú gyermekeket fogad be.

Általános iskolai oktatás-nevelés az érintett városrészben egy intézményben áll rendelkezésre, a Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Gárdonyi Géza Tagiskolájában, ami 1 km távolságban helyezkedik el az elsődleges megvalósítási helyszín önkormányzati szociális bérlakásaitól.

A településrészen elérhető, a szegregátum közvetlen szomszédságában a **Kaposvári Szakképzési Centrum Lamping József Technikum és Szakképző Iskola**, mely a következő képzési, felzárkóztatási formákat biztosítja: szakközépiskolai nevelés-oktatás (szakképzés),

szakiskolai nevelés-oktatás (párhuzamos közismereti és szakmai képzés), szakiskolai nevelés-oktatás (szakképzés).

Egészségügyi ellátás

Az érintett területen élők számára elérhető egészségügyi szolgáltatások, melyek az ellátási területükön működnek:

felnőtt háziorvosi ellátás Kaposváron, a 29 felnőtt háziorvos körzetből 2 körzet a Cseri városrészben működik. 2018 évben a Cseri úton átadásra került az új orvosi rendelő, ahol egy háziorvos és egy fogorvos várja a betegeket.

gyermek háziorvosi ellátás a településen jelenleg 15 körzet működik, a szegregátumban élők számára területileg is illetékes gyermek háziorvosi körzet, néhány perc gyalogos közlekedéssel elérhető.

védőnői szolgálat Kaposváron a jól kiépült területi védőnői körzetek száma 27, melyből 2 körzet tevékenysége terjed ki a városrészre, az akcióterület, szegregátum 1 területi védőnőhöz tartozik. A területi védőnői szolgálat tevékenysége, a várandósság időszakától követi a gyermek fizikai és mentális fejlődését, egészen az általános iskolai tanulmányok befejezéséig. A területi védőnők a legfontosabb életszakaszoknál, a gyermekvárásnál, az újszülött fogadásánál, a családi élet kialakításánál, a gyermekek óvodába, iskolába menetelénél jelen vannak, a szervezet életkornak megfelelő fejlődését, védőoltásokhoz való hozzájutást nyomon követik az általános iskolai tanulmányok befejezéséig. A gyermek háziorvosok mellett a gyermekek fizikai és mentális fejlődésének figyelemmel kísérésével segítik a gyermekek egészséges fejlődését. A védőnők feladata a lakosság magasabb szintű ellátása érdekében egészségmegőrző, egészségnevelő, felvilágosító, anya-, gyermek-, ifjúság-, nő- és családvédelmi tevékenység, elsősorban preventív feladatok ellátása óvodákban, iskolákban, tanácsadóknál.

iskola-egészségügyi ellátás - az iskola-egészségügyi ellátásról szóló rendeletben meghatározottak szerint történik a településen. Az iskola-egészségügyi ellátással összefüggő feladatokat a területi védőnő - a területi védőnői ellátásról szóló külön jogszabályban meghatározott - a nevelési-oktatási intézményt ellátó iskolaorvossal együttműködve végzi.

A szegregátumban élők helyzetének javítása érdekében tett és tervezett intézkedések:

Ezek a területeken jelentős infrastrukturális és humán jellegű beavatkozások történtek az elmúlt évek során, valamint a Cseri úton **befejeződött** a bérlakások megújítására irányuló beruházás. A RNÖ konzorciumi partnerként **vett** részt a "Komplex társadalomfejlesztés Kaposvár Cseri úti akcióterületén" című projektben.

A szegregált területek integrált programjában a jövőben elsősorban a soft, azaz a nem beruházási jellegű projektek megvalósításán van a hangsúly, azonban ezt a város egész területén hálózatos jelleggel kívánja megvalósítani az önkormányzat. A korábban megvalósuló szociális város rehabilitációs közösségtudatot, környezettudatos gondolkodást fejlesztő, szemléletformáló, programok a Szentjakabi szegregátumot magában foglaló városrészben, két projekt soft elemeiként is megvalósultak. A norma és értékrend pozitív

irányú változására hatást gyakoroltak, amire az óvodai és iskolai nevelésben, védőnői ellátásban részt vevő szakemberek részéről történő visszajelzésekből lehet következtetni.

Így folytathatók a szegregátumok területén megkezdett programok a valódi hatás elérése érdekében, de nem zárjuk ki a projektek célcsoportjából a város más területén élő, a társadalmi felzárkózás szempontjából érintett lakosságot. A szegregátumok területén a teljeskörű lakáskorszerűsítés mellett, az infrastrukturális beavatkozásokra, elsősorban a közösségi terek megújítására is fókuszálnak. Az infrastrukturális fejlesztés társadalomfejlesztési projekttel van összekapcsolva. A soft programok a különböző fenntartású intézmények közötti együttműködéssel valósulhatnak meg, s olyan tématerületeket kell, hogy integráljanak mind a hátrányos helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatására, szociális kompetenciáinak javítására irányuló elemek, a családsegítési programok, a lakhatással kapcsolatos kérdések és az eladósodottság kezelése, megelőzése, továbbá a foglalkoztatási esélyeket növelő képzési programok; motiváló, mintaadó programok. Az egyes tématerületeken meghatározott konkrét beavatkozásoknak a tartós eredmény érdekében a lehető leghatékonyabban kell egymásra épülniük, illetve egymást kiegészíteniük.

A szegregátum környezetében jelentős fejlesztések zajlanak, itt épült a Készenléti Rendőrség épülete, a Katolikus Egyház Evangelizációs Központja és a Kaposvári Holding Zrt. busztelephelye.

3.6. Az egészségügyi, szociális, kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A város egészségügyi alapellátásának operatív szervezését az önkormányzat költségvetési intézménye a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság végzi, az Önkormányzat közreműködésével, felügyeletével. Az önkormányzat a feladatkörébe tartozó egészségügyi alapellátásokat teljes körűen biztosítja, ezen felül önként vállalt egészségügyi szolgáltatások igénybevételeire is lehetőség van. A szakellátásokhoz és speciális ellátásokhoz való hozzájutás, valamint a fekvőbeteg ellátás a helyben működő Kaposi Mór Oktató Kórház keretében teljes körűen biztosított.

A gyógyszerekhez, gyógyhatású készítményekhez való hozzájutás 24 helyen biztosított a városban.

Az elérhető egészségügyi szolgáltatások köre az alábbi:

- felnőtt háziorvosi ellátás,
- gyermek háziorvosi ellátás,
- felnőtt fogászat,
- gyermek fogászat,
- fogászati röntgen,
- sürgősségi alapellátási ügyelet,
- védőnői szolgálat (anya, gyermek, csecsemővédelem),
- iskola-egészségügyi ellátás (iskolaorvos, ifjúsági védőnő),

- laboratóriumi ellátás,
- Otthonápolási szolgálat,
- hospice szolgáltatás.

Az önkormányzat a tulajdonában lévő orvosi rendelőket folyamatosan újítja fel, a 16 egészségügyi telephely közül 9 felújítása megtörtént, 2 felújítása folyamatban van. Az orvosi rendelők akadálymentesítését az 1 sz. melléklet tartalmazza.

Felnőtt háziorvosi ellátás:

A háziorvosok személyes és folyamatos ellátást nyújtanak a város lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából.

A város felnőtt lakosságának egészségügyi alapellátását – területi ellátási kötelezettséggel – 29 felnőtt háziorvosi szolgálat biztosítja. Valamennyi háziorvosi körzet szakképzett orvossal betöltött. A funkcionális privatizáció teljes körű, a háziorvosok valamennyien vállalkozói formában látják el tevékenységüket.

A háziorvosi ellátási körzetek 2000-től kezdődően rendeleti szinten meghatározottak, az ellátási területek szükség szerint frissítettek. Az egyes orvosokra jutó terhelésben jelentős eltérés nincs.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak:

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Körzetek száma	29	29	29	29	29
Vállalkozó háziorvosok	29	29	29	29	29
Felnőtt lakónépesség	54.524	54.172	55.614	55.083	54.362
Bejelentkezettek (kártyaszám)	52.071	51.451	51.216	43.846	44.797
Rendelésen megjelentek (alkalom)	308.947	313.527	309.727	269.097	286.454
Szakrendelésre irányított	60.615	72.330	69.064	61.854	67.813
Gyógyintézetbe utalt	1.462	1.489	1.385	1.555	1.493

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Gyermek háziorvosi ellátás

A város gyermek lakosságának egészségügyi alapellátása 15 körzetre szervezett. Területi ellátási kötelezettséggel 15 háziorvos biztosítja az ellátást.

Valamennyi gyermek háziorvosi körzet szakképzett orvossal betöltött. A funkcionális privatizáció teljes körű, a gyermek háziorvosok valamennyien vállalkozói formában látják el tevékenységüket.

A háziorvosi ellátási körzetek 2000-től kezdődően rendeleti szinten meghatározottak, az ellátási területek szükség szerint frissítettek. Az egyes orvosokra jutó terhelésben jelentős eltérés nincs.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak:

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Körzetek száma	15	15	15	15	15
Vállalkozó háziorvosok	15	15	15	15	15
Gyermek lakónépesség	11.281	11.132	11.024	10.956	10.803
Bejelentkezettek (kártyaszám)	12.906	13.364	13.177	13.168	13.135
Rendelésen megjelentek	100.096	98.584	101.310	89.452	90.959
Tanácsadáson megjelentek	7.085	10.974	5.800	9.075	9.026
Szakrendelésre irányított	7.571	7.319	6.784	6.540	5.983
Gyógyintézetbe utalt	171	322	487	493	222

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Fogorvosi ellátás:

A fogorvosi alapellátás keretében a fogorvos feladata a fog- és szájbetegségek vizsgálata, kezelése, gondozása, valamint a sürgősségi ellátás. Az iskolai fogorvosok koordinálják, végzik a fogászati prevenciós munkát. A város fogászati alapellátásáról területi kötelezettséggel 10 felnőtt fogorvosi és 2016. szeptembertől 7 gyermek fogorvosi praxis gondoskodik (1 körzetet a csökkenő gyermeklétszám miatt megszüntettünk). A fogorvosok részére az alapvető gép-műszerek biztosítottak. Az alapellátáshoz kapcsolódó fogászati röntgen két helyen biztosított a városban.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak:

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Körzetek száma	10	10	10	10	10
Vállalkozó fogorvosok	10	10	10	10	10
Ellátandó lakosság	54.524	54.172	52.663	52.322	51.664

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Gyermekfogászat	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Körzetek száma	8	8/7	7	7	7
Vállalkozó fogorvosok	8	8/7	7	7	7
Közalkalmazott	0	0	0	0	0
Ellátandó tanulói létszám (Kaposvár)	14.329	na.	n.a	n.a	n.a
Ellátandó tanulói létszám (vidék)	633	na.	n.a	n.a	n.a
Összes ellátandó	14.962	na.	n.a	n.a	n.a

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Iskola-egészségügyi ellátás:

A városban élő és tanuló 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti középfokú, nappali tagozaton iskolai oktatásban résztvevők megelőzési jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátásban részesülnek.

Az óvodás és általános iskolás gyermekek iskola-egészségügyi ellátása a háziorvosok és a területi védőnők közreműködésével történik. A városi középiskolák iskola-egészségügyi ellátását 4 főállású iskolaorvos végzi, 9 fő ifjúsági védőnő segítségével. A kollégiumokban elhelyezett gyermekek egészségügyi ellátása megbízásos formában biztosított. Az ellátás céljára kialakított orvosi rendelők megfelelnek a szakmai jogszabályban előírtaknak.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak:

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Iskolaorvos	3	3	3	4	4
Ifjúsági védőnő	9	9	9	9	9
Ellátottak összesen:	7.689	7.503	7.432	7.394	7.124
Ebből: normál	7.204	7.032	6.962	6.913	6.794
gyógypedagógiai	485	471	470	481	490
Óvodás	1.698	2.161	1.734	1.752	1.779
Általános iskolás	4.685	4.810	4.754	4.663	4.657
Középiskolás	6.893	6.767	6.748	6.716	6.634

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Ügyeleti ellátások:

A háziorvosi feladatok munkaidőn kívüli ellátására az önkormányzat központi ügyeletet szervezett. A felnőtt háziorvosi ügyelet és a gyermekorvosi ügyelet ellátásában valamennyi háziorvos egyaránt részt vállal, illetve megbízással a városban megfelelő szakképzettséggel rendelkező orvosok is vállalnak ügyeletet. 2017-től szakorvosi felügyelettel rezidens orvosok is látnak el feladatot a központi ügyeletben.

A *fogorvosi ügyelet* hétvégén és ünnepnapokon 8.00 órától 14.00 óráig vehető igénybe. A felnőtt és gyermekorvosi, valamint a fogorvosi ügyelet működéséhez önálló rendelő egyelőre nem biztosított, azonban jelenleg az Ezredév utcai rendelő-csoport felújítása zajlik, ahol az ügyeleti ellátások kizárólagos elhelyezésére lesz lehetőség a projekt befejezését követően. A fogorvosi ügyeleti ellátást jelenleg (Kaposvárral együtt) 73 település részére biztosítjuk.

A *központi háziorvosi (felnőtt és gyermek) ügyelet* biztosítása jelenleg – az ügyeletnek helyt adó Ezredév u. 13. szám alatti épület felújítása miatt- a Kaposi Mór Oktató Kórház volt baleseti ambulanciájának épületében történik. Az ellátás munkanapokon 16.00 - másnap 7.00 óráig, továbbá szabad és munkaszüneti napokon folyamatosan, a következő munkanap 7.00 óráig történik. A központi ügyeleti ellátást jelenleg (Kaposvárral együtt) 5 település részére biztosítjuk.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak:

Központ háziorvosi ügyelet	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Betegforgalom (ambulánsan)	12.577	11.706	10.949	11328	12.088
Hívásra	1.420	1.057	328	846	931
Mentő hívás	282	208	170	191	113

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Fogorvosi ügyelet	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Kaposvár	65.542	64.836	64.268	63.298	62.724
vidék	45.532	60.771	60.367	61.926	59.712
Összesen	111.074	125.607	124.635	125.224	122.436
Ellátott esetek	1.540	1.584	1.674	1.790	1.971

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Hajléktalan személyek egészségügyi ellátása

A mélyszegények körébe tartozó a hajléktalan emberek ellátásának régóta fennálló, nagyon fontos problémája oldódott meg 2008. május 15-tel, amikor a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete, körzeti orvosi rendelőt alakított ki, és adott át a hajléktalan emberek számára a Nyitott Kapu Hajléktalan Gondozási Központban.

A rendelő kialakítását, felszerelését a Vöröskereszt saját forrásaiból és adományokból végezte, akárcsak a 3 fős betegszoba kialakítását is. Az ellátást igen nagy tapasztalatokkal és tudással rendelkező, háziorvosi képesítéssel is rendelkező, a hajléktalan emberek iránt mély empátiával érző orvos és nagy tapasztalatú, szakvizsgázott ápolónő végzi, napi hat órában. A rendelő finanszírozására fix összegű támogatást biztosít a NEAK.

A rendelőben gyógyító-megelőző tevékenység, szűrések és az általános vizsgálatot követő ambuláns ellátás történik. A megfelelő szakvizsgálatot követően az intézmény igyekszik a terápiás lehetőségeket is biztosítani.

A szolgáltatás ellátási mutatói az alábbiak szerint alakultak:

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Egészségügyi ellátás	1260 eset 193 fő	1438 eset 217 fő	1267 eset 190 fő	1437 eset 194 fő	1712 eset 168 fő

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

A városban tartósan és átmenetileg tartózkodó hajléktalan emberek döntő többsége megfordult az intézmény rendelőjében. A rendelő megnyitása óta, munkanapokra számolva 6-7 fő keresi fel az egészségügyi szolgáltatást.

Az önkormányzat által önként vállalt egészségügyi feladatok

Laboratóriumi szolgáltatás

Az önkormányzat önként vállalt feladata a laboratóriumi mintavételi hely működtetése. A Kaposvári lakosok számára biztosított tevékenységet a Szolgáltatóházban lévő praxislabor végzi. Az ellátás iránt folyamatos az igény. A mozgásukban korlátozottak, egyéb fogyatékkal élők, időskorúak, fekvőbetegek otthonában is biztosított a vérvétel lehetősége és a levett minta vizsgálati laboratóriumba szállítása.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak:

Mintavételek száma					
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Lakáson	4.498	4.257	4.136	3.378	3.538
Mintavételek összesen	21.310	22.430	22.521	21.160	21.012

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Otthoni ápolási szolgálat

Ez az ellátási forma 1996. óta biztosított a lakosság részére, a háziorvos által indokoltnak ítélt esetekben, a betegek otthonában biztosítva a szakápolást. Az egészségügyi és szociális ellátás komplexitása valósul meg azáltal, hogy a betegek részére a szakápolással egyidejűleg a szükséges szociális szolgáltatások igénybevételére is lehetőség van. A városban az önkormányzat által működtetett szolgálaton kívül még a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete által működtetett szolgáltató is végzi ugyanezt a tevékenységet.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak:

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Teljesített vizit	4.105	3.649	3889	3868	4293
Ellátottak száma	331	303	341	322	376

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Védőoltások

Tüdőgyulladás elleni ingyenes védőoltás

A tüdőgyulladás elleni oltásokat a 60 év feletti időskorúak kaphatják ingyenesen, valamint a 60 év alattiak abban az esetben, ha betegségük miatt ezt háziorvosuk indokoltnak tartja (pl. szív, keringési, légzőszervi, daganatos betegek, stb.). A háziorvosok mérik fel az igényeket, az oltásra szorulókat a kórelőzményeik ismeretében.

Az Önkormányzat évek óta ingyenesen az alábbi nagyságrendben és költségen biztosítja a fenti ellátotti kör részére a védőoltást.

Év	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Darab	346	465	413	429	239
Költség (eFt)	702	1.981	2.176	2.303	1.273

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Báránymű elleni védőoltás

Önkormányzatunk 2016 februárjában döntött arról, hogy a kaposvári állandó lakhellyel rendelkező, 2012. január 1-e után született gyermekek részére biztosítja a báránymű elleni 2 adagos védőoltást az alábbiak szerint:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számára térítésmentesen,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők számára 3.000 Ft/oltás térítés ellenében.

Oltásprogramunk bevezetése óta, csaknem 1.500 gyermek szülője élt a kedvezményes lehetőséggel.

Prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A születéskor várható átlagos élettartam Magyarországon továbbra is messze elmarad az EU átlagától, és a környező kelet-európai országok ide vonatkozó adataitól is. Az okokként kell megemlíteni az egészségtelen életmódot, a hiányos egészségkultúrát, a környezetszennyezést valamint a társadalmon belüli egyenlőtlenségeket.

Nagyon sokan és sokat dohányoznak, egészségtelenül táplálkoznak, keveset mozognak, mértéktelenül fogyasztanak alkoholt, önpusztító életmódot folytatnak, nem törődnek egészségükkel, nem veszik igénybe a szűrővizsgálatokat, de az egészségügyi ellátás más formáit sem. Az életmód lehetőségeit eleve differenciálják a társadalmi egyenlőtlenségek: a legszegényebb és a leggazdagabb rétegek egymástól való távolságának mértéke, elsősorban az iskolázottsági, a foglalkozási és a jövedelmi viszonyokon keresztül. A társadalom egyes leszakadt csoportjai között halmozottan fordulnak elő egészségügyi, mentális problémák. Ezek tükrében az egészségügyi prevenció, a korai szűrések jelentősége felértékelődött.

Kaposvár város halál oki struktúrájában mindkét nemnél a vezető halál ok a keringési rendszer betegségei (2013: férfiak 44,4, nők 54,2%, 2014: férfiak 46,3%, nők 47,8%) második a daganatos betegségek (2013: férfiak 29,6%, nők 24,2%, 2014: férfiak 31,9%, nők 30,3%). Ezt követik arányaiban lényegesen kisebb mértékben a légzőszervi betegségek, az emésztőrendszer, majd a szándékos önártalom és a balesetek miatti halál okok. Az egyéb kategóriákban arányukat tekintve kiemelkednek az endokrin rendszer betegségei, valamint a cukorbetegség okozta halálozások (forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály: Kaposvár Megyei Jogú Város Lakosságának Népegészségügyi Helyzete 2017. július)

Népegészségügyi szűrések

Népegészségügyi szűrések az alábbi korosztályra és vizsgálatokra terjednek ki:

- 1./ A 45-65 év közötti nők kétévenként végzett emlőszűrése lágyszűrővizsgálattal (mammográfia);
- 2./ A 25-65 közötti nők egyszeri negatív szűrővizsgálata után 3 évenként megismételt, sejtvizsgálatot (citológia) is alkalmazó nőgyógyászati szűrővizsgálata;
- 3./ Az 50-70 év közötti férfiak és nők kétévenkénti szűrővizsgálata a székletbeli rejtett vér laboratóriumi (immunkémiai) kimutatása útján.
- 4./ Tüdőszűrés a 40 év felettiek esetében évente egyszer ingyenesen biztosított.

A népegészségügyi szűrőprogram működtetője az Országos Tisztiorvosi Hivatal Népegészségügyi Főosztály részeként működő Országos Szűrési Koordinációs Osztály. A területi szervezést - 2011. január 1-től - a Fővárosi és Megyei Kormányhivatalok Népegészségügyi Szakigazgatási Szerveinek szűrési koordinátorai végzik.

A Kaposi Mór Oktató Kórház szűrési és diagnosztikai súlyponti tevékenységének fejlesztése érdekében benyújtott HEFOP-4.3.2-P. projekt keretében a Kórházban külön szervezeti egységként Prevenció és Egészségfejlesztési Iroda (PREFI) került kialakításra, mely a kórházak között feltehetően egyedülálló módon, saját szűrési metodikával dolgozik. Főbb feladatai:

- Szűrő és prevenció feladatok koordinálása, a lakosság részvételi arányának növelése a szűrővizsgálatokon.
- Egészségnevelő, egészségmegőrző feladatok ellátása, koordinálása.
- Munkahelyi egészségfejlesztés.
- Prevencióval és egészségfejlesztéssel kapcsolatos szakmai anyagok készítése.

Egészséges életmód programjuk célja a mozgásszegény és helytelen életmódból adódó, megelőzhető betegségek rizikófaktorainak csökkentése.

A Nemzeti Népegészségügyi Stratégiához kapcsolódóan az EMMI 20 db új, mobil szűrőegységet (szűrőbuszt) szerez be, melyek az *"Országos népegészségügyi mozgósítás - helybe visszük a szűrővizsgálatokat"* programban végzik majd a lakosság közeli népegészségügyi szűréseket országszerte.

10 db mammográfiás emlőszűrő busz és 10 db általános szűrőbusz került forgalomba, Az általános szűrőbusz az alábbi szűrővizsgálatokkal: szájüregi szűrés, melanoma szűrés, méhnyak szűrés, állapotfelmérés és életmód tanácsadás.

Emlőszűrés

Kaposvár lakosságát érintően az emlőszűrés a Kaposi Mór Oktató Kórház mammográfiáján történik a nemzetközi szakmai szervezetek által ajánlott protokoll szerint. 2016-tól a háziorvosi praxisokhoz kapcsolódva szervezik a szűrést. A kaposvári praxisokból jellemzően a meghívottak 15-20%-a vesz részt szervezett mammográfiás emlőszűrésen. 2018. január elejétől hosszabbított rendelési idővel biztosít lehetőséget a kórház, hogy munkaidőn túl is részt tudjanak venni a nők a szűrésen (forrás: Kaposi Mór Oktató Kórház Prevenció és Egészségfejlesztési Iroda).

Kora gyermekkori kötelező szűrések

A házi orvosok feladat körébe tartozik a gyógyító megelőző alapellátás, az újszülöttek, csecsemők és gyermekek szükség szerinti preventív látogatása. 2017-ben a kaposvári gyermekorvosok 2.025, a területi védőnők pedig 21.020 esetben végeztek e célból otthoni látogatást.

Az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokhoz való hozzáférés

A gyermekek hozzáférése az oltásokhoz folyamatos, illetve kampányoltások esetében is csaknem 100 %-osnak mondható.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2016. évben bevezette a bárányhimlő elleni védőoltás támogatását. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen, e támogatásban nem részesülő gyermekek 3.000 Ft/oltás áron juthatnak a támogatás nélkül 9-10.000 Ft-os áron beszerezhető oltáshoz. Oltásprogramunk bevezetése óta, csaknem 1.500 gyermek szülője élt a kedvezményes lehetőséggel.

Közétkeztetés

Az egészséges táplálkozás alapelveinek megismertetése és kisgyermek kortól kezdődő követése, az ehhez szükséges élelmiszerek elérhetőségének biztosítása, valamint az egészséges táplálkozásra nevelés az étkeztetők, a pedagógusok, a szülők, valamint a táplálkozás-egészségügyi szakemberek együttműködésével valósulhat meg. 2014 áprilisában hozta az EMMI azt a kormányrendeletet, mely alapjaiban kívánja megváltoztatni a magyarországi közétkeztetés kultúráját, az egészséges és egészségtudatos táplálkozás előtérbe helyezésével. A 37/2014. (IV.30) EMMI rendelet, mely a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szól, többek között az iskolai menzákban és kórházakban adandó ételek elkészítését és tápanyagtartalmát szabályozza. Az alább felsorolt előírásokat 2015. szeptember elsejétől kell alkalmazni.

A főbb tiltások:

- tilos a szénsavas vagy cukrozott üdítő;
- tilos a magas zsírtartalmú húskészítmény felhasználása;
- tilos a só- és cukortartók elhelyezése az étkezőasztalokon;
- az italként kínált tejhez nem adható cukor;
- tilos felhasználni sótartalmú ételport, leveskockát, ételízesítő krémet, pasztákat; csak és kizárólag állományjavításra vagy ételízesítésre.

Kaposváron több közétkeztetést végző főzőkonyha is működik, ezek a konyhák a szociális intézményekben élők, valamint a kaposvári és Kaposváron tanuló nem kaposvári gyermekek napi étkezését biztosítják.

Kaposváron a közétkeztetés biztosításában többek közt az alábbi közétkeztetők vesznek részt:

- Kaposvári Református Egyház
- Mecsek Vidéki Vendéglátó Zrt.
- Szakácstündér Kft.
- FINO-FOOD Trader Kft.

A **Szakácstündér Kft.** látja el a legszélesebb körben a közétkeztetést, mely 6.400 bölcsődésnek, óvodásnak és iskolásnak biztosítja a közétkeztetést. A menü összeállításakor figyelembe veszik a hatósági ajánlásokat, illetve az önkormányzatok által megállapított kötelező normákat és keresik a kapcsolatot a helyi beszállítókkal, hogy minél frissebb alapanyagokból dolgozhassanak.

Szociális étkeztetés

Az étkeztetés vásárolt élelmezés formájában nagyrészt a **Szakácstündér Kft** -n keresztül biztosított. A rászorulókat a szolgáltatást 6 telephelyen vehetik igénybe a városban. Az időskorúak nappali ellátási 4 telephelyén, valamint a Nyugdíjasházban, helyben fogyasztásra és elvitelre is lehetőség van. Csak elvitelre további egy helyszínen biztosított, valamint egyik városrészben vendéglátó egységből biztosított az étel. Az egészségi állapotuk okán rászorulókat részére az étel házhoz szállítása is megoldott.

Az étkeztetési igények teljes körűen kielégíthetők. Az igénybe vevők száma 2013 óta folyamatosan csökken.

Szociális étkezést igénybevevők száma:

2015	2016	2017	2018	2019
1289	1079	959	898	806

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kaposvár városban a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége folyamatosan, kedvező mértékben változott az elmúlt években.

Az alábbi táblázatban a kötelező és önként vállalt szociális szolgáltatások köre, valamint a még hiányzó ellátások kerülnek bemutatásra, a szolgáltatást nyújtó szervezetet is feltüntetve.

Szociális szolgáltatások struktúrája 2003-ban	Szociális szolgáltatások struktúrája 2018-ban
Szociális alapellátások	Szociális alapszolgáltatások
étkeztetés (kötelező)	étkeztetés (kötelező)
házi segítségnyújtás (ennek része volt a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is) (kötelező)	házi segítségnyújtás (kötelező) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (önként vállalt 2010-től)
családsegítés (kötelező)	családsegítés (kötelező)
közösségi ellátások közösségi pszichiátriai ellátás (kötelező)	közösségi ellátások pszichiátriai betegek közösségi ellátása (önként vállalt 2009-től)
szenvedélybetegek közösségi ellátása	szenvedélybetegek közösségi ellátása

(kötelező)	(önként vállalt 2009-től)
támogató szolgáltatás (kötelező)	támogató szolgáltatás (önként vállalt feladat 2009-től)
utcai szociális munka (kötelező)	utcai szociális munka (kötelező)
Szakosított ellátások ALAPSZOLGÁLTATÁSOK	
idősek nappali ellátása (kötelező)	idősek nappali ellátása (kötelező)
fogyatékosok nappali ellátása (kötelező)	fogyatékosok nappali ellátása (kötelező)
szenvedélybetegek nappali ellátása (kötelező)	szenvedélybetegek nappali ellátása (kötelező)
pszichiátriai betegek nappali ellátása (kötelező)	pszichiátriai betegek nappali ellátása (kötelező)
nappali melegedő (kötelező)	nappali melegedő (kötelező)
Szakosított ellátások	
ápolást, gondozást nyújtó intézmény: idősek otthona (kötelező)	ápolást, gondozást nyújtó intézmény: idősek otthona (kötelező)
pszichiátriai betegek otthona (kötelező)	pszichiátriai betegek otthona (állami feladat 2012-től)
szenvedélybetegek otthona (kötelező)	szenvedélybetegek otthona (állami feladat 2012-től)
hajléktalanok otthona (megyei önkormányzati feladat volt)	hajléktalanok otthona (lakossági szükséglet esetén kötelező 2013-tól)
átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények: időskorúak gondozóháza (kötelező)	átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények: időskorúak gondozóháza (kötelező)
fogyatékos személyek gondozóháza (kötelező)	fogyatékos személyek gondozóháza (állami feladat 2012-től)
pszichiátriai betegek átmeneti otthona (kötelező)	pszichiátriai betegek átmeneti otthona (állami feladat 2012-től)
szenvedélybetegek átmeneti otthona (kötelező)	szenvedélybetegek átmeneti otthona (állami feladat 2012-től)
éjjeli menedékhely (kötelező)	éjjeli menedékhely (kötelező)
hajléktalan személyek átmeneti szállása (kötelező)	hajléktalan személyek átmeneti szállása (kötelező)
rehabilitációs intézmények hajléktalan személyek rehabilitációs ellátása (megyei önkormányzati feladat volt)	rehabilitációs intézmények hajléktalan személyek rehabilitációs ellátása (lakossági szükséglet esetén az önkormányzat részére kötelező 2013-tól)

Családsegítés

A Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság önálló szakmai intézményegysége (telephelye) a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: CSSGYJK, két szakmai, szervezeti egysége: Szolgáltató Csoportja és Járási Csoportja) a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális- és gyermekjóléti alapellátást biztosítja (ebben a

szervezeti felépítésben) 2017. január 1-től. Az intézmény 1988. szeptember 1-től látja el (a később, az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szabályozott) családsegítő szolgáltatás feladatait. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzetek miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás igénybevételére vonatkozó adatok:

	2015	2016	2017	2018	2019
Forgalom száma (alkalom/év):	7.548	5.309	10.868	10.685	11.209
Ellátott esetek száma (fő/év):	1.681	1.368	2918	2031	4377
Ellátott kliensek száma (fő/év):	2.811	1.840	4482	4416	5085
ebből új kliens	695	1.226	3532	3383	3948
Gondozottak átlag létszáma (fő/hó):	382	665	337	518	562
Védelembe vettek száma:	158	172	189	160	153
Ellátás módja (forgalom):					
Intézkedés	5.633	6.084	6643	6424	6607
tanácsadás	403	613	376	596	376
Pénzbeli juttatás	-	-	-	.	.
Természeti juttatás	251	186	602	330	954

Forrás: Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Pszichiátriai betegek közösségi ellátása

A szolgáltatás indulásakor az ellátotti létszám fokozatos feltöltődése volt a jellemző, majd mindez beállt egy viszonylagosan optimális, jól ellátható szintre. Az ellátás 2009. évtől pályázati forrásból működik, feltételei szigorodtak, ezen időponttól csak a finanszírozási szerződésben meghatározott létszámú, pszichiáter szakorvosi szakvéleménnyel rendelkező ellátott látható el.

	2015	2016	2017	2018	2019
vállalt feladatmutató	40	40	40	40	40
teljesített f. mutató	52	52	56	65	60
ellátottak/fő	52	52	56	65	60
esetkezelés/alkalom	2.765	1.608	1.750	1.793	1.744
családlátogatás	1.271	1.217	802	652	657

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Szenvedélybetegek közösségi ellátása

Az ellátottak számának alakulását befolyásolta a családsegítés keretében segélyezettek száma, akik közt a tapasztalatok szerint nagyobb számban fordultak és fordulnak elő szenvedélybetegséggel élők. A családsegítés látókörébe került szenvedélybetegeket már könnyebb volt bevonni a közösségi ellátásba is. Az ellátás 2009-től pályázati forrásból működik, feltételei szigorodtak, így kizárólag a finanszírozási szerződésben meghatározott létszámú, szakorvosi szakvéleménnyel rendelkező (függőségét igazoló) ellátott láthatók el.

	2015	2016	2017	2018	2019
vállalt feladatmutató	40	40	40	40	40
teljesített f. mutató	52	52	56	65	60
ellátottak/fő	52	52	56	65	60
esetkezelés/alkalom	2.765	1.608	1.750	1.793	1.744
családlátogatás	1.271	1.217	802	652	657

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Közgyógyellátással rendelkező száma

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból kiemelt jelentőségű. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Kaposváron a szociális törvény által szabályozott, kettő jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon.

év	<i>közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma</i>
2015	1764
2016	1524
2017	1488
2018	1449
2019	n.a.

Forrás: KSH-TeIR,

Ápolási díjban részesülők száma

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Kaposváron 2011. március 1 napjától ápolási díj már csak a Járási Hivataloknál kérhető, az önkormányzat azonban a még korábban megállapított –méltányossági ápolási díjakat továbbra is folyósítja.

<i>Ápolási díjban részesítettek száma</i>	
év	ápolási díjban részesítettek száma
2015.	n.a.
2016.	352
2017.	335
2018.	309
2019.	n.a.

Forrás: KSH-TeIR

Az ápolási díj mellett bevezetésre került a Gyermek otthongondozási díja és a tartós ápolást végzők időskori támogatás.

Gyermek otthongondozási díjára jogosult az a vérszerinti vagy örökbefogadó szülő, aki a súlyos fogyatékoságából eredően önellátásra képtelen, vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekéről vagy a tartós betegségéből eredően önellátásra képtelen gyermekéről gondoskodik.

Tartós ápolást végzők időskori támogatására jogosult az a szülő, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják - ide nem értve az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását -, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában súlyosan fogyatékos, illetve tartósan beteg gyermekét ápolta, gondozta, és ezalatt legfeljebb napi 4 órában végzett otthonán kívül keresőtevékenységet, vagy a keresőtevékenységet az otthonában végezte.

Kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kultúra kitüntetett helyet foglal el az esélyegyenlőség megteremtésének elősegítésében, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében. Jelentősége túlmutat az ágazati megközelítés szempontjain, felzárkóztató, kiegyenlítő szerepe miatt, valamint azért, mert a kulturális hátrány az esélyegyenlőtlenség forrása, rögzítője lehet.

Esélyegyenlőséget erősítő szerepének betöltése – a kulturális intézményhálózat és a kulturális programok közvetítésével - több módon valósul meg:

Az önkormányzat kulturális, közművelődési intézményhálózata közösségi szintként szolgál az érintett célcsoportok szervezeteinek működéséhez, a programjaik megvalósításához.

A szélesebb közönségnek szánt programok esetében – Kaposvár kiemelt nagyrendezvényei- a szervezésben és a megvalósításban kettős szempontrendszer érvényesül:

Minden esetben, amikor erre lehetőség nyílik az érintett célcsoportok szereplőként, szervezőként is részesei a rendezvénynek. Néhány jellemző példa a legnagyobb hagyománnyal bíró rendezvényeink közül:

Rendezvény	Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Gyermekek	Idősek	Nők	Fogyatékkal élők
Farsang	a programok szinte mindegyikén térítés nélkül részt lehet venni	gyermek hagyomány-őrző csoportok szereplése; iskolák tanulóinak jelmezes felvonulása	a nyugdíjas civil közösségek a farsangi sütemények készítésének versenyét szervezik és hagyomány-őrző csoportjaik a néphagyományok felidézését és a fiatal nemzedékeknek való átörökítését segítik	Családi programok, játszóházak	a programok jelentős része akadálymentesített intézményekben, közterekre szerveződik

Festők városa hangulat-fesztivál	a programok szinte mindegyikén térítés nélkül részt lehet venni	kézműves játszó és alkotó programok a belvárosban	a nyugdíjas civil egyesületek a szecesszió korát idéző jelmezekben idézik Rippl-Rónai korát,	Családi programok, játszóházak	A Bárzi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény pedagógusai játékos fejlesztő foglalkozásokat vezetnek; a Gyöngyfa Napközi Otthon fiataljainak munkáiból utcai tárlat
----------------------------------	---	---	--	--------------------------------	--

A közönségként való megjelenés elősegítése rendkívül fontos. Ennek egyik fontos eleme, hogy kiemelt rendezvényeink programjain a részvétel szinte minden esetben ingyenes.

Kaposvár Megyei Jogú Város kulturális feladatokat ellátó intézményhálózata az elmúlt években jelentősen átalakult, melynek eredményeként városunk kulturális közművelődési életében négy intézmény játszik meghatározó szerepet:

- Csiky Gergely Színház
- Együd Árpád Kulturális Központ és tíz telephelye
- Rippl- Rónai Múzeum és telephelye a Rippl –Rónai Villa
- Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár és fiókkönyvtárai

Az intézményhálózatnak egyik erőssége, hogy az Együd Árpád Kulturális Központ és telephelyei a város egész területét „lefedik”, az érintett célcsoportok számára így biztosítva a könnyebb megközelítés lehetőségét.

Év	Települési könyvtárak száma	Települési könyvtárak egységeinek száma	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2015	3	433226	5	14
2016	3	453188	5	17
2017	3	454535	5	19
2018	3	468659	5	25
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: KSH-TelR

Sportprogramokhoz való hozzáférés

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít polgárainak egészség-megőrzésére, ezen belül is a sportszolgáltatások szélesítésére.

Több mint 40 sportszervezetben, közel 50 sportágot lehet űzni Kaposváron. Minden évben városi alapfokú amatőr bajnokság indul három sportágban: kispályás labdarúgás, teke, asztalitenisz.

Az egyesületek által éves szinten szervezett szabadidős programok Kaposvár honlapján havi bontásban már az év elején megtalálhatók. Főleg túrázás, futás, asztalitenisz, óvodás duatlon, nordic walking, strandröplabda, tenisz, kerékpározás szerepel az események közt.

2004. óta a Kaposvári Sportközpont műanyag borítású atlétikai futópályája a lakosság számára ingyen vehető egész nap igénybe.

A városközpontban létrehozott Városligetben műfüves labdarúgópálya, petanque pályák, fitness szabadtéri eszközök szolgálják a sportolást, a fiatalok körében a „Kosárliget” a legnépszerűbb, itt mindig pattog a labda. Kialakításra került egy 1km-es futókör, mely nagyon népszerű az amatőr futók körében. Itt minden hónap utolsó csütörtöki napján, a „Jótkony Hendikep” futáson teljesítményüket is lemérhetik a résztvevők. A befolyt adományokat jótkony célokra fordítják.

A városi nagyrendezvények is tartalmaznak ingyenes sportolási lehetőséget nemcsak egyénileg, iskolásoknak, de az egész családnak is. A „Kaposvári Farsang” keretében a lelkes érdeklődők Belvárosi Akadályfutáson vehetnek részt. A május elsején szervezett „Családi Majális”-on, valamint az augusztus 20-án megrendezett „Miénk a Városliget!” rendezvényeken sportos próbák teljesítésére van lehetőség.

Kaposvár város a kerékpárutak bővítésével, a szabadidő sportos eltöltése mellett a környezetkímélő életmód fontosságát is hangsúlyozza. A városból 4 km hosszú kerékpárút vezet ki a népszerű Deseda tóhoz, melyet körbe lehet biciklizni egy 14 km-es kiépített körön. A tó melletti strandon 3 homokos röplabdapálya került kialakításra.

2019. évben elkészült a „Kaposvár Aréna” 3-4 ezer főt befogadó csarnok és a 10 pályás versenyszoda is.

3.7.Közösségi viszonyok, helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Civilek a romákért

A hátrányos helyzetű roma származásúak felzárkóztatása érdekében több civil szervezet is tevékenykedik városunkban.

Mélyben és Reményben Alapítvány: Az Alapítványt 2010 decemberében alapították. Az Alapítvány látókörébe tartozó családok többsége hátrányos helyzetű Somogy megyei kistérségekben él, és sokszor a mindennapi élelemre sincs elegendő pénzük. A családok felnőtt tagjai rendszerint alacsony iskolai végzettségűek, szakképzetlenek, és kicsi falvakban élnek, ahol számukra nincs semmiféle állandó munkalehetőség. A mezőgazdasági alkalmi munkák az év egy részében némi megélhetést nyújtanak, a téli hónapokban azonban a családi pótlékból és a munkanélküli segélyből kellene megélniük, nevelni gyermekeiket.

A legtöbb család csonka: rendszerint az apa, (néha az anya) hagyta el házastársát és gyermekeit. Néhány esetben deviza-alapú kölcsönt is hagyott hátra, és sem ennek törlesztésében, sem a gyereknevelés anyagi terheinek viselésében nem vesz részt. A legtöbb család életét még valamilyen szerencsétlen tényező, betegség, fogyatékosság, haláleset is nehezíti.

Kaposvár városban a Cseri dűlőben élő hátrányos helyzetű családok kerülnek a látókörébe.

Állandó tevékenységeik:

- Rendszeres kapcsolatban állnak a támogatott családokkal.
- Családonként havi egy nagy élelmiszercsomagot, és szükség szerint több kisebbet osztanak.
- Ruhával, bútorral, háztartási eszközökkel, játékkal, könyvekkel a felajánlások és az igények függvényében rendszeresen támogatják a családokat.
- Krízisbe került támogatottaikat egyéni beszélgetéssel mentálhigiénés szakember segíti.
- Súlyos betegség esetén anyagi segítséget nyújtanak gyógyszerek és gyógyeszközök vásárlásához, útiköltséghez.
- Télen kályha és tűzifa vásárlásban, szállításban segítenek.

További programjaik:

Köles program: önségítés - „Segíts magadon, az Isten is megsegít!” keretében támogatják a konyhakert kialakítását és az állattartást. Ez több szempontból pozitív hatású: Egyrészt a megtermelt zöldséget, a tojást, a húst nem kell megvásárolni, így csökkennek a család kiadásai, másrészt a kertjét megművelő vagy állatot gondozó munkanélküli felnőttnek nem telik „hiábavalóan” az ideje, az értelmes tevékenység, a mozgás mentálisan is gyógyító hatású. Tavasszal vetőmagot, vető-krumplit osztanak azoknak a családoknak, akik vállalják kertjük művelését.

Cserebogár program célja a mélyszegénységben élő iskoláskorú gyermekek esélyegyenlőségének elősegítése, többféle módon. 2011 szeptemberétől a leghátrányosabb helyzetű gyermekeket otthoni felzárkóztató foglalkozással segítik. Heti rendszerességgel keresik fel őket otthonukban, és segítenek a házi feladat elkészítésében, a tanulásban. Eközben lehetőség van a klasszikus értelemben vett nevelésre, az értékek átadására, a játékokra is. A gyermekek a foglalkozások segítségével „szocializálódnak” az otthoni tanulásra, „munkavégzésre”, a szülők mintát kapnak: hogyan kellene foglalkozni a gyermekekkel, és személyes kapcsolat épül ki a tanító és a gyermek között, amely motiválja a gyermeket a tanulásra, a feladatvégzésre, a kötelességteljesítésre.

Minden nyáron autóbusszos kirándulást szerveznek családok számára a Balatonra

Lépj tovább program - A tehetséges, jól tanuló felső-tagozatos gyermekeknek lehetőségük van, – ha a szüleik támogatják ezt – a Kaposvári Nagyboldogasszony Általános Iskolába beiratkozni, és a Szent Imre Kollégiumban lakni. Alapítványuk figyelemmel kíséri őket, iskolai tanulmányaikat, valamint az Alapítvány vállalja péntekenként a gyermekek hazaszállítását.

Iskolakezdési akció - Augusztusban iskolaszereket, taneszközöket gyűjtenek és vásárolnak, hogy azokat a családoknak adományozva megkönnyítsék az iskolakezdést.

Napkerék Egyesület: 2003. november 10.-én alakult a cigányság támogatására antidiszkriminációs, interkulturális és szociális programmal. Működése során célcsoportja a Dél- Dunántúli régió, Kaposvár város és annak környékének lakossága. Somogy megyében az LHH és HH térségek jelentősek, a lakosság között magas a romák aránya, sok a keresőképtelen, munkanélküli, nyugdíjas, iskolás, tehát az ellátásra szoruló. Az Egyesület alapszabályában rögzítettek szerint tevékenységeit a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése, ezen keresztül az alapvető emberi jogok érvényesülése érdekében fejti ki. Részükre széleskörű egészségügyi, szociális, köznevelési, kulturális, szabadidős, sport és egyéb közösségi szolgáltatásokat nyújt.

Tevékenységeinek fókuszában a hátrányos helyzetű egyének, csoportok társadalmi beilleszkedésének elősegítése áll. A szervezet főbb tevékenységi területei, melyek összhangban állnak jelen projekt keretében megkívánt tevékenységekkel, kulturális programok szervezése, munkaerő piacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése, bűnmegelőzés és áldozatvédelem. A Napkerék Egyesület 2014 nyaratól napjainkig, Tanoda programot valósít meg, Hangya Tanoda néven. Ennek keretein belül hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, cigány és nem cigány diákok felzárkóztatását végzik minden délután, szakmailag elismert pályakezdő és nyugdíjas pedagógusok segítségével. Összesen, több mint 300 gyermeket tudtak bevonni az eddigi programjaikba. A pályázat segítségével irányított szabadidős programokat, táborokat, kirándulásokat, színház és mozi látogatásokat szerveznek tanulóink számára. Felméréseink alapján a diákok nagymértékben fejlődtek ez alatt az idő alatt. A tanulmányi eredményeik javultak mind a humán, mind a reáltantárgyak tekintetében. Nyitottabbak lettek társaik felé és magatartásbeli problémáik is csökkentek otthon, illetve az iskolában egyaránt. Fontosnak tartják az állandóságot a gyerekek életében, amit sehol máshol nem kaphatnak meg rajtuk kívül.

Adománygyűjtés, közvetítés

A Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ által nyújtott szociális segítség fontos részét képezi a lakosság és a város gazdálkodó szervezetei, illetve magánszemélyek által felajánlott bútor, ruha, háztartási eszközök, élelmiszer, stb. adományok gyűjtése, és a szociálisan rászoruló személyek számára történő átadása, illetve közvetítése.

2017. december hónaptól bővült a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ adományközvetítő feladata, a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program keretében a szegénység csökkentése érdekében rendszeres segítségnyújtás formájában élelmiszert, vagy alapvető fogyasztási cikket tartalmazó csomagok osztása révén:

Szegény gyermekes családok és rendkívül alacsony jövedelmű személyek számára természetbeni juttatás biztosítása” tárgyú pályázati felhívására RSZTOP-1.1.1-16-2016-00002 azonosító számon regisztrált pályázat.

RSZTOP-1.1.1-16-2016-00002 azonosítószámú „Rászoruló személyek számára természetbeni juttatás biztosítása az RSZTOP-1.1.1-16 felhívás 2. szakasz keretében” elnevezésű kiemelt projekt megvalósítása során szegény gyermekes családok számára élelmiszer csomagok beszerzése”. *Havonta történő kiosztásban való közreműködés.*

RSZTOP-2.1.1-16 – „Szegény gyermekes családok és rendkívül alacsony jövedelmű személyek számára természetbeni juttatás biztosítása” tárgyú pályázati felhívás: „Keretmegállapodás az RSZTOP - 2.1.1 - 16 2017 - 00001 azonosítószámú kiemelt projekt keretében alapvető fogyasztási cikkek biztosítása szegény gyermekes családok számára”. *Évente egy alkalommal történő kiosztásban való közreműködés.*

RSZTOP-4.1.1-16-2017-00001 azonosítószámú kiemelt projekt megvalósítása során „Élelmiszersegély biztosítása szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű,

valamint rendkívül alacsony jövedelmű időskorú személyek számára”. Éves szinten három havonta történő kiosztásban való közreműködés.

3.8.A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának és Kaposvár Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatának partnerségére vonatkozóan, a két önkormányzat közt kötött megállapodásban rögzítettek a mérvadók.

RNÖ esélyegyenlőségi tevékenysége:

- A korábbi évek gyakorlatának megfelelően a RNÖ képviselői a nemzetiségi önkormányzat irodáiban hetente egy alkalommal ügyfélfogadást tartanak a helyi roma lakosság szociális és egyéb problémáinak megoldása érdekében. Az ügyfélfogadások időpontjairól a www.kaposvar.hu honlapon az Otthon vagyok/Önkormányzat/Nemzetiségi önkormányzatok/Roma Nemzetiségi Önkormányzat menüpont alatt értesülhetnek az érintettek.
- A RNÖ évente két alkalommal ír ki pályázatot a cigány tanulók tanulmányi ösztöndíjára. Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata évente **2.500 eFt** összeget biztosít a RNÖ részére az ösztöndíjak kifizetésére. Az ösztöndíj célja, hogy a jó tanulmányi eredményeket elérő, roma származású tanulók támogatásban részesüljenek.
- 2010. november 19-én megalakult a Hagyományőrző Klub, mely a cigány-hagyományok felelevenítését tűzte ki célul. Havonta egy alkalommal tartanak foglalkozást, ahol főként a nemzetiségi tánc és zenekultúra gyakorlása kerül előtérbe.
- A RNÖ képviselőtestülete a cigány hitéleti tevékenység elősegítése, annak gyakorlása érdekében szervez programokat. Folyamatban van túrák és kirándulások szervezése a közeli vallási zarándokhelyekre. Tervben van hitélettel kapcsolatos foglalkozások megtartása, az egyes kapcsolódó cigány hagyományok felélesztése és ápolása céljából.
- A RNÖ támogatói nyilatkozatot írt alá annak érdekében, hogy a Somogy Megyei Esélyegyenlőségi Iroda Esélyek Háza működtetésére és esélyteremtő programok támogatására kiírt pályázat elnyerése esetén a Napkerék Egyesülettel együttműködik a tervezett esélyegyenlőségi programok megvalósítása során.
- A RNÖ a Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtott és nyertes - TÁMOP 5.3.6-11/1 „Komplex telep program” – pályázatban konzorciumi partnerként vett részt. A program keretén belül, a környezettudatos szemléletmód pozitív irányba történő változása érdekében nyolc nagyrendezvény megszervezését vállalták. (pl. KIKELET, Zöldövezet, Szemétszűret – pontgyűjtő akció, Adventi készülődés – téli környezetünk, Télen is zölden, stb.)
- A RNÖ Kaposvár Megyei Jogú Város által benyújtott szociális város-rehabilitáció tárgyú pályázatban konzorciumi partnerként vesz részt. A program keretén belül valósult meg a Nádasdi u. és környékének

infrastrukturális fejlesztése (pl. önkormányzati bérlakások komfortosítása, járdák felújítása, vízelvezető árkok rendbetétele, közösségi ház megépítése, stb.). A munkálatok elvégzésébe bevonásra került a helyi roma lakosság is.

- A RNÖ a Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtott és nyertes - TOP-6.9.1-15-KA1-2016-00001 „Komplex társadalomfejlesztés Kaposvár Cseri úti akcióterületén” projektben konzorciumi partnerként vett részt. A megvalósítás helyszíne - akcióterület: Kaposvár, Cseri út 10. szegregátumot magában foglaló akcióterület. A projekt időtartama: 2017.05.10. – 2020.04.30.

A projekt célja az intézmény és sportterület közé ékelődött telepszerű lakóterületen, a TOP-6.7.1 projekt keretében megvalósuló fejlesztések, életkörülmények javítása mellett, párhuzamosan, folyamatos szociális és mentális segítő, közösségépítő, fejlesztő tevékenységet biztosítani a társadalmi együttműködést erősítve, a megvalósításban részt vevő intézményekkel, szervezetekkel és civil aktivitás bevonásával. Cél, hogy elérhetővé váljanak a társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, egyéni fejlesztést, iskolai felzárkózást, egészségfejlesztést, szemléletformálást, szolidáris gondolkodást elősegítő programok, hogy a soft tevékenységek eredményeként a hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javuljanak.

- A RNÖ a Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata által benyújtott és nyertes - TOP-6.9.1-15-KA1-2016-00002 „Komplex társadalomfejlesztés Kaposvár Szentjakab városrészében” projektben konzorciumi partnerként vett részt. A megvalósítás helyszíne - akcióterület: Kaposvár, Szentjakab városrész szegregátumát is magában foglaló akcióterület: Pécsi u. páros oldala (a Nádasdi utca sarkától a Dankó P. utcáig), Nádasdi utca mindkét oldala (a Pécsi utcától a belterületi határig), Móricz Zs. utca mindkét oldala (a Nádasdi utcától a Hold utcáig), Nap utca, Csillag utca, Hold utca, Hajnal utca, Nyírfá utca, Bodrog utca. A projekt időtartama: 2017.06.19. – 2019.10.31.

A projekt célja a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területen élő közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja érdekében elérhetővé váljanak a társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, egyéni fejlesztést, iskolai felzárkózást, egészségfejlesztést, szemléletformálást, szolidáris gondolkodást elősegítő programok. A tevékenységek eredményeként a hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javulnak.

- Roma Gasztronómia Szent Istvánkor: A RNÖ 2016-ban szervezte meg a NOSTRU Közösségi Házban a gasztronómiai napot. A kulturális nap mindenki számára nyitott volt, mely szórólapokkal, meghívókkal került meghirdetésre. A rendezvényre külön meghívást kaptak a többségi társadalom állami és civil szervezeteinek vezetői, az RNÖ-vel együttműködő partnerek és támogatóik. A kulturális rendezvény fő célja a roma közösség összekovácsolása volt, a hagyományaik, étkeik közös elfogyasztása által, illetve, hogy ízelítőt adjon mindkettőből a többségi társadalom felé is, elősegítve ezzel a roma kultúra megismerését, elfogadását.
- Kiállítás, kultúra, hitélet: A RNÖ rendezésében a fenti témában 2016.08.26. napján a NOSTRU Közösségi Házban kerekasztal-beszélgetés, illetve helytörténeti kiállítás került megrendezésre. A kerekasztal-beszélgetés témája a kulturális és hitéleti hagyományok ápolása, kistérségi és/vagy regionális együttműködések kialakítása előkészítése, programtervek kidolgozása volt.

A helytörténeti kiállításon a RNÖ tulajdonában lévő fotók és roma népművészeti emlékek kerültek bemutatásra. A kaposszentjakabi városrészben élő roma emberekről készült képek a régi időkbe, illetve a cigányság életkörülményeibe engedtek bepillantást.

- Hit (-) Életünk: A RNÖ a fenti címmel szervezett egy hetes tábort 2016 nyarán. A tábor főbb témakörei az alábbiak voltak:
 1. Énkép, önismeret – hozzásegítve a gyermekeket ahhoz, hogy megismerjék múltjukat, erősítsék identitásukat és felkészüljenek arra, hogy tudatosan, felelősen vállalják nemzetiségi hovatartozásukat.
 2. Hon- és népismeret - A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épülhet fel a roma azonosságtudat, a kultúra iránti fogékonyság. A gyermek olyan kitekintés, élmény és tapasztalás birtokába jut, amely a későbbiekben utat nyithat és feltételt képez az európai identitás fejlődéséhez.
 3. Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése
Célja a beás nyelv olvasásának és írásának megtanítása és használatának eszközzé fejlesztése volt, hogy az olvasás, a szóbeli és az írásbeli önkifejezés élmény, örömteli tevékenység lehessen.
 4. Testi és lelki egészség – mindennap kellő időt fordítottak játékra, a vízben és a szabadlevegőn szervezett mozgásra.
 5. Felkészülés a felnőtt lét szerepeire - elsősorban a társadalmi tapasztalatok szerzése volt a cél (pl. foglalkozások megismerése, a társadalmi munkamegosztás konkrét eseteinek megfigyelése, a felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok, magatartásformák, személyközi kapcsolatok elemzése, modellezése). További cél volt az attitűdformálás, magatartási minták közvetítése, olyan személyiségvonások fejlesztése, amelyek a későbbiekben nélkülözhetetlenek az értékes társadalmi tevékenységekben való részvételhez, az egyén boldogulásához.
 6. Hitélet – a meghívott hét egyház képviselői bemutatták az általuk képviselt hitközösséget.
- 2017. évi Roma Gasztronómiai Fesztivál: A programot a Szentjakabi városrészben, a Kaposszentjakabi Művelődési Házban valósították meg. A gasztronómiai és kulturális nap mindenki számára nyitott volt, a rendezvényre külön meghívást kaptak a többségi társadalom állami és civil szervezeteinek vezetői, együttműködő partnereink, támogatóink. A kulturális rendezvényünk fő célja az volt, hogy a roma közösséget összekovácsoljuk hagyományaik, étkeik közös elfogyasztása által, illetve ízelítőt adjuk mindkettőből a többségi társadalom felé is, elősegítve ezzel kultúránk megismerését, elfogadását. A nap folyamán, a színpadon helyi tehetséges fiatalok léptek fel.
- 2017. évi Hit (-) Életünk Tábor: A tábor minden napján részt vett egy egyház, aki amellet, hogy bemutatta egyházának hitét, foglalkozott a gyermekek lelki fejlődésével is. Ezenkívül táncházat tartottak a gyerekeknek és cigány dalokat tanítottak nekik. A foglalkozások szervezett formában zajlottak, csoportosan. kiscsoportokban egyaránt. Emellet gondot fordítottak a gyermekek napi alapos tisztálkodására, fogmosásra, környezetük rendben tartására, takarítására. A gyerekek egy közös kiránduláson vettek részt Badacsonyan, és a tábor helyszíne adta a lehetőséget, hogy napi rendszerességgel fürdőzzenek a Balatonban. A hetedik, utolsó napon összefoglalták, hogy kiről mit tudtak meg,

kinek mi jelenti az értéket, mely vallással tud leginkább azonosulni és miért. Megállapítható, hogy nagyon sokat tanultak a gyerekek, sokfajta ismeretet szereztek a táborban.

- Szociofotó kiállítás és gyermekprogram, melynek időpontja: 2018.10.15. ; helyszíne a Kaposzentjakabi Művelődési Ház volt. A roma lakosság, helyi nemzetiségi közösségek, roma tanulók (Pécsi Utcai Tagiskola diákjai) részére a KMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzat tulajdonában lévő szociofotókból egy kiállítás került megrendezésre. A tárlatot Ficzer Máttyás fazekas, népi iparművész mutatta be. A kiállítás megnyitó után Óvári Heléna okleveles romológus bölcsész, doktorjelölt Mi van veletek? Sjó-j ku voj? – A romák múltja és jelene című előadása volt látható, melyet beás nyelven is hallhatott a közönség. A Pécsi Utcai Tagiskola diákjai részére egy népismereti vetélkedőt került megszervezésre, mint kísérő gyermekprogram. A tesztek kiértékelése és átbeszélése után a programon résztvevő gyermekek részére egy-egy ajándécsomag került átadásra.
- „Lecsó különlegességek” gasztronómiai fesztivál: Célcsoport: roma lakosság, helyi nemzetiségi közösségek. A program a Szentjakabi városrészben, a Pécsi Utcai Közösségi Házban került megrendezésre, időpontja 2018. augusztus 4. volt. A gasztronómiai és kulturális nap mindenki számára nyitott volt. A rendezvényre külön meghívást kaptak a többségi társadalom állami és civil szervezeteinek vezetői, a RNÖ-vel együttműködő partnerek, támogatók. A kulturális rendezvény fő célja az volt, hogy a roma közösséget összekovácsolja hagyományaik, étkeik közös elfogyasztása által, illetve ízelítőt adjon mindkettőből a többségi társadalom felé is, elősegítve ezzel a roma kultúra megismerését, elfogadását. A rendezvény színvonalát a Mulat Duó, a Kale Lulugyi Zenekar és a Romatest Táncegyüttes kulturális műsorai emelték.
- Cziffra György megemlékezés: Időpontja: 2018. 09. 18. Helyszín: Kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskola. Célcsoport: helyi nemzetiségi közösségek, többségi társadalom képviselői, roma tanulók. A rendezvényt Kaposváron a Kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskola hangversenytermében, a Muzsikál Kaposvár Kulturális Alapítvány közreműködésével rendezte meg a RNÖ. A rendezvényen Várfalvi-Fodor Éva zongoratanár, kamaraművész tartott előadást Cziffra György „Ágyúk és virágok” című önéletrajzi műve alapján, az elhunyt világhírű zongoraművésről. Előadásában beszélt a művész hányatott sorsáról, életpályájának alakulásáról és arról is, hogy őt sokáig Magyarországon nem ismerték el, de külföldön már fiatalként is világhírű művész volt. A program egyik elemeként Sarkadi Ferenc zongoraművész, valamint Dr. Farkasné Nagy Gabriella növendékei Cziffra György műveiből adtak elő 1-1 zeneművet zongorán.
- Holokauszt megemlékezés: Időpontja: 2018.11.05. Helyszíne: Együd Árpád Kulturális Központ Célcsoport: roma lakosság, helyi nemzetiségi közösségek, roma tanulók.
- A rendezvényen Dr. Kosztics István egy kerekasztal beszélgetésre invitálta Óvári Heléna okleveles romológus bölcsész doktorjelölt, valamint Éles István történelem tanárt is, akikkel a Holokauszt hatásairól beszélgettek. Az előadás után Dr. Kosztics István tárlatvezetésével betekintheztünk roma származású festők ” Roma Holokauszt a képzőművészetben” című festmény kiállításába.
- „Példakép”: Időpont: 2018.11.15. Helyszín: Együd Árpád Kulturális Központ Célcsoport: roma lakosság, helyi nemzetiségi közösségek, roma tanulók. A rendezvény Óvári Heléna okleveles romológus bölcsész doktorjelölt ünnepi

köszöntőjével kezdődött, majd követően Farkas Mária egy megemlékezés keretén belül előadást tartott Bogdán János a Gandhi Gimnázium elhunyt igazgatója életéről, nagyszerű munkásságáról és tragikus haláláról. Az előadás után a vendégek, általános iskolai tanulók kérdezhettek Farkas Máriától Bogdán Jánosról, illetve a Gandhi Gimnázium működéséről.

- Nemzetközi Romanap: Időpont: 2018.12.18., helyszín: Szentjakabi Művelődési Ház. Célcsoport: helyi nemzetiségi közösségek, többségi társadalom képviselői. A rendezvényt Kaposvár romák által lakott területén, a Kaposszentjakabi Művelődési Házban rendeztük meg. A rendezvény a „Legszebb kincs a barátság” című Tihanyi Vándorszínpad előadásával kezdődött, amely a nemzetiségek közötti barátság jegyében egy bábos történetet mesélt el. Az előadást követően a szereplő színészek a Ki Mit Tud? keretein belül zsűrizték a fellépő diákokat, akik táncsal, énekkel, versmondással mutatták be tehetségüket. A rendezvényen szociofotó kiállítás is megrendezésre került, mely a kaposvári romák 60-70-es évekbeli körülményeit mutatta be. A rendezvény egész ideje alatt különböző kézműves foglalkozáson vehettek részt a kilátogatók. Kipróbálhatták a fafaragás, kosárfonás, bábkészítés folyamatait szakemberek segítségével. A rendezvény délután folytatódott, Dr. Neszményi Zsolt ünnepi köszöntőjével. Ezt követően Borhi Zsombor alpolgármester úr, Molnár Gábor r. ezredes a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság megbízott megyei rendőrfőkapitánya, Berényi László tanácsnok Országos Roma Önkormányzat és Káta Attila a KMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke mondta el köszöntőjét. A köszöntők után Káta Attila a KMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke megtartotta évértékelő beszédét, amelyben beszámolt a 2018. évben elvégzett feladatokról, programokról és a 2019. évi tervekről. A nemzetiségi gálánkat a Kale Lulugyi orosz-lányi autentikus cigányzenekar műsora nyitotta meg. A kulturális műsor után a Kisebbségi/Nemzetiségi díjak átadása következett. A díjátadás után a Kopár Antik hagyományörző zenés műsora kíséretében láthattuk Bogdán Rebeka és Orsós Szabolcs tánc előadását. A zenés előadást követően A Limba Nostru kiskoncertje zárta az estét.
- HIT (-) Életünk III. - Időpont: 2018.06.29 – 07.05., helyszín: Balatonlelle. Célcsoport: roma tanulók. A tábor helyszíne adta a lehetőséget, hogy napi rendszerességgel fürdőzzenek a gyerekek a Balatonban. A programok nagy része szabadlevegőn zajlott, rengeteg játékkal. A foglalkozások szervezett formában történtek, csoportosan, kiscsoportokban egyaránt. Igyekeztünk lehetőséget hagyni számukra a szabad jellegű játékokra is (társasjátékok, foci az udvaron, kártyázás, séta, beszélgetés, kézműves foglalkozások stb.). A gyerekeknek táncóra tartottak és cigány dalokat tanítottak nekik. A református egyház képviselői 5 napon keresztül jelen voltak a tábor életében, ahol foglalkozásokat tartottak a gyerekek részére. Mondanivalójuk lényege, hogy hogyan kell egymást szeretetben elviselni. Emellett daltanulással és kézműves foglalkozással színesítették programjukat.
- 2019. év elején a fiatal és közép korosztály számára bűnmegelőzési, élménypedagógiai tréninget tartottak, a tréning alkalmával a résztvevők egy csodálatos helyszínen gyakorolhatták a problémamegoldó képességüket.
- Gyermeknap rendezvényt tartottak a hátrányos helyzetűek lakta területén a gyermeknap alkalmával a gyermekek a készségeiket is megmérették, a sportos gyakorlatokon kívül ugráló várakozhattak, ringlizeshettek.

- A hátrányos helyzetű általános iskoláskorú gyerekek részére a Balaton déli partján 7 napos ott alvós tábort szerveztünk. A tábort a KMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzat pályázatból illetve saját költségvetéséből finanszírozta. A résztvevőknek nem kellett fizetniük. A tábor helyszíne lehetőséget nyújtott arra, hogy a gyerekek az időjárástól függően, akár mindennap fürdőzhessenek a Balatonban. A programok sok játékkal a szabad levegőn zajlottak. A foglalkozások szervezett formában történtek, nagy illetve kiscsoportokban egyaránt. Igyekeztünk lehetőséget hagyni számukra a szabad jellegű játékokra is (séta, foci, tollaslabda, társasjáték, kézműves foglalkozások, kártya, exathlon pálya stb.). A tábor minden napján volt festészeti foglalkozás, kettő alkalommal festőművészek tartottak előadást, festészeti foglalkozást. A meghívott előadók közül Bene János festőművész a Balaton partján rajzolta le a gyerekekkel együtt az Északi partból látható tájat és éppen a Balatonon hajózó vitorlásokat. Ráczné Kalányos Gyöngyi festőművész a festészeti foglalkozást követően a társasággal maradt és fia gitáros kíséretében régi autentikus beás dalokat adott elő a táborozó gyerekeknek. A tábor ideje alatt kézműves foglalkozásra is lehetőség volt, itt a gyerekek szakember segítségével készíthettek fából hűtő mágneset, repülőt, melyeket meg is festhettek, rajzolhattak. Készítettek üvegfestéssel ajándékot szüleiknek, testvérüknek, kavicsra decoupázsoltak, gyöngyből nyakláncot, karkötőt készítettek, vasalható gyönggyel különböző figurákat vasaltak. Legtöbbjüknek nagyon ügyesen sikerült elsajátítani a fortélyokat.
- A 2019. szeptemberében megrendezett Káposztás ételek fesztiválján a Szentjakabon élők részére bemutathatták a hagyományos ételeiket.

3.9.Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A romák és a mélyszegénységben élők esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
roma integráció	társadalmi integrációs célú pályázatok vállalásai, roma referens további alkalmazása
rossz egészségi állapot	egészséggel kapcsolatos helyes információk átadása, kihelyezett szűrővizsgálatok szervezése, egészségmegőrző programok lebonyolítása, felmérés készítése a romák egészségi állapotára vonatkozóan
alacsony képzettségi szint, munkanélküliség, információ hiány	A munkaerő-piaci szereplők közötti információáramlás biztosítása, az érintettek kezdeményezéseinek összehangolása, a szinergiák megteremtése. A célcsoport tagjainak képzése. Bér-, lakhatási- és útiköltség biztosítása a célcsoport foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében
munkanélküliek száma	Zselic Kertje Termelő és Kereskedő Szociális Szövetkezetben közfoglalkoztatás helyett munkaviszony keretében történő foglalkoztatás
alacsony komfortfokozatú bérlakások	felújított, magasabb komfortfokozatú bérlakások számának növelése alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása, komfortfokozatának növelése
rossz lakhatási körülmények	felmérés készítése a romák lakhatási körülményeire vonatkozóan

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Kaposvár város demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A népességi adatok az elmúlt 5 évben az alábbiak szerint változtak:

Év	állandó népesség	kiskorúak száma	kiskorúak aránya %
2015	64.683	10.511	16,25
2016	64.280	10.423	16,21
2017	63.778	10.378	16,27
2018	63.298	10.166	16,06
2019	62.611	9.985	15,95

Forrás: KSH-TelR

Az adatokat összehasonlítva az össznépesség csökkenése mellett a kiskorúak arányának csökkenése is megfigyelhető.

A kiskorú népességen belül az egyes korcsoportok aránya az alábbiak szerint alakult:

Év	Korosztályok			Összesen
	0-5	6-13	14-17	
2015	3.214	4.815	2.482	10.511
2016	3.215	4.726	2.482	10.423
2017	3.209	4.692	2.477	10.378
2018	3.164	4.584	2.418	10.166
2019	3.119	4.454	2.412	9.985

Forrás: KSH-TelR

A nemenkénti arány alakulását mutatja az alábbi táblázat:

Év	Nemek		Összes
	Fiú	Lány	
2015	5.348	5.163	10.511
2016	5.304	5.119	10.423
2017	5.315	5.063	10.378
2018	5.216	4.950	10.166
2019	5.115	4.870	9.985

Forrás: KSH-TelR

Az adatokat áttekintett 5 év viszonylatában mind a fiúk, mind a lányok vonatkozásában csökkenés tapasztalható. Ugyanakkor a kiskorú népességen belül a fiúk száma minden évben meghaladta a lányok számát.

A veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, melynek keretében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A Családsegítő- és Gyermekjóléti Központ Szolgáltató Csoportja (mint család- és gyermekjóléti szolgálat) a jogszabályban rögzítetteknek megfelelően **gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszert** működtet.

A jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése a szolgálat egyik alapvető célkitűzése, hiszen ez a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, és időben biztosított segítség fontos, nélkülözhetetlen feltétele.

Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatóhoz érkező jelzések száma:

Jelzések száma	2015	2016	2017	2018	2019
egészségügyi szolgáltató	426	327	98	102	121
szociális szolgáltató	25	13	29	13	40
átmeneti gondozást biztosítók	15	0	-	2	9
közüktatási intézmény	176	144	163	176	146
ügyészség, bíróság	11	0	-	9	5
pártfogó felügyelet	15	0	1	1	1
rendőrség	70	52	19	26	41
önkormányzat, gyámhivatal	65	14	55	30	118
állampolgár	31	49	76	28	48
egyéb	0	10	8	25	35
Összesen	834	609	449	412	564

Forrás: Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a jelzőrendszer működtetése vonatkozásában:

- folyamatosan karbantartja és bővíti a jelzőrendszer tagjainak címlistáját, az elérhető szolgáltatásokról nyilvántartást vezet,
- a településen élő családok, gyermekek helyzetének, szükségletének, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetének figyelemmel kísérése,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- a jelzések fogadása, családlátogatás keretében a jelzésben érintett egyénnel, családdal kapcsolatfelvétel kezdeményezése,
- adott héten beérkezett jelzésről és a megtett intézkedésekről minden héten adatszolgáltatás a jelzőrendszeri felelősnek, Központ felé írásban történő adattovábbítás érdekében,
- az első interjút követő 15 napon belül tájékoztatás küldése a jelzést tevőnek, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a zárt adatkezelés kötelezettségét,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- jelzés köteles szervet felhívja a jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, melyre meghívja:
- a megelőző pártfogó felügyelőt, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki megelőző pártfogás alatt áll,
- a pártfogó felügyelői szolgálatot, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki fiataalkorúak pártfogó felügyelete alatt áll, vagy ha a gyermek kockázatértékelése alapján a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettsége legalább közepes fokú,

- a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit indokolt esetben, különösen akkor, ha részvételük a gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához szükséges, és
- a járási jelzőrendszeri tanácsadót, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- a minden év február 28-ig megszervezendő szakmai tanácskozáson részt vesz, szervezésében közreműködik,
- részt vesz a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői részére, legalább évi 6 alkalommal megtartandó szakmaközi megbeszélésen, közreműködik annak megszervezésében, (a megbeszélésre meghívja a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges),
- a minden év március 31-ig elkészítendő intézkedési terv összeállításában közreműködik,
- kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A jelzőrendszer működtetése kapcsán cél a jelzőrendszer tagjaival már meglévő együttműködések fenntartása, elmélyítése, a tagok további aktivizálása. Feladat a jelzőrendszeri tagság körének bővítése (pl.: egyesületek, alapítványok, egyházi szervezetek). A jelzőrendszeri tagok köréből legkevesebb jelzés a gyermek háziorvosoktól érkezett, ezért fontos vizsgálni a jövőben ennek szakmai hátterét, okait. Továbbiakban is fontos feladat a jogszabályi változásokhoz kapcsolódóan tájékoztatás nyújtása a jelzőrendszeri tagok számára.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Veszélyeztetett kiskorúak	2015	2016	2017	2018	2019
Anyagi	18	43	45	57	109
Környezeti	283	337	208	379	398
Magatartási	112	128	63	54	29
Egészségügyi	11	57	21	28	26
Összesen	424	565	337	518	562

Forrás: Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója, 2016.01.01-től a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere vagy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

családsegítője javaslatára – korábban a települési önkormányzat jegyzője – jelenleg a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi.

A védelembe vétel hatósági döntés alapján előírt együttműködési kötelezettség, melynek célja a gyermek fokozott kontroll mellett megvalósuló, de családban történő nevelkedésének támogatása. Alapját az egyéni gondozási-nevelési terv képezi, melyben a család és a bevont szakemberek meghatározzák a problémákat, a feloldásukhoz megteendő lépéseket, a szülő és gyermek továbbá a bevont szakemberek feladatait és a végrehajtás ütemezését.

Az együttműködésbe mindazon személyek/szervezetek bevonásra kerülnek, akik olyan szolgáltatást vagy ellátást nyújtanak a gyermekek/családok számára, melyek hozzájárulhatnak a gyermek problémáinak rendezéséhez, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásához, a veszélyeztetettségének mérsékléséhez, megszüntetéséhez.

Védelembe vételi okok	2015	2016	2017	2018	2019
Környezeti okok	41	38	134	104	100
Szülőknek felróható magatartási okok	68	67	10	13	22
Gyermekek felróható magatartási okok	41	58	39	37	19
Egyéb	8	9	6	6	12
Összesen (fő)	158	172	189	160	153

Forrás: Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

2017. évben egy nagyobb arányú növekedés volt tapasztalható, főként a környezeti okok miatt elrendelt védelembe vételek száma emelkedett, míg a szülőknek felróható okok miatti intézkedések száma az utóbbi három évben jelentősen csökkent. Ez egyrészt magyarázható a szociális segítő tevékenység és a családok együttműködési hatékonyságából, melynek eredményeként a védelembe vételek megszüntetésre kerülhettek, ugyanakkor a számok alakulásához az is hozzátartozik, hogy 2018-ban nőtt a családi környezetből kiemelt, nevelésbe vett gyermekek száma.

A pozitív irányú tendencia az alábbiakkal magyarázható:

- a prevenció illetve a megkereső munka hatásossága,
- az észlelő és jelzőrendszer működési hatékonyságának további növekedése,
- a nevezett időszakban megvalósuló pályázatok szoftelemei tovább csökkentették a veszélyeztetési tényezők előfordulását.

A védelembe vételi okok között a legmagasabb arányú a környezeti ok (a nem megfelelő lakhatási körülmény, családon belüli bántalmazás, családon belüli konfliktus, család életvitele és a kortárs csoport negatív hatása). Ezt követik a gyermeknek felróható magatartási okok miatti veszélyeztetés, itt elsősorban az iskolai hiányzást, köznevelési intézményben tapasztalt magatartás zavart, gyermek és fiatalok bűnelkövetését vagy

szabálysértését kell megemlíteni. A szülőnek felróható ok pl. az elhanyagolás, szervenélybetegség.

2018.09.01-től a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ kötelező feladata bővül az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosításával, melynek célja a prevenciós tevékenység ellátása mellett a közoktatási intézményben kialakuló konfliktusok kezelése és az iskolai lemorzsolódás megelőzése továbbá a jelzőrendszeri feladatok ellátása.

A gyermekek részére és a gyermekek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma

Kedvezmények, támogatások	2015 (fő)	2016 (fő)	2017 (fő)	2018 (fő)	2019 (fő)
gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak	2061	1846	1726	1303	1098
elutasított rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelmek (jövedelem, vagyon miatt)	72	71	47	60	59
egyszeri támogatásban részesültek (aug.)	2325	2017	1662	1406	1175
egyszeri támogatásban részesültek (nov.)	2227	1857	1338	1315	1117
roma tanulók ösztöndíja (önként vállalt)	35	26/27	42	39	35/33
kollégiumi férőhely biztosítás (önként vállalt Pécs városban)	38	39	34	42	50
tanulók albérleti támogatása (önként vállalt 5500,- Ft/fő/hó)	10	9	1	3	4
Bursa Hungarica ösztöndíj (önként vállalt)	180	129	109	115	80
étkezési térítési díj- támogatás (önként vállalt)	289	230	120	132	132
időszaki támogatás speciális diétára (szoruló gyermekek támogatása 3*10.000.-Ft/év)	-	19	32	32	29
nyári ingyenes étkeztetés (önként vállalt) 2016-tól szünidei gyermekétkeztetés	704	92	194	112	112

* 2016. évben a nyári gyermekétkeztetés korábbi rendszerét alapjaiban változtatták meg.

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregátumban élő óvodáskorú gyermekek kötelező felvételét a Kaposvári Tar Csátár Központi Óvoda Szentjakabi Tagóvodája biztosítja. Az óvoda legjellemzőbb vonása, hogy a város peremén, a szegregátumban helyezkedik el. A roma lakosság helyzetét korábban a megszűnő munkahelyekből fakadó létbizonytalanság, képzettségük alacsony szintje, a szegénység állandósulása, összességében tehát a súlyos mértékű szegregáció jellemezte és általánosságban jellemzi ma is. Mára a képzetlenséget, reménytelenséget, önpusztító életvitelt ellensúlyozza az a politikai, illetve helyi önkormányzati kezdeményezés, melyben közmunka program keretében munkalehetőséget biztosít a dolgozni akaró családok számára, ezáltal megélhetésük valamelyest könnyebbé vált. A pályázati források olyan továbbképzéseket, illetve tanulási lehetőségeket biztosítanak számukra, amelyek az iskolázottságukat, szakképzettségüket segítik elő. Mindezek mellett egyes családoknál továbbra is fennáll az életmódbeli, értékrendbeli elkülönülés számos olyan formája, ami

nem tekinthető egyszerű kulturális különbségnek (pl. személyi higiénia hiánya, szenvedélyek, környezetkultúra, hulladékkezelés). Mindez nagyban rontja az ilyen családokban felnövő generációk integrációs esélyét. A változások indukálásának egyik esélyét a Szentjakabi óvoda fejlesztésében látjuk, tekintettel arra, hogy a tagóvoda a szegregátumban élő családok gyermekeit gondozza, neveli és oktatja. Mivel az óvodába járó gyermekek többsége sajátos érték- és norma-rendszerrel érkezik az óvodába, ezért különösen fontos az intézményes szocializáció eszközrendszerének bővítése, ezen keresztül a beilleszkedés a többségi társadalomba, annak érték- és norma-rendszerének megismerése. Az óvoda célja, hogy a családi életet kiegészítve a gyermek számára egészséges, ingerekben gazdag környezetet biztosítson, ahol az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkör otthonossá teszi az életet. A gyerek életkorának és fejlettségének megfelelő tevékenységeken keresztül az óvoda az iskolai életre alkalmassá teszi a gyermekeket. Ez az előfeltétele a tanuláson alapuló társadalmi felemelkedésnek. A romák magas arányú jelenléte a gyermekek körében szükségessé tette a roma népismeret, a roma kultúra és hagyományok megismertetését. Az intézményben uralkodó pedagógiai kultúra folyamatosan keresi a szociokulturális hátrányok csökkentésének lehetséges módjait, kapcsolódva a gyermekvédelmi szolgálatok tevékenységéhez. A hátrányok csökkentését az óvodával különböző kapcsolatban álló olyan civil szervezetek törekvései segítik elő, mint például a Máltai Szeretetszolgálat, vagy az óvoda közelében lévő Községi ház, amelyben az Ökumenikus Segélyszervezet működik. Szoros kapcsolat alakult ki a Móricz Zsigmond Művelődési Házsal is, mely pályázatok keretében számos ünnephez kapcsolódó programot biztosít hátrányos helyzetű, szegregált gyermekek számára. A biztosabb iskolai tanulmányok kezdését a Vadvirág Alapítvány által az óvodában jelenlévő Tanulás Könnyítő Program segíti elő. A Szentjakabi óvodában szinte 100%-ban roma családok gyermekei alkotják az óvodai csoportokat.

Etnikai összetételüket tekintve az óvoda környezetében három eltérő roma csoport él.

1. Az első csoportba sorolhatók azok, akik a városrendezés következtében a belvárosból kitelepítve a Szentjakabi városrész lakásaiban laknak. Ők a szakirodalom megnevezése szerint a „romungrók”, helyi névvel a magyar romák.
2. A második csoportba az oláh romák tartoznak, akiket a Dunántúlon „kolompároknak” neveznek. Eredeti hagyományaikat leghívebben ők őrzik.
3. A harmadik csoport a beások képezik. Életkörülményeik, iskolázottságuk és életszemléletük az elmúlt évek során jelentősen – pozitívan - változott.

A három romacsoport konfliktusos viszonyban áll egymással, ami az óvodai nevelés számára további kihívásokat teremt. Az előítélet mentességét az eltérő csoportokhoz tartozó roma gyermekeknél már az óvodáztatás idején szükséges megalapozni.

Az óvodába járó gyermekek csaknem mindegyike hátrányos helyzetű, jogszabályi alapokon nyugvó (szociális iroda határozata alapján) Hátrányos Helyzetű, illetve Halmozottan Hátrányos Helyzetű gyermek a Szentjakabi tagóvodában, 2020. januárban 3 fő volt. Azonban a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek aránya valóban magas szám, és 10% körüli a veszélyeztetett gyermekek aránya az intézményben. A szülők többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, és nagyszámban vannak közöttük munkanélküliek.

Az alábbi részben felsorolt (az előző öt éves tervben is megemlített) fejlesztések megvalósultak, illetve közbeszerzési pályázatoknak köszönhetően az említett épületrészek bútorzatai, játék-, és oktatásra felhasznált eszközei beszerzésre kerültek. Az udvari

játszóhely funkciójának bővítése részben történt meg, kialakítása szükséges, folyamatban van.

A Szentjakabi Tagóvodában a Komplex-telep program keretében a költségvetési és tervezési dokumentációnak megfelelően megvalósult:

- új épület építése
- régi épület bontása
- meglévő épület korszerűsítése-felújítása.
- 25 gyermek fogadására alkalmas újonnan kialakított és a működésbe bevont csoportszoba kialakítása fektető-tárolóval.
- Újonnan kialakított és a működésbe bevont tornaszoba és szertár kialakítása. Fejlesztőszoba kialakítása.
- Gyermek elkülönítő – vizesblokkal - kialakítása.
- Logopédiai fejlesztő és egyben könyvtárszoba.
- Dolgozók részére szociális blokk.
- Férfi öltöző, mosdó és WC kialakítása.
- Karbantartó műhely kialakítása.
- Akadálymentes WC.
- Babakocsi tároló.
- Gépészeti munkák: központi fűtés-szerelés, belső vízellátás-csatornázás, épületvillamosság, szellőzés, tűzjelző rendszer
- Épületbővítés révén a csoportszobai nevelési és oktatási feltételek igényeknek megfelelő alakítása.

Az intézmény pedagógiai programjának és az épület térszervezésének teljesebb összehangolása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára a pszichikai szükségleteket figyelembe vevő térszerkezet és szobabelső kialakítása.

A Pécsi utcai Tagiskolába járó gyermekek zömmel roma származásúak. Köztük legalább háromféle különböző kultúra található, az urbanizáltabbtól a legteljesebb hagyományörzőkig. A gyermekek közel 80%-a (védőnői éves felmérés) szociális gondozásra és felzárkóztatásra is szorul, valamint a családi életre való felkészítést is mind a fiúk, mind a lányok körében szükséges erősíteni tantárgyi kereteken kívül is. A területen működő orvosok és gyermekorvosok tapasztalata szerint a nagyon fiatalkori (13-15 éves) gyermekvállalás elkerülésére már volna igény a lányokban, azonban a megelőzési ismeretek hiánya, a tradíciók és anyagi megfontolások ezt nagycsaládi szinten még nem igazán engedik érvényre jutni. A hagyományos család-központúság erős, ugyanakkor számos kívánnivalót hagy maga után mind egészségügyi, mind pszicho-szociális téren.

A Kúria 20085/2017 számú, a kaposvári szegregációs ügyben hozott ítélete 2017. szeptember 1-től megtiltotta új első osztály indítását a Pécsi Utcai Tagiskolában, ennek kapcsán elrendelte deszegregációs terv készítését. A 2017-es beiskolázáskor az iskola körzetét felosztották a város többi iskolája között. Az iskola ennek kapcsán a **2020/21-es tanévtől már csak 4 évfolyammal (5.-8.osztály) rendelkezik, és a következő tanévtől az iskola megszűnik, a gyerekek a város többi iskolájában kerülnek elhelyezésre.** A tantestület létszámát is folyamatos **csökkent.** A spontán kialakult szegregáció így iskolai szinten a szentjakabi városrészben a megszűnés felé halad.

Kaposvári szegregátumok (2016.01.01-ei állapot szerint) leszakadó, településen belüli településrészek:

- Nádasdi u. a Kápolna úttól- Nyírfu u.- Móricz Zs. u. mindkét oldala - Nádasdi u. nyugati oldala (belterületi határ): háztartások száma 237 fő, személyek száma 950 fő, 18 év alattiak száma 332 fő.
- Cseri út északi oldala a József u. vonalától a vasútig: háztartások száma 14 fő, személyek száma 57 fő, 18 év alattiak száma 20 fő.

A 2016-ban benyújtott TOP.-6.1.9.-15-KA1-2016-00002“ Komplex társadalomfejlesztés Kaposvár Szentjakabi városrészében” című projekt, és a TOP.-6.1.9.-15-KA1-2016-00002 “Komplex társadalomfejlesztés Kaposvár Cseri úti akcióterületen” című projekt a szegregátumként nyilvántartott területen élők társadalmi felzárkóztatását célozza soft elemek biztosításával.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a szegregátum központjában elhelyezkedő ingatlanban (Jelenlét Ház) napi jelenlétet biztosít az ott élők körében, hogy a problémákra azonnal tudjon reagálni. A munka alapjait a Jelenlét Program alkotja.

Célja egyrészt antidiszkriminációs törekvés, valamint a szegregátumban, és közvetlen környezetében élő csoportok identitásának erősödése, az egyén, a család életminőségének a javítása, a társadalmi normák elfogadásának erősítése, értékközvetítés, a területen élő lakosság elszigetelődésének oldása.

A TOP-6.9.1-15-KA1-2016-00002 Komplex társadalomfejlesztés Kaposvár Szentjakab városrészében pályázatban a Szeretetszolgálat fő célcsoportja az aktív korú lakosok voltak. A gyermekek fejlődése szempontjából azonban a célcsoporttal folytatott munka elengedhetetlen. A családra rendszerként tekintünk, így az egyéneknél bekövetkezett változások, szociális nehézségek az egész család működésére kihatnak. A családokat fontos megerősíteni, mert a család hatékonyabb működőképessége a gyermek egészséges fejlődéséhez járul hozzá. A családok megerősítésén keresztül közelítünk a családi jóllét eléréséhez.

TOP-6.9.1-15-KA1-2016-00002 pályázat keretén belül a következő szolgáltatások voltak elérhetőek a Jelenlét házban:

- jogi tanácsadás (heti rendszerességgel)
- gondozási, táplálási, babatorna fejlesztési tanácsadás a 0-3 éves korú gyermekek szüleinek (heti rendszerességgel)
- adósságkezelési tanácsadás (heti rendszerességgel)
- egyéni életvezetési és családszervezési tanácsadás (heti rendszerességgel)
- munkaerő-piaci tanácsadás (kéthetente)

Ezermester és házi praktikák – kompetenciafejlesztő foglalkozások

A tematikus klubfoglalkozások során egyrészt készség- és képességfejlesztés a cél, amivel nem csak az otthonukban, és lakókörnyezetükben tudnak hasznossá válni a résztvevők, hanem képessé válhatnak jövedelemszerzésre is, az adott tevékenység, szaktudás elsajátításával. A támogatásból beszerzésre kerülő gépek, eszköz segítségével gyakorolhatnak. Az eszközök kölcsönözhetőek.

Az **ezermester klub** helyi férfiakkól és nőkből szerveződött. A klub azzal a konkrét céllal jött össze, hogy úgynevezett kalákát alkossanak. Ennek során a klubtagok nemcsak a saját lakásuk felújításában vettek részt, hanem egymáshoz is elmentek segíteni. Adott esetben a

klubvezetőtől tanultak meg munkafolyamatokat, de egymástól is lestek el hasznos ismereteket.

A **házi praktikák** klubfoglalkozás az ezermester klub női változata. A házi praktikák klubfoglalkozásai során a résztvevők olyan egyszerű praktikákat ismerhetnek meg, amelyek segítségével olcsóbbá és egyszerűbbé teszik a lakás tisztántartását, gazdaságosabban kezelhetik a családi kasszát, képessé válnak a zöldség és gyümölcsfélék gondozására, természetes gyógymódokat alkalmazhatnak betegség megelőzésére és gyógyítására, elsősegélynyújtási alapismereteket sajátíthatnak el, házi szépségtrükkökkel varázsolhatják szebbé magukat.

A Máltai Szeretetszolgálat szolgáltatásait elsősorban a helyi igényekhez igazítva alakítja ki. A szegregátumban élő családokra jellemző a magas gyermekvállalási szám. Ezért több olyan programot, foglalkozást is megvalósított, ami gyermekeknek szól.

Közösségfejlesztő gyermekfoglalkozások, kreatív-kézműves foglalkozások

A közösségfejlesztő gyermekfoglalkozások 2017-ben még a TOP-6.9.1-15-KA1-2016-00002 pályázat megvalósulását megelőzően indultak el a Pécsi Utcai Tagiskolában, heti rendszerességgel, minden héten más osztályban, a korosztálynak megfelelő játékokkal készültünk, melyek közösségfejlesztő elemekkel rendelkeztek.

- Mikulás ünnepség
- Húsvéti játszóház
- Rajzverseny
- Filmes workshop
- Élményakadémia tábor
- Gyereknep
- Szakértő szolgáltatás keretében megvalósuló játszóházak
- Játszóbuszos foglalkozások
- Gyermeknap játszóházak, játszóbuszos foglalkozások a város több, szegregátumon kívül eső oktatási-nevelési intézményébe kerülnek megrendezésre. (II. Rákóczi Ferenc Tagiskola, Kinizsi Pál Lakótelepi Általános Iskola, Szentjakabi Tagóvoda, Kaposvári Egyetem Gyakorló Óvoda)
- Ifi Klub:14-25 éves korosztálynak szóló, a fiatalokkal közösen megtervezett támájú, heti rendszerességgel megvalósuló foglalkozások.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat **Szimfónia programjának** fő célja az iskolai lemorzsolódás, a korai iskolaelhagyás mérséklése, a gyerekek sikeres iskolai pályafutásának elősegítése. A Szimfónia célcsoportját a hátrányos helyzetű, nehéz sorban élő gyerekek adják, akik az iskolában rendre „problémás” tanulónak minősülnek. Az iskolába begyűrűző szociális, gyermekjóléti problémákkal az intézményrendszer önmagában nem képes hatékonyan megküzdni. A Szimfónia program a létbizonytalanságban, súlyos nélkülözésben és nehéz családi körülmények között élő gyermekek számára kínál egy újszerű eszközt, melynek kulcselemei a sikerélmény, az önbizalom, és a közösségbe tartozás érzésének a megerősítése. A Szimfónia program gerincét a csoportos zenei foglalkozások adják, melyek az élményalapú megközelítésen keresztül egyszerre fejlesztik a gyerekek értelmi, érzelmi és társas készségeit. Emellett a résztvevő gyerekeket és családjaikat szociális és közösségfejlesztő tevékenységekkel is segítjük.

A Szimfónia program a pedagógia, a zenepedagógia, a szociális és közösségfejlesztő munka területét köti össze. A Szimfónia program rendszerben gondolkodik, alapvetése, hogy a gyerekek iskolai pályafutása nem értelmezhető önmagában, csakis a gyerekeket körülvevő családi, helyi társadalmi és szociális, gyermekjóléti, egészségügyi intézményi keretrendszerben.

A Szimfónia program 2014 szeptemberében köznevelési intézményekben. A Szimfónia az iskolákban az egész napos iskolai rendszerbe ágyazódik be, gerincét a délelőtti, illetve délutáni zenei foglalkozások adják.

A Szimfónia Program 2017 kezdete óta van jelen a Pécsi Utcai Tagiskolában, heti rendszerességgel, 3 alkalommal kerülnek megrendezésre a foglalkozások, Arató Péter vezetésével. A rézfűvós, ütős hangszeres csoport tagjai 4-8 osztályos tanulók közül kerülnek ki. A csoport kb. 25 diák aktív résztvevővel rendelkezik, a zenekart pedig 8 fő alkotja. A zenekar már fellépett a kaposvári Agórában és a Kossuth téren is több alkalommal. De a helyi fellépéseken túl, a fővárosba, sőt határon túlra is eljutottak. Koncerteztek a MTA székházban, a Jószolgálati-díj átadó ünnepségének rendszeres fellépői, és Salzburgba is kaptak már meghívást.

Az Ökumenikus Segélyszervezet Kaposváron: A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet 2016 nyarán nyitotta meg Kaposváron új fejlesztő központját, a Gyermek és Fiatalok Fejlesztő Házát. Az intézmény a város Kaposszentjakabi városrészében található, ahol jelentős számban élnek rászoruló családok. A szolgáltatásnak helyet adó ingatlan az önkormányzat tulajdona, a Segélyszervezet a várossal kialakított szoros partneri együttműködés keretében kapta meg használatra az épület és a hozzá tartozó kert egy részét. Az erről szóló szerződés alapján az intézmény működése hosszú távra stabilan megalapozott.

A Segélyszervezet Kaposváron is az esélyteremtésre helyezi a hangsúlyt, ezért 2017-től már egy **Biztos Kezdet Gyerekház** típusú fejlesztő központot működtet Kaposváron, amely a gyermeki szükségletekhez igazodóan hatékonyan segíti a településen szegénységben élő 0-5 éves gyerekek fejlődését; az óvodára-, később az iskolára való felkészülést; valamint a szülők felkészítését a szülői szerepre.

A Biztos Kezdet Gyerekház közvetlen célcsoportja a Kaposváron és környékén élő 0-5 éves hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik.

A kora gyermekkori esélyteremtés fókuszában elsősorban a legkisebbek, a 0-3 éves hátrányos helyzetű gyermekek állnak, hiszen ebben az életkorban a leghatékonyabb a képességfejlesztés, ezen keresztül pedig az óvodára való felkészülés támogatása. A fejlesztések legfőbb célja, hogy a gyermekek egyedi képességeiket figyelembe véve, a saját tempójukban hozzák be azokat a lemaradásokat, amelyek későbbi életkorban további hátrányokhoz, így tanulási-, figyelmi- valamint magatartási problémákhoz vezetnek.

Biztos Kezdet Gyerekház: A Gyerekházban a foglalkozásokon **a szülő és gyermeke vehet részt.**

A Gyerekházban való részvétel önkéntes és minden szolgáltatás ingyenes. Az intézmény elsődlegesen a 0-3 év közötti gyerekekre specializálódott. **Óvodáskorú gyermekek foglalkoztatása abban az esetben lehetséges, ha a kisebb testvér a Biztos Kezdet Gyerekház látogatója. Fogyatékkal élő gyermekeket nem tud fogadni az intézmény.**

4.3.A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogvatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Amikor a szülők egy része és a családok nehezebb helyzetbe kerülnek, s a gyerekek is egyre kiszolgáltatottabbá válnak, akkor az iskola feladata és jelentősége az ifjúságvédelem területén is megnő. Növekszik azoknak a hátrányos helyzetű gyermekek száma, akik a megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt elhanyagoltakká válnak. A nehezedő anyagi körülmények miatt nagymértékben megnőtt a szociális támogatások iránti igény. Ezek a problémák az iskoláinkban is éreztetik hatásukat, mert befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyukat. Iskoláink többnyire lakótelepi környezetben találhatóak. Ezért fontos, hogy az igényeknek megfelelően bekapcsolódjunk abba a társadalmi összefogásba, mely korunk veszélyforrásaival szemben, elsődlegesen a tanulók személyiségének fejlesztésére és a prevencióra helyezi a hangsúlyt. A cél a tanulók személyiségének, életszemléletének olyan irányú fejlesztése, amely képessé teszi őket az ítéletalkotásra és a negatív jelenségek elutasítására.

Hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek aránya

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét. Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulónak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya.

Kaposváron a statisztikai adatok alapján a következő a hátrányos és a halmozottan hátrányos gyerekek aránya az óvodákban és iskolákban

2020. január

Kaposvár város illetékességi területén hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók száma							
Óvodai ellátásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma HH	Óvodai ellátásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma HHH	Általános iskolai hátrányos helyzetű tanulók száma HH	Általános iskolai halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma HHH	Középfokú iskolai hátrányos helyzetű tanulók száma HH	Középfokú iskolai halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma HHH	Összesen HH	Összesen HHH
21 fő	20 fő	48 fő	52 fő	30 fő	17 fő	99 fő	89 fő

2020. január

	Óvoda megnevezése	Hátrányos Helyzetű Gyermekek száma HH	Halmazottan Hátrányos Helyzetű gyermekek száma HHH
1.	Nemzetőr Sori Központi Óvoda	0	0
2.	Honvéd Utcai Tagóvoda		
3.	Kaposfüredi Tagóvoda		
4.	Rét Utcai Központi Óvoda	12	9
5.	Szigetvári Utcai Tagóvoda		
6.	Madár Utcai Tagóvoda		
7.	Tar Csátár Központi Óvoda	1	4
8.	Szentjakabi Tagóvoda		
9.	Szántó Utcai Tagóvoda		
10.	Festetics Karolina Központi Óvoda	0	0
11.	Temesvár Utcai Tagóvoda		
12.	Tallián Gy. Utcai Tagóvoda		
13.	Damjanich Utcai Tagóvoda		
14.	Petőfi Sándor Központi Óvoda	4	3
15.	Búzavirág Tagóvoda		
16.	Bajcsy-Zs. Utcai Központi Óvoda	4	2
17.	Béke Utcai Tagóvoda		
18.	Arany János Tagóvoda		
19.	Jutai Úti Tagóvoda		
20.	Gyakorló	0	0
21.	Baptista	0	0
22.	Katolikus	0	0
23.	Református	0	0
24.	Duráczy	0	1
25.	Bárczi	0	1

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

A Napkerék Egyesület 2014 nyaratól napjainkig, Tanoda programot valósít meg, **Hangya Tanoda** néven. Ennek keretein belül hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű, cigány és nem cigány diákok felzárkóztatását végzik.

A fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok - köztük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók – **az élet minden területén egyenlő esélyű hozzáféréssel rendelkezzenek**. Ezen gyermekek/tanulók számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével, átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékossgal élő gyermekek/tanulók és családjaik alkotják.

Két lehetőséget kell elkülöníteni e témakörben.

- Speciálisan e területre fókuszáló óvodák, iskolák, módszertani központok
- Integráltan nevelő-oktató óvodák, iskolák.

A városban mindkét intézménytípus megtalálható. Az önkormányzati fenntartású óvodák alapidokumentumai rögzítik, hogy az intézmény a tipikus fejlődésmentű gyermekeken

kívül milyen problémával, fogyatékossgal élő gyermekek nevelését vállalja. A többi gyermekkel együtt történő nevelhetőség tényét (integráció lehetőségét) minden esetben a Szakértő Bizottság által elkészített szakértői vélemény mondja ki.

Az általános iskolás tanulók együttnevelése (integrációja) hasonlóan történik. A tapasztalat azt mutatja, hogy bizonyos problémával küzdő tanulók esetében a szülők a többi tanulóval történő együttnevelést (integrációt) választják, de speciális esetekben érzik annak a súlyát, hogy olyan intézménybe járassák gyermeküket, mely magas óraszámú, megfelelő szakember ellátottsággal rendelkezik az adott területen.

2018-ban megvalósult óvoda felújítási pályázat során a városban felújítandó intézmények szinte mindegyike akadálymentes bejáratúval, illetve akadálymentesített mosdóval bővült.

4.4.A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége:

Kaposváron a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete fenntartásában működik a Napsugár Gyógypedagógiai Módszertani Központ, mely a fogyatékossgal élő gyermekek részére a következő szolgáltatásokat nyújtja:

- Óvodai nevelés
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Fejlesztő nevelés-oktatás

A városban további két intézmény nyújt még szolgáltatást fogyatékos gyermekek számára:

- Somogy Megyei Duráczky József Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium
- Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény a következő szolgáltatásokat látja el:

- óvodai nevelés
- fejlesztő nevelés-oktatás
- általános iskola
- szakiskola
- készségfejlesztő iskola
- utazó gyógypedagógusi ellátás
- Az intézmény gyermekei/tanulói számára személyi kíséréssel biztosítja az intézménybe történő szállítást.

Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete fenntartásában három intézmény nyújt szolgáltatást a fogyatékossgal élő gyermekek részére:

- Napsugár Gyógypedagógiai Módszertani Központ (korai fejlesztés, fejlesztő felkészítés, fejlesztő iskolai oktatás)

- Napsugár Szociális Szolgáltató Központ (fogyatékosok nappali intézménye)
- NISZI-Támogató Szolgálat és a NASZK-Támogató Szolgálat-Kaposvár (speciális járművel szállítás)
- AAK-Módszertani Központ (felmérés, fejlesztés, tanácsadás, eszközkölcshözjárás)

0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekek köznevelési ellátását a **Napsugár Gyógypedagógiai Módszertani Központ biztosítja.**

Arculatukat meghatározza a korai fejlesztésben részesülő és a sajátos nevelési igényű gyermekek közül a legsúlyosabban sérültek nevelésének – oktatásának - fejlesztésének igénye. Így, a központ nem a köztudatban megismert nagy létszámú EGYMI, hanem nonprofit szervezet által fenntartott kis létszámot ellátó köznevelési intézmény.

A Napsugár Pedagógiai Szakszolgálat, Óvoda és Fejlesztő Nevelést- Oktatást Végző Iskola Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, vagyis a Napsugár **Gyógypedagógiai Módszertani Központ** többcélú intézmény, amely pedagógiai, szakszolgálati és oktatási-nevelési feladatokat old meg - korai fejlesztő, gyógypedagógiai óvoda, fejlesztő nevelés-oktatás egységei.

A társadalmi integráció elősegítésének céljából, a széleskörű szolgáltatások biztosításával kíván hatékony és sokoldalú segítséget nyújtani a családok számára. A mindennapi tevékenységek során, gyermekek sajátos nevelési igényeit figyelembe véve, képességeikhez mérten a lehető legnagyobb önállóság elérésére törekszenek.

Céljuk a lassabban fejlődő és sérült gyermekek születésétől 6-8-18-23 éves koráig kiterjedő komplex, átfogó fejlesztése, személyiségformálása. Ezzel párhuzamosan családjuk gondozása. A gyermek képességeinek és az adott lehetőségeknek megfelelő nevelési-oktatási (integrált vagy szegregált) intézménybe való bekerülésének elősegítése.

Az intézmény többféle ellátás keretében biztosítja, családi hangulatú központjukban a lassabb ütemben fejlődő, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését, oktatását, fejlesztését.

- Komplex korai intervenciók (fejlesztés) központként működik Somogy megyében elsőként
- Autista, súlyosan fogyatékos, halmozottan sérült sajátos nevelési igényű gyermekek számára óvodai nevelés
- Fejlesztő nevelés-oktatás (fejlesztő iskolai oktatás)
- Nem beszélő gyermekek, fiatalok számára, a Dél-Dunántúlon az Augmentatív Alternatív Kommunikációs módszer segítője és eszköz kölcsönzője
- Akadálymentes járművel, személyi kíséreléssel biztosítja gyermekek lakóhelyéhez igazodó útvonalon, „menetrend szerint” a súlyosan fogyatékos gyermekek szállítását (háztól az intézményig és vissza)
- Gyógypedagógus hallgatók, pedagógushallgatók, szociális gondozók, rehabilitációval foglalkozó szakemberek gyakorlati színhelye.

Napsugár Gyógypedagógiai Módszertani Központban igénybe vehető szolgáltatások:

Közoktatási ellátás

Korai fejlesztés: 0-5 éves kor között az intézményben az elmúlt években átlag 27 fő vette igénybe.

Pár hetes kortól 5 éves korig különböző fokban megkésett vagy eltérő fejlődésmenetű gyermekek tervszerűen felépített programját jelenti. Magába foglalja a komplex diagnosztikai vizsgálatot a gyógypedagógia és mozgásfejlesztést, valamint a különböző terápiás eljárásokat. Célcsoport: akik kisebb vagy jelentősebb lemaradást mutatnak egy vagy több területen – mozgás, értelem, látás, hallás, beszéd, kommunikáció, érzelmi, szociális és viselkedésbeli eltérések -, valamint olyan diagnosztizált állapot, amely fejlődési lemaradást mutat.

Óvoda: Az óvodai egységben, 3-7 éves korú súlyos fokban mozgássérült, értelmileg akadályozott, halmozottan sérült gyermek gyógypedagógiai óvodai nevelése folyik..

Fejlesztő iskola: Az intézményegységben 6-23 éves korú sajátos nevelési igényű súlyos és halmozottan fogyatékos „tanuló” fejlesztő iskolai oktatása folyik.

Pedagógiai szakmai szolgáltatások: pedagógiai tanácsadás, szakértések készítése, továbbképzések, szakmai fórumok, rendezvények szervezése.

Szociális ellátás

Fogyatékos gyermekek nappali ellátása közösségi keretek között fejlesztéssel, fejlesztő gondozás biztosításával, szabadidős foglalkozások, életviteli gondozás, tanácsadás biztosításával. A fogyatékosok nappali intézményét 3 éves kortól vehetik igénybe, jelenleg átlag 27 fő vette igénybe a szolgáltatást. A 27 főből 17 fő kért a speciális szállítást is.

Egészségügyi ellátás

A fent felsorolt ellátások mellett kiegészítő egészségügyi szolgáltatásként gyógy úszás igénybevételére is lehetőség van. Ezt a szolgáltatást 2017-ben 21 fő vette igénybe.

Gyermekjóléti alapellátás

A Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ keretén belül:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- utcai és lakótelepi szociális munka,
- kapcsolattartási ügyelet,
- kórházi szociális munka,
- készenléti szolgálat
- családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia,
- jogi és pszichológiai tanácsadás
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység (2018.09.01-től),
- szociális diagnózis készítése (2019.01.01-től)
- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde)
- gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülői ellátás),
- családok átmeneti otthona (anyaotthon)

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének

elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Kaposvár város a gyermekjóléti szolgáltatást a gyermekvédelmi törvény hatálybalépésétől kezdődően biztosítja. 2017-től Család- és Gyermekjóléti Szolgálat mellett Család- és Gyermekjóléti Központként is működik, ellátva a Kaposvári járás 78 településén. A járásszékhelyen működő család és gyermekjóléti központ kiemelt feladata az észlelő és jelzőrendszer koordinálása, a gyermekvédelmi rendszerben szereplők munkájának összehangolása. A központi feladatellátásban ún. esetmenedzserek segítik a Járási Gyámhivatalok munkáját a megalapozott pontos, naprakész adminisztráció előkészítésével a gyermekek védelme érdekében.

A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a Gyvt. 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosított

- kapcsolattartási ügyelet: munkanapokon, munkaidőben, hatósági (gyámhatósági/bírósági) határozat alapján helyet és felügyeletet biztosít szülői/nagyszülői kapcsolattartásra. Hatósággal történő előzetes egyeztetés alapján történő elrendelés esetén, szombati napokon 9.00-12.00 óra között.
- kórházi szociális munka a Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház Szülészeti és Nőgyógyászati Osztályán, valamint a Gyermekosztályon, a Pszichiátriai Osztályon és a Rehabilitációs Osztályon biztosított a szolgáltatás. A Kaposi Mór Oktató Kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályán, illetve a gyermekosztályon a tevékenység, az érintett kórházi védőnők, szakorvosok, és a kórházi szociális munkás részvételével és együttműködésével valósul meg.
- utcai/lakótelepi szociális munka : a szolgáltatás keretében a csellengő gyermekek felderítésére kerül sor a város különösen veszélyeztetett körzeteiben, így a szupermarketek környékén, a Sávház területén, illetve a szórakozóhelyek körzetében. A szakemberek (nem kijelölt időpontban, hanem az egyéb feladatellátással egybekötött) feltérképező tevékenységet lát el. készenléti szolgálat: az esetmenedzserek munkaidőn túl – hétfőtől - csütörtökig 17.00 órától reggel 08.00 óráig, valamint péntek 14.00 órától hétfő 08.00 óráig – biztosítják, mobiltelefonon történő elérhetőséggel. A készenléti telefonszolgálat célja elsősorban tanácsadás, ügyintézésben, esetleg krízishelyzetben történő segítség nyújtása.
- információnyújtás
- pszichológiai és jogi segítségnyújtás (a szolgáltatás a járás egész területén elérhető, valamennyi (8) család- és gyermekjóléti szolgálat székhelyén)
- családkonzultáció (Kaposváron vehető igénybe a szolgáltatás)
- mediáció: konfliktuskezelő, vitarendező eljárás során az esetmenedzserek célja a vitában érdekelt felek kölcsönös megegyezése alapján, a felek közötti vita rendezésének megoldását tartalmazó írásbeli megállapodás létrehozása.
- szociális diagnózis: a család **szociális** helyzetének átfogó vizsgálata alapján a szociális diagnózist készítő esetmenedzser elkészíti az igénybe venni javasolt **szociális** szolgáltatásokat meghatározó **szociális diagnózist**. A **szociális diagnózis** a család **szociális** helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt **szociális** szolgáltatásokat és - ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását - gyermekjóléti alapellátásokat.

- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység: __célja a sikeres iskolai előmenetel támogatása, szociális kompetencia fejlesztése és a veszélyeztetettség megelőzése és mérséklése érdekében egyéni, csoportos és közösségi szociális munka eszköztárának használata, melynek célja az iskolai beilleszkedés és tanulmányi előmenetel támogatása, tanulmányi kötelezettség teljesítéséhez szükséges szociális kompetencia fejlesztése, a tanulmányi kötelezettség teljesítését akadályozó tényezők feltárása, prevenciós eszközökkel a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, mérséklése jelzőrendszer működtetésének hatékonyabbá tétele érdekében.

Ezen ellátásban részesülő gyermekek száma az alábbiak szerint alakult:

A gyermekjóléti központ keretében nyújtott speciális szolgáltatások	2015	2016	2017	2018	2019
utcai és lakótelepi szociális munka (a megszólításra került gyermekek száma)	95	26	5	15	9
kapcsolattartási ügyelet (a kapcsolattartásra biztosított alkalmak száma)	59	84	124	138	241
kórházi szociális munka (az ellátott személyek száma)	334	243	191	19	15
készenléti szolgálat (a beérkezett hívások száma)	16	36	36	15	12
Jogi tanácsadás (összes tevékenység / összes ellátott)		76/71	129/125	138/112	78/61
Pszichológiai tanácsadás (összes tevékenység / összes ellátott)		537/151	726/201	715/237	564/146
Mediáció (összes tevékenység / összes ellátott)		12/16	6/19	9/21	7/15
Családkonzultáció (összes tevékenység / összes ellátott)		45/63	83/45	79/51	120/28
Szociális diagnózis (összes tevékenység / összes ellátott)					10/10
Óvodai és iskolai szociális munka (összes tevékenység / összes ellátott)					1456/4560

Forrás: Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

2018 szeptember 1-től kötelezően ellátandó feladat minden gyermekjóléti központ számára az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosítása a járás területén működő köznevelési intézményekben. A járás területén élő, köznevelési intézménybe beíratott gyermekek létszáma és a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben meghatározottak – 1000 fő gyermek/1 fő szociális segítő - alapján a feladat ellátásra 18 fő szociális segítő felvétele indokolt. 2019 év végén óvodai és iskolai szociális segítő státuszban 8 fő dolgozott a Családsegítő és Gyermekjóléti Központban.

A szolgáltatás bevezetését megelőzően minden köznevelési intézménynek kiküldésre került egy Szükségletfelmérő adatlap. A visszaérkező adatok/igények alapján, a járás területének - a kaposvári intézményeket is beleértve – körzetekre történő felosztása megvalósult, figyelembe véve a nagyjából azonos útírányba eső intézményeket, törekedve a hatékony időbeosztásra és utazási költségekre.

Azt, hogy a 8 fő mely intézményekben nyújtja a szolgáltatást, a visszaérkezett Szükségletfelmérő adatlapokból nyert információk alapján, a területi elosztást és a jogszabályban előírt 1000 fő gyermek/1 fő segítő szempontokat figyelembe véve határoztuk meg.

1 fő segítő több köznevelési intézményben nyújtja a szolgáltatást. A Kaposváron feladatot ellátó kollégák 5-6 intézménybe, a vidéken feladatot ellátó kollégák 10-13 intézménybe járnak ki forgó rendszerben. Egyes vidéki, kis létszámú óvodákba havonta egy alkalommal érhetők el.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak 2019-ben:

		Óvoda	Iskola
Fogadóórai tevékenység	alkalom	53	259
	fő	60	266
Konzultációk száma		56	120
Jelzések száma		4	6
Foglalkozások alakulása	alkalom	-	132
	elért gyermekek száma	-	2124
Szülői értekezletek	alkalom	46	92
	elért szülők száma	690	1104

Forrás: Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Területi védőnői szolgálat (anya-, gyermek-, és csecsemővédelem)

A városban jelenleg 26 területi védőnői körzet működik, melyekben a védőnők ellátják a várandós anyákat, a 0-7 éves korú gyermekeket, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekeket. A területi védőnők látják el továbbá a házi gyermekorvosokkal együttműködve az általános iskolákban is a védőnői feladatokat.

Az anya-, gyermek-, csecsemővédelem központi megszervezésével a gondozói és szakellátási vizsgálatok (nőgyógyászat, belgyógyászat) egy épületben vehetők igénybe a Kaposi Mór Oktató Kórházzal kötött együttműködési megállapodás alapján. Ezzel egy tartalmát tekintve jó színvonalú, a jogszabályi előírásoknál kedvezőbb szolgáltatást biztosít az ellátást igénybevevők részére.

A területi védőnői szolgálat személyi feltételei maradéktalanul biztosítottak. Valamennyi körzetben szakképzett, elhivatott egészségügyi szakember látja el a feladatot.

A védőnői körzetek száma 2007-től egy körzettel bővült, a Pécsi utcai körzetben, a speciális ellátási igényű lakónépességre való tekintettel. 2017-től pedig a 17. számú körzet megszűnt, a sajnálatos módon csökkenő gyermekszám miatt.

Az ellátási mutatók az alábbiak szerint alakultak:

Védőnői Szolgálat	2015	2016	2017	2018	2019
Körszetek száma	27	27	26	26	26
Újonnan nyilvántartásba vett anyák	575	563	534	536	509
Újszülöttek száma	553	508	522	488	495
Gondozáson megjelentek	9.252	9.126	6.434	7.591	7.148
Otthoni látogatás	18.069	18.185	21.335	20.020	19.757

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Iskola-egészségügyi ellátás

Városunk középiskolaiban az iskola-egészségügyi teendőket 9 főállású ifjúsági védőnő, és 3 főfoglalkozású ifjúsági orvos látja el.

A rendszeres szűrő – és szakmai alkalmassági vizsgálatok, valamint előadások, foglalkozások is részét képezik, egészségmegőrző-fejlesztő, és prevenciós feladataiknak is. Gyakori, hogy jelzőrendszer tagjaiként, az oktatási intézmények gyermekvédelmi munkájában is feladatuk van.

Ahogy a területi védőnők iskolai munkájában, úgy itt is tapasztalat a gyerekek-tanulók hiányos egészség-kulturáltsága, hiányzó pozitív modellek, életvezetési- és kapcsolati nehézségek állandó jelenléte. **Ezért egy olyan komplex egészségfejlesztési program kialakítása a terv, mely az ország némely városában már működő modell pedagógusok, védőnők és elkötelezett szakemberek részvételével az iskolai tantervi keretbe illesztve működnek a Családi Életre Nevelés (CSÉN) órák.**

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátását a város által működtetett 5 bölcsőde, az óvodák és általános iskolai napközik és családi napközik biztosítják.

Jelenleg a 19 önkormányzati óvodába 196 fő gyermek jár vidékről, ebből 65 fő az, aki feladatellátási szerződés alapján társult településről érkezik. (Orci, Zimány, Patalom, Kaposújlak, Magyaregres) Az 5 bölcsődében 15 vidéki gyermeket gondoznak.

Figyelemre méltó azonban azon falvak bejáróinak száma is, ahol van intézmény és mégis Kaposváron teljesítik tankötelezettségüket. (Juta, Kaposmérő, Taszár)

Az alábbi táblázat a bölcsődék kihasználtságát mutatja

	2015	2016	2017	2018	2019
Férőhelyek száma	278	278	268	268	268
Felvett gyermekek száma (éves átlag)	244	251	253	255	257
Ténylegesen ellátottak átlag száma (fő/hó)	199	201	197	213	183
Kihasználtság (%)					
-felvett gyermekek számához viszonyítva	89	90	94	95	96
-jelenlévő gyermekek számához viszonyítva	72	75	74	79	68

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

A bölcsődei igények kielégíthetők a városban, ugyanakkor a GYED Extra bevezetésével egyre több olyan szülő igényli az ellátást, aki visszatérne a munkaerőpiacra igénybe véve ezt a lehetőséget.

Az elmúlt években a jogszabályi változások értelmében a védelembe vett gyermekeknek, azonnali hatállyal biztosított a bölcsődei férőhely és ellátás.

A helyi rendeletben eszközölt változtatások egyre nagyobb mértékben segítik a családokat, hogy a bölcsődei ellátást minél kedvezményesebb térítési díj megfizetése mellett vehessék igénybe, a legutóbbi ilyen intézkedés, hogy a két gyermeket nevelő családok nem kötelezettek gondozási díj fizetésére.

A jelzőrendszer működése az elmúlt években aktívabb volt, több esetet is jeleztek a bölcsődék a Gyermekjóléti intézmények felé és több esetmegbeszélő konferenciára került sor, ami támogatta a szorosabb együttműködési kapcsolat kialakulását és segítette az érintett családokat.

Egyre emelkedik azon gyermekek száma, akik különböző típusú korai fejlesztésben részesülnek, ezt a bölcsődékben helyben, fejlesztőszoba és a fejlesztéshez szükséges eszközök biztosításával, a Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködve, az ő utazó szakemberükkel biztosítják differenciáltan, az érintett családok gyermekei számára.

A kisgyermeknevelők képzése a főiskolai képzés bevezetése óta egyre több dolgozó szerez diplomát, ez elősegíti, hogy a gyermekek nevelése-gondozása a szakmai-módszertani ajánlások szerint, magasabb színvonalon valósulhasson meg.

2020. augusztusától a Tulipános bölcsődében már meghosszabbított nyitva tartás (5.00-19.00 óráig) igénybevételeként lehetőségével várják a műszakos munkarendben dolgozó szülők gyermekeit.

Családi napközik és az engedélyezett férőhelyek száma

	családi napközik száma	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben gondozott gyermek száma
2015	13	78	75
2016	10	64	72
2017	7	47	63
2018	7	47	67
2019	8	54	71

Forrás: KSH-TeIR, / KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Óvodai nevelés adatai

	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Óvodába beírt gyermek száma	Óvodai feladat- ellátási helyek száma
2015	2202	104	9	2149	26
2016	2159	106	9	2130	26
2017	2169	106	9	2119	26
2018	2108	106	9	2164	26
2019	2151	104	7	2194	25

Forrás: KSH-TeIR, / KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Általános iskolában tanulók száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	Napközis tanulók száma
	fő	fő	fő
2015	2832	2859	3094
2016	2756	2796	3012
2017	2612	2856	3152
2018	2527	2893	2938
2019	2110	2581	2498

Forrás: KSH-TeIR, / KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Általános iskolák adatai

Időszak	Általános iskolai osztályok száma	Általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
2015	256	37	18
2016	251	36	18
2017	249	37	18
2018	249	37	18
2019	224	51	15

Forrás: KSH-TeIR / KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

A 8. évfolyamot eredményesen befejezők száma a nappali oktatásban

Időszak	Fő
2015	730
2016	772
2017	645
2018	693
2019	628

Forrás: KSH-TeIR/ KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Iskolai gyermekvédelem

Az iskolák gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésére, feltárására, megszüntetésére. A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Az iskoláinkban a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök működnek. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök alapvető feladata, hogy segítsék a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

A Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskolában és tagintézményeiben a gyermekvédelmi feladatok két lépcsőben valósulnak meg; tagintézményi szinten a tagintézményekben dolgozó gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök, osztályfőnökök és tagintézmény vezetők együttműködésével, valamint a Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola szintjén gyermekvédelmi koordinátor heti 10 órában történő foglalkoztatásával. A gyermekvédelmi koordinátor feladata a tagintézményekben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi munka segítése, koordinálása, ellenőrzése, értékelése, összefogása, valamint az intézményen kívüli gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervekkel való kapcsolattartás.

2018.09.01-től a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központja által (szociális felsőfokú képesítéssel rendelkező humánerőforrás hiánya miatt) fokozatosan kerül bevezetésre az óvodai iskolai szociális segítő tevékenység a járás köznevelési intézményeibe:

A szociális segítők a szociális munka eszközeivel végzik tevékenységüket. A köznevelési intézményekben fogadóóra keretén belül a szülők és a gyermekek is felkereshetik őket. Fogadóórájukon, az őket felkereső személyek számára információnyújtást, egyéni tanácsadást, segítő beszélgetést, szociális ügyintézésben való segítségnyújtást biztosítanak, valamint amennyiben szükséges, a megfelelő szolgáltatásba delegálják a gyermeket, felnőttet, családot (pl. pszichológiai ellátás, egyéb egészségügyi ellátás). A fogadóórán kívüli időtartamban nyújtják azokat az egyéb szolgáltatásokat, amelyekre az adott köznevelési intézmény igényt tart, illetve amely szolgáltatáshoz az adott segítő kompetenciával bír (pl. prevenciók foglalkozások lebonyolítása a diákok, érzékenyítő fórumok megtartása a pedagógusok számára).

A szociális segítők fontos feladata a jelzőrendszeri tevékenység, a gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerése, a megszüntetésében való közreműködés. A szociális segítőnek, a jelzőrendszer tagjaként, a gyermek veszélyeztetettségének, elhanyagolásának, bántalmazásának gyanúja esetén, - amennyiben a szociális segítő észleli a problémát - jelzési kötelezettsége van az illetékes család - és gyermekjóléti szolgálat felé. A szociális segítő a köznevelési intézménytől nem veszi át a jelzési kötelezettséget, a jelzés megtételének feladatát.

Együttműködési megállapodás alapján, Kaposváron az alábbi köznevelési intézményekben biztosított az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

	Köznevelési intézmény	Együttműködési megállapodás megkötésének időpontja	A köznevelési intézményben eltöltött idő
ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola	2019.02.11.	8,30 h/hét
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Pécsi Utcai Tagiskola	2019.02.11.	4,30 h/hét
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola II. Rákóczi Ferenc Tagiskola	2019.02.04.	8,30 h/hét
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Benedek Elek Tagiskola	2019.03.25.	3,30 h/ 2 hetente
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Kinizsi Lakótelepi Tagiskola	2019.03.25.	3,30 h/ 2 hetente
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Toldi Lakótelepi Tagiskola	2019.03.25.	8,30 h/hét
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Gárdonyi Géza Tagiskola	2019.02.13.	8,30 h/hét
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Honvéd Utcai Tagiskola	2019.05.02.	8,30 h/hét
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Toponári Tagiskola	2019.02.11.	8,30 h/hét
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi	2019.06.20.	8,30 h/hét

	Általános Iskola Kisfaludy Utcai Tagiskola		
	Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Berzsenyi Dániel Tagiskola	2019.06.20.	8,30 h/hét
	Kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola és Gimnázium	2020.03.04.	8,30 h/hét
	Nagyboldogasszony Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	2019.04.23.	8,30 h/hét
	Lórántffy Zsuzsanna Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium	2019.03.25.	8,30 h/hét
	Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	2019.02.18.	8,30 h /hét
KÖZÉPISKOLÁK	Kaposvári Munkácsy Mihály Gimnázium	2019.06.20.	8,30 h/hét
	Kaposvári Táncsics Mihály Gimnázium	2019.01.28.	8,30 h/hét
	Kaposvári SZC Noszlopy Gáspár Közgazdasági Szakgimnázium	2019.03.04.	8,30 h/hét
	Kaposvári SZC Széchenyi István Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	2019.03.19.	8,30 h/hét
	Kaposvári SZC Eötvös Lóránd Műszaki Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	2020.02.12.	8,30 h/hét
	AM DASZK, Móricz Zsigmond Mezőgazdasági Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	2019.05.02.	8,30 h/hét
ÓVODÁK	Kaposvári Bajcsy-Zsilinszky Utcai Központi Óvoda és tagóvodái	2020.02.07.	8,30 h/hét
	Kaposvári Nemzetőrsori Központi Óvoda és tagóvodái	2020.02.07.	4,00 h/hét
	Kaposvári Petőfi Sándor Központi Óvoda és tagóvodái	2020.02.07.	4,00 h/hét
	Kaposvári Rét utcai Központi Óvoda és tagóvodái	2020.02.07.	8,30 h/hét
	Kaposvári Tar-Csátár Központi Óvoda és tagóvodái	2020.02.07.	8,30 h/hét
	Kaposvári Festetics Karolina Központi Óvoda és tagóvodái	2020.02.07.	8,30/hét

A központi óvodákkal kötött együttműködési megállapodást megelőzően, a tagóvodákkal volt érvényes együttműködési megállapodása a Családsegítő és Gyermekjóléti Központnak a feladat ellátására vonatkozóan (a legelső aláírt Együttműködési megállapodás időpontja 2019 február). A gyakorlati tapasztalatok és a központi óvodavezetők visszajelzései alapján 2019 októberére egyértelművé vált, hogy a korábban megkötött Együttműködési megállapodások módosítása szükséges. 2019 decemberében - 2020 januárjában a fenntartó képviselőinek (a népjóléti referens, a köznevelési referens), a központi óvodák vezetőinek, a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság igazgatójának, a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetőjének és a köznevelési prevenciók csoport vezetőjének a részvételével megtartott több körös egyeztetések eredményeképpen a tagóvodákkal kötött együttműködési megállapodások felbontásra kerültek, az új együttműködési megállapodás

a központi óvodákkal került megkötésre, az eredti dokumentum egyes pontjai módosításra kerültek.

Az együttműködési megállapodások megkötésének változó időpontja, a feladatellátásra felvett segítők munkába állási időpontjának függvénye.

A szolgáltatással teljes mértékben nem lefedettek a városban működő köznevelési intézmények, szakmai létszám bővülése esetén az ellátatlan intézménybe segítő delegálása illetve az egyes intézményekben a szolgáltatási idő bővítése valósulhatna meg.

Sportszolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kaposváron a gyermekek közel 50 sportág közül választhatják ki a nekik leginkább testhez állót. Ezeket több, mint 40 sportszervezet szolgáltatja. Az egyesületeket Kaposvár Közgyszűlése támogatásban részesíti, illetve térítésmentes létesítmény-használatot biztosít.

Kiemelten támogatjuk a felmenő-rendszerben történő sportolást, sok gyermek vesz részt a Kaposvári Röplabda Akadémia Utánpótlás Műhely SE, a Kaposvári Rákóczi Bene Ferenc Labdarúgó Akadémia munkájában, ahol akár NB-s szintig is eljuthatnak. A Kaposvári Sportközpont és Sportiskola 5 szakosztályában (birkózás, jégkorong, judo, kosárlabda, úszás) sportoló fiatalok a felvevő egyesületekben folytathatják sporttevékenységüket.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek tanuljon meg úszni. A Városi Fürdő tanmedencéjét minden tanítási napon 8-14 óráig 5-8 évesek részére veszi bérbe az Önkormányzat. A nagycsoportosok, 1. és 2. osztályosok a három féléves úszástanfolyamon két úszásnemben, mélyvízben 25m-t tudnak teljesíteni.

Az Önkormányzat a tanulók részére délelőtti jégidőt is vásárol, ahol óvodástól egyetemistáig, egyeztetett órarend alapján veszik igénybe a Kaposvári Jégcsarnok szolgáltatásait. Ez az iskolákat is segíti a mindennapos testneveléssel megnövekedett létesítményigény kielégítésében.

Kimondottan iskolás korosztály számára sportprogramokkal is szolgálunk. Már évek óta megrendezésre kerül az utolsó tanítási héten a „Desedai Sportnap”, ahol a Deseda tó partján futás, kerékpározás, kenuzás, strandröplabda és petanque sportágakban vetélkednek az iskolás csapatok. Az „Autómentes Nap” programjai közt is az iskolás korosztály számára főleg kerékpáros feladatokat állítunk össze.

A városi nagyrendezvények is tartalmaznak ingyenes sportolási lehetőséget nemcsak egyénileg, iskolásoknak, de az egész családnak is. A „Kaposvári Farsang” keretében az érdeklődők Belvárosi Akadályfutáson vehetnek részt, ahol meghirdetjük a Kaposvári Általános Iskolák Bajnokságát. A május elsején szervezett „Családi Majális”-on és az augusztus 20-án megrendezett „Miénk a Városliget!” rendezvényeken sportos próbák teljesítésére van lehetőség.

Gyermekekétkeztetés

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szűló 1997. évi. XXXI. törvény szabályozza az ingyenes és kedvezményes intézményi, valamint a szűnidei gyermekekétkeztetést.

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani többek között

- a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Az ingyenes vagy kedvezményes térítési díjra nem jogosult, szociálisan rászoruló gyermekek után a szülő kérelmére és az oktatási intézmény javaslata alapján önkormányzatunk önként vállal feladat keretében méltányossági térítési díj támogatást biztosít annak érdekében, hogy a városban minden gyermek hozzájusson a napi egyszeri meleg étkezéshez.

A szociális törvény rendelkezése alapján önkormányzatunk lehetőséget biztosít arra, hogy hétvégén illetve a gyermek betegsége esetén a szociálisan rászorulókat hozzátartozójaként a gyermekek is részesüljenek szociális étkeztetésben. Ezt a szolgáltatást jellemzően a mélyszegénységben élő családok veszik igénybe.

Kiskorúak részére biztosított szociális étkezést igénybevevők száma:

Év	Fő
2014	46
2015	39
2016	20
2017	22
2018	20
2019	18

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

2016. január 1. napjától a települési önkormányzatok kötelező feladatává vált, új természetbeni, gyermekvédelmi ellátásként az úgynevezett szünidei gyermekétkeztetés

biztosítása. A szünidei gyermekétkeztetés kiterjed az iskolai szünidő (téli, tavaszi, nyári, őszi) időszakára, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása idejére is. A szünidei gyermekétkeztetés keretében a települési önkormányzatnak – a szülő, törvényes képviselő kérelmére – a napi, egyszeri, déli meleg főétkeztést kell ingyenesen biztosítani az arra rászoruló gyermekek számára. A jogszabály a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére írja elő kötelező jelleggel a szünidei étkeztetés biztosítását, de lehetőséget ad az önkormányzatok részére a jogosulti kör kiterjesztésére is. Az önkormányzatok – mint Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata is - saját belátásuk szerint más hátrányos helyzetű, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménybe részesülő gyermekek számára is biztosíthatja az ingyenes szünidei étkezés lehetőségét.

A bevezetést követően az igénybevevők száma a következő képpen alakult:

Időszak	Igénybevevők száma (fő)
2016. tavaszi szünet	31
2016. nyári szünet	45
2016. őszi szünet	8
2016. téli szünet	8
2017. tavaszi szünet	8
2017. nyári szünet	170
2017. őszi szünet	65
2017. téli szünet	57
2018. tavaszi szünet	67
2018. nyári szünet	147
2018. őszi szünet	33
2018. téli szünet	21
2019. tavaszi szünet	20
2019. nyári szünet	82
2019. őszi szünet	15
2019. téli szünet	11

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízis támogatás

Az Önkormányzat által biztosított krízistámogatás (segélykeret) teszi lehetővé, hogy az előre nem látható élethelyzettel és kiadással szembekerülő családok, akik - saját megélhetésük, egészségi állapotuk, testi épségük veszélyeztetése nélkül – a rendkívüli élethelyzetet önerőből megoldani nem tudják, azonnali pénzbeli támogatásban részesüljenek a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központjától.

Helyettes szülői szolgáltatás

A gyermek teljeskörű ellátásának családi környezetben történő biztosítása, melynek keretében a helyettes szülői család, saját otthonába fogadja a segítségre szoruló gyermeket,

így megelőzhető egyéb gyermekvédelmi intézkedés kezdeményezésének szükségessége. A szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérheti a szolgáltatást, ha: egészségügyi körülményei, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt gyermeke nevelését a családban nem tudja megoldani. A gyermek átmeneti gondozása a helyettes szülőnél addig tart, amíg a vérszerinti szülő akadályoztatása gyermeke gondozásában fennáll, de legfeljebb 12 hónapig, amely 6 hónappal, szükség esetén a tanév végéig meghosszabbítható.

A szolgáltatást a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központja működteti.

A férőhely kapacitás az alábbiak szerint alakult

	2015	2016	2017	2018	2019
Helyettes szülők száma	1	1	1	1	1
Férőhelyek száma	1	1	1	3	3

Forrás: Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

A szolgáltatás iránti igénybevétel változása az elmúlt években

	2015	2016	2017	2018	2019
Elhelyezett gyermekek száma	0	0	0	0	0
Gondozási napok száma	0	0	0	0	0

Forrás: Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

Készenléti szolgálat

A nyitvatartási időn túl azonnali telefonos segítségnyújtást biztosít a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központja, elsősorban krízishelyzetekben a járás egész lakosságának. Nyitvatartási időben, szükség szerint utánkövetést végeznek az intézmény munkatársai, az így krízisként jelentkező eseteknél, megelőzve az újabb krízishelyzet kialakulását. Szem előtt tartva, hogy a készenléti szolgálatnak nem feladata telefonos lelki-segély szolgáltatás nyújtása, ennek elérhetőségéről az arra igényt tartó ügyfél tájékoztatása megtörténik.

Készenléti szolgálat telefonszáma bárki által hívható, az igénybevétel önkéntes.

Borostyánvirág Anyaotthon

A Borostyánvirág Alapítvány 1997 áprilisában alakult azzal a céllal, hogy segítse a támogató családdal nem rendelkező, kisgyermekes, fiatal anyákat. Az alapítvány egy intézményt tart fent, a Borostyánvirág Anyaotthont, amely 1998. március 1-jén nyitotta meg kapuit. Az intézmény családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad az ország egész területéről.

A családok önként kérhetik felvételüket az intézményvezetőnél személyesen, telefonon vagy levélben. A jelentkezés oka lehet anyagi probléma (megélhetési nehézségek, rossz lakáskörülmények, albérlet felmondása), konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség, egyéb. Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek szükség szerinti teljes körű ellátást kapnak (étkezés, iskoláztatás költsége, ruházat), a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek. A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék.

Krízisambulancia

Széchenyi 2020 programozási időszakban megjelent „Biztos Menedék” című (EFOP-1.2.5-16 kódszámú) felhívás keretében új intézménytípussal az úgynevezett Krízisambulanciák kialakításával bővül az kapcsolati erőszak áldozatait segítő ellátórendszer. Ezen ambulanciák feladatai közé tartozik a kapcsolaton belüli erőszak folyamatainak korai észlelése annak érdekében, hogy az áldozatok minél hamarabb segítséget kapjanak, megelőzve a súlyos életveszélyes krízishelyzetek kialakulását. a Borostyánvirág Alapítvány által működtetett Dél-dunántúli Regionális Krízisambulancia 2018 februárjában nyitotta meg kapuit.

Hozzá tartozók közötti erőszak miatt kialakult krízishelyzet kezelése

A kiskorú gyermek egészséges testi, lelki, erkölcsi fejlődése érdekében, valamint a veszélyeztetettség megelőzése miatt különösen fontos a hozzátartozók közötti erőszak hatékony kezelése olyan családokban, ahol kiskorú gyermek is él.

Ezért, ha a hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik a 2009. évi LXXII. törvény 2. § (1) bekezdésében fogalt szolgáltatók, szervek, akkor kötelesek jelzéssel élni a családvédelmi koordinációért felelős szervnél (2020. január 1-től jegyzői hatáskörbe került). Jelzést bármely személy tehet. A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatja a bántalmazottat és a bántalmazót az igénybe vehető terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelési lehetőségekről.

Kaposváron az alábbi szolgáltatók alapvetően a krízishelyzetek kezelésével, konfliktuskezeléssel, hatékony problémamegoldással, rendszerszemléletű megközelítéssel támogatják az érintett kisgyermekes családokat:

- Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermejjóléti Központja.
- Borostyánvirág Alapítvány szolgáltatásai: Regionális Krízisambulancia, Krízisközpont, Biztos Pont Segítő Központ, Anyaotthon.

Kiskorú veszélyeztetése miatt az 1997. évi XXXI. törvény 17. § (1) bekezdésében fogalt szolgáltatók, szervek, személyek kötelesek jelzéssel élni, együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni a (2) és (3) bekezdésében meghatározott eljárásrend szerint.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A fiatalság tanulását segítő valamennyi önként vállalt feladat befektetést jelent a jövőbe, ezért Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata jelenleg több pilléres ösztöndíjrendszert működtet 2008-ban hozta létre a Kaposvár Számít Rád felsőoktatási ösztöndíjat, amivel szeretné elérni, hogy a fiatalok a diploma megszerzése után Kaposváron telepedjenek le és helyezkedjenek el. A pályázat elsősorban azon kaposvári fiataloknak szól, akik valamely hiányszakma területén folytatnak tanulmányokat, kaposvári állandó lakóhellyel rendelkeznek, 30. életévüket nem töltötték be és nappali tagozatos hallgatók. **Az ösztöndíj 2017-ben kiegészült a szakképzésben tanulók pályázati lehetőségével azok számára, akik tanulmányi eredménye a 3.51-es átlag feletti.**

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Szociális Ösztöndíj a leghátrányosabb szociális helyzetben élő hallgatók részére nyújt támogatást, míg a Roma tanulók ösztöndíja a jó tanulmányi eredménnyel rendelkező roma származású tanulók számára ad segítséget. Mindkettő elbírálási szempontjai közé beépítésre került, hogy azok a tanulók, illetve hallgatók, akik az integráció számára fontos szakterületen végzik tanulmányaikat magasabb összegű ösztöndíjban részesüljenek. Ezzel az is elérhető, hogy azok a roma származású hallgatók, akik jó tanulmányi eredményt érnek el és rossz szociális körülmények között élnek, mindkét ösztöndíjalapból magasabb támogatást kapjanak.

A roma tanulók ösztöndíja 1995-ben került bevezetésre a cigány Kisebbségi Önkormányzat kezdeményezésére. Az ösztöndíj célja az volt, hogy a jó képességű roma származású gyermekek számára tanulmányaik befejezéséhez, szakképzettségük megszerzéséhez ösztönző támogatást nyújtson. A tanulmányi ösztöndíj eredményességének vizsgálata érdekében 2014 évben felmérés készült a roma ösztöndíjban részesülők sorsának alakulásáról. A felmérés eredményeképpen megállapítható, hogy a roma tanulók részére biztosított ösztöndíjrendszer alapvetően eredményes volt.

A felmérés eredményeként Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése a 236/2014.(XI.13.) önkormányzati határozatával módosította az ösztöndíjra vonatkozó szabályzatát, oly módon, hogy az egyes iskolatípusok esetében a tanulmányi eredmény felemelésre került. Minderre annak érdekében került sor, hogy az ösztöndíjban részesülők ösztönzésre kerüljenek, hogy legalább szakképesítést szerezzenek - mellyel az elsődleges munkaerőpiacon nagyobb eséllyel tudnak elhelyezkedni, hisz a munka a mindenkori megélhetés záloga.

2017. decemberében kimutatás készült a 2014. évi szabályozást követően ösztöndíjban részesült tanulókról, hallgatókról. A 2017 decemberében az 54 tanuló közül 7 fő felsőfokon, 29 fő középfokon, 18 fő általános iskolában végezte tanulmányait.

A roma tanulók ösztöndíja a bevezetésétől kezdve jól működő rendszerré vált. Az ösztöndíjrendszer 2014. évi módosítása óta is nőtt a pályázatot benyújtó tanulók/hallgatók száma. A cél továbbá, hogy a roma származású gyermekek egyre nagyobb köre szerezzen a képességeinek megfelelő végzettséget és esetleges hátrányos szociális helyzete és származása miatt ne kerüljön hátrányba a továbbtanulás során. Minden egyes önkormányzati forint, amely számukra az esélyegyenlőséget, a társadalom általi elfogadtatást biztosítja hatványozottan hasznosul, és követendő példát mutatnak mások számára is.

Az ösztöndíjra fordított összeg éves szinten 2 millió forint volt, mely 2019. évtől felemelésre került 2,5 millió forintra.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Valamennyi Kaposvár Megyei Jogú Város által fenntartott 6 központi óvoda és tagóvodái alapító okirata részletesen rögzíti az integrált nevelés formáit, azon fogyatékosági típusokat, melyekkel integrálhatóak a gyermekek.

A Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Alapító okirata az alaptevékenységen túl integrált nevelést biztosít a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, többfogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek számára, valamint a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulók számára.

A **Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény**, óvodai, általános iskolai, fejlesztő iskolai, szakiskolai, kollégiumi, utazó gyógypedagógusi szolgáltatások széles körével támogatja az adaptív nevelés-oktatás megvalósulását.

Az intézményi céloknak megfelelő feladata a városi és járási óvodákban, általános és középiskolákban a sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoságából eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása tanuló és szülősegítő szolgáltatásaival.

Ennek érdekében együttműködik az inkluzív intézményekkel, az érintett gyermekek, tanulók szüleivel, a társadalmi rehabilitációban részt vevő szervezetekkel, szolgáltatást igénylő köznevelési intézményekkel, szakmai szolgáltatókkal.

Korszerű pedagógiai szemléletet közvetít, amely a tanulók egyéni sajátosságaihoz igazodó, az együttnevelést, a tehetséggondozást szolgáló tanulásszervezési módokat, tanítási módszereket és kereteket ismertet meg a befogadásra nyitott többségi pedagógusokkal is.

A **Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény** pedagógiai programjában az oktatási, nevelési gyakorlat kiterjed az egyéni fejlődést és a hátrányokat is figyelembe vevő differenciált oktatás megvalósítására. Kidalgozták a kulcskompetenciákat fejlesztő programjainkat, mely átfogja az összes évfolyam készség- és képességfejlesztését.

A kollégium a szülői, nevelői háttérrel rendelkező, hét végén hazautazó, értelmileg sérült és más fogyatékossgal élő tanulók élettere a tanítási év során.

Pedagógiai tevékenysége kiegészíti, korrigálja a családi nevelést. Értelmi és érzelmi téren biztonságos és fejlesztő környezetet biztosít valamennyi lakója számára, kiemelten a hátrányos helyzetű családból érkező gyermeknek, tanulóknak. Szervesen együttműködik az iskolával, szoros kapcsolatot tart az itt élő tanulók családjaival is.

Az iskolába a bejárás is hátrányos helyzetet idéz elő, ezen a helyzeten az intézmény iskolabusz járáttal segít. A környező településekről és a szentjakabi városrészből naponta, a gyermekeket az iskolába és haza szállítja.

Az intézmény önálló szervezeti egységei

- óvoda, általános iskola, fejlesztő nevelés-oktatás
- szakiskola-készségfejlesztő iskola
- kollégium
- utazó gyógypedagógusi hálózat
- nagybajomi tagintézmény

Az intézményi modell a gyógypedagógiai szolgáltatások teljes körére kiterjed. A gyermekek, tanulók mindegyike sajátos nevelési igényű, ezért speciális segítséget igényelnek. A tehetséges tanulók további fejlesztésük, tehetségük kibontakoztatása érdekében különleges bánásmódot igényelnek, melyet "*Akkreditált Kiváló Tehetségpont*" programja biztosít számukra. A tehetséggondozó programba való bekapcsolódás valamennyi gyermek számára hozzáférhető, az intézmény pedagógusainak hitvallása, hogy minden gyermek tehetséges valamiben függetlenül sajátos nevelési igényétől, hátrányos helyzetétől, szociokulturális háttérétől.

A kiválasztódás célja a kiemelkedő képességek gondozása, az erősségek és a gyenge oldal fejlesztése, szempontja a gyermek átlag feletti képessége, feladat iránti elkötelezettsége, motivációs szintje.

Bárzi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény által ellátott gyermekek/tanulók

Óvodai ellátás

Fogyatékoság megnevezése	Ellátottak száma	Az ellátás heti óraszám
beszédfogyatékos	52	70
autizmus spektrum zavar	4	10
mozgássérülés	3	10
látássérülés	1	2
enyhe értelmi fogyatékoság	1	3
figyelemzavar	1	2
kevert specifikus tanulási zavar	1	2
összesen:	63	99

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Általános iskolai ellátás

Fogyatékoság megnevezése	Ellátottak száma	Az ellátás heti óraszám
egyéb pszichés fejlődési zavar	92	47,5
beszédfogyatékos	17	30
autizmus spektrum zavar	3	5
mozgássérülés	2	5
hallássérülés	1	1
enyhe értelmi fogyatékoság	16	12
összesen	131	100,5

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Középiskolai ellátás

Fogyatékoság megnevezése	Ellátottak száma	Az ellátás heti óraszám
egyéb pszichés fejlődési zavar	98	41,5
beszéd fogyatékos	4	6
autizmus spektrum zavar	1	2
látássérülés	1	1
hallássérülés	6	11
enyhe értelmi fogyatékoság	4	4
összesen	114	65,5

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Bárcki Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel kötött megállapodás alapján a város összes óvodájában, általános- és középiskolájában logopédus, és a sérülésspecifikumnak megfelelő gyógypedagógus biztosításával történik az integrált tanulók fejlesztése. Az utazó gyógypedagógusi hálózat a 2016/2017-es tanévben 265 órában 308 fő sajátos nevelési igényű gyermeket/tanulót látott el a város intézményeiben. Az ellátást 14 főállású és nyolc óraadó szakember biztosítja.

Az egyéni fejlesztő, a csoportos fejlesztő, valamint tehetséggondozó foglalkozásokon való részvétel valamennyi érintett számára biztosított.

Az esélyegyenlőség előmozdítását az iskola minden tevékenysége során figyelembe veszi és alkalmazza:

- a beiratkozásnál, felvételinél,
- a tankötelezettség teljesítésében,
- a pedagógiai munka során,
- a kollégiumi elhelyezés során,
- a gyermekek, tanulók egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- a terápiás és fejlesztő foglalkozások igénybe vétele során,
- a teljeskörű szakszolgálati ellátás biztosításával,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaeorientációban,
- a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel,
- hátránykompenzáció, tehetséggondozás és minden esélyegyenlőséget előmozdító, többségi és gyógypedagógusokat érintő szakmai szolgáltatásokkal.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók érdekében az iskola:

- erősíti a szakmai munkaközösségek szerepét, működését,
- biztosítja a hhh. tanulók arányos elhelyezését az osztályokban,
- lehetővé teszi minden pedagógus számára az adaptálható módszerek bemutatását, a problémák, szakmai tapasztalatok megvitatását, a megoldási alternatívák kidolgozását,

- a szükséges szakmai továbbképzést minden pedagógus számára elérhetővé teszi (kompetencia alapú oktatás, SDT, kooperatív technikák, tanulói differenciálás),
- a tanulók számára tanórán kívüli fejlesztési lehetőségeket kínál a különbségek, lemaradások csökkentése érdekében,
- szakszolgálatának segítségével további fejlesztési lehetőségeket biztosít a célcsoport számára,
- megerősíti a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet, az éves munkatervben kiemelt figyelmet fordít erre,
- segítséget nyújt a közös problémamegoldó stratégiák hosszú távú koncepciók kidolgozására,
- együttműködik a közvetlen és közvetett partnerekkel a tanulók lemaradásának csökkentése érdekében, ideértve a magántanulókat is,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét és továbbtanulását, tanuló-követő rendszert alkalmaz a továbbtanulók esetében,
- minden eszközével hozzájárul a sajátos nevelési igényű tanulók hátrányainak csökkentéséhez, a társadalmi beilleszkedés esélyeinek növeléséhez.

Városunk és intézményeik mindent elkövetnek, hogy a gyermek magával hozott hátrányát, lemaradását behozhassa.

Jogellenes elkülönítés a tagintézmények között illetve a tagintézményeken belül nincs. Beiskolázáskor a jogszabályi előírásoknak megfelelően járnak el a tagintézmények. Nemzetiségi alapon történő elkülönítés nincs, az iskolák nem kérdezik meg a tanulók nemzetiségét.

Felzárkóztató tevékenységek

Pedagógiai munka egyik alapelve, hogy az iskola minden gyermek neveléséért, oktatásáért felelős, a jól alkalmazkodókért éppúgy, mint a magatartási nehézségekkel küszködőkért és a hátrányos helyzetűekért. Cél a prevenció, olyan nevelő-, oktatómunka, amely figyelembe veszi a tanuló életkori sajátosságait, az egyéni fejlődés különbözőségét, csökkenti az iskolai ártalmak (kudarc, félelem, szorongás, teljesítményzavar, agresszió, stb.) kialakulásának lehetőségét. Sajnos növekszik azoknak a gyerekeknek a száma, akiknek viselkedése, fejlődése, magatartása, értékrendje az átlagtól eltérő, így a személyiségfejlesztő munka során egyre erőteljesebb feladatként jelentkezik a családi nevelés hiányosságait pótlandó reszocializációs, korrekciós funkció. Felzárkóztatásuk segítése érdekében fontos feladat a gyermek személyiségének ismerete a szülőkkel való, kölcsönös bizalomra épülő, szoros kapcsolattartás, családlátogatások, kis létszámú osztályok indítása, tanórai belső differenciálás, esetmegbeszélések, a napközi otthonos vagy egész napos ellátás biztosítása.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

A város és az intézmények fontos feladatuknak tekintik a felzárkóztatáson túl a tehetségek felismerését és fejlesztését. Tehetségnek tekintjük azt, aki egy vagy több részképessége alapján kiemelkedő teljesítményt képes létrehozni. A tehetség gyermek- és serdülőkorban olyan szellemi és testi előfeltételeket jelent, amelyek kiváló tanulást, teljesítményt tesznek

lehetővé. A tehetség kibontakozása az alapfokú oktatásban leginkább iskolai és tanulásszervezési differenciálással oldható meg, majd később szakkörök, önképzőkörök működtetésével. Könyvtár, múzeum, kiállítások látogatása, városi, megyei, országos versenyeken való részvétel, pályázatok készítése stb., pozitív módon hatással lehetnek a gyermekek iskolai pályafutására.

Nem szabad elfelejtkezni az óvodai tehetséggondozásról sem. Ebben az életkorban mutatják meg igazán színesen, mi minden van bennük – persze csak olyan közegben, ahol szabadon szárnyalhatnak, és az óvodapedagógus követi a gyerekek belülről fakadó szükségleteit. Óvodás korban csupán tehetségígéretekről beszélhetünk, de fontos, hogy minden gyermeknek megtalálja a pedagógus azt az erős oldalát, melyet érdemes fejleszteni, s vele együtt a gyenge oldalát kompenzálni. A város óvodáiban, tehetségműhelyekben foglalkoztatják a gyermekeket érdeklődési, valamint kiemelkedő adottságuknak megfelelően. Több intézmény regisztrált tehetségpont, valamint Akkreditált Kiváló tehetségpont címet visel. Egy óvoda (Kaposvári Festetics Karolina Központi Óvoda) Európai Tehetségpontként segíti az óvodák tehetséggondozó munkáját.

Arany János Tehetséggondozó Program: Magyarország kormánya 2000-ben indította el a *Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó programot* az esélyteremtés szándékával, hogy lehetőséget biztosítson a társadalom azon csoportjai számára, akik önhibájukon kívül kerültek hátrányos helyzetbe, s kiemelkedésük egyetlen lehetősége a tanulás. Hosszas, de termékeny viták során formálódott ki a struktúra és a tematika, az ötéves program pedagógiai feladatrendszere. A program átfogó célokat tűz az oktatás valamennyi szereplője elé. Az iskola – a társadalmi mobilitás terepeként – egy kiszámítható támogatási rendszer kialakításával esélyt biztosít a hátrányos szociális, kulturális háttérrel bíró szülők gyermekeinek a középfokú oktatás időtartama alatt. Az öt év egyénre szabott tehetséggondozást biztosít a kultúra, a tudomány, a sport bármely területén. Személyiség- és képességfejlesztéssel versenyképessé teszi a tudást, miközben az egész életen át tartó tanulás értelmiségi modelljét kínálja a tanulók számára.

Intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Valamennyi tagiskolának sajátos arculata van, amelyet vagy emelt szintű képzésekben vagy fejlesztő, felzárkóztató tevékenységekben teljesedik ki. A háttérváltozók között a család szociokulturális jellemzői erőteljesen jelen vannak. Legszemléletesebb mutatót a témakörben a kompetenciamérés eredményei és a továbbtanulási mutatók adnak.

Az intézménybe folyó munkát az iskolák által felkínált speciális képzések és az odajáró tanulók szociokulturális háttere együttesen határozza meg. Elsősorban tehetségneveléssel foglalkozó intézmények, akik a tanulmányi versenyeztetésben és kompetenciamérésben is eredményesek: Kodály Zoltán Központi Általános Iskola, Zrínyi M. Tagiskola, Kisfaludy utcai Tagiskola, Honvéd utcai Tagiskola.

A hátránykompenzációban egyéni fejlesztésben kiválóan teljesítő intézményeink: II. Rákóczi F. Tagiskola, Gárdonyi G. Tagiskola, Pécsi utcai Tagiskola.

Kompetenciamérés

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt feladatként kezeli a városban működő általános és középiskolák országos mérési eredményeinek figyelemmel kísérését, illetve folyamatos javítását.

Az elmúlt évek intenzív fejlesztő munkája hozadékaként a 2010. évi országos mérési eredmények (melynek feldolgozása 2011-ben történt) a korábbi évek mutatóihoz viszonyítva pozitív irányú elmozdulást mutatnak. A 2010. évi elemzés egyértelműen bizonyítja, hogy iskoláinkban folyó tervszerű, tudatos fejlesztő munka, a korszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése, az egyénre szabott, differenciált oktatás -nevelés komoly eredményeket hozott.

Kompetenciamérésben az országos átlagot meghaladó vagy azon a szinten teljesítő iskolák, akik befogadók közösségi életre nevelésben kiemelkedők: Toldi lakótelepi Tagiskola, Berzsenyi D. Tagiskola, Kinizsi lakótelepi Tagiskola, Benedek E. Tagiskola, Toponári Tagiskola.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció az intézményekben: (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

- Méltányossági étkezési támogatás.
- Jelenlegi elsősök iskolába utaztatása tankerületi szervezésben.
- Taneszköz vásárlás tankerület támogatásával rászorulóknak.
- Színház, bábszínház bérlet vásárlás tankerület támogatásával rászorulóknak.
- Pedagógiai asszisztens álláshely bővítés a Rákóczi Tagiskolában, és a Berzsenyi D. Tagiskolában.

A **Csányi Alapítvány** a Gyermekekért 2007-től kezdődően végez az önkormányzat által térítésmentesen biztosított helyiségben (Közösségi Ház) tehetséggondozást hátrányos helyzetű gyermekek körében a Tehetséggondozó Életút Programja keretében. Kaposváron 3 csoportban 73 gyermek tehetséggondozása folyik. Az egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozások mellett a programba bevont gyerekek nyelvi és informatikai képzését, valamint a művészeti oktatást és sport tevékenységüket is támogatják. Nyári tematikus táborok rendezésével, külföldi kirándulásokkal, a családok részére tanszer és élelmiszer csomag biztosításával nyújtanak komplex felzárkóztatási programot.

4.5.Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
jelzőrendszer erősítése	szakmaközi megbeszélés, esetkonferencia és esetmegbeszélés keretében a tagok aktivizálása, új tagok felkeresése
iskolai lemorzsolódás, iskola elhagyás megelőzése	óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, tanodák kialakítása, meglévő férőhely bővítése, mentor hálózat kiépítése, általános iskola befejezésének ösztönzése (közismereti HÍD program)
szenvedély-betegségek, függőségek okozta hátrányok kezelése	függőségekkel kapcsolatos prevenciós programok szervezése, komplex családórák bevezetése iskolai osztályfőnöki órák keretében Az Ökumenikus Segélyszervezet által működtetett Információs Pontok működésének segítése
korai fejlesztő tevékenység biztosítása	Korai fejlesztés megvalósítása, pályázati források feltérképezése, Biztos Kezdet Gyerekház által 0-3 éves kisgyermekek fejlesztése, különböző fejlesztések biztosítása ingyenesen, Jelenlét Házban fejlesztés lehetőségének biztosítása pályázati forrás esetén
önkormányzati óvodák akadálymentesítése	épületek korszerűsítése, lehetőségek felkutatása a belső terek átalakítására.
fejlesztő pedagógusi státuszok	humán erőforrás bővítése, melyhez költségvetési támogatás szükséges
hátrányos helyzetű gyermekek számára a továbbtanulás lehetőségének megkönnyítése	roma ösztöndíj, BURSA ösztöndíj, felsőoktatásban tanulók lakhatási támogatása,
beiskolázási segély	anyagi támogatás a tanszerek megvásárlásához
időszaki támogatás	anyagi támogatás a speciális diéta költségeinek csökkentéséhez
helyi közösség megtartó erejének hiánya	helyi kezdeményezések ösztönzése, Jelenlét Ház közösségfejlesztő tevékenységének folytatása (pályázati forrás esetén)
fogyatékos személyek számára nyújtott szolgáltatások bővítése	fogyatékoságügyi tanácsadás működtetése (forrás esetén), a társszakmák együttműködésének javítása
fogyatékos gyermekek rövid időre történő felügyeletének hiánya	Fecske program

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben a munkahelyi "üvegplafon", amely egy bizonyos ponton túl nem engedi a női alkalmazottak előléptetését, a nők férfiakhoz viszonyított alacsonyabb bérezése néhány más kiemelkedő példája a nők tágabb társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Nehéz a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek sem kérik kellő részletességgel.

A hazánkban 1982-ben kihirdetett, Egyezmény a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ dokumentum (ún. CEDAW egyezmény) 11. cikkelye sorolja fel a foglalkoztatás területén biztosítandó egyenlőségi jogokat. Ezek között szerepel többek között, hogy a kiválasztáskor ugyanazokat az ismérveket kell figyelembe venni az egyes jelentkezőknél, illetve az, hogy biztosítani kell az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének érvényesülését. A CEDAW Bizottság rendszeresen ellenőrzi az egyezményben foglaltak megvalósulását. Legutóbb erre 2013-ban került sor, amikor is felhívták Magyarország figyelmét, hogy növelje a női foglalkoztatást, szüntesse meg a foglalkoztatási szegregációt és a nemek közötti bérkülönbséget. A Bizottság 2015-ös közös foglalkoztatási jelentése megállapította, hogy bár történtek javulások a női foglalkoztatás területén, az aktivitási és a foglalkoztatási ráta nemek közti különbségei magasak, utóbbi különösen magas a teljes munkaidőben foglalkoztatottak körében.

Foglalkoztatottsági adatok néhány EU tagállamban, 2016. III. negyedév (15-64 évesek, %)

	női foglalkoztatottsági ráta	férfi foglalkoztatottsági ráta	Férfi és női foglalkoztatottsági ráta közötti különbség	részmunkaidős nők aránya az összes foglalkoztatott között
Svédország	74,5	77,5	3,0	35,3
Dánia	72,0	77,9	5,9	37,1
Németország	71,2	78,3	7,1	46,6
Ausztria	67,8	75,5	7,7	46,7
Észtország	67,7	76,8	9,1	12,8
EU28	61,6	71,9	10,3	32,0
Magyarorszá g	60,5	72,9	12,4	6,9
Szlovákia	58,4	71,4	13,0	7,7
Spanyolorszá g	54,7	64,9	10,2	24,1
Románia	53,4	70,1	16,7	7,4
Málta	52,8	78,5	25,7	26,0
Horvátország	52,5	62,2	9,7	6,9

Forrás: Infoszolg/Eurostat

5.1.A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában. E felfogás általánossága folytán a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állásukkal számolnak, olykor a toborzásnál, az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

A nemekhez kötődő sztereotípiák többségében a nőkre vonatkoznak és úgy családi állapotuk (kisgyerekes, gyermektelen, egyedülálló, családostól, gyermeket egyedül nevelő) mind státuszuk (női vezető) alapján megfogalmazódnak és rendszerint a nők hátrányos megkülönböztetését eredményezik. A sztereotípiák hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, ezért az otthoni helytállást jobban lehetővé tévő szakmát, munkahelyet és munkaidő-beosztást választanak, alacsonyabb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak mobilitást igénylő feladatokat, visszafogják karrier elképzeléseiket.

Karrier vagy család? Leginkább a nőket érinti e választási kényszer. Választaniuk kell a munka, karrier, és a háztartás, a gyermeknevelés gondjai, örömei között.

Egyik oldalon a pénzkeresés, a szakmai tudás, az előmenetel áll, a másik oldalon van a család, az otthonteremtés. Nem könnyű összeegyeztetni a munkát és a családot, pedig szinte minden nőnek meg kell birkóznia e feladattal. Valójában nem hogy „nem könnyű” feladat, hanem ez a nők egyik legnagyobb gondja.

Annak, hogy egy nő gyermeket vállal, nem nyűgnek kellene lennie a munkáltatók, a társadalom számára, hanem örömmek. Sok helyen nem szívesen vesznek fel fiatal nőket, mondván, hogy hamarosan szülni fognak, s ezért rosszabb munkaerőnek számítanak. Ugyanígy hátrányban vannak a kisgyermeket nevelő nők is a munkavállalás esetében, a munkáltatók tartanak tőle, hogy a kisgyermekes anyukák sokat hiányoznak. Kétségtelen, hogy az alatt a néhány év, ameddig a nők szülési szabadságon, GYED-en, GYES-en vannak, kiesnek a munkából.

Ugyanakkor a munkáltatóknak be kell látniuk, hogy igenis vannak olyan területek, amelyeken a nők sokkal jobban érvényesülnek, mint a férfiak. Például egy kellemes női hang a telefonban, vagy a nők által végzett precíz munka egy-egy feladat során nélkülözhetetlen lehet, nem beszélve a nők érzékenységről, az intuícioról, amit a munkába visznek, szintén pótolhatatlan.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya a 15-64 éves népességhez viszonyítva									
év	15-64 év közötti népesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2015	22230	20989	43219	958	4,3%	909	4,3%	1867	4,3%
2016	21047	19421	40468	766	3,6%	699	3,6%	1465	3,6%
2017	20695	19131	39826	895	4,3%	740	3,9%	1635	4,1%
2018	20204	18870	39074	787	3,9%	605	3,2%	1392	3,6%
2019	19508	18363	37871	762	3,9%	647	3,5%	1409	3,7%

Forrás: KSH-TeIR

Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy többnyire az alacsony végzettséggel rendelkező nők vállalnak három vagy több gyermeket.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A férfiak és a nők ritkán dolgoznak ugyanazon pozícióban, egyazon munkahelyen. A nők többsége az úgynevezett nőies, feminizálódott szakmákban dolgozik (pl.: pedagóguspálya, egészségügyi ápolók, kozmetikusok stb.). Korábban még a férfiak és a nők által betöltött állások igen erőteljesen elkülönültek egymástól, szegregálódtak, manapság ez már egyre kevésbé jellemző, de vannak területek, ahol azonban ez ma is még így van. A szegregáció a gazdasági és társadalmi élet minden területén élesen megjelenik bármilyen szintű elemzést is alkalmazunk. Fontos a vertikális és horizontális szegregáció elkülönítése. A horizontális szegregáció alatt a férfiak és a nők más-más gazdasági területen, szektorokban, foglalkozásokban való elhelyezkedését értjük. De gondolhatunk például az orvosi pályára, ahol a sebész és a nőgyógyász foglalkozást kizárólag férfiak töltik be, nem véletlenül, hisz itt a legnagyobb az anyagi siker, míg a gyermekgyógyászok között túlnyomó többségben a nők vannak jelen, és itt anyagi sikerről igazán nem beszélhetünk.

A nők ott képesek magasabb vezető állást betöltésére, ahol női beosztottak munkáját kell irányítaniuk, hiszen a társadalmi elvárások nehezen tűrik az „eredeti” szereposztás felrúgását.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik.

A Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség szerint a nők foglalkoztathatósága a gyermekszám függvényében romlik, s ez összefügg az otthoni feladatok hagyományosan egyenlőtlen elosztásával is. A KSH felmérése megállapította, hogy a gyermeknevelési ellátást igénybe vevő nők szerint a munkába való visszatérést leginkább a munkáltató viszonyulása és a bölcsődei ellátás biztosítottasága befolyásolja.

Időszak	Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények száma (db)	Működő bölcsődei férőhelyek száma (db)	Bölcsődébe, mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (fő)	Családi napközik száma, 2017-től családi bölcsőde(db)	Családi napköziben(bölcsődében) engedélyezett férőhelyek száma (db)	Családi napköziben gondozott gyermekek száma (fő)
2015.	5	278	282	13	78	75
2016	5	278	278	10	64	72
2017.	5	268	253	7	47	63
2018.	5	268	255	7	47	67
2019.	5	268	257	8	54	71

Forrás:KSH-TeIR /

Kaposváron a bölcsődei és óvodai férőhelyek száma elegendő, ezen kívül a családi napköziben elhelyezett gyermekek száma is számottevő.

5.3.Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A KSH 2016 decemberében, a termékenységről kiadott tanulmánya szerint a népességfogyás következtében az utóbbi 5 évben már éves szinten 40 ezerrel kevesebb ember él Magyarországon. 2010 óta az élve születések száma évi 90 ezer fő körül mozog, míg a halálozás körül-belül évi 130 ezer fő.

A születések száma továbbra sem közelíti meg a 2008-as válság előtti szintet. A terhesség-megszakítások száma és a csecsemőhalandóság folyamatosan csökken. Az abortuszok számának csökkenése mögött a szülőképes korú nők számának csökkenése és a tudatosabb családtervezés áll. A teljes termékenységi arányszám – amely az egy szülőképes korú nőre jutó születések száma – 2016-ban 1,44 volt, az elmúlt húsz évben 1,2 és 1,4 közt mozgott. Hiába nő azonban a termékenységi arányszám, érdemi születésszám-emelkedés nem történt, mivel a szülőképes korú nők száma folyamatosan csökken.

Házasság, családtervezés

A KSH által készített tanulmányból derül ki, hogy hét év alatt közel másfélszeresére, 35,5 ezerrel 51,8 ezerre nőtt a házasságkötések száma Magyarországon. Ennyi idő alatt és ilyen

mértékű emelkedés utoljára a második világháborút követő években 1945 és 1950 között történt, amikor a háború alatt elmaradt házasságkötéseket pótolták be a párok.

A „házasságok mérlege” a tanulmány szerint azonban még mindig negatív eredményt mutat, vagyis összességében továbbra is csökken a házasságban élők aránya. 2016-ban ismét 10 ezerrel kevesebb házasság jött létre, mint amennyi válás vagy elhalálozás miatt megszűnt. Ez még így is a legkedvezőbb érték az eltelt 36 évben.

Házasságkötések és válások számának alakulása Kaposváron:

Időszak	Házasságkötések száma (eset)	Válások száma (eset)
2015.év	317	161
2016.év	337	164
2017. év	361	165
2018.év	327	134
2019. év	356	152

Forrás: KSH-TelR

A társadalomban az élettársi kapcsolat megítélése, elfogadottsága sokat változott az elmúlt években. Az élettársi kapcsolatokról nincs rendszeres évenkénti statisztika, mivel jogi értelemben nem tekinthető hivatalos családi állapotnak, és részletes elemzésükre is csak a népszámlálások alapján nyílik lehetőség. Az elmúlt évtizedekben a hagyományos családtípus vesztett súlyából, ugyanakkor egyre elterjedtebbé váltak a házasságon kívüli együttélések, az élettársi kapcsolatok. A legutóbbi, 2011-es népszámlálási adatok szerint a párkapcsolaton alapuló 2,2 millió családból 19%-nál élettársi kapcsolatban éltek a válaszadók, ez az érték két évtizeddel korábban még alig múlta felül az 5%-ot. Figyelemre méltó az élettársi kapcsolatban élők körének változása: évtizedekkel ezelőtt a válást vagy a megözvegyülést követően választották ezt az együttélési formát, míg ma inkább a házasságot megelőző vagy azt helyettesítő megoldásként döntenek az együttélés mellett.

Élettársi kapcsolatban élők száma Kaposváron

Időszak	15 éves és idősebb népesség száma	15 éves és idősebb népességből az élettársi kapcsolatban élők száma
2011.	57060	5961

Forrás: KSH-Népszámlálás

Első házások SZJA kedvezménye

A kormány 2015. január 1-től adókedvezménnyel ösztönzi a házasságkötést, ezért a fiatal párok havi 5 ezer forintos adókedvezményt kapnak a házasságkötést követő két évben. 2018-tól az első házások kedvezményét és a családi adókedvezményt együtt is igénybe lehet venni, a kettő nem zárja ki egymást.

Esküvői doboz

2017 márciusában került bevezetésre az “esküvői doboz”. Az anyakönyvvezetőktől esküvői dobozt kap (mintegy 9.000 Ft értékben) minden olyan ifjú pár, akiknek legalább az egyik tagja kaposvári állandó lakcímmel rendelkezik. A doboz tartalma egy gyűrűtartó párna, akácméz, méhviasz gyertya és olyan, párosan felhasználható kuponok, mint a Rippl-Rónai Villa belépő, desedai hajókirándulás vagy mozijegy a Szivárvány Kultúrpalotába.

Születések

A gyerekvállalás életúton belüli kitolódásának tempója az elmúlt években lelassult. A nők átlagéletkora első gyermekük születésekor 2013-ban 28,3 év volt, azóta közel változatlan. A termékenység stagnálása már nem a halasztásnak, hanem a gyermekvállalási hajlandóság csökkenésének eredménye.

A hazánkban élő nemzetiségek, így a romák termékenységi adatairól a 2011-es népszámlálás alapján tett közzé adatokat a KSH NKI. A 315 ezer, magát roma nemzetiségűnek valló személy adatai alapján megállapították, hogy – szemben a magyar vagy német népességgel – a romák korfája klasszikus piramis alakú, azaz bővített reprodukciót jelez: viszonylag magas a születésszám, magas a halandóság, rövid a várható élettartam. A roma lakosság 43 százaléka 20 év alatti, a magyaroknál ez az arány feleakkora. A negyvenes éveikben járó gyermekes nők között a romák átlagosan 3,2 gyermekkel, a magyar nők 1,9 gyermekkel fejezik be termékenységüket. A roma nők családnagysága csökkent, korábban 4,4 volt a gyermekátlag.

A romák gyermekvállalását tekintve nem meghatározó, hogy a szülők házastársi kapcsolatban élnek-e, mivel náluk a fiatalkori összeköltözés egyenértékű a házassággal. A magyar nemzetiségűek esetében viszont van különbség. A KSH adatai szerint hazánkban a 18 év alattiak körében a házasságból született gyerekek vannak többségben, bár arányuk egyre csökken. Évtizedek óta nő a házasságon kívül születő gyerekek száma világszerte, arányuk Magyarországon is 48 százalék. Nálunk az első gyerekek jellemzően élettársaktól, a többedik gyerekek inkább házaspároktól születnek.

Ma Magyarországon a fiatalok több gyermeket terveznek, mint ahányan végül meg is születnek.

Az élve születések számának alakulása Kaposváron:

Időszak	Élve születések száma (fő)
2015.év	548
2016.év	534
2017.év	522
2018.év	485
2019. év	490

Forrás: KSH-TeIR

A népességfogyás oka tehát nem az, hogy alábbhagyott volna a gyermekvállalási kedv, sokkal inkább az, hogy a leendő édesanyák és édesapák gyakran úgy érzik, nem lennének képesek mindazt megadni gyermeküknek, amit szeretnének.

Bár egy önkormányzat nyilván nem szólhat bele a fiatalok életébe, gyermekvállalási terveibe, ám sokat tehet azért, hogy a ma még csak vágyott gyermekek világra is jöjjenek. Segíthet a biztonságot nyújtó otthon és munkahely megteremtésében. Ezek azok a fő szempontok, amelyek minden család számára fontosak, vagyis ezek meglétéhez szeretne Kaposvár segítséget nyújtani.

Ennek szellemében hirdette meg a város 2017-ben a **Gyarapodó Kaposvárért programját**, aminek keretében támogatja a családok otthonteremtését, segíti a családbővítést. Az önkormányzat a családok otthonteremtésének segítése érdekében 2017. január 01. napjától átalakította a **helyi támogatási rendszerét**, szélesítette a támogatottak körét. A szociálisan rászoruló fiatal házaspárok már nemcsak az első közös lakásuk vásárláshoz, építéséhez, telek vásárláshoz, hanem az otthonuk bővítéséhez és cseréjéhez is támogatást igényelhetnek, a korábbiakhoz képest magasabb összegben.

2018. január 1. napjától ismételten módosult a jogosultság feltétele, a központi jogszabályokkal összhangban – a meglévő és vállalt gyermek/ek számának tekintetében differenciálásra került a különböző jogcímen igényelhető helyi támogatás maximum összege.

Helyi támogatás	A Népjóléti Bizottság által megítélt támogatás összege összesen (vissza nem térítendő támogatás + kölcsön)	Családok száma	Meglévő gyermeklétszám	vállalt gyermeklétszám
2017.	29.300.000-Ft	22	27	21
2018.	29.405.000-Ft	22	25	20
2019.	14.310.000-Ft	9	13	12

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

Babadoboz

A babadoboz gyerek mintás, játék vagy egyéb dolgok tárolására alkalmas, melynek tartalma:

- Kaposvár címerével ellátott takaró,
- mintás textilpelenka 3db,
- kis csomag pelenka,
- szoptatást segítő könyv,
- popsi kenőcs, gyermek tea, rágóka, babaápolási holmik.
- **szundi kendő Kaposvár felirattal**

2016 augusztusától 2020 júniusáig közel 1750 babadobozt vittek ki a védőnők a kaposvári újszülötteknek.

Csecsemőhalálozás:

A csecsemőhalálozási mutatók fontos indikátorai az egészségügyi ellátásban, illetve a szociális-gazdasági helyzetben fennálló egyenlőtlenségeknek.

Időszak	Csecsemőhalálozás (fő)
2015.év	5
2016.év	2
2017.év	5
2018.év	0
2019.év	1

Forrás: KSH-TeIR

Terhesség megszakítás:

Annak ellenére, hogy terhesség megszakítások száma viszonylag egyenletesen alacsony, a megszületett gyermekek száma kevésnek mondható. Fontos feladat a tinédzserek korai felvilágosítása és a hatékony egészségfejlesztési módszerek bevezetése ezen a területen, hogy a nők a terhesség megelőzését válasszák annak megszakítása helyett.

Időszak	Terhesség megszakítások száma (fő)
2015.év	196
2016.év	214
2017.év	186
2018.év	189
2019. év	152

Forrás: KSH-TeIR

5.4.A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A családon belüli bántalmazás és hozzátartozók közötti erőszak esetén a 2009. évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról eljárásrend alapján az – jogszabályban nevesített - intézmények jeleznek a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ezen túl a rendőrségen az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése kezdeményezhető, továbbá a bántalmazott anya és gyermek elhelyezése

biztosítható a Borostyánvirág Alapítvány Krízisotthonába és a szervezet által működtetett Biztos Pont Segítőközpontban is.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Borostyánvirág Alapítvány Krízisközpont:

A Borostyánvirág Alapítvány 2005-től egy modell-kísérletben vett részt. A szakminisztérium támogatásával családon belüli erőszak áldozatává vált egyedülálló nőket, valamint gyermekes anyákat fogadnak be. Az úgynevezett „krízis-ellátásban” más segítő munkát alkalmaznak, mint az átmeneti otthonba került családoknál. Az akut bántalmazás miatt bekerülő nők és gyermekek néhány hétig (4-8 hét) maradhatnak, ahol teljes körű, ingyenes ellátásban részesülnek. A krízis ellátás célja, hogy az akut krízist feldolgozhassák a bántalmazottak, illetve a megfelelő pszichés, mentális, jogi, anyagi és személyi segítséggel tartós, biztonságos **tovább lépési lehetőséghez** jussanak. A krízis-ellátást az intézményen belül integráltan végzik. A bántalmazottak így a profi szakemberek támogatásán kívül az átmeneti otthonban élők segítségét is élvezhetik.

Attól, hogy a probléma minél nagyobb figyelmet kap a közbeszédben, még nem gondolják meg magukat a bántalmazó férfiak, ez bonyolultabb folyamat. Azonban az a sokrétű munka, amit a szakemberek végeznek, meghozza a gyümölcsét, így a látenciából felbukkannak olyan esetek is, melyek tíz éve még nem derültek volna ki. A célcsoport összetétele is megváltozott. Egyre több olyan család érkezik az intézménybe, amelyik jó egzisztenciájúnak mondható, minden egyéb szempontból normálisan tudnának élni, csak a bántalmazás miatt kérnek segítséget, nem társul ehhez szegénységi, lakhatási vagy szociális probléma. Mára megjelent az anyák és nők azon rétege, akik kizárólag a kapcsolati erőszak miatt menekülnek. A kaposvári **komplex intézményben** a 40 férőhelyre sok a jelentkező, gyakran a bántalmazotti férőhelyen is várólista van.

	2015	2016	2017	2018	2019
Anyaoththoni ellátást igénybe vevők száma	125	177	114	155	155
Ebből bántalmazott (fő)	89	114	62	116	148

Forrás: Borostyánvirág Alapítvány

Borostyánvirág Alapítvány Biztos Pont Segítőközpont:

A Széchenyi 2020 keretén belül megjelent EFOP 1.2.5-16 kódszámú „Biztos Menedék” című program keretében a Borostyánvirág Alapítvány 2019 januárjában elindította titkos menedékház szolgáltatását, mely a kapcsolati erőszak leginkább veszélyeztetett érintettjeinek, anyáknak és gyermekeiknek, nyújt védett lakhatást egy titkos címen működő helyen. Az ellátás 6 hónapos időtartamra vehető igénybe, mely során komplex szolgáltatás keretében segítik az intézmény szakemberei a családokat. A fokozottan védett intézményben speciális szakemberek (pedagógus, fejlesztőpedagógus, mentor, stb.) is rendelkezésre állnak, biztosítva ezzel a legmagasabb szintű ellátást. Az intézmény 19 férőhellyel működik és az ellátás kérelemre indul. A titkos menedékház szorosan együttműködik az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal (OKIT). Az

ellátás célja elsődlegesen a biztonságos lakhatás biztosítása és a magas szintű professzionális segítséggel az ellátást kiváltó ok kezelése és lehetséges megszüntetése, annak érdekében, hogy a család, biztonságos körülmények között, erőszakmentes környezetben újra saját lábára tudjon állni.

Borostyánvirág Alapítvány Dél-dunántúli Regionális Krízisambulancia:

A kapcsolaton belüli erőszak az emberkereskedelem és prostitúció elleni küzdelem kiemelt feladat Magyarországon. Az utóbbi években létrejött szolgáltatások (Országos Krízis és Információs Telefonszolgálat, Krízisközpont, Félutasházak, Titkos Menedékház) bővítése mellett fontos hogy új hiánypótló szolgáltatások is megjelenjenek.

Széchenyi 2020 programozási időszakban megjelent „Biztos Menedék” című (EFOP-1.2.5-16 kódszámú) felhívás keretében új intézménytípussal az úgynevezett Krízisambulanciák kialakításával bővül az kapcsolati erőszak áldozatait segítő ellátórendszer. Ezen ambulanciák feladatai közé tartozik a kapcsolaton belüli erőszak folyamatainak korai észlelése annak érdekében, hogy az áldozatok minél hamarabb segítséget kapjanak, megelőzve a súlyos életveszélyes krízishelyzetek kialakulását.

A Kríziskezelő Ambulancia egy olyan humán szolgáltatás, mely széles körű kapcsolatrendszerén keresztül, valamint a kapcsolati erőszak témájában jártas professzionális szakemberek biztosításával segíti a kapcsolati erőszak áldozatait, megelőzve ezzel a súlyos krízishelyzetek kialakulását, tájékoztató prevenciós szolgáltatásokat nyújt, valamint szerepet vállal a társadalmi szemléletformálásban. Ennek érdekében szakemberein keresztül rapid szolgáltatásokat biztosít a kapcsolati erőszakkal érintett társadalmi csoportok számára. Hálózatépítéssel, szakmai támogató programokkal segíti a szociális észlelő és jelzőrendszer, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer munkatársait, számukra információt nyújt az elérhető szolgáltatásokról, speciális tudást biztosít a hatékony esetkezelési folyamatok megvalósításában. A Kríziskezelő Ambulancia prevenciós szolgáltatások biztosításával segíti a kapcsolaton belüli erőszak az emberkereskedelem és prostitúció területén az áldozattá válás megelőzését, valamint elősegíti a korai felismerést.

Magyarországon csaknem minden régióban létrejönnek ezen ingyenes szolgáltatások. Kaposváron a Borostyánvirág Alapítvány által működtetett Dél-dunántúli Regionális Krízisambulancia 2018 februárjában nyitotta meg kapuit.

Az új szolgáltatás Baranya, Somogy és Tolna megyékre terjed ki. Jelenleg 4 féle prevenciós csomagot kínálnak, és 40 témáról tudják tájékoztatni a területen dolgozó szakember kollégákat.

A Krízisambulancia a feladat jellegét tekintve három fő feladatkört végez. Az első kettőt mind az erőszakban érintettek, mind a velük foglalkozó szakemberek számára nyújtja.

*1. Segítő munka (pszichológiai, jogi -, mentálhigiénés, - életviteli tanácsadás, személyes segítség a jelenlegi akut krízis miatt, illetve a korábbi traumák feldolgozása érdekében – Ezeket a bántalmazással érintettek és családtagjaik vehetik igénybe)
Segítő jellegű tevékenység az esetmegbeszélés, esetkonzultáció, esetkonferencia, az ügyfél korrekt segítő ügymenete érdekében. A jelzőrendszeri szakemberek saját*

ismereteik bővítésére, valamint a munka során ért hatások belső feldolgozása érdekében is kaphatnak segítséget – Ezt jelzőrendszeri tagok vehetik igénybe, egy-egy eset, vagy egy általános kérdés kapcsán.

2. *Prevenációs munka az áldozattá válás megelőzése érdekében* (prevenációs foglalkozások, tájékoztatók fiatal korosztályhoz tartozók számára, továbbá családérősítő programok szervezése iskolás korosztály számra – pl. rajzverseny – „OTTHON, ahol jó itthon lenni” címmel)

Prevenációs tevékenység segítő hivatású szakemberek számára (tájékoztatók, előadások, kiscsoportos konzultációk, egész napos prevenációs programok) 4 prevenációs csomag ajánlat, és jelenleg 40 előadás téma áll az érdeklődő szakemberek rendelkezésére.

3. *Társadalmi szemléletváltás a kapcsolati erőszak témában* – pl. a korai felismerés, az áldozatság definiálása. További cél, hogy az áldozatokkal találkozó szakemberek körében csökkenteni lehessen a sztereotíp, áldozathibáztató gyakorlatot.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

A városi önkormányzati képviselőtestületben, a jelenlegi ciklusban 18 képviselő között 3 nő foglal helyet.

Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak. Az önkormányzat hivatalában a vezetők 87,5 %-ban a női nemhez tartoznak.

Év	Képviselő-testület tagja		Bizottságok külsős tagjai	
	férfi	nő	férfi	nő
2015	15	3	15	13
2016	15	3	15	13
2017	15	3	17	11
2018	15	3	17	11
2019	15	3	15	13

Forrás: KMJV Polgármesteri Hivatal nyilvántartása

5.7. A nőket érintő civil szervezetek és tevékenységük

- A **Nők Kaposvárért Egyesület** 1995. szeptember 22-én alakult meg 44 fővel, ma már több mint 100 fős tagsága van, 25-70 év közöttiek. Összetételünknek megfelelően célul tűzték ki, hogy a korosztályok boldogulása érdekében tevékenységükkel törekszenek olyan közösséget szervezni, ami a női humánusra alapozva közreműködik az elesett emberek segítésében; a gyermekek és fiatalok egészséges és harmonikus fejlődése és nevelése érdekében munkálkodnak. Tevékenységük során - a város civil szervezeteivel,

közös programokkal: játékonysági akciókkal (fogyatékossgal élő gyermekek karácsonya, óvodások, nyugdíjasok támogatása) egészségnevelő rendezvényekkel (abortusz-, drogmegelőzés, sport- és életmód rendezvények) - olyan közösség szerveződött, amely képes volt céljaik megvalósítására.

- **Nagycsaládosok Kaposvári Egyesülete** 1989-ben alakult, **a Nagycsaládosok Országos Egyesületének tagja**. Jelenleg olyan **180** kaposvári és Kaposvár környékén élő családot tudhat tagjaként, ahol a családokban minimum 3 gyerek nevelkedik **Programokat, táborokat, túrákat szerveznek, a beérkező adományokat szétosztják. Éves szinten 30 tonna tartós és vegyes élelmiszer adomány érkezik a Magyar Élelmiszer Bank közreműködésével, hétfvégén az egyik helyi hipermarketből szállítják és osztják szét tagságuknak a pékárut, zöldséget, gyümölcsöt. A szerdai egyesületi napon gazdát cserélnek baba holmik, ruhafélék, mesekönyvek, bútorok, stb. Az Egyesület célja, hogy a nagycsaládokat egymást ismerő és segítő közösséggé szervezze, érdekeiket helyi szinten is képviselje.**
- **Kaposvári Korona Nyugdíjas Egyesület** a nagyrészt nőkből álló énekkar tagjainak száma 43 fő. Repertoárunk: hazafias népdalok éneklése, közkincsé tétele. Meghívásra vállalnak fellépéseket alkalomhoz illő műsorral, nyugdíjas találkozókra, alapítványi rendezvényekre, falunapokra, játékonysági rendezvényekre, idősök otthonában pld. szórakoztató, farsangi vidámabb műsorral, anyák napi rendezvényekre.
- **A Kaposvárimami Közhasznú Egyesület** olyan szociális jellegű, nonprofit és közhasznú társadalmi szervezet, amely elsősorban a kaposvári és Kaposvár környéki kismamákat, anyukákat fogja össze. A gyermeket nevelő családok helyi szintű, minél szélesebb körű informálását és segítését, részükre díjmentes – a mindennapi életet megkönnyítő – szolgáltatások biztosítását, továbbá a kisgyermeket nevelő nők munkába való visszatérésének elősegítését tűzte ki célul.

Közönségük a várandós és kisgyermekes szülőkön túl kiterjed, az óvoda és iskola korosztályt nevelőkre is.

Az elmúlt évek során több rendezvényt, kampányt, családi napot szerveztek. 2017 évi programjaik témája a gyermekvállalás után munkába visszatérő nők önfoglalkoztatóvá, vállalkozóvá válása volt. A szülők hasznos előadásokat hallgathattak, workshopokon vehettek részt, a gyerekeket játszóház és a koncertek várták.

Információkat gyűjtenek az iskola, óvoda, bölcsődeválasztáshoz, megtalálhatóak náluk a háziorvosok, védőnők, gyógyszertárak elérhetősége, rendelési ideje; összegyűjtjük az aktuális a családtámogatásokat, társadalombiztosítási ellátásokat, és megtalálhatóak náluk a családoknak szolgáltató helyi üzletek, cégek is.

Ma már több mint 3 000 kaposvári, Somogy megyei szülő olvassa rendszeresen hírleveleiket. Magazinjukban érdekességekről, fontos tudnivalókról, környékbéli eseményekről, a gyerekneveléssel kapcsolatos és a nőket foglalkoztató kérdéseket olvashatnak látogatóink.

Emellett 19 szakértőtől kérdezhetnek és kaphatnak személyes tanácsot különböző családokat érintő kérdésekben – társadalombiztosítás szakértő, gyerekorvos, óvodapedagógus, stb.

Nagyon népszerű a “JÁTSZÓTÉRKERESŐ” oldaluk, ahol Kaposvár legnépszerűbb játszótereit gyűjtötték össze képekkel, információkkal együtt a kisgyermekes családok részére.

Kaposvári-mami Kártyával rendelkezők kedvezményes vásárlási lehetőséget kapnak az arra kijelölt üzletekben.

Az egyesület 2011-ben alakult.

- **Fiatal Családosok Klubja (FICSAK):** A FICSAK elsődleges célja a családi értékek közvetítése, a példamutatás és a közösségépítés. Olyan szabadidős programlehetőségeket biztosítanak, amelyek családos aktivitásra ösztönöznek, erősítik a családon belüli összetartozást, felhívják a figyelmet az egészséges életmód fontosságára és emlékezetes élményekkel szolgálnak a család minden tagja számára. Meggyőződésük, hogy a családban, a családi együttélésben és összetartozásban különleges erő rejlik, amely rengeteg öröm és boldogság forrása lehet. Igyekezünk a virtuális térben való barangolás helyett az általunk szervezett, valódi közösségépítő erővel bíró rendezvényeken, előadásokon és fórumokon való részvételre buzdítani minden korosztályt. Tevékenységüket a szeretet és az összetartozás nevében végzik. Változatos programjaikkal lépten-nyomon a családi lét szépségeit hangsúlyozzák. Kiemelt feladatuknak tekintik a családalapítás előtt álló fiatalok megszólítását. Egyik legfőbb céljuk a fiatalabb generációk oktatása és nevelése. Rendezvényeik gyakran szólnak kisgyermekes családok részére, ahol programjaink a szülők és a gyermekek fejlődésének és a minőségi idő együtt töltésének lehetőségét egyaránt hivatottak biztosítani. Vallják, hogy a családos lét mindenki számára egy olyan alapvető emberi jog és igény, amely feltételeinek megteremtését feladatunknak érezi. Fáradhatatlanul tesznek a magyar családok boldogulásáért és jövőjéért.

5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nőket ért hátrányok a munkavállalás során	munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz, képzési (átképzési lehetőségekhez való hozzáférés javítása, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése, ezzel kapcsolatos pályázatok figyelése
nehezen veszik igénybe a köz-, és kulturális szolgáltatásokat tömegközlekedés hiányában	hozzájárulás a helyi tömegközlekedési bérlet megvásárlásához
családon belüli erőszak	krízisambulancia működtetése, a problémára irányuló társadalmi szemlélet formálás segítése
nehéz a közlekedés babakocsival (aluljáróban, intézményekben)	intézmények akadálymentesítése
nincs igazán a nők érdekeit képviselő egyesület	A Kaposvár Polgáriért Egyesület Női Tagozat létesítését tűzi ki célul
egyedülálló anyák nehéz helyzete	az Egyedülálló Szülők Klub Alapítvány kaposvári csoportjának létrehozása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői

Kaposvár város demográfiai helyzete különös tekintettel az időskorú népességre

Az országos trenddel egyezően városunkban is jellemző a lakónépesség elöregedése. 2016. év végi adatok alapján a város lakónépessége 62.446 fő volt, melyből 13.350 fő tartozott a 65 évnél idősebb korosztályba, ami a lakónépesség 21,38%-a. A mai egészségügyi, tudományos, technológiai lehetőségek már biztosítják az időskor jobb egészségben történő megélését. Az időskorúak aktívabban vállalnak részt a közéletben, hatékonyabban járulnak hozzá a saját közösségeik alakításához.

Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint Kaposváron 8866 egyszemélyes háztartás volt. Ez nagyrészt az időskorúakat érinti, hiszen közülük élnek legtöbben egyszemélyes háztartásban, magányosan, akik nélkülözik a családi gondoskodást. Jellemzően alacsony jövedelemmel rendelkeznek, a megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önálló képességük korlátozott, segítségre, támogatásra szorulnak. Egy kisebb rétegük számára biztosított a családi gondoskodás, az anyagi biztonság, elérhetőek számukra a fizetős jóléti és kulturális szolgáltatások.

Az időskorú lakosság gazdasági, szociális helyzetének főbb jellemzői, helyi sajátosságai

	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2015	7251	12243	19494
2016	7200	12148	19348
2017	7054	12003	19057
2018	6967	11921	18888
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: KSH-TelR

Időskorúak járadékában részesülők

	időskorúak járadékában részesülők száma
2015	26
2016	29
2017	33
2018	34
2019	n.a.

Forrás: KSH-TelR

6.2.A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az időskorúak közösségi élet gyakorlásához való hozzáférése

Az önkormányzat az idősök közösségi életben való részvételét, civil szerveződését, közösségépítését, mentális állapotának javítását az alábbi intézkedésekkel segíti

- Az önkormányzat külön támogatási keretet hozott létre a „Nyugdíjas Szervezetek Támogatási Kerete” címen, amelyből a működési célú támogatások mellett konkrét közösségépítő utazás, kirándulás, rendezvényszervezés, kulturális, sport szabadidő tevékenység, amatőr előadói tevékenység is támogatható. 2017-ben ebből a keretből 11 nyugdíjas egyesületnek nyújtott támogatást a legkülönbözőbb programok megvalósításához az illetékes bizottság.
- Kulturális programok szervezésében való közreműködéssel, ingyenes helyiség biztosításával nyújt lehetőséget arra, hogy a nyugdíjas egyesületek és az önkormányzati intézményekben ellátott időskorúak is megmutathassák magukat, együtt éljék át a szereplés élményét, építsék kapcsolataikat.
- A civil szerveződések támogatásának érdekében létrehozta a város honlapján a regisztrációs nyilvántartását, amely lehetőséget biztosít a tájékozódáson túl egymás megismerésére, a kapcsolatok építésére is.
- A településrészi önkormányzatok tevékenységében lehetőségük van az időskorúaknak, nyugdíjas egyesületeknek az aktív szerepvállalásra, amellyel rendszeresen élnek is.
- Évente megrendezésre kerül a Városi Sportcsarnokban a KOMÉTA 99 Zrt. támogatásával az időskorúak részére a „Karácsonyi Áhítat” rendezvény, amelynek keretében ökumenikus istentiszteletet és ünnepi műsort követően meleg ebéddel vendégelnek meg kb. 400 fő időskorú személyt. A rendezvény a nagyobb közösséghez (egyházhoz, városhoz, időskorúakhoz) való tartozás élményének átélése miatt rendkívül népszerű. Nagyban hozzájárul az idősök mentális állapotának javításához.

Az időskorúak egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata és Polgármesteri Hivatala közvetlenül és intézményein keresztül folyamatosan és erősen elkötelezett a város idős embereinek támogatásában. A város szociális és egészségügyi szolgáltatóinak kiemelt célcsoportja Kaposvár időskorú közössége. A megyeszékhely évtizedek óta fejleszti az idős embereket segítő szakmai szolgáltatásait, ennek keretében a város saját intézményeit. Kaposvár napi kapcsolatot tart a városban működő és idősökkel foglalkozó egyházi és civil szervezetekkel, felkarolta őket, segíti mindennapi működésüket.

Az időskorúak az egészségügyi alapellátást 29 felnőtt háziorvosi körzetben vehetik igénybe. Ennek kertében történik vizsgálatuk, gyógykezelésük, egészségi állapotuk ellenőrzése, orvosi rehabilitációjuk, szükség esetén szakorvosi, vagy fekvőbeteg gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalásuk.

Az alapellátáson túl az önkormányzat az időskorúak egészségmegőrzése, betegségmegelőzése, az ellátásokhoz való hozzájutás segítése érdekében az alábbi intézkedéseket teszi:

- Az alanyi jogosultság mellett méltányosságból is támogatást nyújt a gyógyszerköltségekhez, gyógyászati segédeszközök kiváltásához az időskorúak részére.
- Ingyenes tüdőgyulladás elleni védőoltást biztosít a háziorvosok által javasolt időskorúak, krónikus betegek részére.
- Otthoni szakápolási szolgálat működtetésével segítséget nyújt a kórházi ellátásból kikerülő, de továbbra is szakszerű ápolást igénylő időskorúak részére.
- A mozgásképtelen vagy mozgásukban korlátozott, nehezen közlekedő időskorúak ellátása érdekében mozgó laboratóriumi szolgáltatást, a lakásukon történő vérvétel lehetőségét biztosítja, amelyet a vizsgálati helyre továbbít, segítve ezzel a gyógyító terápia mielőbbi megkezdését, hatékonyságát.

Az idős hozzátartozók ellátása során a családok számára nagy terhet jelent az egészségi állapotuk miatt – pl. Alzheimer kór- felügyeletet igénylő hozzátartozók ellátása. A családtagok számára a fizikai terhen túl lelkiileg is nagyon megterhelő az idős hozzátartozónál kialakult demencia feldolgozása, elfogadása.

Az időskorúak szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Kaposvári Szociális Központ a város egyik legfontosabb időseket támogató szakmai intézménye. Tevékenysége az étkeztetésre, a házi segítségnyújtásra, a jelzőrendszeres segítségnyújtásra, a nappali ellátásra (idősek klubjai), továbbá a nyugdíjasház, valamint a bentlakásos idősok otthona működtetésére épül. Az intézmény fókuszában az idős emberek állnak, az ő segítő támogatásuk, tapasztalt szakmai háttérrel. Az intézmény elkötelezetten látja el feladatait, egyre szélesebb körben vállal a kaposvári idős embereket támogató szakmai szolgáltatásokat.

A szociális központ 2017. évtől történő átalakítása is a megyeszékhely időseinek javát szolgálja: koncentráltan, integrált formában dolgozik a Kaposvári Szociális Központ, az új szervezeti forma hatékonyabbá és követhetőbbé teszi a megyeszékhely idős ellátásának folyamatát a felderítő és jelző szakmai munkától a segítő feladat végrehajtásáig. Az intézmény ennek keretében a város egészségügyi és szociális szolgáltatóival, valamint az idősekkel foglalkozó intézményekkel és szervezetekkel is egyre szorosabb, mindennapi kapcsolatban áll. Az idősök védelme, áldozattá válásuk elkerülésére is külön program készült, amely gyakorlatias válaszokat ad az idősök számára, növelve biztonságérzetüket.

Az önkormányzat az időskorúak szociális problémájának kezelése, segítése érdekében a helyi ellátórendszerét folyamatosan az időskorúak szükségleteihez, igényeihez igazítja a pénzbeli ellátások és a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások tekintetében egyaránt.

Kaposváron az időskorúak részére egy kivétellel valamennyi kötelezően nyújtandó szociális szolgáltatás hozzáférhető az alábbiak szerint:

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Családsegítés
- Nappali ellátás
- Ápolást- gondozást nyújtó ellátás

Kaposvár városban jelenleg az idős ellátást érintő szolgáltatások közül az időskorúak átmeneti ellátása még nem elérhető szolgáltatás.

Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma:

Időszak	2015	2016	2017	2018	2019
65év feletti lakosság száma	12790	13039	13225	13579	14093
Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (fő)	156	146	149	149	150

Forrás: KSH-TelR

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás iránti igények az utóbbi években hektikusan változtak, hol növekvő, hol csökkenő tendenciát mutatva. 2009-ben minimális mértékben nőtt az ellátottak száma, 2010-ben azonban jelentősen csökkent, majd a 2012-es mélypont után az ellátás iránti igény egyre inkább növekvő. Az idős, beteg családtag gondozása miatt egyre kevésbé maradnak otthon a még munkaképes korú hozzátartozók, hiszen ezzel – adott esetben akár évekre, nyugdíjhoz közel kiesnének a munkaerő piacról.

	2015	2016	2017	2018	2019
Ellátottak száma összesen (fő)	201	217	197	212	223
csak gondozás	176	167	172	170	203
étkezés és gondozás	25	50	25	42	20

Forrás: KSH, Kaposvári Szociális Központ

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A riasztások nagymértékben történő emelkedése egyrészt a jelzőkészülékek számának növekedésével, másrészt az ellátást régebb óta igénybevevő idős emberek állapotromlásával magyarázható.

	2015	2016	2017	2018	2019
Jelzőkészülékek száma	122	147	147	147	147
Ellátottak száma összesen (fő)	145	190	186	187	185
Várakozók száma dec. 31-én	33	7	12	5	4
Segélyhívások száma	195	305	355	336	317

Forrás: KSH, Kaposvári Szociális Központ

A jelzőkészülékek kihasználtsága évek óta 100%-os, jelenleg 3 várakozó van a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra.

Az önkormányzat kötelező feladatain túl, saját forrása terhére az alábbi önként vállalt feladatokat nyújtja:

- A szociális étkeztetés térítési díjának megfizetéséhez kedvezményt biztosít az alacsony jövedelemmel rendelkezők részére.
- A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ közvetítésével élelmiszer adomány osztása, különös figyelemmel az idősekre, szociálisan nehéz helyzetben lévőkre. Téli időszakban természetbeni juttatásként tűzifa osztása.
- A közüzemi szolgáltatások díjfizetésével kapcsolatos problémák megoldását adószágszolgálatok biztosításával segíti.
- A szociális, vagy egészségi állapotuk miatt rászoruló időskorúak részére a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás elérését teszi lehetővé, amely krízishelyzetek megoldása érdekében nyújt azonnali segítséget.
- A szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek részére saját otthonukban közösségi gondozást nyújt.
- Két civil szervezettel feladat-ellátási szerződés keretében önként vállalt feladatként biztosított a támogató szolgáltatás igénybe vétele.
- Az időskorúak lakhatási problémájának megoldása érdekében egy 60 lakóegységből álló Nyugdíjas házat működtet, ahol egyéb kiegészítő szociális és egészségügyi szolgáltatások is igénybe vehetők.

Az egyes ellátásokhoz való hozzájutást a város honlapján közzétett „Ügyintézési iránytű” címen elérhető szociális szolgáltatás feltételrendszerének és a kérelem formanyomtatványainak elérésével is segíti.

Liget Időskorúak Otthona

Az idősek otthona teljes körű ellátást biztosít az ellátási területen élő azon igénybe vevők részére, akiknek a gondozási szükséglet vizsgálat alapján gondozásra van szüksége, és saját otthonában ezt az ellátást már számára nem tudják biztosítani. Az idősek otthona, a lakók számára biztonságos, otthonos lakókörnyezetben, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő holisztikus szemléletű ellátást biztosít, amely során cél a méltóságteljes idősor megőrzése, életminőség javítása, valamint a rehabilitációs szemléletű gondozás megvalósulása.

A Kaposvár Megyei Jogú Város közigazgatási területén bejelentett lakcímmel, önmaguk ellátására nem vagy csak folyamatos segítséggel képes meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező személyek vehetik igénybe.

Az idősek otthona Kaposvár Cseri városrészében, kertvárosias övezetben fekszik. Az épületet gondozott park veszi körül, mely alkalmas sétára, pihenésre, levegőzésre és teret biztosít közösségi programoknak. Az épület földszintes és két épületegységből áll. Az „A” épületegység 38 férőhelyén azon idősek élnek, akik fokozott ápolást, gondozást igényelnek. A „B” épület 23 férőhelyén azok kapnak elhelyezést, akik kisebb mértékben szorulnak gondoskodásra.

Az akadálymentesség általánosan biztosított az intézményben. A lakószobák 1-2-3-4 ágyasak, berendezésük, felszereltségük igazodik a lakók igényeihez. A lakók részére rendelkezésre állnak a közös helyiségek (konyha, társalgók, terápiás szoba, étkező, fürdő, mellékhelyiség stb.).

Az intézmény az étkezést a bentlakók életkori sajátosságainak, egészségi állapotának, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően biztosítja. Napi három, illetve öt alkalommal, ebből legalább két alkalommal meleg ételt biztosít.

Az intézmény rendszeres orvosi felügyelet keretében biztosítja az egészségi állapot folyamatos ellenőrzését, tanácsadást, szűrést, az orvos által felírt vizsgálat elvégzését, gyógykezelést. Az intézmény orvosa heti 6 órában, pszichiáter szakorvos heti 2 órában rendel az intézményben. Gyógytornász az Otthoni Ápolási Szolgálat keretén belül, szükség szerint szakorvosi javaslatra nyújt ellátást.

Az intézmény mentálhigiénés szakemberek segítségével gondoskodik az ellátást igénybevevő rendszeres egyéni gondozási terv alapján készült mentálhigiénés ellátásáról. Az ellátást igénybevevők korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével szervezik a mentálhigiénés szakemberek.

- az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket (séta, sporttevékenység, fekvőbetegek levegőztetése, ágytorna stb.),
- a szellemi és szórakoztató tevékenységeket (pl. előadások, olvasás, felolvasás, rádióhallgatás, tévézés, kártya- és társasjátékok, vetélkedők, zenehallgatás stb.),
- a kulturális tevékenységeket (pl. rendezvények, ünnepek, névnapok, színház-, mozi-, múzeumlátogatások, kirándulások, kiállítások stb.).

Demens ellátás

A szolgáltatást igénybe vevők között egyre nagyobb számban vannak demencia kórképpel rendelkezők.

Szükségeik jelentős mértékben eltérnek társaiktól, fokozott gondoskodást, felügyeletet igényelnek. Ellátásuk elsődlegesen az intenzív ellátást biztosító részlegen valósul meg. A biztonságos környezet kialakítása mellett fő feladat speciális foglalkoztatásuk, amely során a rövid és hosszú távú memória szinten tartására törekszik az intézmény.

A demencia progresszív folyamat, amelyben a fő célkitűzés a hanyatlás lassítása, illetve az állapot szinten tartása lehet. Ennek megfelelően kerül összeállításra az egyes foglalkozások tematikája, amely az igénybe vevő meglévő készségeire, képességeire épít.

A Liget Időskorúak Otthona folyamatosan teljes kihasználtsággal működik, jelenleg is 100 felett van a várakozók száma, függetlenül attól, hogy a városban több magán és egyházi fenntartású intézmény is az idősök rendelkezésére áll.

Idősek informatikai jártassága

Az országos statisztikák szerint a 60 év feletti korosztály nagy lemaradásban van a számítógép és internet használat terén. Kaposváron az idősök informatikai jártasságáról nem

készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket. Az idősebb korosztály körében az elmúlt évek során nem csak a mindennapi tájékozódás területén merült fel az igény az informatikai jártasság megszerzésére, de a családon belüli kapcsolattartáshoz is nagyon sok esetben szükségessé vált. Az országos tendenciához hasonlóan Kaposvárról is több fiatal ment az ország más területére vagy külföldre dolgozni, az idős szülőket hátrahagyva.

2017-ban Kaposvár csatlakozott a „Segítő Kezek az Aktív Évekért Közhasznú Nonprofit Kft. által koordinált Infokommunikációs programhoz. A programban a kommunikáció, a számítógép és az internet világa van a fókuszban: az idősek mindennapi kapcsolattartásának új és hatékony formáját segítik elsajátítani az arra vállalkozó idős embereknek, amelyhez

Kaposvár Megyei Jogú Város minden rendelkezésére álló lehetőséget támogatásul biztosít, túlmutatva az állami szerepvállaláson.

A 2017 tavaszán induló Infokommunikációs programban 11 közfoglalkozott van napi kapcsolatban 141 időssel. A számítógép használatának, az internettel való ismerkedésen kívül több olyan program megszervezésére is sor került, mely a személyes találkozásokat tette lehetővé. A rendezvények alkalmat adtak arra, hogy új ismeretségek, barátságok alakuljanak ki, ezzel is csökkentve a magányosság érzését.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.

Az önkormányzati fenntartású idősek- és fogyatékossgal élők nappali ellátását biztosító intézményekben, az ellátottak részére biztosított az internet elérés, amely lehetőséget nyújt a korosztálytól független, széleskörű információk megismeréséhez és kicseréléséhez. Segítséget kaphatnak továbbá az idősek részére nyújtott különböző ellátások, szolgáltatásokhoz való hozzáférési, elérhetőségi lehetőségek megismeréséhez.

6.3. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A városban több, az időseket tömörítő civil szervezet is működik, akik aktívan részt vesznek az idősebb korosztály számára szervezett programok előkészítésében, lebonyolításában. Ezek a nyugdíjas szervezetek általában egy adott területen, településrészen élő időseket fognak össze, így jól ismerik egymás szociális körülményeit, segítik egymást, illetve probléma esetén felveszik a kapcsolatot a terület önkormányzati képviselőjével. Jó kapcsolat alakult ki a nyugdíjas szervezetek és az adott településrészi önkormányzat között is.

Rendezvényeik általában az ünnepkörökhöz kötődnek, de a városi programoknak is lelkes résztvevői.

Az Önkormányzat minden évben pályázatot ír ki a Nyugdíjas Szervezetek Támogatási Kerete terhére. Itt működésre, programok megvalósítására pályázhatnak az egyesületek és élnek is ezzel a lehetőséggel. A nyugdíjas szervezetek tevékenységének támogatása érdekében.

2016.évben 12 nyugdíjas szervezet részére mindösszesen 370.000.-Ft került támogatásként felosztásra.

Kaposvári nyugdíjas szervezetek:

- Kaposszentjakabi Nyugdíjas Egyesület
- Nyugdíjasok Kaposvár-Kaposfüredi Egyesülete
- Nyugdíjasok Kaposvári Egyesülete
- Töröcskei Nyugdíjas Egyesület
- Frézia Nyugdíjas Klub
- Polgári Nyugdíjas Klub
- Toponárért Nyugdíjas Egyesület
- Idősek Közösségeinek Somogy Megyei és Kaposvári Szövetsége
- Noszlopy Gáspár Honvéd Nyugállományúak Klubja
- Kaposvári Korona Nyugdíjas Egyesület
- Tüskevárért – Kecelhegyért Egyesület
- SM-i Önk-i Hivatal és Kaposvár MJV Polgármesteri Hivatal Nyugdíjas Egyesülete
- Nyugdíjasok Szervezeteinek Somogy Megyei Szövetsége
- Rákbetegségi Országos Szervezetének „Viktória” Klubja
- SINOSZ Somogy Megyei Szervezete

Az önkormányzat a nemzedékek közötti szolidaritás, az elfogadás, tolerancia fejlesztését az alábbi tevékenységekkel segítette:

- Az időskorúak rendezvényeinek meghívott vendégei, szereplői voltak az óvodás gyermekek, az iskolák tanulói, a zeneiskolások, a fogyatékosok intézményének ellátottjai, melynek kertében kölcsönösen megismerték egymást, gyakorolhatták egymás elfogadását, megértését, a toleráns viselkedést. Kölcsönösen élvezhették az előadott produkciókat, verseket, zenéket, műsoros összeállításokat.
- A városi rendezvényeken a különböző korú, foglalkozású, érdeklődési körű embereknek lehetőséget biztosított az önkormányzat önálló standok kialakítására, kézműves munkáik kiállítására, fellépési lehetőséget kaptak különböző verses, zenés produkciók bemutatására (pl.: Karácsonyi vásár, Idősek hónapja, Farsangi napok, Festők városa, stb.). Ezek a rendezvények egyúttal ismerkedési, kapcsolatépítési lehetőséget is biztosítanak számukra.
- Az idősek hónapja keretében a kulturális tevékenység, gála megrendezése mellett olyan programok is szerepelnek, amelyben más intézményekből, más korosztályba tartozókat hívnak vendégségbe és mutatkoznak be kölcsönösen egymásnak.
- 2017. évben új program indult el a Kaposvári Nagypiacon, „Kaposvári Nagyk Sütije” címmel. Az egyesületek tagjai eddig kétféle alkalommal értékesítették az általuk sült süteményeket a Nagypiacon, s a befolyt összegeket jótékony célra fordították.
- Az Alzheimer kórban szenvedő idősek gondozását, ápolását végző családtagok, szociális és egészségügyi szakemberek részére 2019 - től havi rendszerességgel Alzheimer Café- t rendezünk.

Az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatain túl felmérte és kielégítette azokat az igényeket, szükségleteket, amelyekkel segíteni, javítani tudta az időskorúak anyagi helyzetét, életkörülményeit. Megteremtette azokat a feltételeket, amelyek a szabadidő hasznos eltöltését,

a közösség szerveződést, a mentális és egészségi állapot megőrzését segítik. Hozzájárult ahhoz, hogy az idősök kiszolgáltatottsága csökkenjen, biztonságérzete megerősödjön.

2016. évtől a települési támogatások keretében bevezetésre került a Támogatás az “ Idősek Világnapjára” melynek keretében minden év októberében 10.000.Ft összegű egyszeri támogatásban részesülnek a szociálisan rászoruló 85 év felettiek.

Sportszolgáltatásokhoz való hozzáférés

A biológiai öregedést megállítani nem lehet, de lassítani igen. Az egyik legtöbb problémát okozó változás idős korban, a mozgásképesség romlása. Egy idősebb ember, különösen, ha életének korábban nem volt szerves része valamilyen sport, nehezen veszi rá magát a mozgásra. És itt most nem a napi lépcsőzésre, otthon vagy a kertben végzett munkákra gondolunk. Ezek sajnos nem helyettesítik az izmokat, ízületeket átmozgató tornát.

Az elmúlt évek során a városban több helyszínen is telepítésre kerültek kültéri fitness és sporteszközök, melyeket az idősebb korosztályba tartozók is szívesen használnak.

2018-tól egészségmegőrző programcsomaggal segíti a szépkorúakat Kaposvár, amelyet a nyugdíjas szervezetek kértek a várostól. Az egyeztetések már korábban elkezdődtek, az idősök fordultak ezzel a kéréssel Kaposvár polgármesteréhez.

Az idősök, a kaposvári nyugdíjasok részéről megfogalmazódott igények inspirálták a „Kortalan Torna Program” megszületését. Mozgás, közösség, jókedv ezek a program mozgatórugói.

Egyedül elkezdni nehéz, ezért került elindításra a Kapos Televízióval közösen, kifejezetten idősöknek szóló TV torna. A torna, bár könnyűnek tűnhet, de alaposan átmozgat, és kellemesen elfáraszt. Természetesen szakemberek állítják össze ezeket a gyakorlatokat, célzottan az idősebb korosztály számára.

Következő lépésként 2018. áprilistól a város 10 különböző helyszínén indult el időstorna óra, melyek ingyenesen látogathatók. Az időpontokról levélben, és a Kapos Televízión keresztül is tájékoztatásra kerültek a kaposvári nyugdíjasok. A helyszínek úgy kerültek kiválasztásra, hogy mindenki találjon számára elérhető közelségben lévő. Jellemzően iskolákban, illetve művelődési házakban zajlanak az órák, heti rendszerességgel. Egy kaposvári egészségstúdió szakemberei adják a program szakmai hátterét.

Távolabbi terveink között szerepel gyaloglóklub szervezése is, valamint szórólapok küldése is, idősök számára összeállított gyakorlatsorokkal és a végrehajtásukat segítő rajzokkal.

6.4.Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az Alzheimer korral élők számának növekedése, a gondozásukkal felmerülő problémák a betegeket ellátó családokban	Az SZGYF EFOP-1.9.4 pályázata helyi szinten nyújt lehetőséget a demenciával élők és családjuk elérésére, támogatására, a demencia szűrésére, mely helyi szakemberek bevonásával valósul meg. megkezdődött az „Alzheimer café” szervezése mely a demenciával élő személyek és hozzátartozóik részére szervezett találkozók
mozgás szegény életmódból kialakuló egészségromlás	idősek részére szervezett, csoportos sporttevékenység szervezése, biztosítása („Kortalan Torna Program”) szűrőprogramok szervezése
magas gyógyszerköltségek	támogatás további biztosítása a gyógyszer és gyógyászati segédeszköz megvásárlásához
az idők között magas az egyedül élők száma, gyerekek elköltöztek, elmagányosodás,	Közösségi programok célzott szervezése az internet jártasság megszerzésének további támogatása
idős és szociálisan rászoruló személyek	támogatás az Idősek Világnapjára
a nem gyógyítható daganatos betegek otthoni, intézményi ellátása, a hozzátartozók mentális támogatása	Hospice Ház létrehozása,
A Virágfürdő az idők számára nehezen megközelíthető	a helyijáratos buszközlekedést átszervezni,
A belföldi utazás, pihenés, főleg az alacsony jövedelemmel rendelkező idők számára nem elérhető	őszi táborok szervezése,
magas várólista az idők bentlakásos intézményeibe	új férőhelyek létrehozása,

7. A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékossgal élők emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán, vagy egyáltalán nem képesek élni. Az Országgyűlés a fogyatékossgal élők emberek hátrányainak enyhítésére, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében elfogadta a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt.

A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

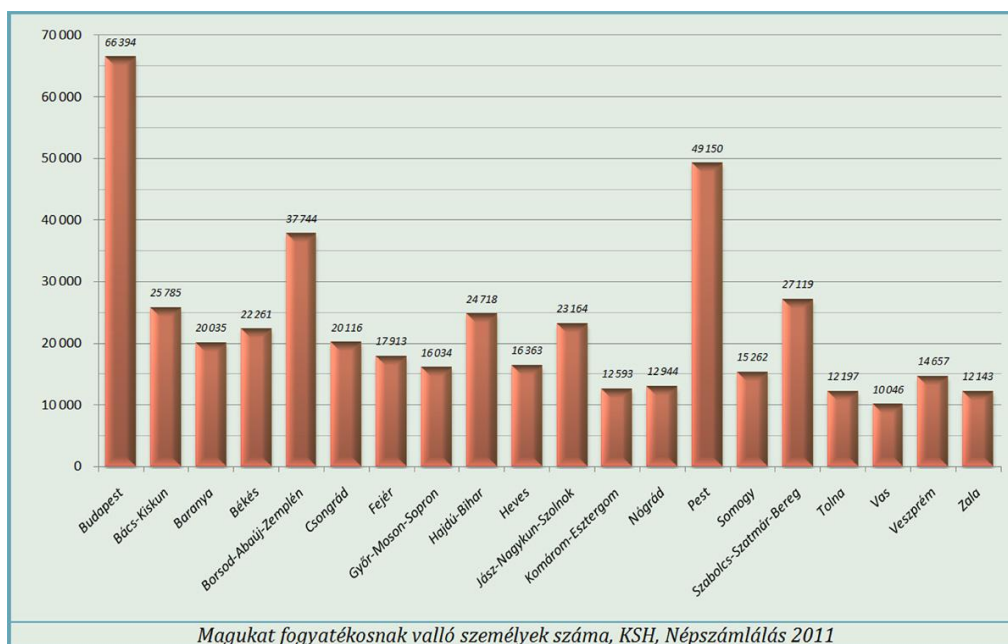
A törvény deklarálja, hogy a tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, a fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

7.1. A fogyatékossgal élők személyek demográfiai adatai

A fogyatékossgal élők személyek számára vonatkozóan helyi adat nem áll rendelkezésre. Legutóbb a 2011. évi népszámláláskor került sor vonatkozásukban adatgyűjtésre, önkéntes adatszolgáltatás keretében. E szerint Magyarországon 490 ezer fő volt a fogyatékossgal élők száma, mely jelentősen alacsonyabb, mint a 2001. évi adat, ami annak köszönhető, hogy a népszámlálásnál megjelent a tartósan beteg kategória is. A helyzet azonban ennél árnyaltabb, mivel fogyatékossgal élők embernek a magyar jogi szabályozás szerint **fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja**” (1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról).

Részben összefüggő, de mégis elkülönülő kategóriának tekintendő a megváltozott munkaképességű, illetve a fogyatékossgal élők személyek kategóriája. A fogyatékossgal élők személyek valamennyien megváltozott munkaképességű emberek, de nem valamennyi megváltozott munkaképességű ember tekinthető jogi szempontból fogyatékossgal élők embernek. Mindezekre tekintettel, amikor a megváltozott munkaképességű emberek élethelyzetét vizsgáljuk képzettség, foglalkoztatottság, vagy egyéb szempontból, akkor ki kell térni arra, hogy a megváltozott munkaképességű

kategórián belül, szinte minden szempontból a leghátrányosabb helyzetben, a fogyatékossgal élő emberek vannak.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része **nem veleszületetten sérült**, hanem életkora előrehaladtával betegség vagy baleset következtében vált azzá. A fogyatékos személyek között a 60 évnél idősebbek aránya 52 %.

A 2011. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik együttesen (47%), míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 9 %, a vakok és gyengénlátók aránya 17 %. Hallás-, beszédzavar-fogyatékossgban kb. 21%-uk szenved. Az egyéb fogyatékossgban szenvedők aránya 6 %.

Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma:

Időszak	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő nők száma (fő)
2015.	1016	1294
2016.	969	1259
2017.	943	1228
2018.	857	1107
2019.	n.a.	n.a.

Forrás: KSH-TelR

A fogyatékos személyek képzettsége

A rendelkezésre álló népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 13,2%-a valamilyen speciális általános iskolában végezte tanulmányait. Az általános iskolánál magasabb fokú végzettséggel legnagyobb számban a mozgássérültek rendelkeznek, kisebb arányban a vakok és a hallássérültek, az értelmi fogyatékos tanulók pedig ebből szinte teljesen kimaradnak. A fogyatékos személyek iskolai végzettsége összességében alacsonyabb, mint a népesség egészéé. A népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 20%-a nem fejezte be az általános iskolát, s befejezett alapkörű iskolázottsággal 36 %-uk rendelkezett. Ez a nem fogyatékos személyek iskolai végzettségének arányától messze elmarad. Szakképesítéssel, illetve érettségivel 36%-uk rendelkezik, míg egyetemi, főiskolai végzettsége a fogyatékos személyek 8 %-ának van.

A fogyatékos személyek foglalkoztatottsági adatai

A rendelkezésre álló népszámlálás szerint a fogyatékos személyek foglalkoztatási mutatója 13,3 %-os volt. Ezzel párhuzamosan a munkanélküli fogyatékos személyek aránya 3%-ra emelkedett.

Kaposvár városban szociális - a jelenlegi jogi megnevezés szerint - fejlesztő foglalkoztatás a Napsugár Integrált Szociális Intézményben és a Napsugár Akvapóniás és Szociális Központban történik, ezen intézmények fenntartója a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete.

A Komló-Habilis Nonprofit Közhasznú Kft., az ERFO Közhasznú Nonprofit Kft., a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete, valamint a Vakok és Gyengénlátók Somogy Megyei Egyesülete is megjelenik megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatóként.

A foglalkoztatottak egy része munkaképességük megváltozása előtt a nyílt munkaerőpiacon, azt követően bértámogatásos foglalkoztatásban dolgozott, jelentős számban vannak azonban olyan személyek, akiknek ez a foglalkoztatási forma az első szervezett munkalehetősége. A foglalkoztathatósági jellemzőikből adódóan elsőként, a fogyatékos emberek kerültek ki a nyílt munkaerő - piacról, mivel munkateljesítményük jelentősen elmaradt a nyílt munkaerőpiacon és a bértámogatásos foglalkoztatásban elvárt teljesítmény követelményeitől egyaránt.

A foglalkoztatottak másik része a speciális iskolák elvégzése után egyáltalán nem tudott elhelyezkedni. Az így munkanélkülivé vált fogyatékos emberek kerültek szociális foglalkoztatásba. A Dél-dunántúli régió, így Kaposvár és kistérsége is hátrányos helyzetű régió az aktív munkahelyek számát illetően. A fogyatékossgal élő emberek még a kevés számú akkreditált foglalkoztatóknál sem tudnak elhelyezkedni, a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésük szinte lehetetlen.

A fenti tényekhez hozzáadódik, hogy a fogyatékossgal élő foglalkoztatottak egy része:

- nem rendelkezik a nyílt munkaerő – piacon elvárt képesítéssel, szaktudással,

- mentális, vagy fizikai képessége alacsonyabb szintű, mint a nyílt munkaerő – piac által elvárt teljesítő képesség,
- munkateljesítménye jelentősen elmarad a nyílt munkaerő – piacon elvárt normáktól.

A célcsoport foglalkoztathatósági dimenziói:

- nem jelennek meg a helyi munkaügyi kirendeltségeken, ahol az átképzéseket biztosítanák számukra, mivel a rendelkezésre álló átképzési lehetőségek általában nem felelnek meg a speciális igényeiknek
- nem jutnak el a segítő szolgáltatások igénybevételéhez (pl. életvezetés, rehabilitációs tanácsadás stb.),
- munkavállalók többsége immobil, azaz fizikálisan is nehezen mozdul el lakóhelyéről.

A megváltozott munkaképességű, ezen belül is a fogyatékossgal élő munkavállalók munkateljesítménye általában nem éri el az ép munkavállalók teljesítményi szintjét, munkavégzésük általában csak rehabilitációs körülmények biztosítása mellett, támogatott formában történhet. Egészségkárosodásuk miatt hosszabb munkaközi szüneteket kell beiktatni, teljesítménybérben történő foglalkoztatottságuk korlátokba ütközik. Jelentős részük gerinc, vázizomzat betegségek, belső szervi betegségek, daganatos betegségek, keringési betegségek, mozgáskorlátozottság, látássérülés, hallássérülés, valamint egyéb, a teljesítőképességre hatást gyakorló sérülések miatt a tartós üléssel járó munkákat csak hosszabb munkaközi szünetekkel képes további egészségkárosodás veszélye nélkül elvégezni. Az átlagosnál gyakoribb esetükben a táppénzes állomány miatti munkaidő és teljesítmény kiesés is. Mindezekre tekintettel, valamennyi munkafajtában számolni kell egy jelentős munkaidő és teljesítmény kieséssel. A nyílt munkaerő-piaci teljesítményekkel nem hasonlítható össze az általuk nyújtott munkateljesítmény, annál is inkább, mivel jelentős alulképzettségük miatt, csak kisegítő jellegű, kézzel végezhető, alacsony intenzitású munkákat tudnak végezni.

7.2.Fogyatékossgal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe.

Magasabb összegű családi pótlék

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, illetőleg a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére állapítható meg a magasabb összegű családi pótlék, melynek összege:

- A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300,- forint.
- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900,- forint,
- A saját jogon nevelési ellátásra jogosult tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos személy 20.300,- forint.

Fogyatékosági támogatás

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki

- látási fogyatékos,
- hallási fogyatékos,
- értelmi fogyatékos,
- autista,
- mozgásszervi fogyatékos, vagy
- halmozottan fogyatékos

és

- állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul,
- állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy közepesen súlyosnak minősíthető, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A támogatás havi összege 2013. május 31-ig az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéhez igazodott, 2013. június 1-jétől a jogszabály fix összegben határozza meg.

A támogatás havi összege 2017. január 1-jétől 20.982,- Ft, ha az igénylő

- hallási fogyatékos,
- látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista és a szakértői bizottság szakvéleménye szerint az igénylő önkiszolgálási képessége nem hiányzik.
-

A támogatás havi összege 2017. január 1-jétől 25.825,- Ft, ha az igénylő

- halmozottan fogyatékos,
- látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista és a szakértői bizottság szakvéleménye szerint az igénylő önkiszolgálási képessége hiányzik.

Vakok személyi járadéka

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenett vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani.

Rokkantsági járadék

Rokkantsági járadékra az jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt legalább 70 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

A rokkantsági járadékot a jogosultsági feltételek megléte esetén legkorábban annak a hónapnak az első napjától lehet megállapítani, amelyben az igénylő a 18. életévét betöltötte.

A rokkantsági járadék nem minősül nyugellátásnak, megállapításának nem feltétele, hogy az igénylő rendelkezzen szolgálati idővel. **2020-ban a rokkantsági járadék összege 38.670,-Ft.**

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai

Rokkantsági ellátás

Feltétele a biztosított jogviszonyban töltött meghatározott idő.

Rokkantsági ellátásra jogosult:

- 1) akinek egészségi állapota 51–60% között van (B2 kategória), és sem a foglalkozási rehabilitációja, sem a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt, továbbá akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható ugyan, vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtása (vagy a felülvizsgálat) időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- 2) akinek egészségi állapota 31-50 % közötti (C2 kategória) és foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, továbbá aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- 3) aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (D kategória),
- 4) akinek egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti (E kategória).

Összege a jogosult havi átlagjövedelmétől és a komplex minősítés során megállapított kategóriájától, valamint a foglalkoztatási és szociális rehabilitálhatóságától függ. 2019. december 31-ét követő kezdő időponttól megállapított rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra való jogosultság esetén az Mmtv. 9. §-a és 12. §-a szerinti alapösszeg mértéke 104. 405,- Ft.

A már megállapított ellátásokat a kötelező nyugdíjemelés mértékével évente emelni kell.

Rehabilitációs ellátás

Rehabilitációs ellátásra az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött megváltozott munkaképességű személy jogosult, akinek az egyéb jogosultsági feltételek fennállása mellett a szakértői bizottság az egészségi állapotát 60%-ban, vagy annál kisebb mértékben véleményezi (ez korábban 40% vagy azt meghaladó egészségkárosodásnak felelt meg) és a foglalkoztathatósága tekintetében rehabilitálhatónak minősíti, ezen belül

- akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, és egészségi állapota 51-60% közötti (B1 kategória),

- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és egészségi állapota 31-50% közötti (C1 kategória).

Kivételes rokkantsági ellátás

Kivételes rokkantsági ellátás annak a megváltozott munkaképességű személynek állapítható meg – a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott keretek között –,

- aki esetében a különös méltánylást érdemlő körülmények fennállnak,
- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,
- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a jogszabályban meghatározott biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével (azaz a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai iránt benyújtott kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 548 nap, 10 éven belül legalább 1278 nap, 15 éven belül legalább 1825 nap biztosítási idővel),
- aki keresőtevékenységet nem végez és
- aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Közgyógyellátás

A szociális törvény alapján közgyógyellátás több jogcímen állapítható meg:

- alanyi,
- normatív,
- méltányossági

Az alanyi és normatív jogcímen járó közgyógyellátásra való jogosultságot a járási hivatalok állapítják meg.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult:

- a társadalombiztosítási támogatásba befogadott járóbeteg ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig
- egyes, külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre
- orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra. Gyógyszerkeret egyéni gyógyszerkeretből, és eseti keretből tevődik össze.

A méltányossági alapon történő közgyógyellátás megállapítására a helyi önkormányzat döntése alapján van lehetőség és annak feltételeit helyi rendeletében szabályozza. Kaposváron a méltányossági alapon nyújtott közgyógyellátás helyett az önkormányzat rendkívüli települési támogatás keretében eseti gyógyszer-támogatásban részesíti az arra rászorulókat.

Súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei:

1. Személygépkocsi szerzési támogatás

A személygépkocsi szerzési támogatás (a továbbiakban: szerzési támogatás)

- a) súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló rendelet értelmében új járműnek minősülő személygépkocsi, vagy
 - b) súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén újnak nem minősülő, de legfeljebb öt éve forgalomba helyezett személygépkocsi, vagy
 - c) súlyos mozgáskorlátozott személy esetén segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű, kivéve a quad, vagy
 - d) súlyos mozgáskorlátozott személy esetén járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék
- szerzésére felhasználható, a vételár megtérítéséhez nyújtott hozzájárulás.

A szerzési támogatás mértéke:

- az a) pont szerinti esetben 1.000.000 forint,
- a b)–d) pont szerinti esetekben a vételár 60%-a, de legfeljebb 600 000 forint.

A szerzési támogatással vásárolt személygépkocsi kizárólag a súlyos mozgáskorlátozott, illetve az egyéb fogyatékossgal élő személy érdekében használható.

2. Személygépkocsi átalakítási támogatás

A személygépkocsi átalakítási támogatás (a továbbiakban: átalakítási támogatás) a súlyos mozgáskorlátozott személy vagy a szállítást végző személy tulajdonában álló személygépkocsinak

- a vezetés feltételeként külön jogszabály alapján előírt automata sebességváltóval, vagy más segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához, vagy
- a súlyos mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakításához, vagy a biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához nyújtott hozzájárulás. Az átalakítási támogatás mértéke az átalakítás költsége, de legfeljebb 90 000 forint.

Parkolási Igazolvány

Parkolási igazolvány a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel különböző kedvezmények igénybevételére. 2013. augusztus 1-jétől a jogszabályban meghatározott mozgásában korlátozott személyen kívül igazolványra a bizonyos - működési engedéllyel rendelkező - intézmények is jogosultak.

Parkolási igazolványra jogosult az a személy:

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,

- aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi, fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek,
- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K.1.), mozgásszervi fogyatékosnak (L), értelmi fogyatékosnak (M) vagy autistának (N.1.) minősül.

Utazási kedvezmény:

Fogyatékos személyek utazási kedvezménye	Kedvezmények a helyközi közlekedésben		Kedvezmények a helyi közlekedésben
	jegy-kedvezmény	bérlet-kedvezmény	bérletkedvezmény
	(vasúti személyszállítás, helyközi autóbusz közlekedés)		(helyi közúti közlekedés)
	[%]		[%]
Vakok személyi járadékában részesülő személy	90	90	100
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a súlyosan fogyatékos személy	90	90	100
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a fogyatékosági támogatásban részesülő személy, a vakok személyi járadékában részesülő személy 1 fő kísérője	90	-	100

Utazási költségtérítés sajátos nevelési igényű gyermek és kísérője részére:

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a sajátos nevelési igényű gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

Személyi jövedelemadó kedvezmény:

Az adókedvezményre jogosult a súlyosan fogyatékos személy. Az adókedvezmény az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg, **2020-ban 8.050.-Ft** (személyi kedvezmény).

Gépjárműadó fizetése alóli mentesség:

2017. január 1-jétől a gépjárműadó mentesség szabálya változott. Mentess a gépjárműadó alól a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékossgal élő adóalany, valamint a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékossgal élő személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó adóalany (a továbbiakban együtt: mentességre jogosult adóalany) egy darab – 100 kW teljesítményt meg nem haladó, nem a külön jogszabály szerinti személytaxi-szolgáltatásra és személygépkocsi személyszállító szolgáltatásra használt – személygépkocsi után legfeljebb 13 000 forint/adóév erejéig. Ha a mentességre jogosult adóalany adóalanyisága és adókötelezettsége az adóévben több személygépkocsi után is fenn áll, akkor a mentesség kizárólag egy, a legkisebb teljesítményű személygépkocsi után jár.

7.3.A fogyatékos személyt megillető jogok

Környezet

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

Kommunikáció

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. Az információs társadalom nyújtotta lehetőségek erősítik az esélyegyenlőséget a fogyatékos személyek számára. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor.

Az akadálymentesítés a fogyatékossgal élők számára olyan feltételek biztosítását jelenti, mely kiküszöböli azokat a hátrányokat, melyeket fogyatékossguk miatt szenvednek el. Fontos tudni azonban, hogy más-más segítséget igényel egy mozgásában korlátozott, egy hallássérült, egy gyengénlátó vagy akár értelmi fogyatékos embertársunk. Hasznukra lehetünk különféle eszközökkel, tudatos környezetformálással, és személyes segítségünkkel egyaránt.

Fizikai akadálymentesítés

Ez a fogalom magában foglalja az akadálymentesség klasszikus értelmét, azaz az épített környezet konform kialakítását, vagyis azt, hogy bárki fizikai akadályok nélkül legyen képes a közlekedésre, az egyes közszolgáltatások elérésére, és azok teljeskörű használatára. Mindez elsősorban az épített környezet megfelelő adaptációjában nyilvánul meg.

Infokommunikációs akadálymentesítés

Az infokommunikáció fogalma az informatika (számítástechnika) és távközlés (kommunikáció) összetartozását és összevonását fejezi ki.

Azonban a technika fejlődésével egyre mélyebb szakadék keletkezik a többségi társadalom tagjai és a fogyatékos emberek között a különböző infokommunikációs eszközök (rádió, tv, elektronikus sajtó, honlapok stb.) használatában.

Az Európai Unióban és hazánkban is törvény szabályozza az információhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Ezért, mint felelősséget érző embereknek arra kell törekednünk, hogy a különféle termékek, szolgáltatások akadályok nélkül hozzáférhetővé váljanak bárki számára.

Az információs technológiák esetén ugyanúgy értelmezhető az akadálymentesség fogalma, mint bármely más technológia esetében. Az infokommunikációs akadálymentesítés témáján ma már alapvetően az informatikai és az internetes akadálymentesítést értjük. A vakbarát honlap tartalmak, (felolvasó funkció) mellett ide tartozik a többi infokommunikációs akadálymentesítés is: a jeltolmács alkalmazása, alternatív és augmentatív kommunikációs eszközök igénybevétele a jól hallható vagy könnyen látható feliratozás, jelzés, a „könnyen érthető kommunikációs” módszer, és bármilyen más fogyatékos barát, és igényeikre válaszoló kommunikációs intézkedés. Az informatikai szoftverek, a honlapok fejlesztése esetében is biztosítani kell a kommunikációs akadálymentességet.

Morális akadálymentesítés

A morális akadálymentesítés a társadalmat alkotó egyének gondolkodásában kezdődik el, azzal, hogy felismerik a rászoruló idős, fogyatékos, vagy beteg emberek segítségének, támogatásának, egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtésének szükségességét, és biztosítják annak létrejöttét, megvalósítását.

A morális akadálymentesség legfőbb gátjai: egyfajta gondolkodásbeli renyheség, a közömbösség, és az empátia hiánya.

Komplex akadálymentesítés

Teljeskörű vagy komplex akadálymentesítésről kétféle szempontból beszélhetünk. Az akadálymentesség "komplexitását", teljeskörűségét egyrészt értelmezhetjük valamennyi használói (azaz fogyatékosági) csoport kontextusában, másrészt az adott épületben (épített környezetben) található valamennyi funkció, szolgáltatás tekintetében is.

Szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés

A fogyatékos személy számára a törvényben meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés Kaposváron: A fogyatékos személyek egészségügyi alapellátásokhoz való hozzáférése részben megvalósult a városban. A háziorvosi és házi gyermekorvosi rendelők között legtöbb akadálymentesen megközelíthető és akadálymentes mosdó is kialakított. A teljes körű infokommunikációs akadálymentesítés azonban még nem megoldott.

A közelmúltban az egészségügy területen megvalósult és jelenleg folyamatban lévő jelentősebb akadálymentesítési programok

2016-ban megtörtént Béke utcai, Rét utcai, Hajnóczy utcai 2017-ben a 48-as Ifjúság út 70-72. szám alatti, az Erdősor u. 9. szám alatti, a Toponári út 35. szám alatti, és a Füredi utca 81-83. szám alatti orvosi rendelők felújítása, akadálymentessé tétele, valamint a Cseri út 33. szám alatt új akadálymentes orvosi rendelő került átadásra. **2019-ben a 48-as Ifjúság u.70-72-ben működő két háziorvosi rendelő és egy fogorvosi rendelő, 2020. évben a Füredi u. 69-71. alatti gyermekorvosi rendelő és a Füredi u. 81-83. alatt található két háziorvosi, valamint egy fogorvosi rendelő felújítása, akadálymentessé tétele valósult meg.**

A szociális területen megvalósult, megvalósuló jelentősebb akadálymentesítési programok

Napsugár Módszertani Központ a Kaposvári Szociális Központ és az INDIT Közalapítvány Béke utca 47. szám alatti telephelyén akadálymentes vizesblokk, infó-kommunikációs rendszer és parkoló kialakítása, felújítása, akadálymentesítése 2018. év végére valósul meg.

Kaposvári Szociális Központ Vak Bottyán utca 1. szám alatti telephelyén új, komplex akadálymentesítéssel megvalósuló épület építése az idősök nappali ellátása részére. **Az épület átadásra került 2018. év végén.**

A kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés

Közművelődési és művészeti színtereink 80%-a akadálymentesen látogatható. 2017. évben a fogyatékossgal élőket képviselő szervezetekkel Önkormányzatunk partneri megállapodást írt alá, melyben kötelezettséget vállalt arra, hogy minden nagyobb városi rendezvényen a fizikai akadálymentesítést elvégzi, a hallássérülteknek jeltolmácsot biztosít és az értelmi akadályozottsággal élő emberek számára érthető tájékoztatókat oszt ki.

A fogyatékossgal élők nemzetközi napja alkalmából az Európai Bizottság minden évben kiosztja az "Access City" díjat: hazánknak nagy büszkeség, hogy 2018-ban Kaposvár különdíjat kapott a hozzáférhetőség folyamatos fejlesztéséért.

Az Önkormányzat Műszaki és Pályázati Igazgatóságának a felmérése alapján készült ütemterv alapján történik az akadálymentesítés. A megvalósítás ütemének felgyorsítása érdekében minden pályázati lehetőséggel él az Önkormányzat.

2019-ben átadásra került a felújított Csiky Gergely Színház, mely a felújítást követően komplex akadálymentesítéssel rendelkezik. Befejeződött a Sport Aréna építése és az uszoda bővítése is, mely intézmények a befejezést követően szintén akadálymentesen megközelíthetőek lettek.

Kaposváron a következő sportszervezetek biztosítanak sportolási lehetőségeket a fogyatékossgal élők számára:

- A Bárczi DSE sportágai: atlétika, judo, korcsolya, úszás, labdajátékok.
- A Kaposvári Hallássérült SE: kispályás labdarúgás, sakk, teke, darts, röplabda, asztalitenisz sportágak.

- A Kaposvári Korona Lovassport Egyesületben gyógylovaglás foglalkozásokat tartanak.
- Lovasakadémia SC – gyógyterápiás célú lovaglás.
- ParaSport Egyesület kereteiben asztalitenisz, bocca.
- A Fogyatékkal Élők Somogy Megyei Sportszövetsége: versenyek (atlétika, tollaslabda, zsinórlabda, asztalitenisz, labdarúgás sportágakban), valamint integrált szabadidősport rendezvények szervezése

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a fogyatékossgal élöket a sport területén is kiemelten segíti.

Kaposváron MJV Város Közgyűlésének Sportbizottsága 2008 óta a sportbizottsági keret 1%-át biztosítja e célra.

A Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete nagyrészt vállal a fogyatékos emberek sport és szabadidős tevékenységének szervezésében és ehhez szükséges feltételek biztosításában is. Szabadidős versenyeket, bemutatókat szervez asztalitenisz, boccia, sakk.

Közlekedés

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Kaposvár közúton és vasúton is elérhető, a kaposvári vasútállomás mozgáskorlátozottak közlekedésének segítésére peron emelővel rendelkezik, az állomás nemrég az akadálymentesítés feltételeit figyelembe véve került felújításra, az Intermodális Csomópont kialakítása során az autóbusz állomások/pályaúdvark szintén meg fognak felelni az akadálymentesítéssel szemben támasztott követelményeknek.

A városban 106 akadálymentes gyalogátkelőhely segíti a fogyatékos személyek közlekedését. A vak és gyengénlátó embereket segíti a jelzőlámpás csomópontok hangjelző berendezéssel való ellátása.

Kaposvár belvárosa nagyrészt fizikailag akadálymentesített. A nagyrendezvények helyszínéül is szolgáló városközpont 2010-ben elkészült rehabilitációjában 33 hektáros területen történtek fejlesztések. Az akadálymentes bejáratokon és parkolóhelyeken túl javult a közintézmények és egyéb üzletek, vendéglátóhelyek megközelíthetősége, körüljárható, tapintható szobrok, makettek kerültek kihelyezésre. 2010 óta akadálymentes a Szivárvány Kultúrpalota, a Tourinform Kaposvár, 2011 óta az Együd Árpád Kulturális Központ – AGÓRA és a Kaposvári Élmény- és Gyógyfürdő épülete.

A belvároson kívül eső attrakciók közúton megközelíthetőek, az akadálymentes parkolás is biztosított, pl. a Desedai Fekete István Látogatóközpontnál, a Rippl- Rónai Emlékközpontnál.

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettségét a HEP melléklete tartalmazza. A táblázatból megállapítható, hogy a közművelődési intézmények és az idösek,

illetve fogyatékos személyek által látogatott intézménybe történő bejutás kerekesszékkal is biztosított, ugyanez jellemző az orvosi rendelők egy részére is.

A hallássérültek számára csak néhány intézményben került kiépítésre az indukciós hurok rendszer és csak két intézményben biztosított a jelnyelvi tolmács.

A látássérültek részére a Napsugár Gyógypedagógiai Módszertani Központban, az Együd Művelődési Központban, és a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központjában biztosított az akadálymentesítettség. A Kaposvári Szociális Központ épületében folyamatban van az akadálymentesítés, ami a látássérültek részére is segítséget fog nyújtani.

Kaposvár város www.kaposvar.hu, illetve a Tourinform www.tourinformkaposvar.hu oldala akadálymentes.

2015-ben, az országban elsőként, a város összes buszát új, gázzal üzemelő, alacsonypadlós járművekre cseréltük. Az autóbusz megállóhelyek fizikai akadálymentesítése megvalósult, és az infokommunikációs akadálymentesítés, az utas tájékoztató rendszerek kialakítása is megtörtént.

Támogató szolgálat, segédeszköz

A fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt.

Kaposvár városban két támogató szolgálat nyújt ellátást a fogyatékosággal élő személyek részére. A támogató szolgáltatásra az a fogyatékosággal élő, segítségre szoruló személy jogosult, aki fogyatékosági támogatásra, emelt összegű családi pótlékra, vagy vakok személyi járadékára szerzett jogosultságot.

Az önkormányzat a fogyatékos személyek segítése érdekében a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesületével és a Kolping Szociális Intézményfenntartó Szervezettel kötött ellátási szerződést, amelyek biztosítják a szolgáltatást a rászorulóknak részére. A szolgáltatást nyújtók:

- Kolping Támogató Szolgálat
- NISZI-Támogató Szolgálat és a NASZK-Támogató Szolgálat-Kaposvár

A támogató szolgálatok feladata a fogyatékos személyek saját lakóhelyén, lakókörnyezetében történő segítése, életvitelének megkönnyítése elsődlegesen a lakáson kívüli (köz)szolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.

Feladatok:

- alapvető szükségletek kielégítésében való személyi segítség (higiénés- és testi szükségletek kielégítése),
- közszolgáltatásokhoz, egyéb irányú szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (kíseret – személyes vagy közvetett ügyintézés),
- fogyatékosággal kapcsolatos információadás, a kliens megbízása és felhatalmazása alapján érdekképviselő (tájékoztatás a vonatkozó rendeletek jogi hátteréről, illetve jogi képviselő megszervezése),

- felvilágosítás adása az egyes szociális, egészségügyi és jóléti ellátások formáiról, intézményrendszeréről, funkcióiról és igénybevételének módjáról,
- közreműködés az ellátásban részesülő életterének kialakításában, a mindennapi életmenet, a komfortérzés biztosításában,
- személyszállítás speciális járművel (munkahelyre, iskolába, bármely az igénylő által megjelölt helyre) kísérő, segítő biztosításával,
- gyógyászati segédeszközök kölcsönzése, javítása (igény szerinti kiszállítással),
- útvonal betanítása (látássérülteknek),
- kommunikációs akadályok leküzdésében való segítség, jelnyelvi tolmács szolgáltatás hozzáféréseinek biztosítása (siketek, beszéd fogyatékosok),
- közösségi, kulturális rekreációs programokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek kapcsolatkésztségének javításához, speciális önszervező csoportokban való részvételükhöz.

A támogató szolgálat elsődleges, minden tevékenységét meghatározó feladata a prevenció, az önálló életvezetés támogatása, igazodva az igénylő életkorához, fogyatékosága típusához, mértékéhez, élethelyzetéhez és képességeihez.

A Magyar Vöröskereszt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött megbízási szerződés alapján a Támogató Szolgálatok dolgozóinak képzése vállalta (vezető, személyi segítő, személyszállító) Jelenleg Debrecenben és Kaposváron van ilyen képzés.

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	személyek száma (fő)
2015	85
2016	86
2017	90
2018	87
2019	87

Forrás: KSH-TeIR,

Fogyatékos személyeket ellátó nappali szociális és köznevelési intézmények

A Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete által fogyatékossgal élő emberek számára fenntartott nappali szociális, illetve köznevelési intézmények

- fogyatékos gyermekek nappali intézménye: Napsugár Szociális Szolgáltató Központ, mely 32 férőhelyes, melyből jelenleg 13 főt lát el;
- fogyatékos felnőtt személyek nappali intézményei:

- Napsugár Aquapóniás és Szociális Központ 25 férőhelyen jelenleg 17 főt lát el,
- Napsugár Integrált Szociális Intézmény 62 férőhelyen jelenleg 43 főt lát el.

Köznevelési Intézmény

- Napsugár Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Központ 110 férőhelyen jelenleg 62 főt lát el

Kaposvár -Sántos Szociális Intézményfenntartó Társulás által fenntartott fogyatékos személyek nappali szociális intézménye:

- Kaposvári Szociális Központ Gyöngyfa Napközi Otthon **35** főt lát el.

Fogyatékosok bentlakásos intézménye

- Napsugár Integrált Szociális Intézmény lakóotthona 12 fő részére biztosít ellátást, míg az átmeneti otthon 10 főt lát el.
- A Napsugár Akvapóniás és Szociális központ 8 férőhelyen biztosít „Támogatott Lakhatás” bentlakásos ellátást fogyatékossgal élő személyek számára.

Szállítás

A sérültek szállítása 3 speciális busszal történik, a személyszállításban részesítettek száma 2011-ben összesen 52 fő. Ebből a rendszeres – oktatási, fejlesztő intézménybe munkahelyre történő – szállítást igénybevevők száma 38 fő. Alkalmoszerűen, bevásárlás, kulturális, sport, szabadidős rendezvények, ügyintézés, egészségügyi vizsgálat vagy kezelés céljából utazók száma 14 fő.

Kaposvár Város Önkormányzata 2017. évben a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete számára, az Egyesület által beszerzett új mikrobusz akadálymentesítéséhez 2.500.000.- Ft vissza nem térítendő támogatást biztosított.

A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógia Módszertani Intézmény új iskolabuszának beszerzését, amely az értelmi fogyatékos gyermekeket/tanulókat szállítja az intézménybe Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019-ben 5 000 000 Ft-tal segítette.

2020-ban elkezdődött Kaposvár önkormányzata támogatásával az iskola és a kollégium teljes körű energetikai felújítása és az akadálymentesítés, mely a tanulónépesség átalakulása, a fejlesztő nevelés-oktatásban résztvevő súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók számának növekedése miatt vált időszerűvé.

Otthoni ápolási szolgálat

Az otthoni szakápolási szolgáltatás a városban **három** szolgáltató által biztosított. Az önkormányzat fenntartásában a Kaposvári Szociális Központ Szociális Gondozási Központ Otthoni Szakápolási Szolgálat működik, **civil fenntartású szolgáltatóként pedig** a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete Otthoni Szakápolási és Humán Egészségügyi Szolgálat, **valamint a Nevitt Cindy Otthonápolási és Hospice Szolgálat Kft. végez otthonápolási tevékenységet.**

Az otthoni szakápolás a rászorulóknak részére otthoni környezetben nyújt egyénre szabott, minőségi szakellátást, ápolást, egészségnevelést, tanácsadást, rehabilitációs beavatkozást,

szakápoló és szakirányú tevékenységet végző személyzettel. Ezzel kórházi ápolást, kezelést vált ki vagy lerövidíti, illetve megelőzi a fekvőbeteg intézetben való elhelyezést. Az ellátásokat háziorvos, szakorvos elrendelése alapján végezhetik.

Egyéb segítő eszközökhöz, szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban több helyen is biztosított a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás.

- A Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete által működtetett üzletben az eszközök forgalmazása mellett lehetőség van kiegészítő szolgáltatások igénybevételére is. Például: gyógyászati segédeszköz egyéni állapothoz alakítása, kiegészítők készítése, felszerelése, segédeszközök átmeneti kölcsönzése, javítása, stb.

Az Egyesület lehetőséget biztosít még fogyatékossgal élő emberek számára életvitelt segítő eszközök vásárlására is (pl.: háztartási eszközök, beszélő mérlegek, (konyhai, diéta és személymérlegek) beszélő vérnyomásmérő, lázmérő, vércukorszint mérés eszközei, optikai segédeszközök, nagyítók, nagyítókészülékek, távesővek, OEP által nem támogatott hallásjavító eszközök, fényjelző és vibrációs eszközök (pl.: tűzjelző, személyhívó, babasírás jelző, vibrációs óra, elemek stb.)

Egyéb szolgáltatásaik körében „Sorstársi tanácsadás” vehető igénybe. Ennek keretében életvezetési problémák megoldásában és széleskörű információs szolgáltatással segítik a hozzájuk fordulókat.

- A városban lehetőség van mozgáskorlátozottak részére személygépkocsik műszaki átalakítására, kiegészítő berendezések felszerelésére a Park Autóház Bt. közreműködésével.
- Guruló Műhely: A megváltozott munkaképességű embereket foglalkoztató Praktikum Nonprofit Kft. épülete ad helyet a Guruló projekt 5. 2010. évben megnyitott műhelyének Kaposváron. A 9 MFt-os beruházásból egy 240 m²-es műhelyt újítottak fel. Az átalakítás során kialakításra került az orvosi vizsgáló, öltöző, raktár és a kerekesszékek átalakításának helyszíne a gépesített, szerszámokkal felszerelt műhely. A kerekesszék átalakításokat a műhelyvezető mellett 3 megváltozott munkaképességű műszerész végzi mozgásterapeuta és orvos együtműködésével.

- **ÉFOÉSZ Értelmi Sérültek Somogy Megyei Egyesülete projektek megvalósításával segíti az esélyegyenlőség megvalósulását.**

„Kilenc hónap” Értelmi Sérültek Somogy Megyei Egyesülete önálló életvezetést támogató programja

A fogyatékos személyek társadalmi életben való aktív részvételének támogatása érdekében a projekt tovább bővíti és minőségileg tovább fejleszti az értelmi és halmozottan sérültek, valamint családjaik támogató szolgáltatásait.

Az egymás hatását erősítő, komplex program felkészíti a célcsoportot az önállóbb életvitelre, kiemelt figyelemmel a fogyatékkal élő nőkre és családjaikra, megerősítve a család kompetenciáit és társadalmi szerepét.

Az integrációs folyamat érdekében 5 tevékenységterületet kapcsolódik össze komplex szolgáltatássá, egyrészt a fogyatékkal élők, másrészt a környezetük bevonásával, ágazati és ágazatközi együtműködéssel. A sérült emberek és családjaik egyéni és csoportos tanácsadásokon, konzultációkon, felzárkóztató

és tanulástámogató programon kapnak segítséget a képességek fejlesztéséhez, a személyes életvezetés, az önálló életvitel kialakításához és a munkaerőpiaci esélyek növeléséhez. Az interaktív program épít az egyesület korábbi pályázati és önkéntes munkájára, az igényekre, a családi életre felkészülést dolgozza fel, könnyített kommunikációs formában.

Kipróbál6od modellprogram - fogyatékkal élő fiatalok munkaerőpiaci integrációjának támogatása. A projekt elsődleges célja a direkt célcsoportok (fogyatékkal élő fiatalok, munkaadók) közötti közvetlen kapcsolat kialakítása, a foglalkoztatást elősegítő munkaerőpiaci kompetenciák fejlesztése és munkatapasztalat szerzése, a munkaadók érzékenyítése. A program célul tűzte ki, hogy a fogyatékkal élők az egymásra épülő tevékenységek, és rendezvények által, a számukra nyújtott ismeretek segítségével növelhessék önérvényesítő képességüket, képessé váljanak a munkaerőpiaci versenyben való részvételre, a munkaadók nyitottabbá és motiválttá váljanak a célcsoport megismerésére, alkalmazására, hozzájárulva a megváltozott munkaképességű személyek, a gyakorlati munka élményének saját tevékenység során történő átélésével, a különféle munkafolyamatok elsajátításával a szakmák megismeréséhez. Az egymás hatását erősítő komplex program célja a társadalmi érzékenyítés, felkészítés az önálló életvitelre, megerősítve és elősegítve a fogyatékos fiatalok kompetenciáit, a munkaerőpiaci és társadalmi integrációjukat.

- ÉFOÉSZ applikáció: A pályázati úton kifejlesztett ÉFOÉSZ alkalmazás az értelmi fogyatékkal élő személyeknek nyújt segítséget az önálló életvitelben. Az ÉFOÉSZ Értelmi Sérültek Somogy Megyei Egyesületének munkatársai segítséget nyújtanak az applikáció kezelésének megtanulásában, valamint lehetőséget biztosítanak tabletek, okostelefonok kölcsönzésére az értelmi sérültek számára. A könnyen érthető kommunikáció eszközeivel készült és okos telefonra letölthető applikáció pótolhatja a személyi segítőt a hétköznapiakban, például vészhelyzetek kezelésében, adatlapok kitöltésében, háztartásvezetésben, de akár a napirend és a szabadidő tervezésében és az alapvető eszközök használatában is.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Kaposvár az elmúlt években teljeskörű akadálymentesítést végzett a turizmus területén. Országosan is egyedülálló az a kisfilm, amely hallássérültek és siketek számára készült, s amely a somogyi megyeszékhely értékeit mutatja be jelelt helyszíni akciókkal, narrációval, magyar és angol nyelvű felirattal. A Jeles Kaposvár című alkotásban nem jeltolmács kalauzolja a vendégeket, hanem olyan emberek - egy apa és fia -, akik maguk is ezzel a fogyatékkal élnek. A vakok és gyengénlátókat Kaposváron brailles írásos térkép segíti, hogy önállóan is eligazodhassanak a belváros nevezetességei között, emellett úgynevezett audio-guide segítségével járható végig a város. Az akadálymentes Tourinform Iroda pedig a mozgássérülteknek is könnyen megközelíthető.

Kaposvár 2013-ban első helyezést ért el a Kiváló Európai Desztinációk versenyén az akadálymentes turizmus kategóriában. 2015-ben pedig Különdíjat kapott az Európai Bizottság akadálymentes városokat elismerő, Access City elnevezésű versenyén, melyet az Európai

Bizottság a fogyatékossgal élő emberek nemzetközi napja alkalmából oszt ki minden évben.

Vadvirág Alapítvány

Céljuk a sérült gyermekek integrációjának elősegítése érdekében az integrált oktatás, nevelés feltételeinek megteremtéséhez szakmai, anyagi, személyi támogatás biztosítása az óvodai, általános és közép-, valamint felsőfokú képzés területén egyaránt. A sérült fiatalokat nevelő szülők számára szociális, mentális, képzési támogatás nyújtása, családsegítő feladatok végzése annak érdekében, hogy a sérült gyermekek nevelése során az integráció előfeltételeit megteremthessék. Feladatuk továbbá a sérültség miatt hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi beilleszkedésének elősegítése, esélyegyenlőségük megteremtésének támogatása. A sérült emberek társadalmi integrációjának elősegítése érdekében a nem sérült emberek, gyermekek, fiatalok számára a sérült emberekkel közösen egészségnevelő, egészségmegőrző, egészségügyi rehabilitációs, rekreációs, sport-, kulturális, szabadidős programok szervezése, szolgáltatások nyújtása. A sérült gyermekek, fiatalok, felnőttek számára érdekérvényesítést elősegítő, tudatosságot növelő tevékenységek feltételeinek biztosítása, ennek érdekében szolgáltatások szervezése és nyújtása. Megváltozott munkaképességű, fogyatékossgal élő emberek számára foglalkoztatási lehetőségeik elősegítése érdekében rehabilitációs tanácsadó, segítő szolgáltatások.

Fejlesztések:

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata beruházásainak nagy részét Európai Unió Forrásból valósítja meg, így a jövőbeni fejlesztések keretében teljes körűen akadálymentesítünk.

- Az elmúlt évek jelentős fejlesztése volt a Közösségi közlekedés színvonalának javítása infrastrukturális fejlesztésekkel. Ennek keretében valamennyi helyi tömegközlekedésben részt vevő buszon 43 db akusztikus és vizuális utas tájékoztató kerül kialakításra, továbbá számos buszmegállóba és a buszpályaudvarra is braille írásos utas tájékoztató táblák kerülnek ki.
- Jelentős beruházás az átadás előtt álló Intermodális Csomópont kialakítása, melynek keretében a Donneri városrész összeköttetésbe kerül a belvárossal, a beruházás keretében teljes körű akadálymentesítés valósul meg.
- 2013-ban indult Kaposvár komplex kerékpáros és kulturális turisztikai kínálatának bővítése is, ahol a Szentjakabi Apátságánál is megtörtént a színpad megközelítésével kapcsolatos akadálymentesítés. Az Apátságánál jelenleg is folynak bővítési munkálatok, ahol további akadálymentesítés is megvalósul. Összességében elmondható, hogy beruházásaink során a fejlesztéssel érintett területeken elvégezzük a teljeskörű akadálymentesítést, ahogy az a fent ismertetett jelenleg futó, illetve tervezett projektekből is látható.

2015 szeptemberében került átadásra, a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesületének Napsugár Aquapóniás és Foglalkoztató Központja. Integrált szociális intézményként látja el fogyatékos emberek nappali intézményét,

támogatott lakhatását és szociális foglalkoztatás feladatát. Nappali ellátással, közösségi keretek között biztosítják a 16 év feletti fogyatékos ember számára a szociális, egészségi, mentális állapot megőrzését, fejlesztését, szociális foglalkoztatását valamint életfeltételük megváltoztatásával életminőségük javulását kívánják elérni. A környezetbarát, vegyszermentes technológiával működő haltenyésztési és növénytermesztési rendszer lehetőséget biztosít 5 fő autista és 6 fő egyéb megváltozott munkaképességű ember, valamint az őket segítő további 3 személy foglalkoztatására.

Bekerülés feltétele:

Autista, mozgás, látás, hallássérült valamint értelmileg akadályozott ember, akinek akadályozottságát 55. életéve előtt állapították meg.

- 2018 szeptember 1-jén állt munkába 2 fő fogyatékoságügyi tanácsadó a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermejjóléti Központban a Nemzeti Fogyatékoságügyi- és Szociálpolitikai Központ Montázs projektje keretében. Ugyanezen projekt keretében felnőtt logopédiai szolgáltatás is elindult 2019 június 1-jén, 1 fő logopédussal.

7.4.Következtések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékosággal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
igénybevevői út	fogyatékos ügyi tanácsadók és logopédus alkalmazása
akadálymentesítés	teljes körű akadálymentesítés
nincs akadálymentesített szociális bérlakás	bérlakások akadálymentesítésére vonatkozó igényének felmérése, lehetőség szerint az akadálymentesítés megvalósítása indokolt esetben
akadálymentes park létrehozása	Egészséges (gyermekek, felnőttek és idősek), és sérült emberek együtt szerezhessenek közös élményeket ebben a parkban/térben. Bárki, aki szeretne mozogni, kikapcsolódni, pihenni, vagy családi és baráti körben tartalmas szabadidős programon részt venni, találhasson számára megfelelő tevékenységet. A fogyatékosággal élők fogadása/látogathatósága érdekében minden élményelemből/játékelemből legalább egyet -valamint az egyéb épített környezetet is - úgy kellene kialakítani, hogy az számukra is valóban használható/elérhető legyen. Ezáltal természetes módon az egyéni és a közösségi életvezetésük is fejlődhetne, hiszen megtapasztalhatnának alapvető közösségépítő technikákat, valamint az élmények, a tanult hatására erősödne önbizalmuk, önértékelésük, biztonságérzetük.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A célcsoportokat érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések.

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

Jelenleg Önkormányzatunk az alábbi területeken vonja be partnerként feladatainak ellátásába a város civil szervezeteit:

Szociális területen a helyi önkormányzatokról szóló, többször módosított 1990. évi LXV. törvénynek és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, többször módosított 1993. évi III. törvénynek megfelelően a települési önkormányzatok által kötelezően ellátandó szociális és gyermekjóléti feladatok ellátására civil szervezetekkel kötött feladat-ellátási szerződések és egyéb együttműködési megállapodások keretében.

Feladat-ellátási szerződés a Magyar Kolping Szövetség és az Önkormányzat között a szociális alapszolgáltatás körébe tartozó fogyatékosok támogató szolgálata feladatának ellátására jött létre.

Feladat-ellátási szerződés a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete és az Önkormányzat között a szociális alapszolgáltatás körébe tartozó fogyatékosok támogató szolgálata feladatának ellátására kötött.

Feladat-ellátási szerződés a Borostyánvirág Alapítvány és az Önkormányzat között a gyermekjóléti alapellátás körébe tartozó gyermekek átmeneti gondozása és családok átmeneti otthona feladatának ellátására irányul.

Feladat-ellátási szerződés a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete és az Önkormányzat között a szociális alapszolgáltatások körébe tartozó népkonyhai étkeztetés, utcai szociális munka, nappali melegedő, valamint a szakosított ellátás körébe tartozó éjjeli menedékhely és hajléktalanok átmeneti otthona feladatok ellátására jött létre.

Megállapodás a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete és az Önkormányzat között a fogyatékos személyek szociális ellátását biztosító intézményhálózat fejlesztése érdekében kötődött.

Megállapodás van érvényben a Csányi Alapítvány a Gyermekekért és az Önkormányzat között alternatív nappali ellátás (tehetséggondozás) végzésére, melyhez az Önkormányzat a Szent I. u. 14. alatt ingyenes irodahelyiséget biztosít.

Megállapodás él az Indít Közalapítvány és az Önkormányzat között szenvedélybetegek nappali ellátása, szenvedélybetegek közösségi ellátása, valamint drogambulancia működtetése

céljából, melyhez a Béke u. 47. alatti önkormányzati tulajdonban lévő helyiséget ingyenes használatba adta az Önkormányzat.

Önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége** - röviden SINOSZ - közhasznú társadalmi, érdekvédelmi szervezet.

A Szövetség a siketek és nagyothallók szakmai érdekvédelmi szervezeteként segíti, támogatja a siket és nagyothalló embereket a társadalmi beilleszkedésben, az egyéni érvényesülésben.

A Szövetség segítséget nyújt tagjai számára az információk akadálymentes eléréséhez, a munkavégzéshez, támogatja az önálló életviteli törekvéseket, kedvezményes utazási és üdülési lehetőséget biztosít, kulturális, sport, szabadidős tevékenységeket szervez, szolgáltatásokat – jelnyelvi tolmácsszolgálat, jogsegélyszolgálat, pszichológiai tanácsadás – nyújt, szakmai találkozókat szervez. Hasé címen havi lapot ad ki és honlapot működtet. Községi programjait megyei és országos szinten akadálymentesen teszi elérhetővé tagjai számára.

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége, mint közhasznú országos érdekvédelmi szervezet a Magyarországon élő siketek és nagyothallók társadalmi integrációjának előmozdításáért tevékenykedik. Ennek érdekében a jogszabályokban foglaltak megvalósításának szorgalmazásával segíti életminőségük javulását, valós szükségleteken és igényeken alapulva ösztönzi az akadálymentesítési folyamatokat, közösségi színtereket, szolgáltatásokat biztosít.

A kaposvári székhelyű **ÉFOÉSZ Értelmi Sérültek Somogy Megyei Egyesületének** célja Somogy megye területén élő értelmi sérült gyermekek, fiatalok, felnőttek és családjaik társadalmi hátrányainak csökkentése, érdekeik érvényesítése, védelme, képviselése, emberi és állampolgári jogaik, társadalmi integrációjuk, szociális biztonságuk, rehabilitációjuk támogatása, esélyegyenlőségük megvalósításának elősegítése, az önmagukért érzett felelősség egyidejű kialakításával, a problémamegoldó képesség erősítésével annak érdekében, hogy az önálló életkezdetük, életvezetésük minél sikeresebb legyen.

További cél az értelmi sérült emberek szabadidő szervezésének, tehetséggondozásának, egészségvédelmének támogatása, a szegregáció csökkentése, ezért integrációs és kulturális programokat, szülő-gyermek kapcsolatot erősítő családi napokat szervez.

Hátránykompenzációval, tehetséggondozással lehetőséget biztosít a komplex személyiségfejlődésre, a munka világába történő sikeres beilleszkedésük elősegítésére, rehabilitációjukra.

Segítséget nyújt olyan fogyatékkal élőket érintő ügyekben, ahol a törvény lehetővé teszi az érdekképviselői szervek állásfoglalását.

Az egyesület segítő szolgálataival hatékony országos érdekképviselőre képes. Folyamatosan megvalósítja a fogyatékos embereket gondozó társadalmi szervezetek és alapítványok igényéhez igazodó teljes körű érdekképviselőt, erőforrásainak arányában segíti működésük biztonságát.

Tagok lehetnek a fogyatékkal élő személyek, családtagok, szakemberek, magánszemélyek, akik érzékenyek a célok iránt.

Tevékenységeiben épít az önkéntes személyek és szervezetek széleskörű bevonására, aktivitására.

Az egyesületen belül működő Önálló Életviteli Centrum további szolgáltatásokat nyújt a fogyatékos emberek mindennapi életéhez, jogi, pszichológiai, egészségügyi, szociális, életvezetési területen. A szükséges infrastruktúrát az Önálló Életviteli Centrum irodáját és a Fogyatékos Fiatalok Közösségi helyiségét Kaposvár város önkormányzata biztosítja.

A Fogyatékkal Élők Somogy Megyei Sportszövetsége 2004 óta szervezi és irányítja Somogy megyében a sérült emberek sportjában folyó tevékenységeket és képviseli tagjai érdekeit. Célja, az egészséges életmódra nevelés és figyelemfelhívás a testmozgás fontosságára, valamint verseny és szabadidősport rendezvényekkel a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának elősegítése. Tagszervezetei valamennyi fogyatékoságtípust reprezentálják (értelmi fogyatékosok, mozgássérültek, érzékszervi fogyatékosok). A sportszövetség koordinálja a tagszervezetek tevékenységét, sportszakmai támogatást biztosítva számukra.

Lebonyolítja a felmenő rendszerű diákolimpiai sportversenyeket és integrált szabadidősport programokat szervez. 2019-ben házigazdája volt a kispályás labdarúgás országos diákolimpiai döntőjének.

Sportágválasztó rendezvényekkel járul hozzá a tehetségek felkutatásához, az utánpótlás neveléshez.

Nagy tömegeket megmozgató egészségnapjain a fogyatékkal élők és épek együtt mozognak, megismerkednek az egészséges életmód elemeivel, a tudatos táplálkozással, szűrővizsgálatokon vesznek részt.

A Magyar Paraszport Napjának központi programját 2018 óta a sportszövetség rendezi. A nap során parasport bemutatók, érzékenyítő osztályfőnöki órák zajlanak, amelyeken lehetőség nyílik sikeres parasportolókkal való találkozásra.

A versenyek, rendezvények színvonalas lebonyolításához Kaposvár városa a sportlétesítmények biztosításával járul hozzá.

A Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szövetsége több fajta feladat végzésével is tevékenyen részt vesz a célcsoportok esélyegyenlőségének javítása érdekében.

A Magyar Vöröskereszt Rendelkezik a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjával. A munkatársak több, mint fele megváltozott munkaképességű.

Ifjúsági Vöröskereszt

Az Ifjúsági Vöröskereszt az elmúlt években fontos feladatokhoz jutott Somogy megyében is. A Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete egyik kiemelt feladatákként kezeli az ifjúsági munkát, ennek megfelelően számos program várja az ifjúsági önkénteseket és azokat a fiatalokat is, akik még nem tagjai az Ifjúsági Vöröskeresztnek, csak ismerkednek vele.

Évről évre visszatérő versenyek a csecsemőgondozási sorozat területi és megyei fordulói, 2005 óta pedig már megyei szinten is viaskodhatnak a középiskolák a HIV/AIDS-prevenció területén. 2017-ben Kaposvár Megyei Jogú Város együttműködésével városunkban rendezték meg a 46. Országos Elsősegélynyújtó Verseny döntőjét. A nagyszabású rendezvényen (60 csapat, kb. 600 fő) nagy szerepet vállaltak az ifjúsági önkéntesek.

Ezen kívül elsősegélynyújtó- és baleseti szimulációs bemutatókkal is színesítik az ifjúsági önkéntesek az iskolák és egyéb partnerszervezetek egészségnapjait, rendezvényeit. Képzett elsősegélynyújtóik nagyon sok városi rendezvényen feltűnnek, mivel szolgálatot látnak el a

nagyobb létszámú embert vonzó eseményeken. A gyűjtésekből sem maradnak ki a fiatalok: számos országos kampányban álltak ki az Ifjúsági Vöröskeresztesek a perselyek mellé, segítve ezzel a rászorulókat boldogabb karácsonyát, vagy éppen az árvízkárosultak segélyezését.

Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) alapján a települési önkormányzatoknak, így Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának a közfeladat ellátásában korábban betöltött szerepe jelentősen átalakult. 2013. január 1-től az önkormányzatok fenntartásában lévő köznevelési intézmények fenntartói feladatainak megszervezésében, a köznevelési feladatok irányításában változás állt be, a Nkt. szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés kivételével – a köznevelési feladatok ellátásáról. A települési önkormányzatok és társulásaik fenntartásában lévő köznevelési intézmények közül az óvodák kivételével átvételre kerültek a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásába.

Településekkel kötött **feladatellátási** szerződések:

- Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata – Orci - Zimány – Patalom község Önkormányzata: - Festetics Karolina Központi Óvoda.
- Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata – Magyaregres Község Önkormányzata: - Petőfi Sándor Központi Óvoda
- Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata – Kaposújlak Község Önkormányzata: – Bajcsy-Zsilinszky Utcai Központi Óvoda.

A településekkel kötött köznevelési szerződések tanévenként kerülnek meghosszabbításra.

Szociális ellátás

A Kaposvár-Sántos Szociális Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működik a Kaposvári Szociális Központ. Az intézmény feladatai körébe a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a pszichiátriai betegek közösségi ellátása, a szenvedélybetegek közösségi ellátása, az időskorúak nappali ellátása, fogyatékosok nappali ellátása, a szociális étkeztetés valamint az idősek bentlakásos ellátása tartozik.

A társulási szerződést a felek évenként felülvizsgálják, közös megegyezéssel hosszabbítják további egy évre.

Gyermejjóléti ellátások

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában működik a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság (GESZ). A GESZ önálló intézményegységként működik 2017. január 1-jétől a Bölcsődei Központ, valamint a Családsegítő és Gyermejjóléti Központ. E két intézményegység az ezt megelőző időszakban a Kaposvár- Sántos Szociális és Gyermejjóléti Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működött.

A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

KMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzat esélyegyenlőségi tevékenysége a 3.8 pontban bemutatva

Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Jelenleg 303 regisztrált civil szervezet található Kaposvár város honlapján, a civil oldalon Kaposvár Önkormányzatának pozitív hozzáállását a civil társadalomhoz, jól mutatják a Civil Koncepció preambulumban megfogalmazott vállalásai, mely így hangzik:

„Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata elismeri, hogy az önkéntes és civil szerveződéseken alapuló közösségi szektor létfontosságú szerepet tölt be a társadalomban, Kaposvár életében.”

A szervezetek közel háromnegyed része egyesületi, 27%-a alapítványi jogformában működik. Az alapítványok nagy része valamely kaposvári intézményhez kötődik, főleg oktatási téren.

A civil szervezetek tevékenysége igen széles skálát mutat.

- **Kulturális**, művelődési területen működik városunkban a legtöbb civil szervezet. Ezek között megtalálható a nemzetközi, országos hírnévre szert tett Somogy Táncegyüttes, Vikár Béla Kórus és munkáját segítő alapítványtól, a színházbarátokon át, a hagyományőrző huszárok egyesülete is. Nagyon sokszínű, szinte valamennyi kulturális területet felölelő tevékenységük sok kaposvári polgár munkájának eredménye.
- **Sportban** a szervezetek túlnyomó többsége egyesületi formában tevékenykedik. Az egyesületek nagy része az iskolai korosztálynak kínál mozgási lehetőséget. Az utánpótlás nevelésen túl az egészséges, mozgásos életmód kialakítása, közösségi tér biztosítása is céljaik közt szerepel. Kaposváron a fiatalok több mint 40 sportág közül választhatnak.
- A következő nagy csoport az **érdekképviseléssel** foglalkozó civil szervezetek. Itt is igen változatos a kínálat, az élet különböző területén jelentkező problémák kezelésére hoztak létre társulásokat. Több szervezet foglalkozik az ifjúság védelmével, hátrányos helyzetű családok, romák problémáival, fogyasztóvédelemmel, de a hasonló élethelyzetben lévők is egyesületbe tömörültek: pl. nők, kismamák, nagycsaládosok, panellakók, lakótelepen élők. A közös programok szervezésén túl, a napi gondokon, nehézségeken is segít túljutni a közösség.
- **Oktatási** feladattal szinte csak alapítványi formában alakultak civil szervezetek. Ezek a városban lévő alap- és középfokú intézmények szervezetei, melyek működésükkel az iskolában folyó nevelési-oktatási munkát támogatják (tehetséggondozás, felzárkóztatás, hátrányos helyzetű gyermekek segítése), az iskolai rendezvények, utazások szervezését segítik.
- **Egészségügyi** célból veleszületett, tartós fogyatékkal járó, életvitelt hosszútávon befolyásoló betegségben szenvedők és hozzátartozóik alapítottak szervezeteket: mozgáskorlátozottak, értelmi fogyatékkal élők,

hallássérültek, vakok és gyengénlátók, vese- és cukorbeteg, lisztérzékenyek, rákkal küzdők, stb. Rendszereznek az orvosi előadások, tanácsadások, egymás közötti tapasztalatcserék. Ezek a szervezetek rendszeres résztvevői az esélyegyenlőséggel kapcsolatos programoknak, munkájuk, tevékenységük nagyban kapcsolódik az esélyegyenlőség megteremtéséhez.

- A **természet- és környezetvédelemmel** foglalkozó szervezeteket külön csoportba soroltuk, melyek a környezettudatos életvitelt népszerűsítése mellett, túrákat, városszépítő programokat is szerveznek.
- A **nyugdíjas egyesületek** a városban viszonylag nagy számban jelennek meg. Az aktív szépkorúak területi eloszlásban működnek. Számon tartják, segítik a városrészen egyedül élő időseket. Rendezvényeik általában az ünnepkörökhöz kötődnek, de a városi programoknak is lelkes résztvevői.

Napkerék Egyesület

Kulturális tevékenység, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, felzárkóztató programok, tehetséggondozás, egészségügyi felvilágosító és szűrővizsgálatok szervezése, kisebbségekkel, valamint határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység.

Vadvirág Alapítvány

Küldetésük, hogy a sérült gyerekeknek a nekik legmegfelelőbb terápiát nyújtsák, lehetőség szerint integrált és családbarát módon, magas szakmai színvonalon. Szeretnének hozzájárulni ahhoz, hogy kihozzák magukból a sérült gyerekek a maximumot.

Céljuk, hogy lehetőség szerint ugyanazt az utat járják be felnőtté válásukig, mint ép társaik, miközben környezetük is megtanulja a segítségnyújtás humánus módját.

Human Exchange Emberi Erőforrás Fejlesztő és Tanácsadó Alapítvány

Tevékenységük: Tudományos tevékenység, kutatás, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és a kapcsolódó szolgáltatások

Add a kezéd Alapítvány

Az alapítvány 1994-es megalakulása óta a **Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény** sajátos nevelési igényű tanulóinak szabadidős, kulturális és sporttevékenységét támogatja. A támogatott iskola tanulólétszáma megközelíti a négyszáz főt. A tanulók között jelentős a fogyatékoságukon túl szociális hátrányokkal küzdő gyermekek száma.

Borostyánvirág Alapítvány 1997 áprilisában alakult azzal a céllal, hogy segítse a támogató családdal nem rendelkező, kisgyermekes, fiatal anyákat. Az alapítvány egy intézményt tart fent, a Borostyánvirág Anyaotthont, amely 1998. március 1-jén nyitotta meg kapuit.

Compass Európai Ifjúsági Közösségért Egyesület 2005-ben azért jött létre, hogy egyfajta irányítónak szolgáltasson azon fiatalok számára, akik az életük valamilyen területén úgy érzik, fejlődniük kell. Nem csupán iskola utáni szabadidős lehetőséget kínál, hanem egy olyan közösséget, ahol mindenki számíthat egymásra, ahol nincs különbség a rossz és a jó tanuló, a magyar és a külföldi között. Nem számít, ha nem beszél idegen nyelvet csak az, hogy szeretne tanulni, szeretne új emberekkel megismerkedni, új kultúrákról tanulni, új dolgokban kipróbálni magát.

A **Ki-Látás Közhasznú Alapítvány** 2007 decembere óta működik, elsődleges profilja az elemi rehabilitáció szintjén, a látássérült kliensek felkészítése az önálló életvitelre. Hosszú távon teljes értékű megoldásnak foglalkozási rehabilitációval kiegészített szolgáltatást nyújt.

Kaposvári-mami Közhasznú Egyesület a kaposvári és környéki kismamák és anyukák számára nyújt közösséget, a létrehozott weboldalukon megtalálható az óvoda-, bölcsőde-, iskolaválasztást segítő információk, válogatni lehet a különórák, játszóházak kínálatából, utánanézhettek a gyermekorvosi szakrendeléseknek (rendelési idő, kell-e beutaló, stb.) és azt is megtudhatják, hogy gyermekeik hivatalos ügyeit hol, mikor, hogyan intézhetik. Böngészhetnek a Kaposvár és környéki programok között.

Magyar Gyermek- és Ifjúságvédelmi Szövetség Somogy Megyei Szervezete 1990 évben alakult, célja a gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági, valamint a dolgozói érdekképviselet.

Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete 1980-ban alakult, célja a mozgássérültek érdekvédelme, összefogása, a társadalmi és kulturális életbe való bekapcsolódásuk elősegítése az egyéni erőfeszítések összefogásával és a társadalmi környezet támogatásával.

A **Somogy Ifjúságáért Egyesület** 2005. november 25-én alakult, tagjai túlnyomórészt ifjúsági közösségek vezetői. Legfőbb célkitűzésüknek a Kaposváron és a megyében élő fiatalok, ifjúsági csoportok, civil szervezetek érdekképviseletét, érdekvédelmét, valamint szabadidős tevékenységeik, információs igényeik köreinek bővítését, életkörülményeik javítását tekintik.

A **„Túlélés” Alapítvány** a rák ellen, a betegekért, a családokért azzal a céllal alakult, hogy társadalmi összefogással segítse a rákos betegeket és azok családját, az emberhez méltó körülmények megtartásában.

Nagycsaládosok Kaposvári Egyesülete 1989-ben alakult. Jelenleg olyan 150 kaposvári és Kaposvár környékén élő családot tudhat tagjaként, ahol a családokban minimum 3 gyerek nevelkedik. Célja, hogy a nagycsaládok egymást ismerő és segítő közösséggé szervezze érdekeiket helyi szinten is képviselje.

Családi Egészség Program Közhasznú Egyesület célja, a család, mint társadalmi, szocio-kulturális és mintaképző alap értékeinek helyreállítása. Segítségnyújtás ahhoz, hogy a családban élők megtalálják a hagyományos, ősi szerepeket a modern társadalmi berendezkedés mellett.

Magyar Cukorbeteg Kaposvári Egyesülete - Az Egyesület célja, az egyesületekre vonatkozó jogszabályok megtartásával Kaposvár és vonzáskörzete, illetve Somogy Megye területén élő cukorbeteg helyes életmódja kialakításának elősegítése tanácsadások és

segítségnyújtás útján, valamint a diabétesz megelőzésével összefüggő egészségnevelő tevékenység kifejtése, továbbá - jogszabályi keretek között - cukorbetegek érdekeinek képviselése, illetőleg érdekeinek érvényesítése országos hatáskörű szerveknél, más hatóságoknál, illetőleg különböző fórumokon.

SINOSZ Somogy megyei Szervezete elősegíteni a régióban élő hallássérültek rehabilitációját, rehabilitációját, érdekvédelmét, érdekképviselését.

Somogy megyei ILCO Klub célja és feladata a megyében és a hozzá forduló más megyében élő stomás emberek személyre szóló lelki és fizikai utógondozása, a fejlett rehabilitációs metódusok elterjesztése, a tagság szociális helyzetének felmérése és lehetőség szerinti megsegítése, szükség szerint a betegek látogatása, a betegség megelőzése, illetve korai felismerési lehetőségeinek propagálása.

Vakok és Gyengénlátók Somogy Megyei Egyesülete - Az egyesület célja, hogy ellássa tagjai egyéni és kollektív érdekvédelmét, ezen belül módot nyújtson tagjainak érdekeik kifejezésére, lehetőséget teremtsen azok érvényesítésére és ellássa érdekképviselésüket.

Lisztérzékenyek Érdekképviselésének Országos Egyesülete Kaposvári csoport célja a lisztérzékeny betegek tájékoztatása, érdekeik képviselése, anyagi terheik legalább részbeni kompenzálása és a betegség ismertségének javulása

A Rákbetegsége Országos Szervezetének Kaposvári tagszervezete "VIKTÓRIA" klub néven működik. Feladatuk a daganatos- főleg mell műtött betegek segítése. Olyan támogató programok tartása, melyre nagy szüksége van a betegeknek. Fontos a gyógyulás mellett a lelki segítség is, fontos az együtt töltött idő, melyben egymást erősítve igyekeznek meggyógyulni.

Vesebetegek Somogy Megyei Egyesülete - a vesebetegségek különböző stádiumaiban szenvedő tagok és az Egyesületen kívülállók körében a társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére irányuló egészség megőrzési, egészségügyi rehabilitációs tevékenységet folytat; - érdekképviselést biztosít a vesebeteg embereknek.

A Nemzeti Fogyatékosságügyi- és Szociálpolitikai Központ Közhasznú Nonprofit Kft. feladata a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának és komplex (re)habilitációjának elősegítése, a komplex rehabilitációban közreműködők tevékenységének összehangolása. Céljait – mint nagy szakmai tudásbázissal rendelkező módszertani fejlesztéseket generáló, szakmai műhelyeket működtető és felnőttképző intézmény, továbbá mint pályáztató szervezet valósítja meg.

Az NFSZK Nonprofit Kft., úgy alakította ki szervezeti rendjét, hogy azok lefedjék a fogyatékos emberek érdekében történő fejlesztések területeit és megfeleljenek a hazai és nemzetközi jogszabályokban megfogalmazott elvárásoknak. A Szervezet által koordinált és lebonyolított szakmai fejlesztések pénzügyi kereteit az Új Széchenyi Terv, az Országos Fogyatékosságügyi Program, illetve más jogszabályokban nevesített a hazai költségvetésben a feladatokra szánt források biztosítják. A szakmai munkát a Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény, valamint az Európai Fogyatékosságügyi Stratégia 2010-2020 alapján szervezik. Több kiemelt szakmai programot valósítanak meg a foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra történő belépés ösztönzése, a minőségi oktatás és általános hozzáférés biztosítása, valamint a társadalmi befogadás és részvétel erősítése érdekében.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek bevonása a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés elkészítése és az intézkedési terv megalkotása során - az adatgyűjtéshez és a problémák feltárásához - személyes konzultáció illetve írásos anyag eszközeivel több civil szervezet, hivatal, intézmény és nemzetiségi önkormányzat nyújtott segítséget számunkra:

- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Napkerék Egyesület Somogy Megyei Esélyteremtési és Önkéntes Ház
- Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ
- Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete
- Borostyánvirág Anyaotthon
- Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Főosztálya
- Kaposvári Városfejlesztési Nonprofit Kft.
- Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Egyesülete
- Vakok és Gyengénlátók Somogy Megyei Egyesülete
- Kaposvári Fogyatékos Fiatalok Teljes Életért Alapítvány

A fenti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja a lakosság, valamint az esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzat illetve egyéb állami vagy önkormányzati intézmények, civil szervezetek, egyházak számára elérhető Kaposvár város (www.kaposvar.hu), valamint a **Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság** honlapján.

A magánszemélyek valamint a különböző szervezetek észrevételeket tehetnek az e célra létrehozandó eselyegyenloseg@kaposvar.hu e-mail címen, továbbá a lakossági bejelentések fogadására már létrehozott ingyenesen hívható zöldszámon (82/200-427). A helyi esélyegyenlőségi tervben érintett célcsoportok javaslataikkal fordulhatnak érdekképviselői szerveikhez is, akik azokat továbbítják a HEP Fórum munkacsoportjai felé.

10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve

(HEP IT)

10.1. A HEP IT részletei

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénységben élők rossz egészségi állapota	egészséggel kapcsolatos helyes információk átadása, kihelyezett szűrővizsgálatok szervezése, egészségmegőrző programok lebonyolítása
	Munkanélküliség	szociális szövetkezeten belüli foglalkoztatás, foglalkoztatási paktum
	Alacsony komfortfokozatú bérlakások	Alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása, komfortfokozat növelése
	Roma családok integrációja	Programok a roma családok integrációjának elősegítése érdekében
	rossz lakhatási körülmények	felmérés készítése a romák lakhatási körülményeire vonatkozóan
Gyermekek	Önkéntesen igényelhető, gyermekek átmeneti elhelyezés lehetőségének hiánya	Gyermekek átmeneti otthona működtetése, helyettes szülői ellátás újraszervezése
	A családban megjelenő szenvedélybetegségek okozta hátrányok	Prevenációs programok szervezése, Információs Pontok működtetése
	Korai fejlesztést igénylő gyermekek száma	korai fejlesztést támogató pályázatok feltérképezése,
	Iskolai elmorzsolódás, iskola elhagyás	Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység kiépítése, szakmaközi együttműködés kialakítása
	Gyerekekkel kapcsolatos kiadások	szociális támogatások nyújtása (beiskolázási segély, időszaki támogatás, ösztöndíjak)
	Jelzőrendszeri tagok eltérő intenzitású együttműködése	Jelzőrendszer erősítése, együttműködés javítása, szakmaközi megbeszélések, esetkonferenciák és esetmegbeszélések megtartásával
	mozgássérült gyermekek integrációja	köznevelési intézmények komplex akadálymentesítése
	helyi közösség megtartó erejének hiánya	helyi kezdeményezések ösztönzése, Jelenlét Ház közösségfejlesztő tevékenységének folytatása (pályázati forrás esetén)

	fogyatékos személyek számára nyújtott szolgáltatások bővítése	fogyatékoságügyi tanácsadás működtetése (forrás esetén), a társszakmák együttműködésének javítása
	fogyatékos gyermekek rövid időre történő felügyeletének hiánya	Fecske program
Nők	nőket ért hátrányok a munkavégzés során	Részmunkaidős foglalkoztatás segítése, képzések/ átképzések szervezése ezekkel kapcsolatos pályázatok figyelése,
	családon belüli erőszak	krízis ambulancia működtetése, társadalmi szemlélet formálás
	kisgyermekes (babakocsis) anyák közszolgáltatásokhoz történő hozzáférése	intézmények akadálymentesítése, tömegközlekedés igénybevételének támogatása
	nincs igazán a nők érdekeit képviselő egyesület	A Kaposvár Polgáriért Egyesület Női Tagozat létesítését tűzi ki célul
	egyedülálló anyák nehéz helyzete	az Egyedülálló Szülők Klub Alapítvány kaposvári csoportjának létrehozása
Idősek	Alzheimer kórral, időskori demenciával élők ellátása	demenciával élők és családjuk elérése, támogatása, „Alzheimer café”
	jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevételére várakozás	jelzőrendszeres házi segítségnyújtó rendszer bővítése, korszerűsítése
	mozgásszegény életmódból eredő egészségromlás	„Kortalan Torna” program, szűrőprogramok
	magas gyógyszerköltségek, rossz anyagi helyzet	Gyógyszertámogatás, Támogatás „Idősek Világnapjára”
	a nem gyógyítható daganatos betegek otthoni, intézményi ellátása, a hozzátartozók mentális támogatása	Hospice Ház létrehozása,
	A Virágfürdő az idősek számára nehezen megközelíthető	a helyijáratos buszközlekedést átszervezése
	A belföldi utazás, pihenés, főleg az alacsony jövedelemmel rendelkező idősek számára nem elérhető	őszi táborok szervezése
	magas várólista az idősek bentlakásos intézményeibe	új férőhelyek létrehozása
Fogyatékos-ság- gal élők	fogyatékos-ságból adódó igények	Az intézmények folyamatos akadálymentesítése
	Nincs akadálymentesített szociális bérlakás	bérlakások akadálymentesítése a lakók szükségletei alapján
	Fogyatékosügyi tanácsadó és logopédus foglalkoztatása	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központja

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	roma integráció segítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvári Roma Nemzetiség Önkormányzata
	mélyszegénységben élők rossz egészségi állapotának javítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvári Roma Nemzetiség Önkormányzata Kaposvári Városfejlesztési Kft.
	hátrányos helyzetű (alacsony iskolai végzettségűek, 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskereső, 50 év felettiek, GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek, Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, Tartós munkanélküli-séggel veszélyeztetettek, Megváltozott munkaképességű személyek, Roma nemzetiséghez tartozó személyek), munkát vállalni szándékozó álláskereső munkelő-piaci helyzetének javítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Somogy Megyei Kormányhivatal Szövetség a Polgárokért Alapítvány
	foglalkoztatottság további növelése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Somogy Megyei Kormányhivatal Zselic Kertje Szövetkezet
	Alacsony komfortfokozatú bérházak felújítása, komfortfokozat növelése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvári Önkormányzati Vagyonkezelő Zrt.
	felmérés készítése a romák lakhatási körülményeire vonatkozóan	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvári Roma Nemzetiség Önkormányzata
Gyerekek	Jelzőrendszer erősítése	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központja
	Iskolai lemorzsolódás, iskola elhagyás megelőzése	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központja
	Szenvedélybetegségek, függőségek okozta hátrányok kezelése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Ökumenikus segélyszervezet Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központja
	Korai fejlesztőtevékenységek biztosítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Önkormányzati óvodák akadálymentesítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Fejlesztő pedagógusi státuszok bővítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Hátrányos Helyzetű gyermekek számára a továbbtanulás lehetőségének megkönnyítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Beiskolázási segély	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata

	Időszaki támogatás	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	helyi kezdeményezések ösztönzése, Jelenlét Ház közösségfejlesztő tevékenységének folytatása (pályázati forrás esetén)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	fogyatékosügyei tanácsadás működtetése (forrás esetén), a társszakmák együttműködésének javítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Fecske program	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
Nők	Munkavállalás esélyeinek növelése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Somogy Megyei Kormányhivatal
	Tömegközlekedés igénybevételét segítő támogatások	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelem	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Borostyánvirág anyaotthon Krízisambulancia
	Akadálymentesítés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	A Kaposvár Polgáraiért Egyesület Női Tagozat létesítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvár Polgáraiért Egyesület
	az Egyedülálló Szülők Klub Alapítvány kaposvári csoportjának létrehozása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata FICSAK Kaposvár Alapítvány
Idősek	Alzheimer kórral élő illetve demens betegeket ellátó családok segítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvári Szociális Központ
	Jelzőrendszeres házisegítségnyújtás fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvári Szociális Központ, S Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
	Idősek egészségi állapotának megőrzése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Gyógyszertámogatás	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Idősek elmagányosodásának megelőzése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvári Szociális Központ
	Idősek anyagi támogatás	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Hospice Ház létrehozása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	a helyijáratos buszközlekedés átszervezni a Virágfürdő jobb elérhetősége céljából	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvári Közlekedési Zrt.
	őszi táborok szervezése a idősek részére a tartalmas és közösségi szabadidő eltöltéséhez	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	idősek bentlakásos intézményeiben új férőhelyek létrehozása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
Fogyatékos- gal élők	Akadálymentesítés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
	Fogyatékosügyi tanácsadó és logopédus foglalkoztatása	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központja
	Bérlakások akadálymentesítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Kaposvári Önkormányzati Vagyongazdálkodó Zrt.

10.2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
<i>I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége</i>										
1.	roma integráció segítése	roma integráció	roma integrációs törekvések hatékonyságának növelése	Antiszegregációs terv	társadalmi ,integrációs célú pályázatok vállalásai, roma referens további alkalmazása	KMJV Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	pályázatokban vállalt indikátorok	pályázati forrás civil szervezetek tapasztalatának, munkaerejének bevonása, humán	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján , roma referens esetében folyamatos
2.	mélyszegénységben élők rossz egészségi állapotának javítása	rossz egészségi állapot	egészségromlás megállapítása, lehetőség szerint az egészségi állapot javítása	Antiszegregációs terv	egészséggel kapcsolatos helyes információk átadása, kihelyezett szűrővizsgálatok szervezése, egészségmegőrző programok lebonyolítása	KMJV Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	rossz egészségi állapottal rendelkezők száma, egészségügyi szűréseken résztvevők száma	pályázati forrás civil szervezetek tapasztalatának, munkaerejének bevonása	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján
3.	hátrányos helyzetű (alacsony iskolai végzettségűek, 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők, 50 év felettiek, GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,	alacsony képzettségi szint, munkanélküliség, információ hiány	foglalkoztatási szint emelése	Foglalkoztatási helyzetelemzés, Stratégia, Akcióterv és Munkaprogram ,	A munkaerő-piaci szereplők közötti információáramlás biztosítása, az érintettek kezdeményezései-nek összehangolása, a szinergiák megteremtése. A célcsoport tagjainak képzése. Bér-, lakhatási- és útiköltség biztosítása	Kaposvár MJV Önkormányzat a; Somogy Megyei Kormányhivatal és a Szövetség a Polgárokért Alapítvány alkotta konzorcium	2021.06.30	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő-piaci programokban résztvevők száma: 843 fő	TOP-6.8.2-15-KA1-2016-00001 projekt biztosítja a megvalósításhoz szükséges erőforrásokat	A projekt fenntartásához szükséges, tapasztalt emberi erőforrások a projektgazdánál és a konzorciumi partnereknél rendelkezésre fognak állni a fenntartási időszakot követően is.

	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, Megváltozott munkaképességű személyek, Roma nemzetiséghez tartozó személyek), munkát vállalni szándékozó álláskereső munkérő-piaci helyzetének javítása				a célcsoport foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében					
4.	foglalkoztatottság további növelése	munkanélküliek száma	a munkanélküliek számának csökkentése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	Zselic Kertje Termelő és Kereskedő Szociális Szövetkezetben közfoglalkoztatás helyett munkaviszony keretében történő foglalkoztatás	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2018. június <i>koronavírus járvány miatt az álláskeresők száma ismét emelkedett, ezért az új határidő 2023. június</i>	munkanélküliek száma csökken	költségvetés alapján és pályázati forrásból	munkanélküliek száma csökken, a korábban közfoglalkoztatás keretében dolgozók elhelyezkedése az elsődleges munkaerő piacon
5.	alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása, komfortfokozatának növelése	alacsony komfortfokozatú bérlakások	felújított, magasabb komfortfokozatú bérlakások számának növelése	Antiszegregációs terv, ITS,	alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása, komfortfokozatának növelése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	pályázat szerint	felújítással és/vagy komfortfokozat növeléssel érintett bérlakások száma	pályázati forrás	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján
6.	lakhatási körülmények felmérése a roma lakosság körében	rossz lakhatási körülmények	lakhatási körülmények javítása	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	lakhatási körülmények felmérése a roma lakosság körében	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Kaposvári Roma Nemzetiség Önkormányzata	2023. június	lakások száma, komfortfokozata	humán erőforrás	a lakáskörülmények megismerése egy későbbi beavatkozás céljából

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1.	jelzőrendszer erősítése	a társzervek által érzékelt családokat/gyermeket érintő problémák késedelmes jelzése	a társzervek által érzékelt családokat/gyermeket érintő problémák időben történő jelzése	„ <i>Hiszünk egymásban</i> ” „ <i>Összetartozunk</i> ”	szakmaközi megbeszélés, esetkonferencia és esetmegbeszélés keretében a tagok aktivizálása, új tagok felkeresése	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ	<i>folyamatosan</i>	jelzések száma, intézkedések száma, értékelése	humán erőforrás	jelzőrendszer megfelelő működtetése
2.	iskolai lemorzsolódás, iskola elhagyás megelőzése	iskolai lemorzsolódás és iskola elhagyás	tankötelezettség teljesítésnek ösztönzése	„ <i>Hiszünk egymásban</i> ” „ <i>Összetartozunk</i> ”	óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ	<i>2018.09.01-től (a rendelkezésre álló szakemberek számától függően) folyamatosan</i>	óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységben részesülők száma	humán erőforrás	óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység minden köznevelési intézményben történő biztosítása (megfelelő számú szakemberek jelenléte esetén)
3.	szenvedélybetegségek, függőségek okozta hátrányok kezelése	a családban megjelenő szenvedélybetegségek, függőségek okozta hátrányok	a családban megjelenő függőségek, szenvedélybetegségek miatt védelembe vett gyermekek számának csökkenése	„ <i>Hiszünk egymásban</i> ” „ <i>Összetartozunk</i> ”	függőségekkel kapcsolatos prevenciók szervezése Az Ökomenikus Segélyszervezet által működtetett Információs Pontok működésének segítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	<i>2023. június</i>	védelembe vett gyermekek száma	pályázati források	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján
4.	korai fejlesztő tevékenység biztosítása	korai fejlesztést igénylő gyermekek ellátása	fejlesztésre szoruló gyermekek hozzáféréseinek biztosítása	„ <i>Hiszünk egymásban</i> ” „ <i>Összetartozunk</i> ”	Korai fejlesztés megvalósítása, pályázati források feltérképezése, Biztos Kezdet Gyerekház által 0-3 éves kisgyermekek fejlesztése, különböző fejlesztések biztosítása ingyenesen	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	<i>2023. június</i>	korai fejlesztést igénybevevő gyermekek száma	pályázati források	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján

5.	önkormányzati óvodák akadálymentesítése	az intézmények bejárata ugyan akadálymentes, de belépve már nincs akadálymentesítve az épület	minden mozgássérült gyermek, aki olyan intézménybe jár, ahol az alapító okiratban szerepel az integráció lehetősége, akadálymentes környezetbe járhasson.	Intézményi esélyegyenlőségi tervek Alapító okiratok	épületek korszerűsítése, lehetőségek felkutatása a belső terek átalakítására.	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	akadálymentes intézmények száma	pályázati források	folyamatos
6.	fejlesztő pedagógusi státuszok	minden önkormányzat által fenntartott óvoda alapító okiratában szerepel az integráció, egyre több a sajátos nevelési igényű kisgyermek. Kevés az utazó gyógytér- pedagógusok száma, valamint az egy gyermekre fordított fejlesztési idő.	minden óvoda rendelkezzen egy fő fejlesztőpedagógusi státusszal, hogy minél több kisgyermek juthasson szakszerű fejlesztéshez.	Alapító okiratok SZMSZ-ek Pedagógiai Programok	humán erőforrás bővítése, melyhez költségvetési támogatás szükséges	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	fejlesztő pedagógus státusz szám	pénzügyi források humán erőforrás	folyamatos
7	hátrányos helyzetű gyermekek számára a továbbtanulás lehetőségének megkönnyítése	hátrányos helyzetű gyermekek számára a szülők nehezen biztosítják a továbbtanulás lehetőségét	a közép-, és felsőfokú oktatásban növekedjen a hátrányos helyzetű gyermek száma	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	roma ösztöndíj, BURSA ösztöndíj, felsőoktatásban tanulók lakhatási támogatása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	megállapított támogatások száma		a közép-, és felsőfokú oktatásban növekszik a hátrányos helyzetű gyermek száma
8.	beiskolázási segély	magas tanszerköltségek	tanszerköltségek enyhítése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	anyagi támogatás a tanszerek megvásárlásához	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	megállapított támogatások száma	költségvetés alapján	minden gyermek hozzájut a szükséges tanszerekhez
9.	időszaki támogatás	a beteg és szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nem minden esetben jutnak speciális diétához	a speciális diéta költségek enyhítése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	anyagi támogatás a speciális diéta költségeinek csökkentéséhez	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	megállapított támogatások száma	költségvetés alapján	minden gyermek hozzájut a szükséges speciális diétához

10.	Jelenlét Ház közösségfejlesztő tevékenységének folytatása	helyi közösség megtartó erejének hiánya	helyi közösség megtartó erejének növelése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	Jelenlét ház (és tanoda jellegű szolgáltatás) működtetése - - elsősorban a halmozottan hátrányos helyzetben élők számára	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	igénybe vevők száma	pályázati forrás	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján
11.	fogyatékosügyi tanácsadás működtetése, társszakmák együttműködésének javítása	fogyatékos személyek számára nyújtott szolgáltatások bővítése	fogyatékosügyi tanácsadás működtetése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	fogyatékosügyi tanácsadás elérhetőségének biztosítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	igénybe vevők száma	pályázati forrás	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján
12.	Fecske program	fogyatékos gyermekek rövid időre történő felügyeletének hiánya	fogyatékos gyermekek felügyeletének biztosítása	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	fogyatékos gyermekek rövid időre történő felügyeletének biztosítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	igénybe vevők száma	pályázati forrás	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján

III. A nők esélyegyenlősége

1.	munkavállalás esélyeinek növelése	nőket ért a hátrányok munkavállalás során	női munkavállalókat ért hátrányok és a női munkanélküliség csökkentése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz, képzési (átképzési) lehetőségekhez való hozzáférés javítása, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése, ezzel kapcsolatos pályázatok figyelése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	foglalkoztatási adatok	pályázati forrás	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján
2.	tömegközlekedés igénybevételét segítő támogatások	nehezen veszik igénybe a köz-, és kulturális szolgáltatásokat tömegközlekedés hiányában	könnyebben jussanak hozzá a kismamák a különböző szolgáltatásokhoz	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	hozzájárulás a helyi tömegközlekedési bérlet megvásárlásához	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	megállapított támogatások száma	költségvetés alapján	folyamatos
3	nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelem	családon belüli erőszak	családon belüli erőszakot elszenvedők segítése, a probléma korai felismerése, megelőzése. Krízis helyzet segítése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	krízisambulancia működtetése, a problémára irányuló társadalmi szemlélet formálás segítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	szolgáltatást igénybe vevők száma	pályázati forrás	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján

4	akadálymentesítés	nehéz a közlekedés babakocsival (aluljáróban, intézményekben)	kismamák közlekedésének könnyítése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	intézmények akadálymentesítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	akadálymentesített közintézmények száma	pályázati forrás és költségvetés alapján	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján folyamatos
5.	A Kaposvár Polgáriért Egyesület Női Tagozat létesítése	nincs igazán a nők érdekeit képviselő egyesület	női érdekképviselő elősegítése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	a nők érdekeinek érvényesítése az élet minden területén	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Kaposvár Polgáriért Egyesület	2021. június	a szervezett programokon való részvétel	civil és egyéb szervezetek tapasztalatának, munkaerejének bevonása	folyamatos
6.	az Egyedülálló Szülők Klub Alapítvány kaposvári csoportjának létrehozása	egyedülálló anyák nehéz helyzete	egyedülálló anyák érdekeinek, segítése, helyzetének javítása	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	az egyedülálló anyák részére segítség nyújtása a gyermekek nevelésében, szükség szerint ellátásában	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat FICSAK Kaposvár Alapítvány	2021. december	a szolgáltatást igénybe vevők száma	pályázati forrás civil szervezetek tapasztalatának, munkaerejének bevonása	folyamatos

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Alzheimer kórral élő illetve demens betegeket ellátó családok segítése	az Alzheimer kórral élők számának növekedése, a gondozásukkal felmerülő problémák a betegeket ellátó családokban	demenciával élők és családjuk elérése, támogatása.	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	Az SZGYF EFOP-1.9.4 pályázata helyi szinten nyújt lehetőséget a demenciával élők és családjuk elérésére, támogatására, a demencia szűrésére, mely helyi szakemberek bevonásával valósul meg. megkezdődött az „Alzheimer café” szervezése mely a demenciával élő személyek és hozzátartozóik részére szervezett találkozók	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	a programmal elért családok száma	Időügyi Infokommunikációs Program keretében	a programban biztosítottak alapján
---	--	--	--	---	---	---	--------------	-----------------------------------	---	------------------------------------

2.	jelzőrendszeres házigazdák nyújtás fejlesztése	A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra nagyobb az igény, mint a rendelkezésre álló készülékek száma	jelzőrendszeres házigazdák nyújtás korszerű működtetése, fejlesztése, valamennyi igény kielégítése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	2018-ban megkezdődik a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által működtetett Vivago Domi segélyhívó tesztelése Kaposváron is, mely további 40 fő idős számára teszi elérhetővé a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a rendelkezésre álló készülékpark bővítése modern jelzőkészülékekkel (okos karperec)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Kaposvári Szociális Központ	Nem valósult meg, az okos karperecek sem érkeztek meg. A hagyományos jelzőkészülékek számának bővítése továbbra is a cél. 2023. június	jelzőrendszeres házigazdák nyújtás igénybevevők száma	Időügyi Infokommunikációs Program keretében	a programban biztosítottak alapján
3.	idősek egészségi állapotának megőrzése	mozgás szegény életmódból kialakuló egészségromlás	egészségmegőrzés, prevenció	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	idősek részére szervezett, csoportos sporttevékenység szervezése, biztosítása („Kortalan Torna Program”) szűrőprogramok szervezése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	programokon résztvevők száma	önkormányzati költségvetésből	folyamatos
4.	gyógyszertámogatás	magas gyógyszerköltségek	gyógyszerköltségek enyhítése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	anyagi támogatás a gyógyszerek megvásárlásához	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	megállapított támogatások száma	költségvetés alapján	folyamatos
5.	idősek elmagányosodásának megelőzése	az idősek között magas az egyedül élők száma, gyerekek elköltöztek, elmagányosodás,	egyedül élő idősek számára közösségi együttlét lehetőségének biztosítása, internet jártasság fejlesztése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	közösségi programok célzott szervezése az internet jártasság megszerzésének további támogatása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	programokon résztvevők száma	pályázati forrás	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége alapján
6.	idősek anyagi támogatása	idős és szociálisan rászoruló személyek	költségek enyhítése	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	támogatás az Idősek Világnapjára	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023. június	megállapított támogatások száma	költségvetés alapján	folyamatos

7.	Hospice Ház létrehozása	A családok magukra vannak utalva a gyógyíthatatlan betegek ápolásában és a veszteség feldolgozásában	A méltó elmúlás, fájdalom csillapítás és a családtagok mentális támogatása	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	Hospice-ház létrehozása	Egészségügyi intézmények, egyházi, civil szervezetek	2023. június	Az igénybevevő családok száma	pályázati forrás lehet	folyamatos
8.	a helyi járatos buszközeledés átszervezése a Virágfürdő jobb elérhetősége céljából	A Virágfürdő az idősek számára nehezen megközelíthető	egészségmegőrzés, prevenció	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	A helyi járatos buszközeledés átszervezése	Kaposvári Közlekedési Zrt.	2023. június	A Virágfürdő látogatottsága	költségvetés alapján	folyamatos
9.	őszi táborok szervezése	az alacsony nyugdíjak, nem teszik lehetővé az utazás, pihenés költségének vállalását	izoláció elkerülése, javuló életminőség	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	Évente egyszer, jövedelmhez kötött párnapos tábor szervezése	civil szervezetek egyház	2023. június	A jelentkezők, majd résztvevők száma	pályázati forrás lehet	folyamatos
10.	idősek bentlakásos intézményeiben új férőhelyek létrehozása	magas várólista az idősek bentlakásos intézményeibe	idősek teljeskörű ellátása	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	új férőhelyek létrehozása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat, egyházak, civil szervezetek	költségvetés függvényében	a szolgáltatást igénybevevők száma	humán erőforrás, civil, egyházak bevonása	folyamatos

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1.	fogyatékból adódó igény	igénybevevői út	tervezett, egységes és átlátható igénybevevői út	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	fogyatékos ügyi tanácsadók és logopédus alkalmazása	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ	2018. májustól, 2019.01.01-től, 2021.03.31-ig (szakember felvételétől függően)	igénybe vevők száma	humán erőforrás	hálózat kialakítása országos lefedettséggel
2.	fogyatékból adódó igény	akadálymentesítés	törekvés a teljes körű akadálymentesítésre az önkormányzati fenntartású, vagy	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	teljes körű akadálymentesítés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Kaposvári	folyamatos, a fenntartó anyagi lehetőségétől függően	igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai	egyszeri beruházást követően viszonylag kis pénzügyi

			az önkormányzat kezelésében levő intézményekben			Humánszolgá- tatási Gondnokság				ráfordítással fenntartható
3.	Bérlakások akadály- mentesítése	nincs akadálymentesített szociális bérlakás	akadálymentes bérlakások	„Hiszünk egymásban” „Összetartozunk”	bérlakások akadálymentesítésér e vonatkozó igényének felmérése, lehetőség szerint az akadálymentesítés megvalósítása indokolt esetben	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzat	2023.június	igényfelmérés, akadály mentes bérlakások száma	pályázati forrás	megvalósult pályázatok fenntartási kötelezettsége

10.3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltakat valósítsák meg, illetve támogassák.

A Közgyűlés kéri továbbá, hogy az intézmények a működésüket érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba építsék be a HEP-ben foglaltakat és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

A Közgyűlés a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására a Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot működtet. **A Fórum vezetője dr. Farkas Edit aljegyző.**

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportok működnek, akik aktívan részt vesznek az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői – akik egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is – összefogják a területükön tevékenykedő civil és egyéb szervezeteket, kikérlik véleményüket a HEP programmal kapcsolatban, kapcsolatot tartanak a Fórum vezetőjével. A munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

Romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport vezetője: ***Battyányi Beáta roma referens***

Idősek esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport vezetője: ***Turnár Jánosné Kaposvári Szociális Központ igazgatója***

Fogyatékossgal élők esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport vezetője: ***Nagyné Horváth Mónika népjóléti referens***

Nők esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport vezetője: ***Battyányi Beáta civil referens***

Gyerekek esélyegyenlőségével kapcsolatos munkacsoport vezetője: ***Jászberényi Ágnes Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője***

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások két évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése közgyűlési döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

A HEP Fórum működése:

- A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
- A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
- A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
- A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program Kaposvár város honlapján történő nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum.

A létrehozott eselyegyenloseg@kaposvar.hu e-mail címen várjuk a magánszemélyek, valamint a különböző szervezetek észrevételeit, javaslatait.

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A **Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért** az önkormányzat részéről a Polgármester által **e feladatokkal megbízott alpolgármester** felel. Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása. Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így

- felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program,
- figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat,
- támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához,
- kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A **HEP Fórum** vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

Az önkormányzat és intézményei vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek,
- felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában,
- az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak,
- az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.
- Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal

kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásuk kezdeményezéséről.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

10.4. Elfogadás módja és dátuma

A Kaposvár Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Ezt követően Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 80/2018. (VI.14.) számú határozatával elfogadta.

Kaposvár Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2020. évi felülvizsgálata megtörtént, melyet Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése a/2020. (.....) számú határozatával elfogadott.

Kaposvár, 2020. november

***Szita Károly sk.
polgármester***

1sz. Melléklet

sorsz.	Intézmény csoport	Intézmény neve	Az épület bejárata kerekesszékekkel is használható	Hallássérült ügyfelek információs lehetősége (induktív hurok, indukciós párna, jelezni tudó munkatárs, jelnyelvi tolmács biztosítása) Kérem megjelölni a felsoroltak közül, az intézmény mivel rendelkezik.	Látássérült ügyfelek információs lehetősége (beszélő adapter, szkennel, akadálymentes honlap, egyéb) Kérem megjelölni a felsoroltak közül, az intézmény mivel rendelkezik.	Értelmi fogyatékos ügyfelek tájékoztatói lehetősége (egyszerűen megfogalmazott tájékoztatók, piktogramok, egyéb) Kérem megjelölni a felsoroltak közül, az intézmény mivel rendelkezik.	Akadálymentes honlap (gyengén látók és hallók számára használható szoftverrel ellátott)
	Az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek akadálymentesítettége						
1.	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Búzavirág Bölcsőde	Búzavirág úti	nem	nem	nem	nem	nem
2.	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Tátika Bölcsőde	Nemzetőr-sori	nem	nem	nem	nem	nem
3.	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Tulipános Bölcsőde	Petőfi utcai	igen	nem	nem	nem	nem
4.	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Százszorszép Bölcsőde	Somssich utcai	nem	nem	nem	nem	nem
5.	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Pipitér Bölcsőde	Szigetvári utcai	nem	nem	nem	nem	nem
6.	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság BÖLCŐDEI KÖZPONT	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Bölcsődei Központ	nem	nem	nem	nem	nem
7.	Kaposvári Szociális Központ GYÖNGYFA NAPKÖZI OTTHON	Kaposvári Szociális Központ Gyöngyfa Napközi Otthon	igen	jelnyelvi tolmács	nem	nem	nem
8.	Kaposvári Szociális Központ Szociális Gondozási Központ	Kaposvári Szociális Központ Szociális Gondozási Központ	Igen	jelnyelvi tolmács	nem	nem	nem
	<i>Telephelyek</i>						
9.	<i>Petőfi u-i Idősek klubja</i>		igen	nem	nem	nem	nem
10.	<i>Szigetvár u-i Idősek klubja</i>		nem	nem	nem	nem	nem
11.	<i>Toponári Idősek klubja</i>		igen	nem	nem	nem	nem
12.	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermejjóléti Központ	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermejjóléti Központ	igen	induktív hurok	nincs speciális lehetőség	nincs speciális lehetőség	nem
13.	Kaposvári Szociális Központ Liget Időskorúak Otthona	Kaposvári Szociális Központ Liget Időskorúak Otthona	igen	nincs speciális lehetőség	nincs speciális lehetőség	nincs speciális lehetőség	nem
16.	NAPSUGÁR GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI KÖZPONT	Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete	igen	nem	szkennel, akadálymentes honlap	nem	gyengén hallók számára nincs

		Napsugár Pedagógiai Szakszolgálat, Óvoda, Fejlesztő Iskola Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény					
17.	ÓVODÁK	Arany János utcai	nem	nem	nem	nem	nem
18.	ÓVODÁK	Bajcsy-Zsilinszky utcai	nem	nem	nem	nem	nem
19.	ÓVODÁK	Béke utcai	nem	nem	nem	nem	nem
20.	ÓVODÁK	Jutai út	nem	nem	nem	nem	nem
21.	ÓVODÁK	Búzavirág utcai	nem	nem	nem	nem	nem
22.	ÓVODÁK	Damjanich utcai	nem	nem	nem	nem	nem
23.	ÓVODÁK	Honvéd utcai	nem	nem	nem	nem	nem
24.	ÓVODÁK	Irányi Dániel utcai		nem	nem	nem	nem
25.	ÓVODÁK	Kaposfüredi úti	nem	nem	nem	nem	nem
26.	ÓVODÁK	Madár utcai	nem	nem	nem	nem	nem
27.	ÓVODÁK	Nemzetőr-sori	nem	nem	nem	nem	nem
28.	ÓVODÁK	Petőfi utcai	nem	nem	nem	nem	nem
29.	ÓVODÁK	Szentjakabi	nem	nem	nem	nem	nem
30.	ÓVODÁK	Tar Csatár - Pécsi u.	nem	nem	nem	nem	nem
31.	ÓVODÁK	Sörház utcai		nem	nem	nem	nem
32.	ÓVODÁK	Szántó utcai	nem	nem	nem	nem	nem
33.	ÓVODÁK	Szántó utcai óvoda tagóvodája		nem	nem	nem	nem
34.	ÓVODÁK	Tallián Gyula utcai	nem	nem	nem	nem	nem
35.	ÓVODÁK	Temesvár utcai	nem	nem	nem	nem	nem
36.	ÓVODÁK	Festetics Karolina	nem	nem	nem	nem	nem
37.	ÓVODÁK	Rét utcai	nem	nem	nem	nem	nem
38.	ÓVODÁK	Rét utcai óvoda tagóvodája		nem	nem	nem	nem
39.	ÓVODÁK	Szigetvári utcai	nem	nem	nem	nem	nem
40.	ÓVODÁK	Kaposvári Egyetem Tanítóképző Főiskolai Kar Gyakorló Óvodája					
41.	Általános Iskolai, Óvodai és Egészségügyi Gondnokság		igen	nem	nem	nem	nem
42.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Bartók Béla utcai	igen	nem	nem	nem	nem
43.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	nem	nem	nem	nem	nem
44.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Berzsenyi Dániel	nem	nem	nem	nem	nem
45.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Gárdonyi Géza	nem	nem	nem	nem	nem
46.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Honvéd utcai	nem	nem	nem	nem	nem

47.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Kinizsi lakótelepi	nem	nem	nem	nem	nem
48.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Kisfaludy utcai	nem	nem	nem	nem	nem
49.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Kodály Zoltán	nem	nem	nem	nem	nem
50.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	II. Rákóczi Ferenc	nem	nem	nem	nem	nem
51.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Pécsi utcai	nem	nem	nem	nem	nem
52.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Kaposfüredi	nem	nem	nem	nem	nem
53.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Toldi lakótelepi	igen	igen, indukciós hurok (3 helyen), indukciós párna (1db)	nem	nem	nem
54.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Toponári	nem	nem	nem	nem	nem
55.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Zrínyi Ilona	nem	nem	nem	nem	nem
56.	ÁLTALÁNOS ISKOLÁK	Liszt Ferenc Zeneiskola	nem	nem	nem	nem	nem
57.	KÖZÉPISKOLÁK	Munkácsy Mihály Gimnázium	nem	semmilyen nem rendelkezik	semmilyen nem rendelkezik	nem rendelkezik	nem
58.	KÖZÉPISKOLÁK	Táncsics Mihály Gimnázium	nem	nem	nem	nem	nem
59.	KÖZÉPISKOLÁK	Noszlopy Gáspár Közgazdasági Szakközépiskola	igen	nem	nem	nem	nem
60.	KÖZÉPISKOLÁK	Széchenyi István Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola	nem	nem	nem	Bejárat-kijárat tábla, menekülési útvonal, tűzoltókészülékek jelzése, mellékhelyiségek jelzése, kamerával őrzött terület, tilos a dohányzás	nem
61.	KÖZÉPISKOLÁK	Kinizsi Pál Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Gimnázium	igen	nem	nem	épületszárnyak betűjellel megjelölve; menekülési útvonalak piktogrammal ellátva	nem
62.	KÖZÉPISKOLÁK	Építőipari, Faipari Szakképző Iskola és Kollégium	igen	nem	nem	nem	nem
63.	KÖZÉPISKOLÁK	Eötvös Loránd Műszaki Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium	Igen	Egyikkel sem rendelkezik	Egyikkel sem rendelkezik	Egyikkel sem rendelkezik	nem
64.	KÖZÉPISKOLÁK	Zichy Mihály Iparművészeti, Ruháipari Szakképző Iskola és Kollégium	igen	indukciós hurok	nem	nem	igen
65.	KÖZÉPISKOLÁK	Rippl-Rónai József Közlekedési Szakképző Iskola és Kollégium	nem	nem	nem	nem	nem
66.	KOLLÉGIUMOK	Gyergyai Albert Kollégium	igen	nem	nem	nem	nem
67.	KOLLÉGIUMOK	Klebsberg Kollégium	igen	egyik sincs	egyik sem	nem	nem
68.	MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	Együd Árpád Általános Művelődési Központ	igen	induktív hurok	brei írásos info tábla, brei bilentyűzet+monitor,+szoftverek	nem	nem

69.	MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	(Répáspusztai Művelődési Ház)	nem	nem	nem	nem	nem
70.	MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	(Töröcskei Művelődési Ház)	nem	nem	nem	nem	nem
71.	MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	(Szentjakabi Romkert)	igen	nem	nem	nem	nem
72.	MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	(Szivárvány Kulturpalota)	igen	indukciós hurok	nem	nem	nem
73.	MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	(Toponári Művelődési Ház)	nem	nem	nem	nem	nem
74.	MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	(Kaposfüredi Művelődési Ház)	nem	nem	nem	nem	nem
75.	MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	Megyei és Városi Könyvtár	igen	nem	nem	egyszerűen megfogalmazott tájékoztató	nem
76.	MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	Csiky Gergely Színház	nem	nem	nem	nem	nem
77.	SPORT INTÉZMÉNYEK	Városi Sportközpont	igen	nem	nem	nem	nem
78.	SPORT INTÉZMÉNYEK	Rákóczi Stadion	igen	nem	nem	nem	nem
79.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	25.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Búzavirág u. 19.)	igen	nem	nem	nem	nem
80.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	2.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Honvéd u. 55.)	igen	nem	nem	nem	nem
81.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	5.sz. Felnőtt Rendelő(Kaposvár, Honvéd u. 55.)	igen	nem	nem	nem	nem
82.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	24.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Honvéd u. 55.)	igen	nem	nem	nem	nem
83.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	10.sz. Gyermek Rendelő (Kaposvár, Honvéd u. 55.)	igen	nem	nem	nem	nem
84.		7.sz. gyerekrendelő (Kaposvár, Honvéd u. 55.)	igen	nem	nem	nem	nem
85.	KÖRZETI RENDELŐK	Labor	igen	nem	nem	nem	nem
86.	KÖRZETI RENDELŐK – VÉDŐNŐK	Védőnők	igen	nem	nem	nem	nem
87.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	3.sz. Felnőtt Rendelő(Kaposvár, Cukorgyár köz 1.)	nem	nem	nem	nem	nem
88.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	6.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Cukorgyár köz 1.)	nem	nem	nem	nem	nem
89.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	4.sz. Gyermek Rendelő (Kaposvár, Cukorgyár köz 1.)	igen	nem	nem	nem	nem
90.		Védőnői Szolgálat	igen	nem	nem	nem	nem
91.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	2.sz. Gyermek Rendelő (Pécsi u.24/A.	igen	nem	nem	nem	nem
92.	KÖRZETI RENDELŐK – VÉDŐNŐK	Védőnők	igen	nem	nem	nem	nem
93.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	4.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Rét u. 4.)	igen	nem	nem	nem	nem
94.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	11.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Rét u. 4.)	igen	nem	nem	nem	nem

95.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	21.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Rét u. 4.)	igen	nem	nem	nem	nem
96.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	5.sz. Gyermek Rendelő (Kaposvár, Rét u. 4.)	igen	nem	nem	nem	nem
97.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	8.sz. Fogászati Rendelő (Kaposvár, Rét u. 4.)	igen	nem	nem	nem	nem
98.	KÖRZETI RENDELŐK – VÉDŐNŐK	Védőnők	igen	nem	nem	nem	nem
99.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	7.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Kontrássy u. 8.)	nem	nem	nem	nem	nem
100.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	1.sz. gyerek Rendelő (Kaposvár, Erdősor u. 9.)	igen	nem	nem	nem	nem
101.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	8.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Erdősor u. 9.)	igen	nem	nem	nem	nem
102.		Védőnői Szolgálat	igen	nem	nem	nem	nem
103.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	9.sz. Felnőtt Rendelő(Pécsi u.24/A.	igen	nem	nem	nem	nem
104.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	26.sz. Felnőtt Rendelő(Pécsi u.24/A.	igen	nem	nem	nem	nem
105.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	9.sz. Fogászati Rendelő (Pécsi u.24/A.	igen	nem	nem	nem	nem
106.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	10.sz. Felnőtt Rendelő (Hajnóczy u. 15.)	igen	nem	nem	nem	nem
107.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	3.sz. Gyermek Rendelő (Kaposvár, Hajnóczy u. 15.)	igen	nem	nem	nem	nem
108.	KÖRZETI RENDELŐK – VÉDŐNŐK	Védőnői Szolgálat	igen	nem	nem	nem	nem
109.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	12.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Ezredév u. 13.)	igen	nem	nem	nem	nem
110.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	6.sz. Gyermek Rendelő (Kaposvár, Ezredév u. 13.)	igen	nem	nem	nem	nem
111.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	3.sz. Fogászati Rendelő (Kaposvár, Ezredév u. 13.)	igen	nem	nem	nem	nem
112.	KÖRZETI RENDELŐK – VÉDŐNŐK	Védőnők	igen	nem	nem	nem	nem
113.	KÖRZETI RENDELŐK	Terhesgondozó, Anya és Gyermekvédelmi Rendelő	igen	nem	nem	nem	nem
114.	KÖRZETI RENDELŐK – ÜGYELETEK	Felnőtt és Gyermek Ügy. (Kaposvár, Ezredév u. 13.)	igen	nem	nem	nem	nem
115.	KÖRZETI RENDELŐK – ÜGYELETEK	Ügyeleti Fogászati rendelő 3-as f.fog. Rendelővel közös (Kaposvár, Ezredév u. 13.)	igen	nem	nem	nem	nem
116.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	14.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, 48-as Ifj. u. 70-72)	igen	nem	nem	nem	nem
117.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	22.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, 48-as Ifj. u. 70-72)	igen	nem	nem	nem	nem
118.	KÖRZETI RENDELŐK –	7.sz. Fogászati Rendelő	igen	nem	nem	nem	nem

	FOGORVOS	(Kaposvár, 48-as Ifj. u. 70-72)					
119.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	15.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Füredi u. 81-83.)	nem	nem	nem	nem	nem
120.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	23.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Füredi u. 81-83.)	igen	nem	nem	nem	nem
121.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	10.sz. Fogászati Rendelő (Kaposvár, Füredi u. 81-83.)	igen	nem	nem	nem	nem
122.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	11.sz. Gyermekek Rendelő (Füredi u. 69-71.)	igen	nem	nem	nem	nem
123.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	15.sz. Gyermekek Rendelő (Füredi u. 69-71.)	igen	nem	nem	nem	nem
124.	KÖRZETI RENDELŐK – VÉDŐNŐK	Védőnők	igen	nem	nem	nem	nem
125.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	18.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Honvéd u. 22.)	nem	nem	nem	nem	nem
126.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	19.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Honvéd u. 22.)	nem	nem	nem	nem	nem
127.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	16.sz. Felnőtt Rendelő Kaposfüredi u. 100/A.	igen	nem	nem	nem	nem
128.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	16.sz. Gyermekek Rendelő (Kaposfüredi u. 100/A.)	igen	nem	nem	nem	nem
129.	KÖRZETI RENDELŐK – VÉDŐNŐK	Védőnők	igen	nem	nem	nem	nem
130.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	17.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Toponári u. 35.)	igen	nem	nem	nem	nem
131.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	29.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Toponári u. 35.)	igen	nem	nem	nem	nem
132.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	12.sz. Gyermekek Rendelő (Kaposvár, Toponári u. 35.)	igen	nem	nem	nem	nem
133.		Védőnők	nem	nem	nem	nem	nem
134.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	20.sz. Felnőtt Rendelő (Kaposvár, Béke u. 31.)	igen	nem	nem	nem	nem
135.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	13.sz. Gyermekek Rendelő (Kaposvár, Béke u. 31.)	nem	nem	nem	nem	nem
136.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	14.sz. Gyermekek Rendelő (Kaposvár, Béke u. 31.)	nem	nem	nem	nem	nem
137.		Védőnők	nem	nem	nem	nem	nem
138.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	13 gy.fog- megszűnt, helyére költözött a 16. sz. gyermek fog. körzet	nem	nem	nem	nem	nem
139.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	15. sz. gy. Fog (Kaposvár, Béke u. 31.)	nem	nem	nem	nem	nem
140.	KÖRZETI RENDELŐK –	16.sz.gy.fog (Kaposvár, Béke u.	nem	nem	nem	nem	nem

	FOGORVOS	31.)					
141.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	17 sz. gy. Fog. (Kaposvár, Béke u. 31.)	nem	nem	nem	nem	nem
142.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	28.sz. felnőtt r(Kaposvár, Szántó u. 5.)	igen	nem	nem	nem	nem
143.	Polgármesteri Hivatal		igen	nem	nem	nem	nem
144.	Polgármesteri Hivatal	Okmányiroda	igen	igen	igen	piktogramm	igen
145.	Polgármesteri Hivatal		igen	nem	nem	nem	nem
146.	Polgármesteri Hivatal	Városgondnokság	igen	nem	nem	nem	nem
147.	Polgármesteri Hivatal	Közüterület Felügyelet	nem	nem	nem	nem	nem
148.	Kaposvári Piac		igen	nem	nem	nem	nem
149.	Városi Fürdő		igen	igen	igen	igen	nem
150.	Könyvtár	Petőfi emlékkönyvtár	igen	nem	nem	egyszerűen megfogalmazott tájékoztató	nem
151.	Könyvtár	48- Ifj. u.-i. könyvtár (megszűnt könyvtárként)	igen	nem	nem	egyszerűen megfogalmazott tájékoztató	nem
152	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	6.sz.f.fog (Cseri u. 33.)	igen	igen	nem	nem	nem

Nem Önkormányzati tulajdon:
(Rendelőintézet, egyéb magántulajdon)

1.	KÖRZETI RENDELŐK – GYERMEK	8.sz. gy.r (Irányi D.u. 12-14.)	nem	nem	nem	nem	nem
2.	KÖRZETI RENDELŐK – VÉDŐNŐK	védőnők	nem	nem	nem	nem	nem
3.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	1. sz. felnőtt (Irányi D.u. 12-14.)	nem	nem	nem	nem	nem
4.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	13. sz. felnőtt r(Irányi D.u. 12-14.)	nem	nem	nem	nem	nem
5.	KÖRZETI RENDELŐK – FELNŐTT	Irányi u. 1 .sz. gy.fog r. (Irányi D.u. 12-14.)	nem	nem	nem	nem	nem
6.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	1. f.fog(Irányi D.u. 12-14.)	nem	nem	nem	nem	nem
7.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	2.gy (Arany J. u. 13-15.)	nem	nem	nem	nem	nem
8.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	4.sz.f.fog(Irányi D.u. 12-14.)	nem	nem	nem	nem	nem
9	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	5.sz.f.fog(Irányi D.u. 12-14.)	nem	nem	nem	nem	nem
10.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	14.sz. gy. fog. .(Honvéd u. 16/c.)	nem	nem	nem	nem	nem
11.	KÖRZETI RENDELŐK – FOGORVOS	18. sz. gy. fog.(Honvéd u. 16/c.)	nem	nem	nem	nem	nem

